KEHF SURESİ'NDEN AHİR ZAMANA İŞARETLER

HARUN YAHYA

Bu kitapta kullanılan ayetler, Ali Bulaç'ın hazırladığı
"Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı" isimli mealden alınmıştır.

Birinci Baskı: Haziran 2002
İkinci Baskı: Ağustos 2003
Üçüncü Baskı: Temmuz 2007

ARAŞTIRMA YAYINCILIK

Talatpaşa Mah. Emirgazi Caddesi İbrahim Elmas İş merkezi
A Blok Kat 4 Okmeydanı - İstanbul Tel: (0 212) 222 00 88

Baskı: Kelebek Matbaacılık
Litros Yolu No: 4/1A Topkapı-İstanbul Tel: (0 212) 612 43 59

Okuyucuya

Bu kitapta ve diğer çalışmalarımızda evrim teorisinin çöküşüne özel bir yer ayrılmasının nedeni, bu teorinin her türlü din aleyhtarı felsefenin temelini oluşturmasıdır. Yaratılışı ve dolayısıyla Allah'ın varlığını inkar eden Darwinizm, 140 yıldır pek çok insanın imanını kaybetmesine ya da kuşkuya düşmesine neden olmuştur. Dolayısıyla bu teorinin bir aldatmaca olduğunu gözler önüne sermek çok önemli bir imani görevdir. Bu önemli hizmetin tüm insanlarımıza ulaştırılabilmesi ise zorunludur. Kimi okuyucularımız belki tek bir kitabımızı okuma imkanı bulabilir. Bu nedenle her kitabımızda bu konuya özet de olsa bir bölüm ayrılması uygun görülmüştür.

Belirtilmesi gereken bir diğer husus, bu kitapların içeriği ile ilgilidir. Yazarın tüm kitaplarında imani konular, Kuran ayetleri doğrultusunda anlatılmakta, insanlar Allah'ın ayetlerini öğrenmeye ve yaşamaya davet edilmektedirler. Allah'ın ayetleri ile ilgili tüm konular, okuyanın aklında hiçbir şüphe veya soru işareti bırakmayacak şekilde açıklanmaktadır.

Bu anlatım sırasında kullanılan samimi, sade ve akıcı üslup ise kitapların yediden yetmişe herkes tarafından rahatça anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu etkili ve yalın anlatım sayesinde, kitaplar "bir solukta okunan kitaplar" deyimine tam olarak uymaktadır. Dini reddetme konusunda kesin bir tavır sergileyen insanlar dahi, bu kitaplarda anlatılan gerçeklerden etkilenmekte ve anlatılanların doğruluğunu inkar edememektedirler.

Bu kitap ve yazarın diğer eserleri, okuyucular tarafından bizzat okunabileceği gibi, karşılıklı bir sohbet ortamı şeklinde de okunabilir. Bu kitaplardan istifade etmek isteyen bir grup okuyucunun kitapları birarada okumaları, konuyla ilgili kendi tefekkür ve tecrübelerini de birbirlerine aktarmaları açısından yararlı olacaktır.

Bunun yanında, sadece Allah'ın rızası için yazılmış olan bu kitapların tanınmasına ve okunmasına katkıda bulunmak da büyük bir hizmet olacaktır. Çünkü yazarın tüm kitaplarında ispat ve ikna edici yön son derece güçlüdür. Bu sebeple dini anlatmak isteyenler için en etkili yöntem, bu kitapların diğer insanlar tarafından da okunmasının teşvik edilmesidir.

Kitapların arkasına yazarın diğer eserlerinin tanıtımlarının eklenmesinin ise önemli sebepleri vardır. Bu sayede kitabı eline alan kişi, yukarıda söz ettiğimiz özellikleri taşıyan ve okumaktan hoşlandığını umduğumuz bu kitapla aynı vasıflara sahip daha birçok eser

olduğunu görecektir. İmani ve siyasi konularda yararlanabileceği zengin bir kaynak birikiminin bulunduğuna şahit olacaktır.

Bu eserlerde, diğer bazı eserlerde görülen, yazarın şahsi kanaatlerine, şüpheli kaynaklara dayalı izahlara, mukaddesata karşı gereken adaba ve saygıya dikkat edilmeyen üsluplara, burkuntu veren ümitsiz, şüpheci ve ye'se sürükleyen anlatımlara rastlayamazsınız.

Yazar ve Eserleri Hakkında

Harun Yahya müstear ismini kullanan yazar Adnan Oktar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. Daha sonra İstanbul Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ve İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğrenim gördü. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Harun Yahya'nın eserleri yaklaşık 30.000 resmin yer aldığı toplam 45.000 sayfalık bir külliyattır ve bu külliyat 57 farklı dile çevrilmiştir.

Yazarın müstear ismi, inkarcı düşünceye karşı mücadele eden iki peygamberin hatıralarına hürmeten, isimlerini yad etmek için Harun ve Yahya isimlerinden oluşturulmuştur. Yazar tarafından kitapların kapağında Resulullah'ın mührünün kullanılmış olmasının sembolik anlamı ise, kitapların içeriği ile ilgilidir. Bu mühür, Kuran-ı Kerim'in Allah'ın son kitabı ve son sözü, Peygamberimiz (sav)'in de hatem-ül enbiya olmasını remzetmektedir. Yazar da, yayınladığı tüm çalışmalarında, Kuran'ı ve Resulullah'ın sünnetini kendine rehber edinmiştir. Bu suretle, inkarcı düşünce sistemlerinin tüm temel iddialarını tek tek çürütmeyi ve dine karşı yöneltilen itirazları tam olarak susturacak "son söz"ü söylemeyi hedeflemektedir. Çok büyük bir hikmet ve kemal sahibi olan Resulullah'ın mührü, bu son sözü söyleme niyetinin bir duası olarak kullanılmıştır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir.

Nitekim Harun Yahya'nın eserleri Hindistan'dan Amerika'ya, İngiltere'den Endonezya'ya, Polonya'dan Bosna Hersek'e, İspanya'dan Brezilya'ya, Malezya'dan İtalya'ya, Fransa'dan Bulgaristan'a ve Rusya'ya kadar dünyanın daha pek çok ülkesinde beğeniyle okunmaktadır. İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Urduca, Arapça, Arnavutça, Rusça, Boşnakça, Uygurca, Endonezyaca, Malayca, Bengoli, Sırpça, Bulgarca, Çince, Kishwahili (Tanzanya'da kullanılıyor), Hausa (Afrika'da yaygın

olarak kullanılıyor), Dhivelhi (Mauritus'ta kullanılıyor), Danimarkaca ve İsveççe gibi pek çok dile çevrilen eserler, yurt dışında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Dünyanın dört bir yanında olağanüstü takdir toplayan bu eserler pek çok insanın iman etmesine, pek çoğunun da imanında derinleşmesine vesile olmaktadır. Kitapları okuyan, inceleyen her kişi, bu eserlerdeki hikmetli, özlü, kolay anlaşılır ve samimi üslubun, akılcı ve ilmi yaklaşımın farkına varmaktadır. Bu eserler süratli etki etme, kesin netice verme, itiraz edilemezlik, çürütülemezlik özellikleri taşımaktadır. Bu eserleri okuyan ve üzerinde ciddi biçimde düşünen insanların, artık materyalist felsefeyi, ateizmi ve diğer sapkın görüş ve felsefelerin hiçbirini samimi olarak savunabilmeleri mümkün değildir. Bundan sonra savunsalar da ancak duygusal bir inatla savunacaklardır, çünkü fikri dayanakları çürütülmüştür. Çağımızdaki tüm inkarcı akımlar, Harun Yahya külliyatı karşısında fikren mağlup olmuşlardır.

Kuşkusuz bu özellikler, Kuran'ın hikmet ve anlatım çarpıcılığından kaynaklanmaktadır. Yazarın kendisi bu eserlerden dolayı bir övünme içinde değildir, yalnızca Allah'ın hidayetine vesile olmaya niyet etmiştir. Ayrıca bu eserlerin basımında ve yayınlanmasında herhangi bir maddi kazanç hedeflenmemektedir.

Bu gerçekler göz önünde bulundurulduğunda, insanların görmediklerini görmelerini sağlayan, hidayetlerine vesile olan bu eserlerin okunmasını teşvik etmenin de, çok önemli bir hizmet olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu değerli eserleri tanıtmak yerine, insanların zihinlerini bulandıran, fikri karmaşa meydana getiren, kuşku ve tereddütleri dağıtmada, imanı kurtarmada güçlü ve keskin bir etkisi olmadığı genel tecrübe ile sabit olan kitapları yaymak ise, emek ve zaman kaybına neden olacaktır. İmanı kurtarma amacından ziyade, yazarının edebi gücünü vurgulamaya yönelik eserlerde bu etkinin elde edilemeyeceği açıktır. Bu konuda kuşkusu olanlar varsa, Harun Yahya'nın eserlerinin tek amacının dinsizliği çürütmek ve Kuran ahlakını yaymak olduğunu, bu hizmetteki etki, başarı ve samimiyetin açıkça görüldüğünü okuyucuların genel kanaatinden anlayabilirler.

Bilinmelidir ki, dünya üzerindeki zulüm ve karmaşaların, Müslümanların çektikleri eziyetlerin temel sebebi dinsizliğin fikri hakimiyetidir. Bunlardan kurtulmanın yolu ise, dinsizliğin fikren mağlup edilmesi, iman hakikatlerinin ortaya konması ve Kuran ahlakının, insanların kavrayıp yaşayabilecekleri şekilde anlatılmasıdır. Dünyanın günden güne daha fazla içine çekilmek istendiği zulüm, fesat ve kargaşa ortamı dikkate

alındığında bu hizmetin elden geldiğince hızlı ve etkili bir biçimde yapılması gerektiği açıktır. Aksi halde çok geç kalınabilir.

Bu önemli hizmette öncü rolü üstlenmiş olan Harun Yahya külliyatı, Allah'ın izniyle, 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

GİRİŞ

Hükmü kıyamete kadar geçerli olan, müminlerin tüm hayatını kapsayan emir ve bilgilerin yer aldığı Kuran-ı Kerim, Allah'ın kitabıdır. Kuran'ın en büyük mucizelerinden biri, ilk vahyin inmesinden bu yana, her asırda yaşayan tüm insanlara hitap etmesidir. Allah Kuran'ı, kıyamete kadar insanlara bir yol gösterici ve bir hidayet rehberi olarak indirmiştir.

Kuran'da aktarılan geçmiş kavimlere dair kıssalar da insanlara pek çok konuda yol göstericidir. Peygamberlerin hayatları, kavimlerine yaptıkları tebliğler ve uygulamaları iman edenler için birer örnektir. Bunun yanı sıra Kuran'da geleceğe dair işaretler ve müminlerin üzerinde düşünmesi gereken bazı sırlar da vardır. Kehf Suresi bunlardan bir tanesidir.

Kehf Suresi Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav)'in ve pek çok İslam aliminin dikkat çektiği bir suredir. Kehf Suresi'nde aktarılan Kehf ve Rakim Ehli'nde, Hz. Musa ve ilim sahibi kişi ile ilgili olaylarda ve Hz. Zülkarneyn kıssasında pek çok sırlar ve ahir zamana işaret eden birçok ifadeler bulunmaktadır.

Kehf Suresi'nin ahir zamanla bağlantısı bulunduğuna dair Peygamberimiz (sav)'in de pek çok hadisi mevcuttur. Bu hadislerden bazıları şu şekildedir:

Nevvas b. Seman el-Kilabi'den (ra) rivayet edilmiştir.

"Sizden kim Deccal'e yetişirse Kehf Suresi'nin evvelini onun üzerine okusun. Bu surenin sonu Deccal'ın fitnesinden kurtuluşunuzdur.[1]

Ebu Ümame el-Bahili'den rivayet edilmiştir.

... kim onun (Deccal'in) cehenneminin belasına uğrarsa Allah'tan yardım dilesin ve Kehf Suresi'nin ilk ayetlerini okusun ki ateş İbrahim (as)'a olduğu gibi bu ateş de o kimseye soğuk ve selamet olsun.[2]

... Her kim Deccal'in ateşi ile ibtila ve imtihan edilirse Allah'tan yardım istesin ve Kehf Suresi'nin baş tarafındaki ayetleri okusun. Bu suretle Deccal'in ateşi ona karşı soğuk ve selamet olur.[3]

Hz. Muhammed (sav)'in Müslümanlara Kehf Suresi'ni mutlaka okumalarını tavsiye etmesinin hikmetlerinden biri, Kehf Suresi'nin ahir zamana bakan çok önemli işaretler taşımasıdır. Kehf Suresi'nde, ahir zamanda çıkacak olan Deccal'den ve onun yeryüzüne

yaymak istediği dinsizlik akımlarından korunmak ve insanlığa bela getirecek olan bu fitneye karşı mücadele edebilmek için gerekli işaretler, ayrıca Müslümanların istifade edebileceği dersler bulunmaktadır. Peygamberimiz (sav)'in ahir zamanda bu sureyi dikkatle okumayı ve ezberde tutmayı tavsiye etmesi, bu duruma açık bir işarettir. Ayrıca kitap boyunca göreceğimiz gibi, Ashab-ı Kehf'in inkarcı kavmi içinde yaşadıkları, ardından Hz. Musa'nın Allah'ın rahmet verdiği bir kişiden öğrendiği derin ilim ve bunun da ardından Hz. Zülkarneyn'in tüm dünyaya hakimiyet kurarak İslam ahlakını yayması üzerinde düşünülmesi gereken konulardır.

Bu olayların hikmetlerini kitap boyunca detaylı olarak anlatacağız. Çünkü bu kitabın yazılmasındaki amaç; ayetlerinde günümüze dair önemli işaretler bulunan Kehf Suresi üzerinde dikkatle düşünmek, derin bir tefekkürle bu sırlara ulaşmak için çaba sarf etmek ve Peygamberimiz (sav)'in tavsiyesini tutmaktır. Dikkatle okuyanlar göreceklerdir ki, bu surede kıyamete yakın bir dönem olan ahir zamana, ahir zamanda yaygınlık kazanacak olan inkarcı sistemlerin uygulamalarına ve Allah'ın bu batıl sistemleri, hakkı göndererek darmadağın etmesine yönelik çok önemli işaretler bulunmaktadır.

Söz ettiğimiz bu dönem Allah'ın izniyle çok yakındır ve insanların bu konu üzerinde derin derin düşünmeleri çok daha büyük bir ehemmiyet kazanmıştır. Bu nedenle tüm Müslümanların Kehf Suresi üzerinde dikkatle düşünmeleri, her bir ayeti diğer Kuran ayetleri doğrultusunda incelemeleri ve akılda tutmaları son derece önemlidir.

Hamd, Kitabı kulu üzerine indiren ve onda hiçbir çarpıklık kılmayan Allah'a aittir.(Kehf Suresi, 1)

Kehf Suresi'nin ilk ayetinde Allah şükretmenin önemine dikkat çekmektedir. Allah insana sahip olduğu herşeyi; mükemmel işleyen bedenini, dünyadaki yaşanabilir ortamı, gökyüzündeki düzeni, yiyecekleri, suyu ve daha nicelerini verendir. Allah sonsuz cömert olandır. Rabbimiz insanlara dünya hayatında genellemeyle dahi sayılamayacak kadar çok nimetler vermiştir. Bu gerçek, bir ayette şöyle hatırlatılmaktadır:

Eğer Allah'ın nimetini saymaya kalkışacak olursanız, onu bir genelleme yaparak bile sayamazsınız. Gerçekten Allah, bağışlayandır, esirgeyendir. (Nahl Suresi, 18)

Allah'a, verdiği tüm nimetlerden dolayı sürekli bir şükür halinde olmak iman edenlerin en önemli özelliklerinden biridir. Unutulmamalıdır ki Allah, tüm bu nimetlerle insanları denemektedir. Allah, Nisa Suresi'nin 147. ayetinde **"şükrün karşılığını veren"** olduğunu haber vermektedir. Buna rağmen insanların büyük bir bölümü kendilerine verilen nimetlere nankörlük etmektedirler. Hz. Süleyman'ın Neml Suresi'ndeki sözleri şöyledir:

... "Bu Rabbimin fazlındandır, O'na şükredecek miyim, yoksa nankörlük edecek miyim diye beni denemekte olduğu için (bu olağanüstü olay gerçekleşti). Kim şükrederse, artık o kendisi için şükretmiştir, kim nankörlük ederse, gerçekten benim Rabbim Gani (hiçbir şeye ve kimseye ihtiyacı olmayan)dır, Kerim olandır." (Neml Suresi, 40)

Ahir zaman ise insanların şükürden tamamen uzaklaştıkları bir dönemdir. Bu dönemde insanlar tüm nimetleri verenin Allah olduğunu unutur, dünya hayatına büyük bir hırsla bağlanırlar. Sahip oldukları maddi-manevi her türlü zenginliği kendilerinden bilirler. Bu nimetleri kendi çabalarıyla, zekalarıyla ve hak ederek elde ettiklerine inanırlar. Ancak bu şekilde düşünen kişiler, gerçekte Allah'a karşı çok büyük bir

nankörlük içinde olduklarını kesin olarak bilmelidirler. Çünkü insana sahip olduğu tüm nimetleri veren Allah'tır. Nitekim ayetlerde bu gerçek şöyle bildirilir:

Size her istediğiniz şeyi verdi. Eğer Allah'ın nimetini saymaya kalkışırsanız, onu sayıp-bitirmeye güç yetiremezsiniz. Gerçek şu ki, insan pek zalimdir, pek nankördür. (İbrahim Suresi, 34)

Nimet olarak size ulaşan ne varsa, Allah'tandır, sonra size bir zarar dokunduğunda (yine) ancak O'na yalvarmaktasınız. Sonra sizden zararı kaldırdığında, sizden bir grup (hemen) Rablerine şirk koşar; Kendilerine verdiklerimize karşı nankörlük etmek için. Öyleyse yararlanın, ilerde bileceksiniz. (Nahl Suresi, 53-55)

Nahl Suresi'nin yukarıdaki ayetlerinde bildirildiği gibi, insanlar Allah'ın verdiği nimetleri unutmakta ve O'na şirk koşmaktadırlar. İnsanları Allah'ın nimetlerine karşı nankörlük yapmaya zorlamak ve şükürden uzaklaştırmak ise şeytanın bir taktiğidir. Bu şekilde onları inkara yaklaştırmakta ve Allah'ın yolundan saptırmaktadır. Şeytanın bu sinsi taktiği ve gerçek amacı Kuran'da şöyle bildirilir:

"Sonra muhakkak önlerinden, arkalarından, sağlarından ve sollarından sokulacağım. Onların çoğunu şükredici bulmayacaksın." (Allah) Dedi: "Kınanıp alçaltılmış ve kovulmuş olarak ordan çık. Andolsun, onlardan kim seni izlerse, cehennemi sizlerle dolduracağım." (Araf Suresi, 17-18)

Allah'a şükretmenin önemine ayetlerde dikkat çekilmesine rağmen insanların şükürden uzaklaşmalarının elbette ki dünyada da bir karşılığı vardır. Dünya üzerindeki yokluk, kıtlık, sefalet, ahlaki çöküş gibi sıkıntıların temelinde insanların Allah'ı unutmaları ve şükretmemeleri yatmaktadır. Şükür insana nimetlerin, refahın ve huzurun kapılarını açarken, şükürden uzaklaşıp, nankörlük etmek ise büyük bir azap getirir. Allah bir ayetinde şu şekilde buyurur:

"Rabbiniz şöyle buyurmuştu: "Andolsun, eğer şükrederseniz gerçekten size arttırırım ve andolsun, eğer nankörlük ederseniz, şüphesiz, benim azabım pek şiddetlidir." (İbrahim Suresi, 7)

Ayette de belirtildiği gibi şükretmeyen, Allah'ın nimetlerine nankörlük eden bir kişi şiddetli bir azabı da hak etmektedir. Nitekim Allah söz konusu kişilere hem dünyada hem de ahirette bir azap vermektedir.

Geçmişte yaşanan olaylar bu konuda önemli ibretler içermektedir. Geçtiğimiz yüzyılda dünyayı, Allah'ın dinini inkar üzerine kurulu ideolojileri benimsemiş kişiler yönetmiştir. Faşizm ve komünizm gibi ideolojiler, insanları hak dinin güzelliklerinden uzaklaştırmış, onlara inkarı çekici göstermiştir. Bu zalim ideolojilerin peşinden sürüklenerek Allah'ı inkar eden insanlar, şükretmeyi de bunun bir neticesi olarak unutmuş ve yıllar boyu çok büyük belalarla karşılık bulmuşlardır. İnsanlar Allah'ın nimetlerine nankörlük yapmalarının karşılığını, nimet eksikliği olarak almışlardır. Kuran'da nankörlüğün karşılığı şöyle haber verilmiştir:

Allah bir şehri örnek verdi: (Halkı) Güvenlik ve huzur içindeydi, rızkı da her yerden bol bol gelmekteydi; fakat Allah'ın nimetlerine nankörlük etti, böylece Allah yaptıklarına karşılık olarak, ona açlık ve korku elbisesini tattırdı. (Nahl Suresi, 112)

20. yüzyıl boyunca tüm dünyanın açlık, yokluk, korku ve acı yaşamalarının temelinde de bu nankör tutumları bulunmaktadır. Kuran'da Allah'ın nimetlerine nankörlük eden insanların cezalandırılacağı şöyle haber verilmiştir:

Böylelikle nankörlük etmeleri dolayısıyla onları cezalandırdık. Biz (nimete) nankörlük edenden başkasını cezalandırır mıyız? (Sebe Suresi, 17)

Dosdoğru (bir Kitaptır) ki, Kendi Katından şiddetli bir azapla uyarıp-korkutmak ve salih amellerde bulunan müminlere müjde vermek için (onu indirdi); şüphesiz onlara güzel bir ecir vardır. (Kehf Suresi, 2)

Kehf Suresi'nin 2. ayetinde Kuran'ın önemine ve dosdoğru bir kitap olduğuna dikkat çekilmektedir. Kuran, Allah'ın izniyle insanlara öğüt veren ve sonsuz yaşamları için onları uyaran ve doğru yolu gösteren, Allah'ın vahyidir. Rabbimizin rızasını, rahmetini ve cennetini kazanmak için sarılmamız gereken yegane yol göstericidir. Doğru ile yanlışı birbirinden ayıran mutlak ölçüdür. Bakara Suresi'nin 120. ayetinde de bildirildiği gibi **"Şüphesiz doğru yol, Allah'ın yoludur."** Rabbimiz iman edenlere yol olarak Kuran'a sımsıkı sarılmaları gerektiğini şöyle açıklamaktadır:

"Şu halde, sana vahyedilene sımsıkı-tutun; çünkü sen dosdoğru bir yol üzerindesin. Ve şüphesiz o (Kur'an), senin ve kavmin için gerçekten bir zikirdir. Siz (ondan) sorulacaksınız." (Zuhruf Suresi, 43-44)

Kehf Suresi'nin 2. ayetinde aynı zamanda ayetlere uymanın önemine de Allah dikkat çekmektedir. İman eden bir kişi tüm hayatı boyunca Allah'ın hükümlerine, emir ve tavsiyelerine titizlikle uymakla yükümlüdür. Hiçbir zorluk, baskı ya da sıkıntı onu bu konuda bir gevşekliğe ve gaflete sürükleyemez. Şartlar ne olursa olsun her zaman bu konularda titiz, gayretli ve kararlıdır.

Ayette dikkat çekilen hükümlerden bir diğeri de insanları uyarıp korkutmaktır. Allah Kuran'ın pek çok ayetinde iman edenlere bu önemli sorumluluğu hatırlatmakta, insanlara iyiliği emretmenin ve onları kötülükten men etmenin önemine işaret etmektedir. Ayrıca Allah Kuran'da bu görevin bir ibadet olarak yerine getirilmesini emretmiş ve bunu yapan insanların kurtuluş bulacağını da müjdelemiştir. Bu konudaki bir ayet şöyledir:

Tevbe edenler, ibadet edenler, hamd edenler, (İslam uğrunda) seyahat edenler, rükû edenler, secde edenler, iyiliği emredenler, kötülükten

sakındıranlar ve Allah'ın sınırlarını koruyanlar; sen (bütün) mü'minleri müjdele. (Tevbe Suresi, 112)

Her konuda olduğu gibi bu konuda da en güzel örnekler peygamberlerdedir. Bu şerefli görevi üstlenen elçiler, tarih boyunca insanları türlü şekillerde uyarmışlar ve Allah'a iman etmeye davet etmişlerdir. Elçiler insanları uyarırlarken, onlara cehennemin varlığını hatırlatıp, sonsuz bir azapla da korkutmuşlardır. Allah bu gerçeği Leyl Suresi'nde şu şekilde bildirir:

Artık sizi, 'alevleri kabardıkça kabaran' bir ateşle uyardım. Ona, ancak en bedbaht olandan başkası yollanmaz. (Leyl Suresi, 14-15)

Kehf Suresi'nin 2. ayetinde dikkat çekilen bir diğer önemli konu da salih amelin önemidir. Salih amel insanın sadece Allah'ın rızasını, rahmetini ve cennetini hedefleyerek, samimi bir kalple yaptığı hayırlı fiillerdir. Salih amelin önemi ile ilgili bir başka ayet şöyledir:

Kim izzeti istiyorsa, artık bütün izzet Allah'ındır. Güzel söz O'na yükselir, salih amel de onu yükseltir. Kötülükleri tasarlayıp düzenleyenler ise; onlar için şiddetli bir azab vardır. Onların tasarladıkları 'boşa çıkıp bozulur'. (Fatır Suresi, 10)

Kuran'ın daha pek çok ayetinde Rabbimiz salih amel işlemenin önemini belirtmiş ve salih amelin Kendi Katında güzel bir karşılık bulacağını müjde vermiştir. Bu ayetlerden bazıları şöyledir:

(Ey Muhammed) iman edip salih amellerde bulunanları müjdele. Gerçekten onlar için altlarından ırmaklar akan cennetler vardır. Kendilerine rızık olarak bu ürünlerden her yedirildiğinde: "Bu daha önce de rızıklandığımızdır" derler. Bu, onlara, (dünyadakine) benzer olarak sunulmuştur. Orada, onlar için tertemiz eşler vardır ve onlar orada süresiz kalacaklardır. (Bakara Suresi, 25)

Şüphesiz, iman edenler(le) Yahudiler, Hıristiyanlar ve sabiiler(den kim) Allah'a ve ahiret gününe iman eder ve salih amellerde bulunursa, artık onların

Allah Katında ecirleri vardır. Onlara korku yoktur ve onlar mahzun olmayacaklardır. (Bakara Suresi, 62)

İman edip salih amellerde bulunanlar ve 'Rablerine kalbleri tatmin bulmuş olarak bağlananlar', işte bunlar da cennetin halkıdırlar. Onda süresiz kalacaklardır. (Hud Suresi, 23)

Kehf Suresi'nin 2. ayetinde Allah'ın dikkat çektiği bir diğer önemli konu da müminlere müjde vermektir. Kuran'ın pek çok ayetinde elçilere, iman edenlere müjde vermeleri emredilmiştir. Dünya hayatının tüm sıkıntılarının, zorluklarının, eksikliklerinin geçici olduğu, Allah'ın yardımının, rahmet ve merhametinin daima inananlarla birlikte olduğu gibi haberlerle müjdelenmek müminler için çok büyük birer sevinç vesilesidir. Sonsuz ahiret nimetlerinin yakınlığı da hiç şüphesiz müminlerin şevkini, çabalarını ve azimlerini artıracaktır. Bir ayette Allah şöyle buyurur:

Biz bunu (Kuran'ı) senin dilinle kolaylaştırdık, takva sahiplerine müjde vermen ve direnen bir kavmi uyarıp-korkutman için. (Meryem Suresi, 97)

Kehf Suresi'nin 2. ayetinde dikkat çekilen konuların tümü, ahir zamanda da tüm Müslümanların titizlikle üzerinde durmaları gereken konulardır. Ahir zamanda yaşanacak olan fitne ve bozgunculuktan, dinsiz ideolojilerin getirdiği belalardan insanları koruyacak olan, bu ayette de dikkat çekildiği gibi Kuran'a sımsıkı sarılmak olacaktır. Kuran'ın rehberliğinde salih amellerde bulunmak, insanlara iyiliği emretmek ve onları sonsuz cennet nimetleriyle müjdelemek, aynı zamanda da ebedi cehennem azabı ile korkutarak Kuran'ın hükümlerinden taviz vermeme yönünde uyarmak, ahir zamanda vicdan sahibi Müslümanların en önemli vazifelerindendir.

Onlar orda ebedi olarak kalıcıdırlar. (Kehf Suresi, 3)

İnsanların büyük bir bölümü Allah'ın varlığını, cennet ve cehennem hayatının yakınlığını inkar ederler. Bu kişilere göre ölüm bir yok oluştur. Hesap günü yoktur. Bazı insanlar ise cehennem azabının varlığını kabul eder, ancak bu azabın sayılı gün süreceğine inanırlar. Buna göre insan cehennemde kısa bir süre kalacak, günahlarının kefaretini ödeyecek, daha sonra da buradan çıkıp, sonsuz cennet nimetlerine kavuşacaktır. Oysa Kuran ayetlerinde bu şekilde geçici bir azaptan bahsedilmemektedir. Allah Al-i İmran Suresi'nde şu şekilde bildirir:

Bu, onların: "Ateş bize sayılı günler dışında kesinlikle dokunmayacak" demelerindendir. Onların bu iftiraları, dinleri konusunda kendilerini yanılgıya düşürmüştür. (Al-i İmran Suresi, 24)

İşte Kehf Suresi'nin 3. ayetinde geçen ifadede de Allah, insanların cehennem konusundaki bu yanılgılarına dikkat çekmekte ve cehennem azabının inkarda diretenler için ebedi olduğunu bildirmektedir. Dünya hayatına kapılıp Allah'ın varlığını inkar eden, Allah'ın Resulü'nün yolunu izlemeyen, ayetlerdeki hükümleri uygulamayan insanların kalacağı yer, -Rabbimizin dilemesi dışında- ebediyete kadar cehennemdir. Bu, Allah'ın adaletidir. Kuran'da inkarda direten insanların cehennemde de azgınlıklarını sürdürdükleri haber verilir:

Şüphesiz suçlu-günahkarlar, cehennem azabı içinde süresiz kalacaklardır. Onlardan (azab) hafifletilmeyecek ve orda onlar umutlarını kaybetmiş kimselerdir. Biz onlara zulmetmedik; ancak onların kendileri zalimlerdir. (Cehennem bekçisine:) "Ey Malik (bekçi), Rabbin bizim işimizi bitirsin" diye haykırdılar. O: "Gerçek şu ki siz, (burda) kalacak kimselersiniz" dedi. (Zuhruf Suresi, 74-77)

Yukarıdaki ayetlerde görüldüğü gibi, inkar edenler cehennemde dahi acizliklerini görmemekte, büyüklenmeyi sürdürmektedirler. Allah'a yönelmemekte, bunun yerine **"Rabbin bizim işimizi bitirsin"** diye bir meleğe seslenmektedirler. Bu, onların azgın

karakterlerini sürdürdüklerinin bir delilidir. Nitekim Allah ayetlerinde **"geri çevrilsek de işlediklerimizden başkasını yapsak"** (Araf Suresi, 53) diyen inkarcıların yalancı olduklarını da bildirmiştir:

Ateşin üstünde durdurulduklarında onları bir görsen; derler ki: "Keşke (dünyaya bir daha) geri çevrilseydik de Rabbimizin ayetlerini yalanlamasaydık ve mü'minlerden olsaydık." Hayır, önceden saklı tuttukları kendilerine açıklandı. Şayet (dünyaya) geri çevrilseler bile, kendisinden sakındırıldıkları şeylere şüphesiz yine döneceklerdir. Çünkü onlar, gerçekten kafirlerdir. (Enam Suresi, 27-28)

Başka ayetlerde de dünyada insanlara yeteri kadar mühlet verildiği, ancak onların büyüklenmekten vazgeçmedikleri bildirilmektedir:

Ya da azabı gördüğü zaman: "Benim için bir kere daha (dünyaya dönme fırsatı) olsaydı da, ihsan edenlerden olsaydım" (diyeceği günden sakının). "Hayır, Benim ayetlerim sana gelmişti, fakat sen onları yalanladın, büyüklüğe kapıldın ve kafirlerden oldun." (Zümer Suresi, 58-59)

Tüm bunlardan anlaşıldığı gibi bu tür insanlar düzelmemektedirler. Allah müminlere karşı çok merhametli olduğu için, bu tip azgın insanları cennete, müminlerin arasına sokmamaktadır. Cennet, içindeki tüm nimetler ve tüm insanlarla bir güzellik mekanıdır; Allah'ın hoşnut olmadığı hiçbir varlık cennette bulunmamaktadır. Bu da Allah'ın salih kullarına olan şefkatinin ve adaletinin sonuçlarından biridir.

Sonsuz cennet nimetleri ise yalnızca salih müminlerindir. Allah ayetlerinde şu şekilde bildirmektedir:

İşte bunların karşılığı, Rablerinden bağışlanma ve içinde ebedi kalacakları, altından ırmaklar akan cennetlerdir. (Böyle) Yapıp-edenlere ne güzel bir karşılık (ecir var.) (Al-i İmran Suresi, 136)

Kim Allah'a ve elçisine isyan eder ve onun sınırlarını aşarsa, onu da içinde ebedi kalacağı ateşe sokar. Onun için alçaltıcı bir azab vardır. (Nisa Suresi, 14)

Bilmiyorlar mı, kim Allah'a ve elçisine karşı koymaya çalışırsa, gerçekten onun için, onda ebedi kalmak üzere cehennem ateşi vardır? İşte en büyük aşağılanma budur. (Tevbe Suresi, 63)

(Bu Kur'an) "Allah çocuk edindi" diyenleri uyarıp-korkutur. Bu konuda ne kendilerinin, ne atalarının hiçbir bilgisi yoktur. Ağızlarından çıkan söz ne (kadar da) büyük. Onlar yalandan başkasını söylemiyorlar. (Kehf Suresi, 4-5)

Kehf Suresi'nin 4. ve 5. ayetlerinde Hıristiyanların Allah hakkındaki büyük iftiralarına dikkat çekilmektedir. Hıristiyanlar ortaya attıkları sapkın teslis inancıyla kendi dinlerini bozmuş ve batıl bir din oluşturmuşlardır. Ayetlerde onların yaptıkları bu büyük tahrifat şu şekilde ifade edilmektedir:

Ey Kitap Ehli, dininiz konusunda taşkınlık etmeyin, Allah'a karşı gerçek olandan başkasını söylemeyin. Meryem oğlu Mesih İsa, ancak Allah'ın elçisi ve kelimesidir. Onu ('OL' kelimesini) Meryem'e yöneltmiştir ve O'ndan bir ruhtur. Öyleyse Allah'a ve elçisine inanınız; "üçtür" demeyiniz. (Bundan) kaçının, sizin için hayırlıdır. Allah, ancak bir tek ilahtır. O, çocuk sahibi olmaktan Yücedir. Göklerde ve yerde her ne varsa O'nundur. Vekil olarak Allah yeter. (Nisa Suresi, 171)

"Allah çocuk edindi" dediler. O, (bundan) Yücedir; O, hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır. Göklerde ve yerde ne varsa O'nundur. Kendinizde buna ilişkin bir delil de yoktur. Allah'a karşı bilmeyeceğiniz bir şeyi mi söylüyorsunuz? (Yunus Suresi, 68)

İşte Meryem oğlu İsa; hakkında kuşkuya düştükleri "Hak Söz". Allah'ın çocuk edinmesi olacak şey değil. O Yücedir. Bir işin olmasına karar verirse, ancak ona: "Ol" der, o da hemen oluverir. (Meryem Suresi, 34-35)

Kuşkusuz Kehf Suresi'nin bu ayetlerinde ve yukarıdaki ayetlerde dikkat çekilen bu zihniyet tam olarak bir müşrik inancıdır. Kuran'da bildirildiği gibi, Allah, eşi ve benzeri

bulunmayan, çocuk edinmekten münezzeh olan, herşeyin tek hakimi ve hükümdarı, göklerin ve yerin Rabbidir. Ahir zamanda yaşayan Müslümanlar, Hıristiyanların, kendi kutsal kitaplarını tahrif ederek ortaya attıkları bu sapkın iddialarının geçersizliğini insanlara anlatmakla yükümlüdürler.

Şimdi onlar bu söze (Kur'an'a) inanmayacak olurlarsa sen, onların peşi sıra esef ederek kendini kahredeceksin (öyle mi)? (Kehf Suresi, 6)

Bu ayette Allah'ın elçisinin ve iman edenlerin yaptığı tebliği dinlemeyenlere dikkat çekilmektedir. Salih müminler Allah'ın Kuran'da emrettiği iyiliği emretme ve kötülükten men etme sorumluluğu gereği, insanları Allah'a iman etmeye davet eder, onlara Kuran ayetlerinde bildirilen gerçekleri haber verirler. Ancak insanların büyük bir bölümü elçilerin tebliğinden yüz çevirir, inkarda diretirler. Bu, Allah'ın, **"Şüphesiz kıyamet-saati, yaklaşarak gelmektedir; bunda hiçbir kuşku yok. Ancak insanların çoğu iman etmiyorlar."** (Mümin Suresi, 59) ayetiyle bildirdiği bir gerçektir.

İman edenlerin tebliği karşısında inkar edenler çok çeşitli olumsuz tavırlar gösterirler. Bazıları İsra Suresi'nin 90. ayetinde haber verilen, **"Bize yerden pınarlar fışkırtmadıkça sana kesinlikle inanmayız"** benzeri ifadelerle Allah'ın elçisinin bir mucize getirmesini bekler, bazıları ise iman edenlerle alay ederler. İnkarcıların alaylarına Bakara Suresi'nde şöyle bir örnek verilmektedir:

Ve (yine) kendilerine: "İnsanların iman ettiği gibi siz de iman edin" denildiğinde: "Düşük akıllıların iman ettiği gibi mi iman edelim?" derler. Bilin ki, gerçekten asıl düşük-akıllılar kendileridir; ama bilmezler. (Bakara Suresi, 13)

Her peygamber gönderildiği kavimden bu ayetlerdekine benzer karşılıklar görmüş, çoğu zaman baskı ile karşılaşmıştır. Örneğin Hz. Nuh'un her yolu deneyerek yaptığı ihlaslı tebliğine karşılık, kavminin olumsuz tepkileri Kuran'da şu şekilde anlatılır:

Dedi ki: "Rabbim, gerçekten kavmimi gece ve gündüz davet edip-durdum. Fakat davet etmem, bir kaçıştan başkasını arttırmadı. Doğrusu ben, onları bağışlaman için her davet edişimde, onlar parmaklarını kulaklarına tıkadılar, örtülerini başlarına çektiler ve büyüklük tasladıkça büyüklük gösterip-direttiler. Sonra onları açıktan açığa davet ettim. Daha sonra (davamı) onlara

açıkça ilan ettim ve kendilerine gizli gizli yollarla yanaşmak istedim. Bundan böyle" dedim. "Rabbinizden mağfiret isteyin; çünkü gerçekten O, çok bağışlayandır. (Nuh Suresi, 5-10)

Ayetlerde de bildirildiği gibi insanlar her dönemde kendilerine hak dinin tebliğ edilmesine genellikle olumsuz karşılık vermişlerdir. Ancak burada unutulmaması gereken çok önemli bir nokta vardır: Tebliğ yapılan kişinin verdiği karşılık, tebliğ yapan Müslümanı hiçbir zaman olumsuz yönde etkilemez. Çünkü hidayeti verecek olan Allah'tır. İnsan ne kadar güzel anlatırsa anlatsın, ne kadar etkili ve hikmetli konuşursa konuşsun, Allah dilemedikçe karşısındaki kişinin kalbinde etki meydana getiremez. Kuran'da bu gerçeği bildiren başka ayetler de vardır. Örneğin Allah Nahl Suresi'nde şöyle hükmetmektedir:

Andolsun, Biz her ümmete: "Allah'a kulluk edin ve tağuttan kaçının" (diye tebliğ etmesi için) bir elçi gönderdik. Böylelikle, onlardan kimine Allah hidayet verdi, onlardan kiminin üzerine sapıklık hak oldu. Artık, yeryüzünde dolaşın da yalanlayanların uğradıkları sonucu görün. Sen, onların hidayet bulmalarını ne kadar tutkuyla istesen de, Allah, şüphesiz saptırdığına hidayet vermez, onlar için yardım edecek yoktur. (Nahl Suresi, 36-37)

Allah'ın bu ayetlerinde bildirdiği gibi insanın diğer insanlar üzerinde hidayet verici bir etkisinin olması mümkün değildir. O halde iman edenlerin tek sorumlulukları tebliğ yapmak ve hidayet vermeyi Allah'ın takdirine bırakmaktır. Tevekküllü davranmak, sabır göstermek, güzel sözle Allah'ın dinine davet etmek hiç şüphesiz insanların kalplerinde çok büyük bir etki yaratacaktır. Ayetlerde Allah şöyle buyurmaktadır:

Artık sen, öğüt verip-hatırlat. Sen, yalnızca bir öğüt verici-bir hatırlatıcısın. Onlara 'zor ve baskı' kullanacak değilsin. Ancak kim yüz çevirir ve inkar ederse Allah, onu en büyük azap ile azablandırır. Şüphesiz onların dönüşleri Bizedir. Sonra onları hesaba çekmek de elbette Bize aittir. (Gaşiye Suresi, 21-26)

Hidayeti verecek olan, tebliğ yapılan kişinin iman etmesini sağlayacak olan Allah'tır. Başka ayetlerde de hidayeti verenin sadece Allah olduğu şu şekilde bildirilir:

Eğer Rabbin dileseydi, yeryüzündekilerin tümü, topluca iman ederdi. Öyleyse, onlar mü'min oluncaya kadar insanları sen mi zorlayacaksın? Allah'ın izni olmaksızın, hiç kimse için iman etme (imkanı) yoktur... (Yunus Suresi, 99-100)

Gerçek şu ki, sen, sevdiğini hidayete erdiremezsin, ancak Allah, dilediğini hidayete erdirir; O, hidayete erecek olanları daha iyi bilendir. (Kasas Suresi, 56)

Yusuf Suresi'nde de yine aynı konuya dikkat çekilmiştir. Bir Müslüman ne kadar salih niyetle tebliğ yapsa da Allah'ın hidayet vermediği insanların iman etmesi mümkün değildir. Müslümana düşen öğüt vermek ve hatırlatmaktır; bir mümin bu sorumluluğunu yerine getirirken, karşısındaki kişinin hidayetinin Allah'ın takdirinde olduğunu bilir. Ancak şunu da unutmamak gerekir ki, iman eden bir insanın gösterdiği çaba -Allah'ın izniyle- kendisine bir ecir olarak yazılacak, onun hakkı söylemesine karşı direnenler ise yaptıklarının karşılığında azaba uğrayacaklardır. Allah Yusuf Suresi'nde bu gerçeğe şöyle dikkat çeker:

Sen şiddetle arzu etsen bile, insanların çoğu iman edecek değildir. Oysaki sen buna karşı onlardan bir ücret de istemiyorsun. O, alemler için yalnızca bir 'öğüt ve hatırlatmadır.' Göklerde ve yerde nice ayetler vardır ki, üzerinden geçerler de, ona sırtlarını dönüp giderler. Onların çoğu Allah'a iman etmezler de ancak şirk katıp-dururlar. Şimdi bunlar, kendilerine Allah'ın azabından kapsamlı bir bürümenin gelivermesinden veya onların hiç haberleri yokken kıyametin onlara apansız gelmesinden kendilerini güvende mi buldular? De ki: "Bu, benim yolumdur. Bir basiret üzere Allah'a davet ederim; ben ve bana uyanlar da. Ve Allah'ı tenzih ederim, ben müşriklerden değilim." (Yusuf Suresi, 103-108)

Şüphesiz Biz, yeryüzü üzerindeki şeyleri ona bir süs kıldık; onların hangisinin daha güzel davranışta bulunduğunu deneyelim diye. (Kehf Suresi, 7)

İnsanların büyük bir bölümü dünya hayatının bir deneme olarak yaratıldığı gerçeğini bilmez ya da bildiği halde bu büyük gerçeği görmezden gelir. Bu nedenle de dünya hayatına şiddetle bağlanır, ölümü ve ahiretin varlığını aklına dahi getirmek istemez. Oysa Allah, **"Andolsun, Biz sizi biraz korku, açlık ve bir parça mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltmekle imtihan edeceğiz. Sabır gösterenleri müjdele."** (Bakara Suresi, 155) ayetiyle insanların dünya hayatında bir denemeden geçirildiklerini bildirmiştir. Mülk Suresi'nde de dünya hayatının ve ölümün yaratılış amacı şu şekilde bildirilir:

O, amel (davranış ve eylem) bakımından hanginizin daha iyi (ve güzel) olacağını denemek için ölümü ve hayatı yarattı. O, üstün ve güçlü olandır, çok bağışlayandır. (Mülk Suresi, 2)

Unutulmamalıdır ki insanın "iman ediyorum" demesi Allah'ın rızasını, rahmetini ve cennetini kazanması için yeterli değildir. Kişinin imanının sağlamlığını ve Allah'ın ayetlerine olan titizliğini tüm hayatı boyunca, her durumda göstermesi şarttır. Bir zorluk, hastalık, sıkıntı ya da açlık anında olduğu gibi zenginlik, güç, iktidar sahibi olduğunda da her zaman Allah'a yönelmeli ve Allah'ın hükümlerini titizlikle uygulamalıdır. Allah Ankebut Suresi'nde şu şekilde bildirir:

İnsanlar, (sadece) "İman ettik" diyerek, sınanmadan bırakılacaklarını mı sandılar? Andolsun, onlardan öncekileri sınadık; Allah, gerçekten doğruları da bilmekte ve gerçekten yalancıları da bilmektedir. (Ankebut Suresi, 2-3)

Ancak insanların büyük bir bölümü dünya hayatının süslerini ahiret hayatına tercih ederler. Son model bir spor araba, lüks bir villa, mücevherler ya da gösterişli kıyafetlere sahip olmanın bu dünya hayatının tek amacı olduğu yanılgısına düşerler. Daha zengin, daha güzel, daha ünlü olabilmek için yarışır, hayatlarını bu değerlerin

peşinde koşarak geçirirler. Oysa bunlar amacına uygun kullanılmadığı takdirde insana hiçbir kazanç getirmeyecektir. Bu gerçek Al-i İmran Suresi'nde şu şekilde bildirilir:

Kadınlara, oğullara, kantar kantar yığılmış altın ve gümüşe, salma güzel atlara, hayvanlara ve ekinlere duyulan tutkulu şehvet insanlara 'süslü ve çekici' kılındı. Bunlar, dünya hayatının metaıdır. Asıl varılacak güzel yer Allah Katında olandır. De ki: "Size bundan daha hayırlısını bildireyim mi? Korkup sakınanlar için Rablerinin Katında, içinde temelli kalacakları, altından ırmaklar akan cennetler, tertemiz eşler ve Allah'ın rızası vardır. Allah, kulları hakkıyla görendir." (Al-i İmran Suresi, 14-15)

Ayetlerde de bildirildiği gibi dünya hayatı geçicidir ve dünya hayatının süsleri de aldatıcıdır. Tarih boyunca olduğu gibi ahir zamanda da dünya üzerinde var olan tüm saraylar, şatolar, dev fabrikalar, köprüler, kasalar dolusu altın ve mücevherler, bankalarda biriken paralar, hisse senetleri, arabalar, sürat motorları, uçaklar kısacası herşey insanların denenmesi için yaratılmıştır. Bunlara sahip olmak bir üstünlük olmadığı gibi, bunlara sahip olmamak da bir kayıp değildir.

Asıl önemli olan insanın Allah'a imanı, samimiyeti, güzel ahlakıdır. Her insan mutlaka ölümle karşılaşacak ve sonsuz ahiret hayatının bir gerçek olduğunu mutlaka anlayacaktır. O halde dünya hayatının süslerine aldanmak çok büyük bir hata, çok kötü bir alışveriş olur.

Doğru olan inananların davranışlarıdır ki, onlar sonsuz ahiret hayatı karşılığında canlarını ve mallarını satmışlardır. Ve bu alışverişten dolayı çok büyük bir neşe içindedirler. Allah müminleri bir ayetinde şöyle müjdelemektedir:

Hiç şüphesiz Allah, mü'minlerden -karşılığında onlara mutlaka cenneti vermek üzere- canlarını ve mallarını satın almıştır. Onlar Allah yolunda savaşırlar, öldürürler ve öldürülürler; (bu,) Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'an'da O'nun üzerine gerçek olan bir vaaddir. Allah'tan daha çok ahdine vefa gösterecek olan kimdir? Şu halde yaptığınız bu alışverişten dolayı sevinip-müjdeleşiniz. İşte 'büyük kurtuluş ve mutluluk' budur. (Tevbe Suresi, 111)

Biz gerçekten (yeryüzü) üzerinde olanları kupkuru-çorak bir toprak yapabiliriz. (Kehf Suresi, 8)

Önceki bölümde açıkladığımız gibi yeryüzündeki tüm güzellik ve zenginlikler insanları denemek için Allah'ın yarattığı metalardır. Bu ayette ise Rabbimiz, insanlara sahip oldukları metalar ne kadar değerli, ne kadar ihtişamlı, ne kadar güzel olursa olsun bunların tümünün muhakkak kuru bir toprağa dönüşeceğini hatırlatmaktadır.

Allah dilerse, dünya hayatının süslerine kapılıp Allah'ın varlığını unutan insanların ellerindeki tüm varlıklarını bir anda alıp, onları yokluk içinde bırakabilir. Allah herşeye güç yetirendir. Dilediğini zengin kılar, dilediğini fakirleştirir. Tüm mülkün sahibidir ve mülkü dilediğine verir. Bu gerçek Kuran'ın pek çok ayetinde bildirilmiştir. Bu ayetlerden birkaç tanesi şöyledir:

Göklerin ve yerin anahtarları O'nundur. O, dilediğine rızkı genişletip-yayar ve kısar da. Çünkü O, herşeyi bilendir. (Şura Suresi, 12)

Görmüyorlar mı ki, Allah, dilediğine rızkı yayıp-genişletir ve kısar da. Şüphesiz bunda, iman eden bir kavim için gerçekten ayetler vardır. (Rum Suresi, 37)

Allah, kullarından dilediğine rızkı yayıp-genişletir, (ve) kısar da. Şüphesiz Allah, herşeyi bilendir. (Ankebut Suresi, 62)

Sen, yoksa Kehf ve Rakim Ehlini Bizim şaşılacak ayetlerimizden mi sandın? O gençler, mağaraya sığındıkları zaman, demişlerdi ki: "Rabbimiz, Katından bize bir rahmet ver ve işimizden bize doğruyu kolaylaştır (bizi başarılı kıl). (Kehf Suresi, 9-10)

B u ayetlerde Kehf ve Rakim Ehlinin olağanüstü durumlarına dikkat çekilmektedir. Kıssanın devamında da görüleceği gibi, Kehf Ehli'nin yaşadıkları alışılmışın dışında, metafizik olaylardır. Hayatlarının her anı mucizevi gelişmelerle doludur. Peygamber Efendimizin hadislerinde ahir zamanla bağlantısına dikkat çekilen Kehf Ehli'nin Kuran'da anlatılan bu durumu, ahir zamanda da insanların olağan dışı, metafizik olaylarla karşılaşabileceklerine bir işarettir.

Ayetin devamında ahir zamanda gençlerin büyük sorumluluklar yükleneceklerine işaret ediliyor olabilir. Bu dönemde inkarcı felsefelerle fikri bir mücadele yürütülmesinde, hak dinin anlatılmasında, insanlara yönelik zulmün kaldırılmasında gençler önemli görevler üstleneceklerdir. Kuran'da dinin anlatılması konusunda gençlerin taşıdığı öneme başka ayetlerde de dikkat çekilmektedir. Örneğin Kehf Suresi'nde Hz. Musa'nın **"genç bir yardımcısı"** olduğu haber verilir. Bir ayette ise Hz. Musa'ya kavminden sadece genç bir topluluğun iman ettiğini Allah şöyle bildirir:

Sonunda Musa'ya kendi kavminin bir zürriyetinden (gençlerinden) başka -Firavun ve önde gelen çevresinin kendilerini belalara çarptırmaları korkusuyla- iman eden olmadı... (Yunus Suresi, 83)

Kehf Suresi'nin 10. ayetinde gençlerin bir yere "sığındıkları" bildirilmektedir. Kıssanın sonraki ayetlerinden anlaşıldığına göre, Kehf Ehli'nin mağaraya sığınmalarının nedeni dönemin baskıcı sisteminin oluşturduğu ortamdır. Kendi fikirlerini rahatça söyleyemeyen, doğruları anlatamayan, Allah'ın dinini gerektiği gibi tebliğ etmeleri engellenen Kehf Ehli, çözümü bu toplumdan uzaklaşmakta bulmuştur.

Bu ayette, ahir zamanda da komünist, faşist veya başka ideolojideki totaliter yönetimler nedeniyle benzer bir ortam oluşacağına, bu yönetimlerin fikir ve düşünce hürriyetini kısıtlayacağına ve dini yaşamak isteyenlerin üzerinde bir baskı

oluşturacağına işaret ediliyor olabilir. Kendi dönemlerindeki benzer bir baskı nedeniyle Kehf Ehli mağaraya sığınmış ve inkarcı kavimlerinden ayrılmışlardır. Ahir zamanda da insanlığa belalar getiren komünist ve faşist sistemlerin baskısından kurtulmak için samimi Müslümanların gözlerden uzak olmaları, gaybet yani gizlilik içinde olmaları muhtemeldir. Bu baskıdan uzaklaşan Müslümanlar, insanlar arasında fazla gözükmeyecekler, kendilerini toplumdan uzakta tutacaklardır.

Ancak bu durum, uzaklaşıp bekleme manasında değildir. Kehf Ehli mağaraya sığınmış, yaptıkları işleri Allah'ın kolaylaştırması, kendilerine rahmetinden yayması için dua etmişlerdir. Kısacası Kehf Ehli'nin mağaraya sığınmasının nedeni sadece beklemek değil, kendilerini bu süre içinde geliştirmek olmuştur. Ahir zamanda da totaliter rejimlerin olduğu yerlerde baskı altında olan Müslümanlar kendilerini gizleyeceklerdir. Bu vesileyle Allah'ın kendi üzerlerindeki rahmetini artırmasını, işlerini ve dine düşman fikir akımlarına karşı yürüttükleri mücadeleyi daha da kolaylaştırmasını umacaklardır.

Kehf Ehli'nin duasını Allah'ın bildirdiği 10. ayette çok önemli bir konuya daha dikkat çekilmektedir. İman edenler her işi yapanın sadece Allah olduğunu hiç unutmamalıdırlar. İnsan her zaman ihtiyaç içindedir, Allah karşısında aciz ve muhtaçtır. Kendi aklı, kendi çabası ve gücü ile birşey yapması mümkün değildir. Allah dilemediği zaman insanın değil bir işi sonuçlandırması, elini kaldırması, yürümesi, hatta nefes alması dahi mümkün olmaz. İnsanın her an Allah'ın yardımına, desteğine ve rahmetine ihtiyacı vardır. Kuran'da da insanın bu aczine ve her işi yapanın Allah olduğuna dair pek çok ayet bulunmaktadır. Allah Enfal Suresi'nde şu şekilde buyurmaktadır:

Onları siz öldürmediniz, ama onları Allah öldürdü; attığın zaman sen atmadın, ama Allah attı. Mü'minleri Kendinden güzel bir imtihanla imtihan etmek için (yaptı.) Şüphesiz Allah, işitendir, bilendir. (Enfal Suresi, 17)

Herşeyi yaratan, tüm işleri evirip çeviren Allah'tır. İnsan ise samimiyetiyle ve teslimiyetiyle denenmektedir. Kehf Ehli de bu gerçeği bilen samimi Müslümanlar oldukları için mağaraya sığındıkları anda hemen Allah'a yönelmiş, dualarıyla Allah'a teslimiyetlerini ifade etmişlerdir. Kehf Ehli, ilimde derinleşmelerini sağlayacak olanın da, her yönden işlerini kolaylaştıracak olanın da Allah olduğunu bilmekte, bu nedenle öncelikle Allah'tan yardım istemektedirler. Bu durumdan da anlaşılmaktadır ki, asıl

olan insanın samimi Müslüman olması ve Rabbimize dua edip herşeyi O'ndan istemesidir.

Böylelikle mağarada yıllar yılı onların kulaklarına vurduk (derin bir uyku verdik). (Kehf Suresi, 11)

Önceki ayetlerde de ifade edildiği gibi Kehf Ehli kendilerini inkarcı sistemin baskılarından korumak için mağaraya sığınmışlardır. Aynı şekilde ahir zamanda da müminler dünya üzerinde çok büyük bir zulüm sistemi kuran faşizm ve komünizm gibi din ve mukaddesat düşmanı,vatanlarını, milletlerini ve devletlerini felakete sürükleyen ideolojilerin baskılarından kendilerini korumak için gizlenmeyi tercih edeceklerdir. Aynı Kehf Ehli'nin yaşadığı dönemde olduğu gibi bu tip yönetimler altında olan Müslümanların fikir hürriyeti olmayacak, düşüncelerini söyleyemeyecekler, çok büyük bir baskı altında olacaklardır.

Ancak bu gizlenme dönemi Müslümanlar için sıkıntılı, tedirgin bir bekleyiş değil, tam aksine huzurlu ve rahat bir bekleyiştir. Ayette geçen **"... yıllar yılı kulaklarına vurduk"** ifadesiyle müminlerin gizlendikleri dönemde, aynı uykudaymış gibi bir huzur içinde olacaklarına işaret edilmektedir.

Bu dönem müminler için bir eğitim, kendini geliştirme, ilimde derinleşme ve imanda güçlenme dönemidir. İnkar edenlerin, ahlaki değerlere düşman olanların, vatana, millete zararlı, saldırgan çevrelerin toplum içinde meydana getirdikleri şiddet olaylarından, baskıdan, zulümden, zorbalıklardan inananlar etkilenmeyecekler, aynı bir mağaradaymış gibi tüm zorluklardan uzak olacaklardır. Bu durum, Allah'tan bir rahmet olarak onları koruyacaktır.

Sonra iki gruptan hangisinin kaldıkları süreyi daha iyi hesap ettiğini belirtmek için onları uyandırdık. (Kehf Suresi, 12)

Ashab-ı Kehf'in gizliliği, ayetten de anlaşıldığı gibi, belirli bir süreye kadar devam etmiştir. Daha sonra Allah'ın takdir ettiği zamanda, O'nun dilemesi ile bu gençler uyanmışlardır. Ahir zamanda faşizmi veya komünizmi benimsemiş yönetimlerin baskısı altında bulunan iman ehlinin gizlenme dönemi de Allah'ın kaderde belirlediği bir süreye kadar devam edecektir. Bu süre sonunda ise tüm gizlilik ortadan kalkacak ve iman edenler insanların arasına karışıp, Allah'ın varlığını, iman hakikatlerini, Kuran ahlakını onlara anlatmak için çalışmalarına başlayacaklardır.

Bu gizlenme süresinin ne kadar olacağı ise Allah Katında bir hesap üzeredir. Ayette bu sürenin yıl, gün, saat olarak Allah Katında belli olduğuna işaret edilmektedir. Tüm kainatı yoktan var eden Rabbimiz herşeyin hesabını bilendir. Cin Suresi'nde Allah'ın Muhsi (sonsuz da olsa herşeyin sayısını bilen) sıfatı şu şekilde haber verilmektedir:

Öyle ki onların, Rablerinden gelen risaleti (insanlara gönderilenleri) tebliğ ettiklerini bilsin. (Allah,) onların nezdinde olanları sarıp-kuşatmış ve herşeyi sayı olarak da sayıp-tespit etmiştir. (Cin Suresi, 28)

Biz sana onların haberlerini bir gerçek (olay) olarak aktarıyoruz. Gerçekten onlar Rablerine iman etmiş gençlerdi ve Biz de onların hidayetlerini arttırmıştık.(Kehf Suresi, 13)

Bu ayette güçlü bir imanın ve gerçek hidayet ehli olmanın önemine dikkat çekilmektedir. Çünkü insan Allah'a karşı güçlü bir imana sahip değilse, Kuran ayetlerine titizlikle uymuyor ve Allah'ın Resulü'nün yolunu izlemiyorsa bu kişinin ne kadar büyük işler yaptığının Allah Katında bir önemi olmayabilir. Dünyada maddi anlamda başarılı olsa, kariyeri ya da ünü artsa bile, bu başarı ona ahirette hiçbir fayda sağlamayacaktır. Çünkü önemli olan insanın imanı ve takvasıdır. Allah Bakara Suresi'nde hidayet ehli Müslümanları şu şekilde tarif etmektedir:

Bu, kendisinde şüphe olmayan, muttakiler için yol gösterici olan bir kitaptır. Onlar, gaybe inanırlar, namazı dosdoğru kılarlar ve kendilerine rızık olarak verdiklerimizden infak ederler. Ve onlar, sana indirilene, senden önce indirilenlere iman ederler ve ahirete de kesin bir bilgiyle inanırlar. İşte bunlar, Rablerinden olan bir hidayet üzeredirler ve kurtuluşa erenler bunlardır. (Bakara Suresi, 2-5)

Rabbimiz bir başka ayetinde ise, hidayete uyan kullarının korku ve üzüntü yaşamayacaklarını şöyle müjdelemektedir:

Dedik ki: "Oradan tümünüz inin. Bundan sonra size Benden bir hidayet geldiğinde, kim Benim hidayetime uyarsa, onlara korku yoktur ve onlar mahzun olmayacaklardır." (Bakara Suresi, 38)

Bu ayetlerden de anlaşıldığı gibi eğer iman sahibi bir Müslüman bir işe başlarsa, Allah onu kolaylık içinde başarıya ulaştırır. Eğer bu insan bir zorluk içindeyse, Allah onu içinde bulunduğu zorluktan da kurtarır. Bir ayette Allah şöyle bildirir:

Allah, iman edenlerin velisi (dostu ve destekçisi)dir. Onları karanlıklardan nura çıkarır; inkar edenlerin velileri ise tağut'tur. Onları nurdan karanlıklara çıkarırlar. İşte onlar, ateşin halkıdırlar, onda süresiz kalacaklardır. (Bakara Suresi, 257)

Onların kalpleri üzerinde (sabrı ve kararlılığı) rabtetmiştik; (Krala karşı) Kıyam ettiklerinde demişlerdi ki: "Bizim Rabbimiz, göklerin ve yerin Rabbi'dir; İlah olarak biz O'ndan başkasına kesinlikle tapmayız, (eğer tersini) söyleyecek olursak, andolsun, gerçeğin dışına çıkarız." (Kehf Suresi, 14)

Bu ayette sabrın, kararlılığın ve irade sahibi olmanın iman edenler için önemine dikkat çekilmektedir. Bunlar, ancak tevekkül sahibi bir insanın sahip olacağı özelliklerdir. Ayette geçen "raptetmiştik" ifadesi ise herşeyi kaderde Allah'ın yaptığına bir işarettir. İman edenlere zorluklar ve sıkıntılar karşısında sabretme gücünü de, kararlılığı da veren Allah'tır.

İnsanın Allah'ın yazdığı kader dışında hiçbir iş yapması, hiçbir söz söylemesi mümkün değildir. Dolayısıyla kaderde herşeyi Allah'ın yaptığını, kendisinin de hiçbir şey yapmaya gücünün yetmediğini bilen bir kişi doğal olarak sabırlı olur. Allah'ın herşeyi salih kulları için en hayırlı ve en güzel şekilde yarattığını bilmenin verdiği rahatlığı ve huzuru yaşar. Allah bu güzel ahlakı gösterip sabreden kullarını, güzel bir ecir ve kurtuluşla müjdelemektedir. Bu konuyla ilgili ayetler şöyledir:

Sizin yanınızda olan tükenir, Allah'ın Katında olan ise kalıcıdır. Sabredenlerin karşılığını yaptıklarının en güzeliyle Biz muhakkak vereceğiz. Erkek olsun, kadın olsun, bir mü'min olarak kim salih bir amelde bulunursa, hiç şüphesiz Biz onu güzel bir hayatla yaşatırız ve onların karşılığını, yaptıklarının en güzeliyle muhakkak veririz. (Nahl Suresi, 96-97)

Allah'a ve Resûlü'ne itaat edin ve çekişip birbirinize düşmeyin, çözülüp yılgınlaşırsınız, gücünüz gider. Sabredin. Şüphesiz Allah, sabredenlerle beraberdir. (Enfal Suresi, 46)

... Eğer içinizde sabreden yirmi (kişi) bulunursa, iki yüz (kişiyi) mağlub edebilirler. Ve eğer içinizden yüz (sabırlı kişi) bulunursa, kafirlerden binini yener. Çünkü onlar (gerçeği) kavramayan bir topluluktur. (Enfal Suresi, 65)

Kararlılık ve irade de imanla, hidayetle ve tevekkülle birlikte gelen mümin özellikleridir. Çünkü Allah'a tevekkül etmiş ve kadere iman etmiş bir kişi, hiçbir zorluk ve sıkıntı karşısında yılgınlık göstermez, mücadele azmini yitirmez. Herşeyi yapanın Allah olduğunu bildiği için şevk ve heyecan içinde karşısına çıkan her ecir fırsatını değerlendirir ve hayırlarda yarışır.

Ayette ayrıca Kehf Ehli'nin gizlendikleri dönem sona erdiğinde, kralın karşısına çıktıkları belirtilmektedir. Bu dönem, Allah'tan başka güçlerin ilah haline getirildiği, inkarın insanlar arasında yayıldığı ve din ahlakından uzaklaşıldığı bir dönemdir. Müslümanların inançları baskı altına alınmıştır. Buna rağmen Kehf Ehli krala hiçbir koşulda "Allah'a Bir olarak iman etmekten" vazgeçmeyeceklerini, Allah'tan başka hiçbir şeye tapmayacaklarını söylemişlerdir. Eğer usulen de olsa tersini söyleyecek olsalar, bununla Allah'a karşı suç işlemiş olacaklarını samimi kanaatleri olarak ifade etmişlerdir.

Dönemin baskıcı, zalim ve otoriter kralı karşısında gösterdikleri bu cesur ve kararlı tutum, onların samimi Müslümanlar olduklarının da bir delili niteliğindedir. Herşeyi kaderde en güzel şekilde Allah yaratır ve Allah dilemedikçe hiçbir güç onlara bir zarar veremez. Bu gerçeği bildikleri için çok güzel bir tevekkül ve kararlılık örneği göstermişlerdir.

Ahir zaman da, insanların Yüce Allah'tan başka ilahlar edindikleri, inkarı yaygınlaştırdıkları bir dönemdir. Bu ayetten anlaşıldığı gibi, ahir zamandaki samimi Müslümanların da, dönemin baskıcı ve totaliter rejimleri karşısında imanlarını aynı kararlılık ve cesaretle korumaları gerekmektedir.

"Şunlar, bizim kavmimizdir; O'ndan başkasını ilahlar edindiler, onlara apaçık bir delil getirmeleri gerekmez miydi? Öyleyse Allah'a karşı yalan uydurup iftira düzenden daha zalim kimdir?"(Kehf Suresi, 15)

Bu ayette, Kehf Ehli'nin kendi milletlerine karşı yaptıkları tebliğ faaliyetinden bahsedilmektedir. Onlar, kendi dönemlerindeki müşrik topluluklara Allah'ın dinini tebliğ etmiş, onlardan Allah'a şirk koşmaktan vazgeçmelerini istemişlerdir. Ayrıca müşrik topluluklarını inkarlarını dayandıracakları bir delil göstermeye davet etmişler, onlar bir delil getiremediklerinde de müşriklerin yalancılıklarını ve iftiralarını açıklamışlardır.

Aynı Kehf Ehli'nin yaşadığı dönemde olduğu gibi asrımızda da Müslümanlar Allah'tan başkasını ilah edinenlerden deliller istemektedirler. Ahir zamanda maddeyi ve tesadüfleri ilah olarak tanıtan putperest bir inanç mevcuttur; bu inanç Darwinizm'dir.

Darwinizm, tüm kainatın başıboş ve rastgele tesadüfler sonucu oluştuğunu iddia eden, doğada sadece güçlü olanın hayatta kalacağı şekilde çatışmaya ve şiddete dayalı bir sistem olduğunu savunan din karşıtı bir iddiadır. Gerçekte Allah'ın sonsuz güç ve kudretiyle yoktan var ettiği cansız ve canlı varlıkları, başıboş tesadüflerin meydana getirdiğini iddia eden Darwinistler, bu iddialarıyla Allah'a karşı çok büyük bir iftirada bulunmaktadırlar.

Üstelik bu iftiralarını ayakta tutabilmek için yalanlara ve sahte delillere başvurmaktadırlar. Darwinizm'in tarihi, Piltdown Adamı, Nebraska Adamı, rekapütilasyon teorisi, sahte dino-kuş "Arkeoraptor" gibi türlü sahtekarlıklarla doludur. Sahte deliller üreten, hayali çizimler ve senaryolarla insanlara geçmişte bir evrim süreci yaşanmış gibi göstermeye çalışan, bilimsel verileri hiç tereddüt etmeden çarpıtan, çeşitli telkin metodları kullanan Darwinizm, çok büyük bir aldatmaca ve göz boyamadan ibarettir. (Detaylı bilgi için bkz. *Darwinizm'in Karanlık Büyüsü*, Harun Yahya)

İşte ahir zamanda Müslümanların karşısındaki en büyük din düşmanı fikir sistemlerinden biri Darwinizm'dir. Müslümanlar da, aynı Kehf Ehli gibi, Allah'ın varlığını reddedip tesadüfleri ilah edinen Darwinistlerden iddialarını kanıtlayacak deliller istemektedirler. Ancak Darwinistler bunun karşılığında yine yalana ve çeşitli

sahtekarlıklara başvurmakta, demagojik yöntemler kullanarak kesin bir delil ortaya koymaktan uzak durmaktadırlar. Çünkü Darwinistlerin de, tüm inkarcı topluluklar gibi ellerinde, iddialarını destekleyecek hiçbir delilleri bulunmamaktadır. (Detaylı bilgi için *Bkz. Evrim Aldatmacası*, Harun Yahya, Vural Yayıncılık)

Herşeyin tesadüflerin eseri olduğunu iddia eden Darwinizm, bu yönüyle Allah'a karşı açıkça iftirada bulunmaktadır. Allah, Kehf Suresi'nin 15. ayetinde geçen **"Öyleyse Allah'a karşı yalan uydurup iftira düzenden daha zalim kimdir?"** şeklindeki ifadeyle Darwinistlerin bu zalimliklerine de işaret etmektedir.

(İçlerinden biri demişti ki:) "Madem ki siz onlardan ve Allah'tan başka taptıklarından kopup-ayrıldınız, o halde, (dağlara çekilip) mağaraya sığının da Rabbiniz size rahmetinden (bolca bir miktarını) yaysın ve işinizden size bir yarar kolaylaştırsın." (Kehf Suresi, 16)

Ayette Kehf Ehli'nin inkarcıların fikir sisteminden tamamen ayrıldıkları, uzaklaştıkları ifade edilmektedir. Bu ayrılık, inkarcılarla iman edenler arasında fikri bir çatışma meydana getirmiştir. Ve inkar edenler Müslümanlar üzerinde bir baskı oluşturmuşlardır.

Bu baskının neticesinde iman edenler kendilerini tamamen tecrit etme ve inkarcılardan tamamen koparma ihtiyacını hissetmişlerdir. Mağaraya sığınma da bu tecrit durumunu ifade etmektedir. Allah bu dönemde Kehf Ehli'nin üzerindeki nimetini yaymış, onlara pek çok konuda kolaylık sağlamıştır. Bu kolaylık ve desteklerden en önemlisi ise iman edenlerin inkar edenlerin olumsuz etkilerinden uzak kalmaları olmuştur.

İnkar eden topluluklar, Müslümanların kutsal saydıkları değerlere saldırıda bulunmayı alışkanlık edinmişlerdir. Ellerine geçen her fırsatta onların mukaddesatlarıyla, vatan ve milletlerine olan bağlılıklarıyla ve hizmet şevkleriyle alay eder, hatta hakaretlerde bulunurlar. İman edenlerin kendilerini bu kişilerden uzakta tutmaları bu açıdan çok büyük bir rahmet ve çok büyük bir kolaylıktır. Çünkü böylece inkarcıların aleyhteki ifadelerini dinlemek yerine, dine daha fazla hizmet etme imkanı bulmaktadırlar. Kendilerini geliştirmeye, ilimde derinleşmeye, kültürel ve sosyal çalışmalar yapmaya daha geniş zaman ayırabilmektedirler. Allah'ın kendilerine sağladığı bu kolaylık sayesinde de milletlerinin daha güzel bir yaşama kavuşabilmeleri ve insanların tek kurtuluş yolu olan Kuran ahlakına yönelmeleri için daha fazla çalışma yapabilmektedirler.

(Onlara baktığında) Görürsün ki, güneş doğduğunda mağaralarına sağ yandan yönelir, battığında onları sol yandan keser-geçerdi ve onlar da onun (mağaranın) geniş boşluğundalardı. Bu, Allah'ın ayetlerindendir. Allah, kime hidayet verirse, işte hidayet bulan odur, kimi saptırırsa onun için asla doğru-yolu gösterici bir veli bulamazsın. (Kehf Suresi, 17)

Bu ayette Müslümanların evlerinin güneş almasının önemine dikkat çekiliyor olabilir. Bir eve, mümkün olduğunca, hem batarken, hem de doğarken güneşin gelmesi çok önemlidir. Bu sayede güneş ışınlarının olumlu etkilerinden faydalanma imkanı oluşmakta, daha sağlıklı bir ortam meydana gelmektedir. Ayette ayrıca geniş ve ferah evlerin de önemine dikkat çekiliyor olabilir. Yaşanan mekanları, imkanlar ölçüsünde, geniş, aydınlık, güneş alan ve ferah bir hale getirmek, müminler için zevkli, rahat ve huzur verici olacaktır.

Bu ayette -daha önce de vurguladığımız gibi- hidayetin önemine de dikkat çekilmektedir. Ancak Allah'ın hidayet verdiği kişinin kurtuluşa ereceği, hidayet vermediği kişinin ise sonsuz bir azapla karşılık bulacağı açıklanmaktadır.

Kehf Suresi'nin 17. ayetinde tebliğ yapan kişinin huzurla, sabırla, itidalle ve sakin bir şekilde dini anlatmasına, hidayeti verecek olanın Allah olduğunu hiçbir şekilde unutmaması gerektiğine tekrar dikkat çekilmektedir. Allah bir ayetinde **"Dinde zorlama (ve baskı) yoktur. Şüphesiz, doğruluk (rüşd) sapıklıktan apaçık ayrılmıştır. Artık kim tağutu tanımayıp Allah'a inanırsa, o, sapasağlam bir kulpa yapışmıştır; bunun kopması yoktur. Allah, işitendir, bilendir."** (Bakara Suresi, 256) şeklinde buyurmaktadır. Eğer bir kişi yapılan tebliğe olumlu tepki vermiyor, inkarda diretiyorsa bu durumda tebliğ yapan kişiye düşen şey, Allah'a tevekkül etmek ve hiçbir şekilde karşısındaki insana baskı uygulamamak olmalıdır.

Sen onları uyanık sanırsın, oysa onlar (derin bir uykuda) uyuşmuşlardır. Biz onları sağ yana ve sol yana çeviriyorduk. Köpekleri de iki kolunu uzatmış yatıyordu. Onları görmüş olsaydın, geri dönüp onlardan kaçardın, onlardan içini korku kaplardı. (Kehf Suresi, 18)

Günümüzde de bir kısım Müslümanlar bir nevi rahmani uyku içindedirler. Bu sayede, insanları dinden uzaklaştırmaya çalışan materyalist ideolojilerin sebep olduğu belaların dehşetinden ve şiddetinden etkilenmemektedirler. Bu maddeci akımlar yüzünden oluşan ahlaki dejenerasyondan, zulüm ve kargaşadan etkilenmeden Kuran ahlakını yaşamayı sürdürmektedirler.

Kehf Ehli'nin de yaşadığı haber verilen bu uyku halinin nedeni ise kadere tabi olmanın getirdiği tevekkül ve huzur olabilir. Çünkü tüm kainatı bir kader üzere yoktan yaratan Allah, dünyada gerçekleşen bütün olayları da Müslümanların lehine tanzim etmektedir. Rabbimiz bir ayetinde, **"... Allah, kafirlere müminlerin aleyhinde kesinlikle yol vermez"** (Nisa Suresi, 141) şeklinde buyurmuştur. Bu, Müslümanlar için büyük bir müjdedir ve huzur vesilesidir. Dünya üzerinde gerçekleşen her olayın Müslümanlar için olumlu ve hayırlı olduğunun bir işaretidir.

Müslümanların yaşadıkları bu huzur ve güvenlik duygusunun bir başka sebebi de, Allah'ın samimi kullarını mutlak başarıya ulaştıracağını vaat etmiş olmasıdır. Ayette iman edenler şöyle müjdelenmektedir:

Allah, içinizden iman edenlere ve salih amellerde bulunanlara va'detmiştir: Hiç şüphesiz onlardan öncekileri nasıl 'güç ve iktidar sahibi' kıldıysa, onları da yeryüzünde 'güç ve iktidar sahibi' kılacak, kendileri için seçip beğendiği dinlerini kendilerine yerleşik kılıp sağlamlaştıracak ve onları korkularından sonra güvenliğe çevirecektir. Onlar, yalnızca Bana ibadet ederler ve Bana hiçbir şeyi ortak koşmazlar. Kim bundan sonra inkar ederse, işte onlar fasıktır. (Nur Suresi, 55)

Yukarıdaki ayette bildirildiği gibi, Allah salih kullarını, her ne zorlukla karşı karşıya olurlarsa olsunlar, güvenliğe çıkaracağını müjdelemektedir. Bu da, Kehf Ehli

gibi günümüzde de samimi Müslümanların huzur içinde çalışmalarını sürdürmesine bir sebeptir.

Ayrıca Müslümanlar Allah'ın dilemesi dışında başlarına hiçbir şey gelmeyeceğini de çok iyi bilmekte ve bunun rahatlığını yaşamaktadırlar. Allah, Kendisi'ne teslim olmuş, kadere iman eden ve tam bir tevekkül gösteren müminlerin nasıl bir kararlılığa sahip olduklarına şöyle dikkat çekmiştir:

De ki: "Allah'ın bizim için yazdıkları dışında, bize kesinlikle hiçbir şey isabet etmez. O bizim mevlamızdır. Ve mü'minler yalnızca Allah'a tevekkül etmelidirler." (Tevbe Suresi, 51)

Kehf Suresi'nin 18. ayetinde dikkat çekilen bir diğer konu da hayvan sevgisidir. Bu ayette Kehf Ehli'nin köpeklerinden söz edilerek, Müslümanların bahçelerinde güvenlik amacıyla bekçi köpeği bulundurabileceklerine işaret edilmiş olabilir. Köpek güvenilir bir canlıdır, dostane bir tavrı vardır, sahibine sadıktır, tehlikeyi hemen fark edebilecek kadar hassastır ve refleksi çok yüksektir. Dolayısıyla ayette, Müslümanların öncelikle Allah'a sığınıp, daha sonra da kendilerini koruyup kollamak için bir tedbir olarak bekçi köpeği edinebileceklerine işaret edilmektedir.

Müminler, hayvanları koruma amacının dışında, onlara duydukları sevgi ve şefkat nedeniyle de yanlarında tutarlar. Kuran'da bu konuda Hz. Süleyman örnek verilmektedir. Ayetlerde Hz. Süleyman'ın atlara olan sevgisi şu şekilde bildirilir:

Hani ona akşama yakın, bir ayağını tırnağı üstüne diken, öbür üç ayağıyla toprağı kazıyan, yağız atlar sunulmuştu. O da demişti ki: "Gerçekten ben, mal (veya at) sevgisini Rabbimi zikretmekten dolayı tercih ettim." Sonunda bu atlar (koştular ve toz) perdesinin arkasına saklandılar. "Onları bana geri getirin" (dedi). Sonra (onların) bacaklarını ve boyunlarını okşamaya başladı. (Sad Suresi, 31-33)

Böylece, aralarında bir sorgulama yapsınlar diye onları dirilttik (uyandırdık). İçlerinden bir sözcü dedi ki: "Ne kadar kaldınız?" Dediler ki: "Bir gün veya günün bir (kaç saatlik) kısmı kadar kaldık." Dediler ki: "Ne kadar kaldığınızı Rabbiniz daha iyi bilir; şimdi birinizi bu paranızla şehre gönderin de, hangi yiyecek temizse baksın, size ondan bir rızık getirsin; ancak oldukça nazik davransın ve sakın sizi kimseye sezdirmesin."(Kehf Suresi, 19)

Ayette ilk olarak Müslümanların, karşılaştıkları olaylarda bir karara varmadan kendi aralarında istişare etmelerinin önemine dikkat çekilmektedir. Dikkat çekilen bir diğer konu ise diriltenin de öldürenin de Allah olduğu, Allah dilemediği sürece hiçbir insanın buna muvaffak olamayacağıdır.

Bunun yanı sıra ayette Kehf Ehli'nin mağarada ne kadar süre kaldıklarıyla ilgili aralarında bir konuşma geçtiği de aktarılmakta, ardından ise bir kişinin **"Ne kadar kaldığınızı Rabbiniz daha iyi bilir"** dediği bildirilmektedir. Burada önemli olan husus, anlaşılmayan ya da sonucu bulunamayan herhangi bir konu olduğunda, müminlerin hemen "Allah bilir" deyip, hayır ve hikmeti Allah'a bırakmalarıdır. Çünkü gaybı sadece Allah bilmektedir. O nedenle de insanların bilmedikleri bir konu üzerinde tartışmaları, cevabını araştırıp bulmaya çalışırken bunun sıkıntısını yaşamaları tevekküllü bir tavır olmaz. Önemli olan o anda gösterilen teslimiyet ve hemen kaderin hatırlatılmasıdır.

Kehf Suresi'nin 19. ayetinde müminlere bazı işaretlerde daha bulunulmaktadır. Bunlardan birincisi müminlerin alışverişe gönderdikleri kişiden herhangi bir yiyecek değil, temiz yiyecek istemeleridir. İman edenlerin temizlik konusundaki hassasiyetleri pek çok Kuran ayetinde bildirilmektedir. Örneğin Allah elçilerinin **"... temiz şeyleri helal, murdar şeyleri haram..."** (Araf Suresi, 157) kıldığını haber vermektedir. Bunun yanı sıra iman edenlere **"Elbiseni temizle"** (Müddessir Suresi, 4) şeklinde buyurmaktadır. Kuran'daki temiz rızıklar ve temizlikle ilgili ayetlerden bazıları şu şekildedir:

Öyleyse Allah'ın sizi rızıklandırdığı şeylerden helal (ve) temiz olanlarını yiyin; eğer O'na kulluk ediyorsanız Allah'ın nimetine şükredin. (Nahl Suresi, 114)

Size, rızık olarak verdiklerimizden temiz olanlarından yiyin, bu konuda azgınlık yapmayın, yoksa gazabım üzerinize kaçınılmaz olarak iner: benim gazabım, kimin üzerine inerse, muhakkak o, tepetaklak düşmüştür. (Taha Suresi, 81)

Kehf Suresi'nin bu ayetinde dikkat çekilen diğer bir husus da müminlerin yiyecek almak için şehri tercih etmeleridir. Bunun nedeni şehirde çok daha geniş imkan ve seçim alternatifi olması olabilir. Kuran'da şehirlerin önemi ile ilgili başka ayetler de bulunmaktadır. Örneğin Allah, Enam Suresi'nde tebliğin şehirlerden başlamasına dikkat çekmiştir:

İşte bu (Kur'an), önündekileri doğrulayıcı ve şehirler anası (Mekke) ile çevresindekileri uyarman için indirdiğimiz kutlu Kitaptır. Ahirete iman edenler buna inanırlar. Onlar namazlarını (özenle) koruyanlardır. (Enam Suresi, 92)

Ayette müminlere bir başka hatırlatmada daha bulunulmaktadır. Bu da müminlerin her zaman için nezaketli ve saygılı olmalarıdır. Bu, Allah'ın Kuran'da bildirdiği güzel ahlakın bir gereğidir.

Kehf kıssasında ayrıca Müslümanların ahir zamanda daha ziyade evlerinde bulunacaklarına işaret ediliyor olabilir. Bunun nedeni de, komünizm, faşizm gibi din dışı ideolojilerin hakim olduğu bu büyük fitne döneminde, dışarı çıkıp hedef haline gelmemek, dikkat çekmemek olabilir. Ayette aynı zamanda müminlerin gerektiği durumlarda, uzun zaman evlerinde kalarak kendilerini ilim ve bilgi yönünden geliştireceklerine dikkat çekiliyor olabilir. Nitekim Peygamberimiz (sav)'in de ahir zaman konusunda kendisinden tavsiye isteyenlere, "... evlerinizin yiğiti olunuz, oradan ayrılmayınız!" ve "evinden dışarı çıkma!" şeklinde tavsiyelerde bulunduğu bildirilmektedir.[4]

Çünkü onlar üzerinize çıkıp gelirlerse, sizi taşa tutarlar veya dinlerine geri çevirirler; bu durumda ebedi olarak kurtuluş bulamazsınız."(Kehf Suresi, 20)

Bu ayette "taşa tutarlar" ifadesiyle terörist bir karakter tarif edilmektedir. Günümüzde de dinsiz ideolojilerin etkisi altında kalan insanlarda bu karakter açıkça görülür. Örneğin komünist ideolojiyi benimseyen teröristler, vatanı korumak için cansiperane mücadele eden devlet görevlilerine, polislere ve jandarmalara, sadece devlete olan düşmanlıkları nedeniyle taş atmakta, saldırmaktadırlar. Bunu yapmalarındaki amaç ise bu kişileri yıldırmak, güçlerini azaltmaktır. Bu yolla komünizm taraftarları, kendi din düşmanı ideallerini gerçekleştirebilmeyi, ülkelerini kaosa ve kargaşaya sürükleyerek komünist bir sistemi hakim etmeyi amaçlamaktadırlar.

Bu sonuca ulaştıktan sonra asıl hedefleri ise dinine, vatanına, milletine bağlı insanları, kendi -dinsiz, ahlaki her türlü değere karşı, insanlar arasında daimi bir çatışma olması gerektiğini iddia eden- düşünce sistemlerine çevirmektir. Yani tüm insanları devlete karşı ayaklandırmak, sokaklara dökmek, kardeşi kardeşe kırdırmaktır. Ancak anarşist hareketlerin bir sonuca ulaşmayacağı ve onlara uyanların da hiçbir zaman kurtuluş bulamayacakları çok açıktır. Allah bir ayetinde şöyle bildirmiştir:

Allah'a verdikleri sözü, onu kesin olarak onayladıktan sonra bozanlar, Allah'ın ulaştırılmasını emrettiği şeyi kesip-koparanlar ve yeryüzünde bozgunculuk çıkaranlar; işte onlar, lanet onlar içindir ve yurdun kötü olanı da onlar içindir. (Rad Suresi, 25)

Bu yüzden ahir zamanda insanların, dünyaya beladan başka bir şey getirmeyen kanlı ideolojilerden uzak durmaları, din aleyhtarı ideolojilerin provokasyonlarına, kışkırtmalarına kanmamaları, bozguncuların tarafında yer almamaları son derece önemlidir.

Böylece, Allah'ın va'dinin hak olduğunu ve gerçekten kıyametin, kendisinde şüphe bulunmadığını bilmeleri için (şehir halkına ve sonraki insan kuşaklarına) onları buldurmuş olduk. (Onları görenler) Kendi aralarında durumlarını tartışıyorlardı, (bir kısmı) dedi ki: "Onların üstüne bir bina inşa edin, Rableri onları daha iyi bilir." Onların işine galip gelen (sözleri geçen)ler ise: "Üstlerine mutlaka bir mescid yapmalıyız" dediler.(Kehf Suresi, 21)

B u ayet Kehf Suresi'nde kıyamet alametlerine ve ahir zamana yönelik çok önemli işaretler olduğuna açıkça dikkat çekmektedir.

Kehf Ehli'nin insanlar tarafından bulunması ise, iyi insanların iyilerle kendiliğinden buluşacaklarına, birbirlerinden uzakta bulunsalar da bir gün mutlaka biraraya geleceklerine işaret olabilir. Allah, **"... Öyleyse hayırlarda yarışınız. Her nerede olursanız, Allah sizleri biraraya getirecektir. Şüphesiz Allah, herşeye güç yetirendir"** (Bakara Suresi, 148) ayetiyle de aynı gerçeği haber vermiştir.

Ayette ayrıca, insanların, Kehf Ehli'nin bulunduğu yere bir mescid yaptırmak hakkında konuştuklarından da bahsedilmektedir. Bu ayette, iyi ve güvenilir insanların hayatlarını geçirdikleri yerlere binalar ve mescidler yapmanın makbuliyetine dikkat çekilmektedir. Bunun amacı hem sevilen insanları yadetmek, hem de bu vesile ile o mekanları bir nevi eğitim ve ibadet yeri haline getirmektir. Bu sayede faydalı düşüncelerin ve güzel ahlakın insanlar arasında yaygınlaşması sağlanacaktır. Bu gibi yerler, iman edenlerin biraraya gelecekleri ve birlikte Allah'ın adını anacakları mekanlar olacaktır.

Kuran'da pek çok ayette mescidlerde yalnızca Allah'ın anıldığına ve mescidlerin önemine dikkat çekilmektedir. Allah ayetlerde şöyle buyurmaktadır:

Onlar, yalnızca; "Rabbimiz Allah'tır" demelerinden dolayı, haksız yere yurtlarından sürgün edilip çıkarıldılar. Eğer Allah'ın, insanların kimini kimiyle defetmesi (yenilgiye uğratması) olmasaydı, manastırlar, kiliseler, havralar ve içinde Allah'ın isminin çokça anıldığı mescidler, muhakkak yıkılır giderdi. Allah

Kendi (dini)ne yardım edenlere kesin olarak yardım eder. Şüphesiz Allah, güçlü olandır, aziz olandır. (Hac Suresi, 40)

Şüphesiz mescidler, (yalnızca) Allah'a aittir. Öyleyse, Allah ile beraber başka hiçbir şeye (ve kimseye) kulluk etmeyin (dua etmeyin, tapmayın). (Cin Suresi, 18)

(Sonra gelen kuşaklar) Diyecekler ki: "Üç'tüler, onların dördüncüsü köpekleridir." Ve: "Beştiler, onların altıncısı köpekleridir" diyecekler. (Bu,) Bilinmeyene (gayba) taş atmaktır. "Yedidirler, onların sekizincisi köpekleridir" diyecekler. De ki: "Rabbim, onların sayısını daha iyi bilir, onları pek az (insan) dışında kimse bilemez." Öyleyse onlar konusunda açıkta olan bir tartışmadan başka tartışma ve onlar hakkında bunlardan hiç kimseye bir şey sorma.(Kehf Suresi, 22)

Bu ayette Kehf Ehli'nin kaç kişi oldukları hakkında zanla tahminlerde bulunan insanların durumundan bahsedilmektedir. Oysa ayette bu sayıyı sadece gaybın tek sahibi olan Rabbimizin bildiği ve bu bilgiyi de ancak az sayıdaki kullarına bildirdiği ifade edilmektedir.

Ayetin devamında, bilinmeyen bir konu üzerinde tartışmanın, sürekli yeni fikirler getirmenin, tahminlerde bulunmanın doğru olmadığı da bildirilmektedir. Böyle bir tartışma ayette, **"bilinmeyene-gayba taş atma"** olarak ifade edilmektedir. Aynı ifade başka ayetlerde de bulunmaktadır. Örneğin Sebe Suresi'nde insanların bu özellikleri şu şekilde tarif edilir:

... "Biz O'na iman ettik" derler; ancak onlara uzak bir yerden (ahiretten imana) el uzatmak nerede? Oysa daha önce onu inkar etmişlerdi; <u>onlar uzak bir yerden gayba atıp tutuyorlardı (dil uzatıyorlardı).</u> (Şimdi) Kendileriyle istek duydukları şeyler arasında perde çekilmiştir; daha önce benzerlerine yapıldığı gibi. Çünkü onlar, kuşku verici bir tereddüt içinde idiler. (Sebe Suresi, 52-54)

Allah'ın beğenmediği bu ahlaktan her Müslüman uzak durmalı, bu gibi tartışmalardan, bilmediği konular üzerinde fikir yürütmekten şiddetle kaçınmalıdır. Böyle bir durumda yapılması gereken şey "En doğrusunu Allah bilir" deyip, muteber olmayan sözlere kıymet vermemektir. Müslümanların bu tarz durumlarda verdikleri cevap, **"... Sen bende olanı bilirsin, ama ben Sen'de olanı bilmem. Gerçekten, görünmeyenleri (gaybleri) bilen Sen'sin Sen..."** (Maide Suresi, 116) ayetindeki gibi

olmalıdır. Çünkü Kuran'ın birçok ayetinde gaybı sadece Allah'ın bildiği haber verilmektedir. Örneğin bir ayette şöyle buyrulur:

Gaybın anahtarları O'nun Katındadır, O'ndan başka hiç kimse gaybı bilmez. Karada ve denizde olanların tümünü O bilir, O, bilmeksizin bir yaprak dahi düşmez; yerin karanlıklarındaki bir tane, yaş ve kuru dışta olmamak üzere hepsi (ve herşey) apaçık bir kitaptadır. (Enam Suresi, 59)

Ayetteki gibi tartışmaların yapıldığı durumlarda insanların, üzerinde fikir yürüttükleri konulardaki tek dayanakları halktan gelen ifadeler olur. Sokaktan gelen uydurma rivayetlere, konu hakkında bilgi sahibi olmayan bir kişinin söylediği bir söze, bir başkasının yaptığı bir yoruma dayanan bu tartışmaların doğru bir sonuca ulaşmayacağı ise açıktır. İnsan **"Hakkında bilgin olmayan şeyin ardına düşme; çünkü kulak, göz ve kalb, bunların hepsi ondan sorumludur"** (İsra Suresi, 36) ayetiyle de bildirildiği gibi bilmediği konular hakkında etraftan duyduğu dayanaksız açıklamalara kapılmamalıdır.

Ayette geçen **"onları pek az (insan) dışında kimse bilemez"** ifadesiyle de Allah, derin bilgiye sahip çok az sayıda kişinin, bu sayıyı bilebileceğine işaret etmektedir. Örneğin bu kişi, kitabın ilerleyen bölümlerinde mucizevi özelliklerini detaylı olarak inceleyeceğimiz Hz. Hızır olabilir. Bunun yanısıra Hz. Hızır'ın eğitiminden geçmiş ve ona tabi olmuş talebelerinin de, Allah'ın dilemesi ve bildirmesiyle bu bilgiye sahip olması mümkündür. Nitekim Kuran'da Allah'ın vahyetmesiyle elçilerin gaybdan yana bazı bilgilere sahip oldukları bildirilmektedir:

O, gaybı bilendir. Kendi gaybını (görülmez bilgi hazinesini) kimseye açık tutmaz. Ancak elçileri (peygamberleri) içinde razı olduğu (seçtikleri kimseler) başka. Çünkü O, bunun önüne ve arkasına izleyici (gözetleyici)ler dizer. (Cin Suresi, 26-27)

Allah Peygamberimiz (sav)'e de gaybdan bazı bilgiler vahyetmiş, sonra ona şu şekilde seslenmiştir:

Bu, sana (ey Muhammed) vahyettiğimiz gayb haberlerindendir. Yoksa onlar, o hileli-düzeni kurarlarken, yapacakları işe topluca karar verdikleri zaman sen yanlarında değildin. (Yusuf Suresi, 102)

Hz. Nuh'a ise Allah, gelecekte yaşayacağı bazı olayları şu şekilde bildirmektedir:

"Ey Nuh" denildi. "Sana ve seninle birlikte olan ümmetler üzerine Bizden selam ve bereketlerle (gemiden) in. (Sizden türeyecek diğer kafir) Ümmetleri de yararlandıracağız, sonra onlara Bizden acı bir azab dokunacaktır." Bunlar: Sana vahyettiğimiz gayb haberlerindendir. Bunları sen ve kavmin bundan önce bilmiyordun. Şu halde sabret. Şüphesiz (güzel olan) sonuç takva sahiplerinindir. (Hud Suresi, 48-49)

Ayetin devamında geçen **"... açıkta olan bir tartışmadan başka tartışma"** ifadesi ise Kuran'a uygun tartışmaya işaret etmektedir. Müminler, bir konu üzerinde tartışırken Kuran'a uygun delil getirmeye önem vermelidirler. Dini inkar edenler tam tersi bir tutum içindedirler. Onların tek amacı tartışma çıkarmak, bu vesileyle dine ve inananlara karşı düşmanca tavırlarını ortaya koymaktır. Nitekim Allah Kuran'da bazı insanların **"yalnızca bir tartışma-konusu olsun diye"** (Zuhruf Suresi, 58) inkarcı örnekler verdiklerine dikkat çekmektedir. Bunun nedeninin de **"tartışmacı ve düşman"** bir kavim olmaları olduğunu vurgulamaktadır. Bu nedenle Kuran ahlakını yaşayan insanların tüm bunlardan kaçınmaları ve Allah'ın hoşnut olacağı şekilde davranmaları gerekir. Allah iman edenlerin inkarcılarla konuşurken nasıl bir üslup kullanmaları gerektiğini şu örnekle bildirmektedir:

Şu halde, sen bundan dolayı davet et ve emrolunduğun gibi doğru bir istikamet tuttur. Onların heva (istek ve tutku)larına uyma. Ve de ki: Allah'ın indirdiği her kitaba inandım. Aranızda adaletli davranmakla emrolundum. Allah, bizim de Rabbimiz, sizin de Rabbinizdir. Bizim amellerimiz bizim, sizin amelleriniz sizindir. Bizimle aranızda 'deliller getirerek tartışma (ya, huccete gerek)' yoktur. Allah bizi biraraya getirip-toplayacaktır. Dönüş O'nadır." (Şura Suresi, 15)

Kehf Suresi'nin 22. ayetinin sonunda geçen **"onlar hakkında bunlardan hiç kimseye bir şey sorma"** şeklindeki ifade ise iman edenlerin vahiyle bildirilenlerin dışında hiçbir bilgiye rağbet etmemeleri gerektiğini ifade etmektedir. Çünkü gaybı bilen Allah'tır. İnsanların kendi bilgilerine, zanlarına ve yorumlarına dayanarak ortaya attıkları yanlış rivayetlerin müminler nezdinde hiçbir kıymeti yoktur. Dolayısıyla kaynağı belli olmayan, ağızdan ağıza dolaşarak gelen, kulaktan dolma aktarılan, uydurma rivayetlere, haberlere önem vermemeyi Allah bu ayetle yasaklamaktadır.

Hiçbir şey hakkında: "Ben bunu yarın mutlaka yapacağım" deme.
(Kehf Suresi, 23)

Kader gerçeğini unutan insanların tüm hayatları yarın, gelecek ay, gelecek yıl ya da yaşlılık çağları için kesin planlar yapmakla geçer. Kimisi işyerinde yapacağı kariyerin, kimisi hayatını adadığı spor dalında alacağı ödüllerin, kimisi ise sahip olacağı mal ve mülkün hesabını yapar. Bu ayette ise Allah, insanın yarın ne yapacağını dahi bilemeyeceğini hatırlatmaktadır.

Ayette bildirildiği gibi geleceğe yönelik kesin bir ifadede bulunan insan, kaderin farkında değil demektir. Oysa insan sadece ve sadece Allah'ın kaderinde yazdığı şeyleri yaşar. Eğer ertesi gün yapmayı planladığı şey kaderinde yazılıysa yapar, eğer Allah bu olayı yaşamasını takdir etmemişse o zaman yaşamaz. Ancak ertesi gün için kaderinde yazılı olmayan bir şeyi planlaması da yine o kişinin kaderindedir. Küçük büyük her türlü olayın, Allah'ın bilgisi dahilinde gerçekleştiğinin ve bir kitapta kayıtlı olduğunun haber verildiği ayetlerden biri şöyledir:

Senin içinde olduğun herhangi bir durum, onun hakkında Kur'an'dan okuduğun herhangi bir şey ve sizin işlediğiniz herhangi bir iş yoktur ki, ona (iyice) daldığınızda, Biz sizin üzerinizde şahidler durmuş olmayalım. Yerde ve gökte zerre ağırlığınca hiçbir şey Rabbinden uzakta (saklı) kalmaz. Bunun daha küçüğü de, daha büyüğü de yoktur ki, apaçık bir kitapta (kayıtlı) olmasın. (Yunus Suresi, 61)

Kader, Allah'ın geçmişte yaşanan ve gelecekte yaşanacak olan tüm olayları bilmesidir. İnsanların önemli bir bölümü ise, Allah'ın henüz yaşanmamış olayları önceden nasıl bildiğini sorarlar ve kaderi kavrayamazlar. Oysa yaşanmamış olan olaylar, bizim için yaşanmamıştır. Allah ise zamana ve mekana bağlı değildir, zaten bunları yaratan Kendisi'dir. Bu nedenle Allah için geçmiş, gelecek ve şu an hepsi birdir ve hepsi olup bitmiştir. Bizim bir cetvelin başını, ortasını, sonunu ve aralarındaki tüm birimleri bir bütün olarak tek bir anda kolayca görebilmemiz gibi, Allah bizim bağlı

olduğumuz zamanı başından sonuna kadar tek bir an olarak bilir. İnsanlar ise sadece zamanı gelince bu olayları yaşayıp, Allah'ın onlar için yarattığı kadere tanık olurlar.

Bunun aksini iddia etmek, yani geleceğe dair planlarının mutlaka gerçekleşeceğini öne sürmek, Allah'a karşı büyüklenmek demektir. Bunun sonu ise mutlaka hüsrandır. Ayette bu kişilerin durumunu Allah şöyle haber vermektedir:

Ama iman edenler ve salih amellerde bulunanlar, onlara ecirlerini eksiksiz ödeyecek ve onlara Kendi fazlından ekleyecektir de. Çekimser davrananlar ve büyüklenenler, onları acıklı bir azabla azablandıracaktır ve kendileri için Allah'tan başka bir (vekil) koruyucu dost ve yardımcı bulamayacaklardır. (Nisa Suresi, 173)

Ancak: "Allah dilerse" (inşaAllah yapacağım de). Unuttuğun zaman Rabbini zikret ve de ki: "Umulur ki, Rabbim beni bundan daha yakın bir başarıya yöneltip-iletir."(Kehf Suresi, 24)

Ayette herhangi birşeyi unutma durumunda Allah'ın adının anılmasının, unutulan şeyi hatırlamada *-eğer hatırlanması hayırlıysa-* faydalı bir yol olduğuna işaret edilmektedir. Böyle bir unutma durumunda Allah'ın adının zikredilmesi insan için bir şifa olabilmektedir. Ancak insanın unuttuğu şeyi hatırlaması da Allah'ın dilemesi ile mümkündür. Eğer Allah dilemiyorsa hatırlatmaz, bir hayır görüyorsa da kişinin hatırlamasını sağlar.

Ayetin devamında ise Allah, Peygamberimiz (sav)'e yakın bir başarı için dua etmesini emretmektedir. Dünya hayatında meydana gelen başarılar bazen uzun, bazen de kısa vadede olabilir. Kimi zaman insan çok çalışıp, gayret sarf ettiği bir işte kısa sürede başarı kazanamayabilir. Uzun süre irade göstermesi, sabretmesi gerekebilir. Bunun pek çok hikmeti, insanı eğitici yönleri vardır. Ancak bunun yanısıra iman edenler Allah'tan, kısa dönemde başarılı olmayı da talep edebilirler. Önemli olan Hz. Şuayb'ın sözleriyle, **"Benim başarım ancak Allah iledir; O'na tevekkül ettim ve O'na içten yönelip-dönerim"** (Hud Suresi, 88) ayetinde haber verildiği gibi samimi bir kalple Allah'a yönelmektir. Allah'a tevekkül eden ve her türlü işi yapanın sadece Allah olduğunu bilen insan Rabbimizin desteğini her an umabilir. Nitekim Allah A'la Suresi'nde Peygamberimiz (sav)'e **"Ve seni kolay olan için başarılı kılacağız"** (A'la Suresi, 8) şeklinde seslenmekte ve dilediği insanı kolayca başarıya ulaştırabilecek olanın sadece Kendisi olduğunu hatırlatmaktadır.

Onlar mağaralarında üç yüz yıl kaldılar ve dokuz (yıl) daha kattılar. De ki: "Ne kadar kaldıklarını Allah daha iyi bilir. Göklerin ve yerin gaybı O'nundur. O, ne güzel görmekte ve ne güzel işitmektedir. O'nun dışında onların bir velisi yoktur. Kendi hükmünde hiç kimseyi ortak kılmaz."(Kehf Suresi, 25-26)

Bu ayetlerde Ashab-ı Kehf'in mağarada uyku halinde üç yüz yıl kaldıkları bildirilmektedir. Uyanmalarına yakın bir zamanda bu süre uzatılmış ve üç yüz yılın üzerine dokuz yıl daha eklenmiş olabilir. Böylece onlar mağarada üç yüz dokuz yıl kalmış olabilirler.

Kehf Suresi'nin 26. ayetinde ise Allah'ın gayba tam olarak, her yönden hakim olduğu bildirilmektedir. Çünkü göklerdeki ve yerdeki her türlü olayı yaratan Allah'tır. Ayetlerde Rabbimizin bu sıfatı şu şekilde ifade edilir:

Göklerin ve yerin gaybı Allah'ındır, bütün işler O'na döndürülür; öyleyse O'na kulluk edin ve O'na tevekkül edin. Senin Rabbin yaptıklarınızdan habersiz değildir. (Hud Suresi, 123)

Allah... O'ndan başka İlah yoktur. Diridir, kaimdir. O'nu uyuklama ve uyku tutmaz. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. İzni olmaksızın O'nun Katında şefaatte bulunacak kimdir? O, önlerindekini ve arkalarındakini bilir. (Onlar ise) Dilediği kadarının dışında, O'nun ilminden hiçbirşeyi kavrayıp-kuşatamazlar. O'nun kürsüsü, bütün gökleri ve yeri kaplayıp-kuşatmıştır. Onların korunması O'na güç gelmez. O, pek Yücedir, pek büyüktür. (Bakara Suresi, 255)

Allah, zamanın da yaratıcısıdır. Dolayısıyla Kendisi zamandan bağımsız, münezzehtir. Bizim için milyonlarca, milyarlarca yıl sürecek olaylar, Rabbimizin Katında tek bir an olarak mevcuttur. Allah, herşeyi, sonsuz evveli ve sonsuz sonrayı, en mükemmel şekilde, her yönden, cihetli ve cihetsiz olarak görmekte ve işitmektedir. Sesin bildiğimiz ya da bilmediğimiz her şeklini en iyi şekilde duymaktadır. Enbiya

Suresi'nde de bildirildiği gibi **"... Benim Rabbim, gökte ve yerde söylenen-sözü bilir; O, işitendir, bilendir."** (Enbiya Suresi, 4)

İnsan, zamana ve mekana tabi olduğu için –Allah bildirmediği sürece- gayba dair bir bilgiye sahip olamaz. Ancak zamanı ve mekanı yaratan Rabbimiz geçmişi de, geleceği de, şu anı da eksiksiz olarak görmekte ve işitmektedir. Allah zamana, olaylara, tarihe, kadere, maddeye ve canlı-cansız herşeye, sonsuz evvelde ve sonsuz sonrada tam olarak hakimdir. Allah, Bakara Suresi'nde şu şekilde buyurmaktadır:

"Doğu da Allah'ındır, batı da. Her nereye dönerseniz Allah'ın yüzü (kıblesi) orasıdır. Şüphesiz ki Allah, kuşatandır, bilendir. (Bakara Suresi, 115)

Kainattaki herşeyin tek velisi ve tek koruyucusudur. Hiçbir canlının O'nun dışında bir velisi, dostu, koruyucusu yoktur. İnsan çok acizdir. Bu nedenle her an, her türlü zorlukla karşılaşabilir. Maddi ve manevi sıkıntılardan kurtulmanın tek yolu yegane dostumuz ve velimiz olan Allah'a sığınmak, tek koruyucu olarak O'nu bilmektir. Allah ayetlerde şu şekilde bildirir:

... Bilmez misin ki Allah, gerçekten herşeye güç yetirendir. (Yine) Bilmez misin ki, gerçekten göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. Sizin Allah'tan başka veliniz ve yardımcınız yoktur. (Bakara Suresi, 106-107)

Gerçek şu ki, göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır; diriltir ve öldürür. Sizin Allah'tan başka veliniz ve yardımcınız yoktur. (Tevbe Suresi, 116)

Hiç şüphesiz, benim velim Kitabı indiren Allah'tır ve O salihlerin koruyuculuğunu (veliliğini) yapıyor. (Araf Suresi, 196)

Kehf Suresi'nin bu ayetinin sonunda bildirildiği gibi Rabbimizin hiçbir ortağı yoktur. Allah herşeye güç yetiren, zamana, mekana, bildiğimiz ve bilmediğimiz tüm alemlere hakim olan tek varlıktır. O'nun bir ortağı yoktur ve olması da mümkün değildir. İhlas Suresi'nde Rabbimiz şöyle bildirmektedir:

De ki: O Allah, birdir.

Allah, Samed'dir (herşey O'na muhtaçtır, daimdir, hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır).

O, doğurmamıştır ve doğurulmamıştır.

Ve hiçbir şey O'nun dengi değildir. (İhlas Suresi, 1-4)

Sana Rabbinin Kitabından vahyedileni oku. O'nun sözlerini değiştirici yoktur ve O'nun dışında kesin olarak bir sığınacak (makam) bulamazsın.(Kehf Suresi, 27)

İnsanın gerçek dini öğrenebileceği en doğru kaynak Kuran'dır. Çünkü Kuran herşeyi yaratan, herşeyin en doğrusunu bilen Allah'ın sözüdür. Allah insanlara ihtiyaç duyacakları her konuyu Kuran'da açıklamaktadır. Bu ayetiyle Allah, Peygamberimiz (sav)'e de Kuran'la vahyedilenleri okumasını emretmiştir.

Ayetin devamında ise Kuran'ın sözlerinin kesinlikle değişmeyeceği bildirilmektedir. Kuran'da Allah'ın haber verdiği gibi, daha önce gönderilen kutsal kitaplar insanlar tarafından tahrif edilmiş, ekleme ve çıkarmalarla değiştirilmiştir. Ancak bu durum Kuran için geçerli değildir. Allah'ın **"Hiç şüphesiz, zikri (Kur'an'ı) Biz indirdik Biz; onun koruyucuları da gerçekten Biziz"** (Hicr Suresi, 9) ayetiyle de bildirdiği gibi Kuran Allah'ın koruması altındadır. Kuran'ın bu özelliğini Rabbimiz ayetlerde şu şekilde haber verir:

Rabbinin sözü, doğruluk bakımından da, adalet bakımından da tastamamdır. O'nun sözlerini değiştirebilecek yoktur. O, işitendir, bilendir. (Enam Suresi, 115)

Batıl, ona önünden de, ardından da gelemez. (Çünkü Kur'an,) Hüküm ve hikmet sahibi, çok övülen (Allah)tan indirilmedir. (Fussilet Suresi, 42)

Ayetin devamında geçen **"...O'nun dışında kesin olarak bir sığınacak (makam) bulamazsın"** ifadesiyle ise insanların düştükleri büyük bir yanılgıya işaret edilmektedir. İnsanların büyük bir bölümü Allah'ın sonsuz kudretini takdir edemezler. Başka dost ve veliler edinir ve bunların bir zorluk anında kendilerine yardım edeceklerine, destek olacaklarına inanırlar. Oysa insan, Allah'ın dışında sığındıklarının da kendisi gibi Allah'ın yarattığı, aciz kullar olduklarını unutmamalıdır. Kendisine sığınılan varlıklara da Allah güç vermektedir ve her biri Allah'ın tecellileridir. Kainattaki her varlık ancak Allah'ın dilemesiyle hareket etmektedir:

Allah'tan başka taptıklarınız sizler gibi kullardır. Eğer doğru iseniz, hemen onları çağırın da size icabet etsinler. Onların yürüyecek ayakları var mı? Ya da tutacakları elleri mi var? Veya görecek gözleri mi var? Yoksa işitecek kulakları mı var? De ki: "Ortak koştuklarınızı çağırın, sonra bir düzen (tuzak) kurun da bana göz bile açtırmayın." Hiç şüphesiz, benim velim Kitabı indiren Allah'tır ve O salihlerin koruyuculuğunu (veliliğini) yapıyor. O'ndan başka taptıklarınız ise size yardıma güç yetiremezler, kendilerine de. (Araf Suresi, 194-197)

Ayette de bildirildiği gibi insanların Allah'ı bırakıp, dünya hayatında kendine dost ve veli olarak seçtiği kişiler Allah dilemedikçe hiçbir şeye güç yetiremeyen aciz varlıklardır. Bu varlıkların insanı herhangi bir zorluktan, sıkıntıdan ya da afetten kurtarması kesinlikle mümkün değildir. Bir başka ayette bu gerçek şöyle haber verilir:

Allah'ı bırakıp kendilerine zarar vermeyecek ve yararları dokunmayacak şeylere kulluk ederler ve: "Bunlar Allah Katında bizim şefaatçilerimizdir" derler. De ki: "Siz, Allah'a, göklerde ve yerde bilmediği bir şey mi haber veriyorsunuz? O, sizin şirk koştuklarınızdan uzak ve Yücedir." (Yunus Suresi, 18)

Sen de sabah akşam O'nun rızasını isteyerek Rablerine dua edenlerle birlikte sabret. Dünya hayatının (aldatıcı) süsünü isteyerek gözlerini onlardan kaydırma. Kalbini Bizi zikretmekten gaflete düşürdüğümüz, kendi 'istek ve tutkularına (hevasına)' uyan ve işinde aşırılığa gidene itaat etme.(Kehf Suresi, 28)

Bu ayette sadece Allah'ın rızasını hedefleyerek, sabah akşam sürekli Allah'a dua etmenin önemine dikkat çekilmektedir. Dua insan için çok büyük bir nimet ve Allah'a yakınlaşmak için bir yoldur. İnsan, günün her anında, her ortamda Allah'a dua edebilir. Allah **"Sizin duanız olmasaydı Rabbim size değer verir miydi?..."** (Furkan Suresi, 77) ayetiyle duanın önemini bildirmektedir. Bir başka ayette Allah insanlara şu şekilde seslenmektedir:

Kullarım Beni sana soracak olursa, muhakkak ki Ben (onlara) pek yakınım. Bana dua ettiği zaman dua edenin duasına cevap veririm. Öyleyse, onlar da Benim çağrıma cevap versinler ve Bana iman etsinler. Umulur ki irşad (doğru yolu bulmuş) olurlar. (Bakara Suresi, 186)

Ayetin devamında Allah insanlara dünya hayatının geçici metalarından etkilenmemeleri gerektiğini tekrar hatırlatmaktadır. Çünkü bu dünya hayatı –daha önce de belirttiğimiz gibi- insanlar için bir denemedir. Kehf Suresi'nde dünya hayatındaki evlerin, arabaların, yatların, villaların, altınların, gümüşlerin, gösterişli kıyafetlerin ve daha binlerce süsün yaratılış amacını Allah şu şekilde bildirir:

Şüphesiz Biz, yeryüzü üzerindeki şeyleri ona bir süs kıldık; onların hangisinin daha güzel davranışta bulunduğunu deneyelim diye. (Kehf Suresi, 7)

İnsan dünyada sadece birkaç 10 yıl kalacak ve sonra bir anda kendini hesaba çekilirken bulacaktır. Çünkü dünya hayatı çok hızlı geçmektedir. Allah **"Gerçek şu ki bunlar, çarçabuk geçmekte olan (dünyay)ı seviyorlar. Önlerinde bulunan ağır bir günü bırakıyorlar"** (İnsan Suresi, 27) ayetiyle insanlara bu gerçeği

hatırlatmaktadır. İnsanların göz ardı ettikleri ahiret hayatı ise sonsuza dek sürecektir ve insanın, kendisinden kaçamayacağı bir gerçektir. O nedenle insanın bu geçici dünya süslerine aldanıp, sonsuz ahiret hayatını unutması çok büyük bir hatadır. Allah ayetlerinde şu şekilde bildirir:

Dünya hayatı yalnızca bir oyun ve bir oyalanmadan başkası değildir. Korkup-sakınmakta olanlar için ahiret yurdu gerçekten daha hayırlıdır. Yine de akıl erdirmeyecek misiniz? (Enam Suresi, 32)

Bilin ki, dünya hayatı ancak bir oyun, '(eğlence türünden) tutkulu bir oyalama', bir süs, kendi aranızda bir övünme (süresi ve konusu), mal ve çocuklarda bir 'çoğalma-tutkusu'dur. Bir yağmur örneği gibi; onun bitirdiği ekin ekicilerin (veya kafirlerin) hoşuna gitmiştir, sonra kuruyuverir, bir de bakarsın ki sapsarı kesilmiş, sonra o, bir çer-çöp oluvermiştir. Ahirette ise şiddetli bir azab; Allah'tan bir mağfiret ve bir hoşnutluk (rıza) vardır. Dünya hayatı, aldanış olan bir metadan başka bir şey değildir. (Hadid Suresi, 20)

Ayette ayrıca iman edenlerin birarada olmalarının önemine de dikkat çekilmektedir. Allah'ı anmak, O'na dua etmek, herşeyi yalnız O'nun rızası için yapmak salih müminlerin davranışıdır. Salih müminlerle birarada olmanın, Allah'ı her an anan insanlarla birlikte bulunmanın önemi açıktır. Müminlerin vakitlerini birlikte geçirmelerinin birçok açıdan faydası vardır. Onlar aralarında sürekli Allah'ı zikrettikleri, birbirlerine Kuran ayetlerini hatırlattıkları için, birlikteyken gaflete düşme ya da ibadetlerini aksatma ihtimalleri en aza iner. Birlikte Allah'ı tesbih eder, insanlara iyiliği tavsiye eder ve onları kötülükten men ederler, bilgi ve kültür yönünden birbirlerini geliştirirler. Huzurlu, neşeli, temiz, güvenilir ve rahat bir ortam içinde yaşarlar. Birbirlerini korur ve kollarlar. Ayette müminlerin birbirlerine düşkünlükleri şu şekilde tarif edilir:

Mü'min erkekler ve mü'min kadınlar birbirlerinin velileridirler. İyiliği emreder, kötülükten sakındırırlar, namazı dosdoğru kılarlar, zekatı verirler ve Allah'a ve Resûlü'ne itaat ederler. İşte Allah'ın kendilerine rahmet edeceği bunlardır. Şüphesiz, Allah, üstün ve güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir. (Tevbe Suresi, 71)

Allah'ı inkar edenlerle birlikte olmanın ise pek çok olumsuz yönü vardır. İnkar edenler sürekli Allah'a, iman edenlerin mukaddes değerlerine karşı bir saldırı ve iftira içindedirler. İçlerindeki düşmanlığı sürekli dile getirir, iman edenlerle alay ederler. Allah, iman edenlerin bu gibi ortamlarda bulunmasını şöyle yasaklamıştır:

O, size Kitapta: "Allah'ın ayetlerinin inkar edildiğini ve onlarla alay edildiğini işittiğinizde, onlar bir başka söze dalıp geçinceye kadar, onlarla oturmayın, yoksa siz de onlar gibi olursunuz" diye indirdi. Doğrusu Allah, münafıkların ve kafirlerin tümünü cehennemde toplayacak olandır. (Nisa Suresi, 140)

İnkar edenlerle birlikte olmanın bir başka olumsuz yönü ise, yakini çok güçlü olmayan bir insanın, Allah'ın zikrinden uzak, nefsinin peşinden koşan bu insanlardan olumsuz anlamda etkilenmesi ihtimalidir. İmanda derinleşmiş, salih Müslümanların inkarcılardan etkilenmesi Allah'ın izniyle mümkün değildir. Ancak dini yeni tanıyan, Kuran ahlakını tam olarak yaşamayan bir insan inkar edenlere uyabilir, onların süslü sözlerinden, aldatıcı konuşmalarından etkilenip, peşleri sıra gidebilir. Bu da onu, dünyada ve ahirette zarara uğratabilir.

Ve de ki: "Hak Rabbinizdendir; artık dileyen iman etsin, dileyen inkar etsin. Şüphesiz Biz zalimlere bir ateş hazırlamışız, onun duvarları kendilerini çepeçevre kuşatmıştır. Eğer onlar yardım isterlerse, katı bir sıvı gibi yüzleri kavurup-yakan bir su ile yardım edilirler. Ne kötü bir içkidir o ve ne kötü bir destektir.(Kehf Suresi, 29)

Müminler insanlara Allah'ın dinini ve Kuran ayetlerini anlatıp, onları iman etmeye davet ettikten sonra o kişiler üzerinde bir baskı oluşturmazlar. Kitabın ilk bölümlerinde de anlattığımız gibi hidayeti verecek olan Allah'tır. Müminlerin inkar edenlere karşı kullandıkları üslup ayetlerde şu şekilde belirtilir:

"Ben sizin taptıklarınıza tapmam. Benim taptığıma siz tapacak değilsiniz. Ben de sizin taptıklarınıza tapacak değilim. Siz de benim taptığıma tapacak değilsiniz. Sizin dininiz size, benim dinim bana." (Kafirun Suresi, 2-6)

Ancak müminin görevi, karşısındaki kişiyi inkar ettiği takdirde, öldükten sonra karşılaşacağı cehennem azabıyla korkutmak ve bu büyük tehlikeyi haber vermektir. Bu ayette de inkar edenlerin karşılaşacakları sonsuz cehennem azabı anlatılmaktadır. O gün inkar edenlerin hiçbir yardımcıları ve şefaatçileri olmayacaktır.

Allah, **"Cehennem ateşine, 'küçültücü bir sürüklenme ile' sürüklenecekleri gün"** (Tur Suresi, 13) ayetiyle cehennem ehlinin nasıl küçük düşürüleceklerini bildirmiştir. Dünya hayatında sadece mal ve mevki sahibi oldukları için kibirlenenler, insanlara zulmedenler cehennemde çok zavallı ve aciz olduklarını anlayacaklardır. Cehennem ehli **"Elleri boyunlarına bağlı olarak..."** (Furkan Suresi, 13) ateşin sıkışık yerine atılacak, dumanlı bir gölge içinde konaklayacaktır. Ateşin uğultulu homurtusunu sürekli işitecekler, kemikleri çatırdatan inlemeler ile muhatap olacaklardır. Onlar bir azaptan bir başka azaba sürüklenecekler, tüm yakarışlarına rağmen azap onlardan kesinlikle hafifletilmeyecektir. Çünkü cehennem azabından, **"Kapıları kilitlenmiş bir ateş..."** (Beled Suresi, 20) ayetinde belirtildiği gibi kesinlikle bir kaçış yoktur.

Şüphesiz iman edip salih amellerde bulunanlar ise; Biz gerçekten en güzel davranışta bulunanın ecrini kayba uğratmayız. (Kehf Suresi, 30)

Salih amelin önemini önceki bölümlerde anlatmıştık. Bu ayette de Allah en güzel davranışlarda bulunmanın önemine dikkat çekmektedir. En güzel davranış Allah'ın en çok razı olacağı, Kuran ahlakına tam uygun ve ihlasla yapılan salih davranıştır. Allah bir ayetinde güzel davranışların önemini şöyle bildirmektedir:

Göklerde ve yerde olanlar Allah'ındır; öyle ki, kötülükte bulunanları, yaptıkları dolayısıyla cezalandırır, güzel davranışta bulunanları da daha güzeliyle ödüllendirir. (Necm Suresi, 31)

Yukarıdaki ayetlerde de görüldüğü gibi, iman eden insanların Allah'ı razı edecek güzel davranışlarda bulunmaları da son derece önemlidir. Rabbimiz güzel davranışlarda bulunanların daha güzel bir karşılığı umabileceklerini haber vermiştir. İnsanın yaptığı güzel davranışların karşılığını sadece Allah'tan beklemesi gerekir.

Allah insanın her yaptığını sarıp kuşatandır. Rabbimizin yaptığımız tüm güzel davranışlardan haberdar olması yeterlidir. Çünkü bize bunların karşılığını verecek olan, sinelerimizin özünü bilen Allah'tır. Allah, Kuran ahlakına uygun, güzel davranışlarda bulunan müminlerin ecirlerini eksiksiz vereceğini söylemekte, onları cennetle şöyle müjdelemektedir:

Haberiniz olsun; Allah'ın velileri, onlar için korku yoktur, mahzun da olmayacaklardır. Onlar iman edenler ve (Allah'tan) sakınanlardır. Müjde, dünya hayatında ve ahirette onlarındır. Allah'ın sözleri için değişiklik yoktur. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur. (Yunus Suresi, 62-64)

Onlar; altından ırmaklar akan Adn cennetleri onlarındır, orada altın bileziklerle süslenirler, hafif ipekten ve ağır işlenmiş atlastan yeşil elbiseler giyerler ve tahtlar üzerinde kurulup-dayanırlar. (Bu,) Ne güzel sevap ve ne güzel destek.(Kehf Suresi, 31)

Bu ayette güzel davranışlarda bulunup, Allah'ın rızasını kazanmak için çaba sarf eden müminlerin karşılık olarak bulacakları sonsuz cennet nimetleri tarif edilmektedir. Allah Kuran'daki pek çok ayetiyle iman edenleri cennet ile müjdelemiştir. Örneğin Nahl Suresi'nde müminlerin, güzel bir karşılanma ile bölük bölük cennete sevk edilecekleri bildirilir:

Adn cennetleri; ona girerler, onun altından ırmaklar akar, içinde onların her diledikleri şey vardır. İşte Allah, takva sahiplerini böyle ödüllendirir. Ki melekler, güzellikle canlarını aldıklarında: "Selam size" derler. "Yaptıklarınıza karşılık olmak üzere cennete girin." (Nahl Suresi, 31-32)

Bu onurlu karşılanmanın ardından Allah'ın kendileri için hazırlamış olduğu, sayısız nimetlerle dolu cennette sonsuz hayatlarına başlayacaklardır. Cennet hayatında müminlerin layık görüldükleri çok fazla güzellik vardır. Ancak bu güzelliklerin hepsinin üstünde Allah'ı razı etmiş ve O'nun cennetine kavuşmuş olmanın verdiği manevi haz olacaktır. İnkar edenler, içine atıldıkları cehennem azabında tarifsiz pişmanlıklar içinde azap çekerlerken, müminler Allah'ın sevdiği ve kendilerinden razı olduğu kullar olarak yaşamlarını sürdüreceklerdir. Dar ve sıkışık olan cehennemin aksine **"genişliği gök ile yerin genişliği gibi olup Allah'a ve Resulü'ne iman edenler için hazırlanmış"** (Hadid Suresi, 21) olan cennette konaklayacaklardır. Cennette her baktıkları yerde büyük bir mülk ve güzellik görecek olan müminler, ağır işlenmiş atlastan yataklar üstüne yaslanıp, devşirilmesi kolay meyvelerden yiyeceklerdir. Altlarından ırmaklar akan köşklerde konaklayıp, yüksek tahtlarda oturacak, birbirleriyle karşılıklı sohbet edeceklerdir. Allah'ın Kuran'da tarifini yaptığı cennette ne sıcak, ne soğuk tam kararında gölgelikler olacaktır.

Kehf Suresi'nin 31. ayetinde belirtildiği gibi, hafif ipek ve ağır işlenmiş atlastan yeşil elbiseler ile altın bilezikler cennet ehline layık kılınan giysilerdir. Güzel giyimlerinin yanı sıra Allah cennet ehlini güzel yiyecekler ve içeceklerle rızıklandıracaktır. Çeşitli meyveler, kuş eti ve içenlere lezzet veren içkiler, nice bahçeler ve üzüm bağları, eşsiz hurma ve nar ile dalları bükülmüş kiraz ağaçları, üst üste dizilmiş meyveleri sarkmış muz ağaçları Kuran'da Allah'ın bildirdiği cennet rızıkları arasındadır.

Bütün bu güzelliklerin yanı sıra dünya hayatında sabredilmesi gereken zorlukların hiçbiri cennette olmayacaktır. Yorgunluk, korku, hüzün ve akla gelebilecek hiçbir olumsuzluğun olmadığı, sonsuz güzelliklerle dolu bir ortam olacaktır. Bir ayette Allah cennet güzelliklerini şöyle haber vermektedir:

Takva sahiplerine va'dedilen cennetin misali (şudur): İçinde bozulmayan sudan ırmaklar, tadı değişmeyen sütten ırmaklar, içenler için lezzet veren şaraptan ırmaklar ve süzme baldan ırmaklar vardır ve orda onlar için meyvelerin her türlüsünden ve Rablerinden bir mağfiret vardır... (Muhammed Suresi, 15)

Allah cennet nimetlerini ve cehennem azabını Kuran ayetleriyle ayrıntılı olarak tarif etmiştir. İnsanların bu apaçık gerçeği anlamazlıktan gelmeleri kendilerine kayıptan başka birşey getirmeyecektir. Bu nedenle de insanın yapması gereken cennetin eşsiz nimetlerine kavuşmak için ahirete yönelik ciddi bir hazırlık yapmak ve çaba göstermek olmalıdır.

İşte ahiret yurdu; Biz onu, yeryüzünde büyüklenmeyenlere ve bozgunculuk yapmak istemeyenlere (armağan) kılarız. (Güzel) Sonuç takva sahiplerinindir. (Kasas Suresi, 83)

Onlara iki adamın örneğini ver; onlardan birine iki üzüm bağı verdik ve ikisini hurmalıklarla donattık, ikisinin arasında da ekinler bitirmiştik. İki bağ da yemişlerini vermiş, ondan (verim bakımından) hiçbir şeyi noksan bırakmamış ve aralarında bir ırmak fışkırtmıştık. (İkisinden) Birinin başka ürün (veren yer)leri de vardı. Böylelikle onunla konuşurken arkadaşına dedi ki: "Ben, mal bakımından senden daha zenginim, insan sayısı bakımından da daha güçlüyüm." (Kehf Suresi, 32-34)

Ayetlerde verilen bu örnekle Allah insanların, hidayet ehli bir kişi ile Allah'a iman ettiğini söylediği halde gerçekte inkarcılardan olan bir kişi arasında kıyas yapmalarını istemektedir. Ayette bahsi geçen bağ sahiplerinden biri diğerinden daha zengindir. İşte maldaki bu üstünlük, söz konusu kişinin Allah'a karşı büyüklenmesine, enaniyete kapılmasına neden olmuştur.

Oysa herşeyi yoktan var eden Rabbimiz mülkün tek sahibidir. Allah mal ve mülk vererek insanları nasıl davranışta bulunacaklarıyla denemektedir. Kimi insanlar bu mal ve mülkü kendi başarıları, çabaları ve zekalarıyla elde ettiklerini zannederek nankörlük yaparlar. Malın çokluğuyla sevinir, bunu insanlar arasında bir böbürlenme ve prestij konusu haline getirirler. Salih müminlerin tavrı ise Al-i İmran Suresi'nde bildirildiği gibidir:

De ki: "Ey mülkün sahibi Allah'ım, dilediğine mülkü verirsin ve dilediğinden mülkü çekip-alırsın, dilediğini aziz kılar, dilediğini alçaltırsın; hayır Senin elindedir. Gerçekten Sen, herşeye güç yetirensin." (Al-i İmran Suresi, 26)

Ayette bildirilen bağ sahiplerinden biri, bahçeleri ve ürünleri kendisinin zannederek Allah'a karşı çok büyük bir nankörlükte bulunmuştur. Aslında kendine ait olmayan, Allah'ın yalnızca bir nimet ve deneme konusu olarak verdiği mallara kendince sahip çıkmıştır. Bu sahiplenme duygusu ile şiddetli bir enaniyete kapılmıştır. Allah böbürlenmenin çirkinliğini ayetlerde şu şekilde haber vermektedir:

Yeryüzünde böbürlenerek yürüme; çünkü sen ne yeri yarabilirsin, ne dağlara boyca ulaşabilirsin. Bütün bunlar, kötülüğü olan, Rabbinin Katında da hoş olmayanlardır. (İsra Suresi, 37-38)

Allah Kuran'ın daha pek çok ayetinde böyle kişilerin alacağı karşılığı tarif etmiştir. Bu ayetlerden bazıları şunlardır:

(Mal, mülk ve servette) Çoklukla övünmek, sizi 'tutkuyla oyalayıp, kendinizden geçirdi.' "Öyle ki (bu,) mezarı ziyaretinize (kabre gidişinize, ölümünüze) kadar sürdü." Hayır; ileride bileceksiniz. Yine hayır; ileride bileceksiniz. Hayır; eğer siz kesin bir bilgiyle bilmiş olsaydınız, Andolsun, o çılgınca yanan ateşi de elbette görecektiniz. Sonra onu, gerçekten yakîn gözüyle (Ayne'l Yakîn) görmüş olacaksınız. Sonra o gün, nimetten sorguya çekileceksiniz. (Tekasür Suresi, 1-8)

Kendi nefsinin zalimi olarak (böylece) bağına girdi (ve): "Bunun sonsuza kadar kuruyup-yok olacağını sanmıyorum" dedi. "Kıyamet-saatinin kopacağını da sanmıyorum. Buna rağmen Rabbime döndürülecek olursam, şüphesiz bundan daha hayırlı bir sonuç bulacağım." (Kehf Suresi, 35-36)

Ayetlerde nankörlük yapan bağ sahibinin açıkça Allah'a karşı büyüklendiği bildirilmektedir. Bu kişi, sahip olduğu bağların başına sonsuza kadar birşey gelmeyeceğini iddia etmekte, bu sözleriyle bir nevi ilahlık iddiasında bulunmaktadır.

Oysa sonsuz olan sadece Allah'tır. Zamanı ve mekanı yaratan Allah, bunlardan münezzehtir. Allah'ın Halık ismi *"Herşeyin varlığını ve varlığı boyunca görüp geçireceği halleri, hadiseleri tayin ve tespit eden, ve ona göre yaratan, yokluktan var eden"* anlamındadır. İnsanın, ilk var olduğu zamandan ölümüne kadar her anı Allah Katında canlı olarak mevcuttur. Allah'ın sonsuz hafızasında herşey olduğu gibi durmaktadır. İnsanların yaşadıkları olayları, başlarından geçen hadiseleri ve hayatlarındaki her türlü detayı Allah yaratmıştır ve bunların hiçbiri yok olmaz. **"... Bu, Allah'ın göklerde ve yerde ne varsa tümünü bildiğini ve Allah'ın gerçekten herşeyi bilen olduğunu bilmeniz içindir"** (Maide Suresi, 97) ayetinde bildirildiği gibi, herşey en küçük ayrıntıya kadar Allah Katında muhafaza edilir.

Allah zamandan münezzeh olduğu için, O'nun Katında herşey bir anda gerçekleşmiş ve sonucuna ulaşmıştır. İnsan yaratılışı gereği zamana bağlı olarak yaşadığı için yaşadıklarını geçmiş, şimdi ve gelecek süreci içinde izler. Oysa bizim hafızamızda bir hatıra olarak yer eden ve "geçmiş" diye tanımladığımız olaylar sadece bizim için "geçmiş"tir. Planlarını yaptığımız ve "gelecek" diye isimlendirdiğimiz bilinmezler ise yine sadece bizim için bilinmezdir. Allah için geçmiş, gelecek, şimdi hepsi birdir. İşte bu nedenle Allah'a hiçbir şey gizli kalmaz. Çünkü bunların hepsini yaratan Allah'tır ve Allah herşeyi tek bir anda bilmektedir. Nitekim Lokman Suresi'nde de bu gerçeğe şöyle dikkat çekilmiştir:

"Ey oğlum, (yaptığın iş) gerçekten bir hardal tanesi ağırlığında olsa da, (bu,) ister bir kaya parçasından ya da göklerde veya yer(in derinliklerinde) de bulunsa bile, Allah onu getirir (açığa çıkarır). Şüphesiz Allah, latif olandır, (herşeyden) haberdardır." (Lokman Suresi, 16)

Tüm olaylar Allah'ın "OL" demesiyle olmuş ve bitmiştir. Tüm zamanların, boyutların, mekanların üstünde olan ve tüm eksikliklerden bağımsız olan Allah için, yarattığı evrendeki tüm olaylar tek bir an hükmündedir. Hz. Musa'nın, Kehf Ehli'nin, Hz. Hızır'ın, Hz. Zülkarneyn'in, Hz. Muhammed'in ve diğer peygamberlerin hayatlarından verilen örneklerin gerçekleştiği zamanla bizim içinde yaşadığımız zaman da Allah Katında tek bir andır. Bizim torunlarımızın hatta onların torunlarının ve kıyamete kadar yaşayacak tüm insanların hayatları da aynı "an"ın içinde devam etmektedir. Allah Katında kıyamet kopmuş, tüm insanlar sonsuz hayatlarını geçirecekleri yerlere gitmişlerdir. Allah'a iman edenler şu anda cennettedirler, inkarcılar ise şu an cehennemde azap çekmektedirler.

İnsanlar arasında yaygın olan batıl bir inanca göre, Allah evreni ve insanı yaratmış, onlara bir süre vermiştir ve onların denenmelerini beklemektedir. Evrenin ömrü bitene kadar da bekleyecektir. (Allah'ı tenzih ederiz) Fakat gerçekte Allah'ın beklemesi asla söz konusu olamaz. Beklemek insana özgü bir acizliktir. Allah ise insanların yaşadığı bütün acizliklerden uzak ve Yücedir. Allah'ın Kuran'da Kendisi’ni tanıttığı Kuddüs sıfatı, *"hatadan, gafletten, aczden ve her türlü eksiklikten çok uzak"* anlamındadır. Bu nedenle Allah tüm insanların geçmişlerine, geleceklerine ve yaşadıkları tüm olaylara bütün detaylarıyla hakimdir. Fakat insan, sınanma yeri olan bu dünya hayatında zamanı, geçmişten geleceğe doğru akışlı, yani önceli ve sonralı zanneder. Oysa Allah Katında önce-sonra, geçmiş-gelecek diye bir şey yoktur. Herşey, tüm insanlar, tüm canlılar aynı anda yaşamakta, tüm zamanlar, tüm devirler, tüm çağlar, tüm tarihler ve hatta tüm günler, tüm saatler, dakikalar aynı anda bulunmaktadır. İnsan sınırlı zihin kapasitesi nedeniyle bunu göremiyor olsa da bu gerçek açıktır.

İşte müminlerin Allah'ın büyüklüğünü takdir edebilmelerinin, Allah'a olan teslimiyetlerinin ve güvenlerinin ana sebebi budur. Müminler, Allah'ın kendilerini ve herşeyi nasıl sarıp kuşattığının ve Allah'a ne derece muhtaç olduklarının, O'nun büyüklüğü yanında ne denli küçük olduklarının bilincindedirler.

Müminler Allah'ın yüceliğini ve kudretini takdir edebilen, olayların ardında saklı hikmetleri, incelikleri kavrayabilen kimselerdir. Bundan dolayı da Allah'a gönülden boyun eğmişlerdir.

Kehf Suresi'nin 36. ayetinde geçen **"... Buna rağmen Rabbime döndürülecek olursam, şüphesiz bundan daha hayırlı bir sonuç bulacağım"** ifadesi ise Allah'tan korkmayarak, Allah'ın hükümlerini yerine getirmeyerek cennete gideceklerini zanneden insanları tarif etmektedir. Bu insanlar kendilerini müstağni görmekte, Allah'a karşı büyüklenmektedirler.

Dünya üzerinde Allah'a iman ettiğini ve Kuran'ın hak olduğuna inandığını söyleyen, ancak Allah'tan hiç korkmayan insanların sayısı oldukça fazladır. Bu insanlar Allah'ın hükümlerini yerine getirmez, helal ve haramlara riayet etmez, elçinin yolunu izlemezler. Ancak buna rağmen öldüklerinde cennete gideceklerine dair çok güçlü bir inançları vardır.

İman edenler ise **"Onlar, din gününü tasdik etmektedirler. Rablerinin azabına karşı (daimi) bir korku duymaktadırlar. Şüphesiz Rablerinin azabından emin olunamaz"** (Mearic Suresi, 26-28) ayetlerinde bildirildiği gibi cennet nimetlerinden yana bir umut, cehennem azabından yana bir korku içindedirler. İman edenlerin bu ruh haline **"O'na korkarak ve umut taşıyarak dua edin. Doğrusu Allah'ın rahmeti iyilik yapanlara pek yakındır"** (Araf Suresi, 56) ayetinde de işaret edilmektedir. Çünkü Allah ayetlerinde hiçbir insanın cehennem azabı ile karşılaşmaktan emin olamayacağını hatırlatmakta, inkar edenlerin ise muhakkak bu şiddetli azapla karşılık bulacaklarını haber vermektedir:

Şimdi bunlar, kendilerine Allah'ın azabından kapsamlı bir bürümenin gelivermesinden veya onların hiç haberleri yokken kıyametin onlara apansız gelmesinden kendilerini güvende mi buldular? (Yusuf Suresi, 107)

Artık 'kötülüğü örgütleyip düzenleyenler', Allah'ın, kendilerini yerin dibine geçirmeyeceğinden veya şuuruna varamayacakları yerden azabın gelmeyeceğinden emin midirler? (Nahl Suresi, 45)

Kendisiyle konuşmakta olan arkadaşı ona dedi ki: "Seni topraktan, sonra bir damla sudan yaratan, sonra da seni düzgün (eli ayağı tutan, gücü kuvveti yerinde) bir adam kılan (Allah)ı inkar mı ettin?" (Kehf Suresi, 37)

Bu ayette bir kişiyi güzel ahlaka davet ederken ya da bir hatırlatmada bulunurken müminlerin nasıl bir yol izlenebileceği tarif edilmektedir. Eğer bu kişi Allah karşısındaki acizliğini unutmuşsa ve büyüklenmekteyse, yapılacak en iyi şey, ona aczini hatırlatmaktır.

Nitekim ayette de diğer bağın sahibi olan iman ehli kişi, büyüklenen kişiye **"topraktan ve bir damla sudan yaratıldığını"** hatırlatarak onu güzel ahlaka davet etmektedir. Bu davetin -Allah dilerse- kişi üzerinde olumlu bir etki oluşturabileceği açıktır. Diğer bağın sahibi büyüklenen bağ sahibinin imanının zayıf olduğunu fark etmiş, ona imani takviye yapma ihtiyacı hissetmiştir. İman hakikati anlatmak da bir insanın imanını güçlendirmede izlenebilecek en güzel yollardan biridir.

Kendi ürünlerinin daha üstün olduğunu iddia eden bağ sahibinin konuşmaları bir Müslümanın konuşmalarına benzememektedir; aksine inkarcı bir üslubu hatırlatmaktadır. Bu nedenle de iman ehli olan bağ sahibi, sorusunun sonunu "inkar mı ettin?" şeklinde bağlamaktadır. Belki diğer kişi açıkça Allah'ı inkar ettiğini söylememektedir, ama kullandığı kelimeler Allah'a kesin bilgiyle iman etmediğini göstermektedir. Diliyle "inanıyorum" demekte, ama fiilen Allah'ın hükümlerini uygulamamaktadır. Bu çelişki aslında açıkça dini ve Allah'ı inkar etmek anlamına gelmektedir.

Halk arasında böyle çelişkili karakterlere sıkça rastlanmaktadır. İnsanların büyük bölümü iman ettiklerini söylemekte, ancak Allah'ın razı olacağı gibi bir hayat yaşamamaktadır. Kuran ahlakına aykırı davranmakta ve peygamberin yolunu izlememektedir. Kitabın önceki bölümlerinde de üzerinde durduğumuz gibi, bu ahlaka sahip olan insanlar tüm bu inkar ifade eden sözlerine ve davranışlarına rağmen, cennete gideceklerine inanmakta, kendilerini doğru yolda sanmaktadırlar. Ama aslında kendilerini kandırmaktadırlar. Allah böyle insanların durumuna Kuran'da şöyle dikkat çekmiştir:

Ayetlerimizi ve ahirete kavuşmayı yalanlayanlar, onların amelleri boşa çıkmıştır. Onlar yaptıklarından başkasıyla mı cezalandırılacaklardı? (Araf Suresi, 147)

"Fakat, O Allah benim Rabbimdir ve ben Rabbime hiç kimseyi ortak koşmam." (Kehf Suresi, 38)

Kehf Suresi boyunca insanların çok büyük bir bölümünün Allah'a şirk koştuklarına sık sık dikkat çekilmektedir. Kuran'da şirk, herhangi birşeyi, bir kimseyi ya da bir kavramı, tercih etme ya da kıymet verme bakımından Allah'la eşit veya daha ileri bir düzeyde görmek ve bu çarpık bakış açısıyla hareket etmek anlamında kullanılır. Kuran'da bu tutum, "Allah'tan başka ilah edinmek" olarak tanımlanır. İnsanın, Allah'ın rızasına muhalif olacak şekilde kendisine hayat amacı olarak belirlediği, kendisinden medet umduğu, rızasını aradığı her varlık, Allah'ın rızasına tercih ettiği herşey Allah'tan başka edindiği birer ilahtır aslında.

Şirk, insanın kaçınması gereken günahların en başında gelmektedir. Çünkü bu, Allah'a karşı işlenebilecek en büyük suç olarak bildirilmiştir. İşte bu yüzden Allah dilediği günahı affedeceğini, ancak şirki asla affetmeyeceğini bildirmiştir (Nisa Suresi, 116). Allah'ın bağışlamayacağını bildirdiği, sapkınlık olarak nitelendirdiği bir günah, elbette ki Müslümanların en çok kaçınacakları durumdur. Üstelik Kuran'ın pek çok yerinde Allah müminleri şirke karşı uyarmış, onları bu en büyük kötülükten şiddetle sakındırmıştır. Hz. Lokman'ın oğluna verdiği, **"Ey oğlum, Allah'a şirk koşma. Şüphesiz şirk, gerçekten büyük bir zulümdür"** (Lokman Suresi, 13) şeklindeki öğüt de bunlardan biridir. Şirkin bu derece önemli bir konu olmasının bir diğer sebebi ise insanın amellerinin boşa gitmesine ve hüsrana uğramasına neden olmasıdır. Bu gerçek de Kuran'da şöyle bildirilmektedir:

Andolsun, sana ve senden öncekilere vahyolundu: Eğer şirk koşacak olursan, şüphesiz amellerin boşa çıkacak ve elbette sen, hüsrana uğrayanlardan olacaksın. (Zümer Suresi, 65)

Ayetlerde de açıkça görüldüğü gibi Allah'a şirk koşmak telafisi mümkün olmayan, insanı cehenneme kadar sürükleyebilecek bir günahtır. Bu nedenle Allah'tan korkan bir kişinin bu tehlikeye karşı çok dikkatli olması gerekir.

"Bağına girdiğin zaman, 'MaşaAllah, Allah'tan başka kuvvet yoktur' demen gerekmez miydi? Eğer beni mal ve çocuk bakımından senden daha az (güçte) görüyorsan." (Kehf Suresi, 39)

Bu ayette "maşaAllah" kelimesinin önemine dikkat çekilmektedir. MaşaAllah "Allah'ın dilemesiyle" anlamında kullanılan bir ifadedir. Müminler Allah'ın yaratışındaki üstün sanatı ve kudreti ifade etmek istediklerinde "maşaAllah" der ve Allah'ı tesbih ederler.

Bu kelimeyi kalpten hissederek kullanmak, çevredeki kişilere de herşeyin sahibinin Allah olduğunu, her olayın kaderde ve Allah dilerse gerçekleştiğini hatırlatır. Herşeyi yapanın Allah olduğunu sık sık hatırlatmak ise, hiç şüphesiz insanlara çok büyük fayda verir. Çünkü insan kendi aczini unutmaya ve gaflete düşmeye yatkın bir varlıktır.

Örneğin burada söz ettiğimiz inkara yönelmiş olan bağ sahibi, tüm malın ve mülkün kendine ait olduğunu ifade ederken aslında Allah'a şirk koşmaktadır. Bunu açıkça ifade etmese de buradaki ifadelerinden ve tavrından, "gizli şirk" içinde olabileceği anlaşılmaktadır. Bu nedenle arkadaşı onu her türlü şirke karşı uyarmakta ve herşeyin Allah'a ait olduğunu ona tekrar tekrar hatırlatmaktadır.

Özellikle içinde yaşadığımız çağda, insanların böyle bir tehlikeye karşı daima uyanık olmaları gerekmektedir. Çünkü bu gibi konulara insanlar hayatlarında çok sık rastlamaktadırlar. Örneğin "Gani" yani "Zengin" terimi Allah'ın bir vasfıdır. Ancak aynı tanımlama insanlar için de kullanılmaktadır. Gerçi bu vasfı kullanmanın, bu kişinin mali durumunu tarif etmek açısından hiçbir sakıncası yoktur. Ancak, şirke yol açan durum, kişinin bu zenginliğin sebebi olarak kendisini, kendi zekasını, çabasını görmesidir.

Durum böyle olunca -bağ sahibinde olduğu gibi- zenginliğin gerçek sahibinin Allah olduğu unutulur. Bu kişi sahip olduğu herşeyi kendisine Rabbimizin verdiğini, Allah'ın Gani sıfatıyla kendisini zenginleştirdiğini, verdiği herşeyi dilerse bir anda alabileceğini göz ardı etmiş olur. Dolayısıyla Allah'tan başka herkesin mutlak fakir ve aciz olduğunu, Allah'ın dilediği kulları üzerinde dilediği sıfatlarıyla tecelli edebileceğini düşünmez. Bu, çok cahilce bir yaklaşımdır ve insanı şirke sürükleyen bir düşünce tarzıdır. Çünkü bu

bakış açısıyla hareket edildiğinde Allah'ın sonsuz kudreti ve hakimiyeti tamamen unutulur ve kişi hakkı olmayan bir ilahlık vasfını kendisine verir.

Doğru olan tavır ise zenginliğin asıl sahibinin Allah olduğunu bilmektir. O'nun, göklerin ve yerin mülkünün tek hakimi olduğunu takdir etmek ve insana verdiği bu zenginliği dilediği anda alabileceğinin de bilincinde olmaktır. Zenginlik verilen kişiyi değerlendirirken de onun zengin ya da fakir olması önemli olmamalı, onun Allah'ın nimet verdiği bir kulu olduğu düşünülmelidir. Örneğin bu kişinin aile üyeleri malın asıl sahibi olarak onu görürlerse, yalnızca ondan medet umarlarsa, malın esas malikinin Allah olduğunu unutup, bu kişiye de bu gerçeği hiç hatırlatmazlarsa bu çok yanlış bir bakış açısı olur. Aynı şekilde bu kişinin yanında çalışan insanlar da kendilerini yediren ve içirenin, barındıranın Allah olduğunu unutmamalıdırlar. Allah'ı unutup, yanında çalıştıkları kişiyi pek çok şeye muktedir, Allah'tan bağımsız bir güce sahip olarak değerlendirirlerse, bu çok büyük bir akılsızlık olur. Nitekim bu gerçek insanlara Kuran'da da bildirilmiştir:

"... Gerçek şu ki, sizin Allah'tan başka taptıklarınız, size rızık vermeye güç yetiremezler; öyleyse rızkı Allah'ın Katında arayın, O'na kulluk edin ve O'na şükredin. Siz O'na döndürüleceksiniz." (Ankebut Suresi, 17)

"Belki Rabbim senin bağından daha hayırlısını bana verir, (seninkinin) üstüne gökten 'yakıp-yıkan bir afet' gönderir de kaygan bir toprak kesiliverir." "Veya onun suyu dibe göçüverir de böylelikle onu arayıp-bulmaya kesinlikle güç yetiremezsin." (Kehf Suresi, 40-41)

Bu ayetlerde de iman ehli olan bağ sahibi, böbürlenen arkadaşına acizliğini hatırlatmaktadır. Allah'tan gelecek herhangi bir belaya karşı koyamayacağını, buna rağmen büyüklenmesinin ne kadar büyük bir akılsızlık olduğunu anlatmaktadır.

Sahip oldukları mallarla ve zenginlikleriyle övünen insanların en büyük yanılgılarından biri de, dünya hayatındaki tüm güzellikler gibi, bunların geçici olduğunu unutmalarıdır. Güzellik ve gençlik birkaç on yılda ortadan kalkacak yerini yaşlılığa bırakacaktır. Sağlık da aynı şekilde yerini hastalıklara, acizliklere ve zayıflıklara terk edecektir.

Önceki ayette de açıkladığımız gibi zenginlik de geçicidir. Allah dilediği zaman fakir bir insanı bir anda zenginleştirebilir ya da zengin olanın malını bir anda yerin dibine geçirebilir. İnsan evlerini, yatlarını, arabalarını, mücevherlerini bir selle, depremle ya da başka bir felaketle bir anda kaybedebilir. Kimsenin Allah'tan gelen bir afeti engellemeye gücü yetmez. İnsan, hiç ummadığı bir anda tüm yakınlarını kaybedebilir, kendisi de hiç beklemediği bir anda ölümle karşılaşabilir, kaza geçirerek sakat kalabilir, kalıcı bir şekilde yaralanabilir, hafızasını yitirip tüm yeteneklerini kaybedebilir. Bu felaketlerin hepsi, **"Allah'ın izni olmaksızın hiçbir musibet (hiç kimseye) isabet etmez... "** (Teğabün Suresi, 11) ayetinde bildirildiği gibi Allah'ın dilemesiyle ve Allah'ın istediği zaman gerçekleşebilir. Hiç kimse bu felaketi engelleyemez, geri alamaz ya da erteleyemez. Böyle bir günde ne malı ne de zenginliği kişiye hiçbir fayda sağlamaz. Allah'ın ayetiyle de bildirdiği gibi **"Şüphesiz inkar edenler, onların malları da, çocukları da kendilerine Allah'tan (gelecek azaba karşı) hiçbir şey kazandırmaz."** (Al-i İmran Suresi, 10)

İnsan, hayatının hiçbir anında Allah'ın, kaderinde yazdığı dışında birşey yaşayamaz. Dolayısıyla yapması gereken Allah'a teslim olmak ve tevekkül etmektir. Allah'a karşı büyüklenen bağ sahibi, bahçesinin ve ürünlerinin başına sonsuza kadar birşey gelmeyeceğini iddia ederken bu gerçeği görmezden gelmektedir. Bahçesini

sulayan akarsuyun sonsuza kadar yerinde duracağından, ürünlerine hiçbir salgın hastalığın musallat olmayacağından, kuraklık gibi bir bela ile hiçbir zaman karşılaşmayacağından emindir. Zenginliğinin, zekasının ve çabasının mallarını korumaya yeteceğini sanmaktadır.

Ancak Allah için bunu tersine çevirmek çok kolaydır. Bahçeyi sulayan akarsu, ufak bir yer hareketiyle bir anda yerin derinliklerine doğru akmaya başlayabilir. Bu olay, bağ sahibinin gözleri önünde çok kısa zamanda gerçekleşebilir. Böylece o verimli arazi bir anda kupkuru bir hal alabilir. İnsanın böyle bir durumda ne suyu geri getirmeye, ne de tarlasını eski verimli haline döndürmeye gücü yetmez. Medet umduğu malları ve tüm zenginlikleri de kendisine bir yarar sağlamaz. Bunlar o kişinin büyüklenmesinin ve nankörlüğünün dünya hayatındaki karşılığıdır. Ahiret hayatında ise şirk koştuğu, değer verdiği, sahiplenip Allah'a karşı iftirada bulunmasına neden olan metalar kendisine bir fayda vermeyecektir. Ayetlerde inkar edenlerin bu durumu şöyle bildirilir:

Ki o, mal yığıp biriktiren ve onu saydıkça sayandır. Gerçekten malının Kendisi'ni ebedi kılacağını sanıyor. Hayır; andolsun o, 'hutame'ye atılacaktır. "Hutame"nin ne olduğunu sana bildiren nedir? Allah'ın tutuşturulmuş ateşidir. Ki o, yüreklerin üstüne tırmanıp çıkar. O, onların üzerine kilitlenecektir; (Kendileri de) Dikilip-yükseltilmiş sütunlarda (bağlanacaklardır). (Hümeze Suresi, 2-9)

Ayette hatırlatılan bir diğer konu ise suyun yerin derinliklerinden yeryüzüne çıkmasının ne kadar büyük bir nimet olduğudur. Yerin kilometrelerce derinliklerinde olan su, Allah'ın dilemesiyle yeryüzüne çıkmakta, insanlar için şifa olmaktadır. Eğer bu suyu kullanma imkanı olmasaydı, insanlar için çok büyük zorluklar ve sıkıntılar oluşacaktı. Ancak su kuyuları ve suya ulaşmamızı sağlayan diğer yöntemler sayesinde yerin dibindeki tertemiz, mineral yönünden çok zengin sulara ulaşabilir ve bunları kendi faydamız doğrultusunda kullanabiliriz.

(Derken) Onun ürünleri (afetlerle) kuşatılıverdi. Artık o, uğrunda harcadıklarına karşı avuçlarını (esefle) oğuşturuyordu. O (bağın) çardakları yıkılmış durumdaydı, kendisi de şöyle diyordu: "Keşke Rabbime hiç kimseyi ortak koşmasaydım." Allah'ın dışında ona yardım edecek bir topluluk yoktu, kendi kendine de yardım edemedi. İşte burada (bu durumda) velayet (yardımcılık, dostluk) hak olan Allah'a aittir. O, sevap bakımından hayırlı, sonuç bakımından hayırlıdır. (Kehf Suresi, 42-44)

Önceki bölümlerde de belirttiğimiz gibi, Allah'tan başkasından medet uman, onlardan merhamet dilenen, onlara güvenen bir kişi, umduğu karşılığı asla bulamaz. Bu nedenle hayatı boyunca, özellikle de zor anlarında, büyük bir boşluk ve sahipsizlik hissine kapılır. kendisini, dünyanın binbir türlü karmaşası ve sıkıntısı karşısında, güvendiği sahte ilahlar tarafından terk edilmiş, çaresiz, yapayalnız bırakılmış hisseder.

Kuran'da bu gerçeğe, **"Allah ile beraber başka ilahlar edinme, yoksa kınanmış ve kendi başına (yapayalnız ve yardımcısız) bırakılmış olursun."** (İsra Suresi, 22) ayetiyle dikkat çekilmiştir. Allah, enaniyetli bağ sahibini de -mallarını almak suretiyle- yapayalnız bırakmış, bir afetle tüm zenginliğini bir anda ortadan kaldırmıştır. İşte bu felaket anında bağ sahibi de gerçekleri, yani Allah'a şirk koşarak ne kadar büyük bir hataya düştüğünü görmüştür.

Bu örnekten de anlaşıldığı gibi, kendini dünyada güç sahibi zanneden her insan, Allah'ın dilemesi ile bir anda ne derece aciz olduğunu anlar. Ne kendine ne de etrafındaki insanlara yardım etmeye güç yetiremez. Herşey Allah'ın elindedir. O'ndan başka zarar ve yarar vermeye gücü yeten kimse yoktur. Bu gerçek bir ayette şu şekilde hatırlatılır:

Şayet Allah sana bir zarar dokunduracak olursa, O'ndan başka bunu giderecek yoktur. Sana bir iyilik dokunduracak olursa da O, herşeye güç yetirendir. (Enam Suresi, 17)

İnsanın tek dost ve velisi Allah'tır. Allah'ın dışındaki varlıklar ise yalnızca O'nun yarattıklarıdır. O'nun dilemesiyle var olmuşlardır ve yine O'nun dilemesiyle varlıklarını devam ettirmektedirler. Şifayı ve rızkı veren, güldüren ve ağlatan Allah'tır. Allah'tan başka herşey ve herkes, sonsuz aciz, sonsuz fakir, sonsuz muhtaç varlıklardır. Kendilerine ait bir güçleri, kabiliyetleri yoktur; öyle ki kendilerine bile yardıma güç yetiremezler. O halde, Allah'tan başka güvenilecek, yardım umulacak, bir şeyler istenecek kimse de yoktur.

Onlara, dünya hayatının örneğini ver; gökten indirdiğimiz suya benzer, onunla yeryüzünün bitkileri birbirine karıştı, böylece rüzgarların savurduğu çalı-çırpı oluverdi. Allah, herşeyin üzerinde güç yetirendir. Mal ve çocuklar, dünya hayatının çekici-süsüdür; sürekli olan 'salih davranışlar' ise, Rabbinin Katında sevap bakımından daha hayırlıdır, umut etmek bakımından da daha hayırlıdır. (Kehf Suresi, 45-46)

Kehf Suresi'nin bu ayetlerinde "sürekli olan salih davranışlara" dikkat çekilmektedir. Salih davranış, iyi ve hayırlı iş anlamına gelir ki, bu da Allah'ın rızasına ve Kuran ahlakına uygun her türlü fiil ve hareketi ifade eder.

İnsan, Allah'ın rızasını, rahmetini ve cennetini kazanabilmek için salih amellerde bulunmalıdır. Çünkü bu ameller, Müslümanların sabırlarını, kararlılıklarını, sadakatlerini, kısacası imanlarındaki dirayetlerini ortaya koyar.

İnsanın bir iş yaparken, içinde taşıdığı niyeti son derece önemlidir. Bir amelin salih olması, yalnızca Allah rızası gözetilerek yapılmış olmasına bağlıdır. Eğer yapılan iş, katıksız Allah rızasından uzaklaşırsa, o zaman salih amel olma özelliğini yitirebilir. Bu durum, insanın başkalarının rızasını araması anlamına gelir ki Allah, Kendisi'nden başkasının rızası için yapılan ibadetleri ayetlerinde şu şekilde tarif eder:

İşte (şu) namaz kılanların vay haline, Ki onlar, namazlarında yanılgıdadırlar, Onlar gösteriş yapmaktadırlar. (Maun Suresi, 4-6)

Aynı durum infak konusu için de geçerlidir. İnsanların bir bölümü mallarından infakta bulunurken sadece Allah'ın rızasını gözetir, bir kısmı ise gösteriş amaçlı infak ederler. Bu kişiler arasındaki fark Kuran'da şöyle haber verilir:

Ey iman edenler, Allah'a ve ahiret gününe inanmayıp, insanlara karşı gösteriş olsun diye malını infak eden gibi minnet ve eziyet ederek sadakalarınızı geçersiz kılmayın. Böylesinin durumu, üzerinde toprak bulunan bir kayanın durumuna benzer; üzerine sağnak bir yağmur düştü mü, onu

çırılçıplak bırakıverir. Onlar kazandıklarından hiçbir şeye güç yetiremez (elde edemez)ler. Allah, kâfirler topluluğuna hidayet vermez.

Yalnızca Allah'ın rızasını istemek ve kendilerinde olanı kökleştirip-güçlendirmek için mallarını infak edenlerin örneği, yüksekçe bir tepede bulunan, sağnak yağmur aldığında ürünlerini iki kat veren bir bahçenin örneğine benzer ki ona sağnak yağmur isabet etmese de bir çisintisi (vardır). Allah, yaptıklarınızı görendir. (Bakara Suresi, 264-265)

Salih amelde bulunan bir Müslümanın hiç unutmaması gereken bir diğer önemli konu ise bu amellere ihtiyacı olanın sadece kendisi olduğudur. Allah müstağnidir; yani her türlü kusur ve eksiklikten uzaktır, hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır. Dolayısıyla, Allah'ın Müslümanların yapacakları amellere ihtiyacı yoktur. Bu gerçek Kuran'da şöyle bildirilir:

Ey insanlar, siz Allah'a (karşı fakir olan) muhtaçlarsınız; Allah ise, Ğaniy (hiçbir şeye ihtiyacı olmayan)dır, Hamid (övülmeye layık)tır. Dileyecek olsa, sizi giderir (yok eder) ve yepyeni bir halk getirir. Bu, Allah'a göre güç değildir. (Fatır Suresi, 15-17)

Rabbimiz dilediği anda dilediği şeyi yapabilir. **"... İman edenler hâlâ anlamadılar mı ki, eğer Allah dilemiş olsaydı, insanların tümünü hidayete erdirmiş olurdu..."** (Rad Suresi, 31) ayetinde belirtildiği gibi Allah herşeye güç yetirendir. Allah'ın dinini güçlü kılmak için gösterdikleri gayret Müslümanların kendi faydalarınadır. Dolayısıyla, bir insan salih amel işlemekle, gerçekte ancak kendisine yarar sağlamakta, kendi ahiretini kazanmaktadır. Bu gerçeği Allah Kuran'da, **"kim cehd ederse (çaba gösterirse), yalnızca kendi nefsi için cehd etmiş olur. Şüphesiz Allah, alemlerden müstağnidir."** (Ankebut Suresi, 6) ayetiyle haber verir.

Salih amelin ayette Allah'ın haber verdiği bir diğer önemli özelliği ise "sürekli" olmasıdır. Çünkü bazı insanlar için günde birkaç kez iyilikte bulunmak, mallarının bir kısmını bir kez infak etmek, bazı konularda fedakarlıkta bulunmak çok kolay olabilir. Bunları alışkanlıkla ya da çıkarlarına dokunmadığı için yapıyor olabilirler. Ancak önemli olan müminin hayatının her anında hayırlı işler yapmasıdır. Her an Allah'ın rızasını kazanmak için gayret etmesi, sürekli fedakarlıkta bulunması, Allah'ın dinini tebliğ

etmek için sürekli bir çaba içinde bulunması çok önemlidir. Üstelik çevresinde başka hiç kimse Allah'ın bu emirlerini yerine getirmese de, kendisi hiç vazgeçmeden devam etmelidir. Böylece kararlılığını ispatlamış ve Allah'a olan yakininin ne kadar güçlü olduğunu ortaya koymuş olacaktır. Nitekim Allah Meryem Suresi'nde şu şekilde bildirmektedir:

Allah, hidayet bulanlara hidayeti artırır. Sürekli olan salih davranışlar, Rabbinin Katında sevap bakımından daha hayırlı, varılacak sonuç bakımından da daha hayırlıdır. (Meryem Suresi, 76)

İman edip hayatı boyunca salih ameller işleyen bir müminin kavuşacağı kurtuluş ise Allah'ın rızası ve cennetidir. Kuran'da müminleri Allah şöyle müjdeler:

İman edenler ve salih amellerde bulunanlar -ki Biz hiç kimseye güç yetireceğinden fazlasını yüklemeyiz- onlar da cennetin ashabı (halkı)dırlar. Onda sonsuz olarak kalacaklardır. Biz onların göğüslerinde kinden ne varsa çekip almışız. Altlarından ırmaklar akar. Derler ki: "Bizi buna ulaştıran Allah'a hamd olsun. Eğer Allah bize hidayet vermeseydi biz doğruya ermeyecektik. Andolsun, Rabbimizin elçileri hak ile geldiler." Onlara: "İşte bu, yaptıklarınıza karşılık olarak mirasçı kılındığınız cennettir" diye seslenilecek. (Araf Suresi, 42-43)

Dağları yürüteceğimiz gün, yeri çırılçıplak (dümdüz olmuş) görürsün; onları birarada toplamışız da, içlerinden hiçbirini dışarıda bırakmamışızdır. Onlar senin Rabbine sıra sıra sunulmuşlardır. Andolsun, siz ilk defa yarattığımız gibi Bize gelmiş oldunuz. Hayır, Bizim size bir kavuşma-zamanı tesbit etmediğimizi sanmıştınız değil mi? (Kehf Suresi, 47-48)

Tüm insanların ölüm vakitlerinin belirlenmiş olması gibi kainatın da bir ölüm anı vardır. Bu an Kuran'da "kıyamet" olarak isimlendirilmiştir. Ancak kıyamet saatinin ne zaman olduğunun bilgisi sadece Allah'ın Katındadır. Bu gerçek bir ayette şöyle bildirilir:

Kıyamet saatinin bilgisi, şüphesiz Allah'ın Katındadır. Yağmuru yağdırır; rahimlerde olanı bilir. Hiç kimse, yarın ne kazanacağını bilmez. Hiç kimse de, hangi yerde öleceğini bilmez. Hiç şüphesiz Allah bilendir, haberdardır. (Lokman Suresi, 34)

Kehf Suresi'nin bu ayetlerinde ise insanların kıyamet saati konusundaki zanlarına işaret edilmektedir. İnsanların uzak zannettikleri kıyamet saatinin yaklaşarak gelmekte olduğunu Allah Kuran'da, **"İnsanları sorgulama (zamanı) yaklaştı, kendileri ise gaflet içinde yüz çeviriyorlar."** (Enbiya Suresi, 1) ayetiyle bildirmiştir.

İnsanların büyük bir bölümü bu dünya hayatının hiç sona ermeyeceğine inanır, kıyamet gününün de asla gelmeyeceğini iddia ederler. Ölümün bir yokoluş olduğunu düşünür, hesap gününün varlığını inkar ederler. Kıyametin, yeryüzü, içinde bulunanlar ve kainatta var olan herşey için bir yokoluş olduğu doğrudur, ancak bu yokoluş onların zannettikleri gibi bir son değil, aksine sonsuz ahiret hayatının başlangıcıdır.

Allah her insanı yoktan var eden ve kaderde belirlediği sürede canını alacak olandır. Her insanın hangi gün, hangi saat, hatta hangi saniye, nerede ve nasıl öleceği Allah Katında bellidir. Ölüm insan için bir bilinmezken, zamandan ve mekandan münezzeh olan Rabbimiz tüm bu bilgileri kuşatmıştır.

Allah kıyamet gününde nasıl bir ortam oluşacağını da Kuran'da bildirmiştir. O gün müminler "Ey kullarım, bugün sizin için korku yoktur ve siz mahzun olmayacaksınız." (Zuhruf Suresi, 68) ayetinde Allah'ın vaat ettiği gibi korku duymayacaklardır. İnkar edenler için ise oldukça zorlu bir gün olacaktır.

Müminler, yaşamları boyunca Allah'ı razı etmeye, Allah'ın emrettiği ibadetleri titizlikle yerine getirmeye ve Allah'tan gereği gibi korkup sakınmaya karşı gösterdikleri itinanın karşılığını en güzeliyle alacaklardır. Allah onlara inkar edenlerin duyduğu paniği, pişmanlığı ve mutsuzluğu hissettirmeyecektir. Allah müminlerin ahiretteki durumlarını Kuran'da şöyle haber vermiştir:

O gün, mü'min erkekler ile mü'min kadınları, nurları önlerinde ve sağlarında koşarken görürsün. "Bugün sizin müjdeniz, içinde ebedi kalıcılar (olduğunuz), altından ırmaklar akan cennetlerdir." İşte 'büyük kurtuluş ve mutluluk' budur. (Hadid Suresi, 12)

(Önlerine) Kitap konulmuştur; artık suçlu-günahkarların, onda olanlardan dolayı dehşetle-korkuya kapıldıklarını görürsün. Derler ki: "Eyvahlar bize, bu kitaba ne oluyor ki, küçük büyük bırakmayıp herşeyi sayıp-döküyor?" Yapıp-ettiklerini (önlerinde) hazır bulmuşlardır. Rabbin hiç kimseye zulmetmez. (Kehf Suresi, 49)

Kehf Suresi'nin bu ayetinde Allah inkarcıların hesap gününde inkarcıların yaşayacakları dehşeti haber vermektedir. Ayette dikkat çekilen bir diğer konu, inkarcıların dünyada yaptıkları her fiili karşılarında gördüklerinde yaşadıkları şaşkınlıktır. Bu insanların şaşkınlığa düşmelerinin nedenlerinden biri, Allah'ın tüm zamanları ve olayları sarıp kuşattığı, bunların tümüne hakim olduğu gerçeğinden gafil olmalarıdır.

Kitabın önceki bölümlerinde de sık sık hatırlattığımız gibi Allah Katında geçmiş, şimdiki zaman ve gelecek aynı anda olup bitmiştir. Kader, Allah'ın, geçmişte yaşanmış, şu an halen yaşanan ve gelecekte yaşanacak olan tüm olayları en ince detaylarına kadar bilmesidir. Rabbimiz, bu olayların tümünü bilir ancak bu, bizim bir şeyi bilgi olarak bilmemiz gibi değildir. Bu olayların tümünü yaratan Allah'tır. Bu yüzden Allah her insanın yaşamındaki her saniyenin hakimidir.

İnsanlar ise, Allah'ın kaderlerinde belirlediği ve O'nun Katında tek bir an olarak muhafaza edilen olaylara, kendileri için zamanı gelince yaşayıp tanık olurlar. Fakat insanların çok büyük bir bölümü bu gerçeğin farkında değildir ve çarpık bir kader anlayışına sahiptir. İnsanlar arasında "alınyazılarını değiştirebilecekleri" ya da "kaderlerini yenebildikleri" şeklinde batıl bir inanç vardır. Örneğin bir kazadan son anda kurtulan bir kişi çoğu insana göre sözde "kaderini yenmiştir". Oysa bu kişinin geçireceği kazanın tüm ayrıntıları, bu kişinin kazadan kurtulması, ne büyüklükte bir yara alacağı, bu yaranın kaç gün içinde tedavi olacağı o kişinin kaderinde yazılıdır. O kişi kaderinde yazıldığı için kazadan kurtulmuş ve ölmemiştir. Yoksa hiç kimsenin kaderini değiştirmesi mümkün değildir. "Kaderimi yendim" diyerek kendilerini aldatanların bu cümleyi söylemeleri ve böyle yanlış bir psikolojiye girmeleri de, yine kaderlerindedir. Kader, tüm zamanları aynı anda bilen ve tüm zamanlara ve mekanlara hakim olan Allah'ın ilmidir.

İşte bu nedenle hesap günü, insanlar yaptıkları her işi, söyledikleri her sözü, içlerinden geçirdikleri her niyeti karşılarında bulacaklardır. Belki kendilerinin bile unuttuğu detaylar, hesap günü Rabbimizin dilemesiyle onlara bildirilecektir. İnsanlar yaptıkları bir kötülüğün veya söyledikleri kötü bir sözün üzerinden yıllar, hatta yüzyıllar geçtiğini düşünerek bunun unutulacağını zannedebilirler. Oysa hesap günü yaşananlar da, o insanların binlerce yıl önce dedikleri anda yaptıkları da aslında Allah için bir an hükmündedir. Bu nedenle insanların yaptıkları işlerin gizli kalacağını, unutulacağını, karşılarına çıkmayacağını düşünmeleri çok büyük bir akılsızlık olur.

Hani meleklere: "Adem'e secde edin" demiştik; İblis'in dışında (diğerleri) secde etmişlerdi. O cinlerdendi, böylelikle Rabbinin emrinden dışarı çıkmıştı. Bu durumda Beni bırakıp onu ve onun soyunu veliler mi edineceksiniz? Oysa onlar sizin düşmanlarınızdır. (Bu,) Zalimler için ne kadar kötü bir (tercih) değiştirmedir. (Kehf Suresi, 50)

Bu ayette itaatin önemine dikkat çekilmektedir. Ayette şeytanın Allah'ın emrine itaat etmeyip, Hz. Adem'e secde etmediği bildirilir. Şeytanın en dikkat çeken özelliği itaatsizliği iken, müminler Allah'a, elçilerine ve O'nun kitabına olan güçlü itaatleriyle tanınırlar.

İtaatli olmak, insan hayatının her anında çok büyük önem taşımaktadır. Bilindiği gibi bir toplumda huzur ve sükunet, insanların devlete ve onun tüm birimlerine gösterdikleri itaat, saygı ve güvenle sağlanabilir. Allah Müslümanlara pek çok ayetiyle itaati emretmektedir. Dolayısıyla Kuran ahlakına göre yaşayan insanların oluşturduğu bir toplum aynı zamanda, devlete itaatin ve saygının en yüksek derecede yaşandığı bir ortam olur.

Din ahlakı, aynı zamanda insanları her türlü anarşi ve terör eyleminden de uzak tutar. Çünkü Allah Kuran'da insanları "bozgunculuktan" da men etmiştir. Bu konuyla ilgili ayetlerden bazıları şöyledir:

Allah'ın sana verdiğiyle ahiret yurdunu ara, dünyadan da kendi payını (nasibini unutma. Allah'ın sana ihsan ettiği gibi, sen de ihsanda bulun ve yeryüzünde bozgunculuk arama. Çünkü Allah, bozgunculuk yapanları sevmez. (Kasas Suresi, 77)

... Ölçüyü ve tartıyı tam tutun, insanların (hakları olan mallarını) eşyasını değerinden düşürüp-eksiltmeyin ve düzene (ıslaha) konulmasından sonra yeryüzünde bozgunculuk (fesat) çıkarmayın. Bu sizin için daha hayırlıdır, eğer inanıyorsanız. (Araf Suresi, 85)

Din ahlakını gereği gibi kavrayan ve yaşayan bir insan, Allah'ın ayetlerindeki bu emri gereği, yeryüzünde karışıklık çıkarmaktan şiddetle kaçınır. Kuran ahlakına uygun, huzur ve sükunet dolu, itidalli, hoşgörülü, olayları tırmandırmayan, aksine her zaman uzlaştırıcı bir tutum sergiler.

Yukarıdaki Kuran ayetlerinde anlatılan, şeytanın yoluna uymayan gerçek dindar modeli toplumda yaygınlaşırsa, toplumsal hayatta barış ve esenlik hakim olur. Polisin ve diğer güvenlik güçlerinin görevlerini yapmalarına imkan tanımayan, onlara öfkeyle karşılık veren ve zorluk çıkaran insanlar olmaz. Aksine İslam ahlakını yaşayan insanlar, yardımsever ve hoşgörülü tutumlarıyla, güvenlik güçlerinin yanında yer alır, onların işlerini kolaylaştıracak şekilde hareket ederler. Bu ahlaktaki insanların varlığı sayesinde toplumdan anarşi, terör, kargaşa ve düşmanlık giderilir. İnsanlar arasında süregelen kavgalar, bağırtılar, tartışmalar tamamen ortadan kalkar. Herkes sokağa rahatça çıkabilir, gece-gündüz güven içinde her yerde dolaşabilir.

Göklerin ve yerin yaratılışında da, kendi nefislerinin yaratılışında da Ben onları şahid tutmadım. Ben, saptırıcıları yardımcı-güç de edinmedim. (Kehf Suresi, 51)

Bu ayette insanın kendisine her zaman iman sahibi, itaatli ve güzel ahlaklı kimseleri dost edinmesine işaret edilmektedir. Böyle kimselerle birlikte olmak insanı her türlü tehlikeden koruyacak, kötü yollara sapmasını engelleyecek, her an salih bir amel üzerinde olmasına vesile olacaktır. Müminler birbirlerinin dost ve velileri oldukları için her an Allah'ın ayetlerini hatırlatacak ve birbirlerine güzel ahlakı tavsiye edeceklerdir. Bunun aksi, yani insanın kendisine saptırıcıları ve isyankarları dost edinmesi ise kişiye kayıptan başka bir şey getirmeyecektir. Ayetlerde insanların büyük bir bölümünün şeytanı kendilerine dost edindiklerinden ve bunun sonucunda da büyük bir hüsrana uğradıklarından bahsedilir:

O zaman şeytan onlara amellerini çekici göstermiş ve onlara: "Bugün sizi insanlardan bozguna uğratacak kimse yoktur ve ben de sizin yardımcınızım" demişti. Ne zaman ki, iki topluluk birbirini görür oldu (karşılaştı) o, iki topuğu üstünde geri döndü ve: "Şüphesiz ben sizden uzağım. Çünkü ben sizin görmediğinizi görüyorum, ben Allah'tan da korkuyorum" dedi. Allah (ceza ile) sonuçlandırması pek şiddetli olandır. (Enfal Suresi, 48)

Unutulmamalıdır ki şeytan dünya hayatında insanlara dost gibi görünmekte, ancak Allah'ın azabı ile karşılaştığında Kendisi'ni dost edinenleri bir anda yapayalnız bırakmaktadır. Bu nedenle Kuran'da her zaman için, tek dost ve veli olarak iman edenlerin seçilmesi emredilmektedir. Ayetlerde şöyle buyrulmaktadır:

Sizin dostunuz (veliniz), ancak Allah, O'nun elçisi, rüku' ediciler olarak namaz kılan ve zekatı veren mü'minlerdir. Kim Allah'ı, Resûlü'nü ve iman edenleri dost (veli) edinirse, hiç şüphe yok, galip gelecek olanlar, Allah'ın taraftarlarıdır. (Maide Suresi, 55-56)

(Kafirlere) "Benim ortaklarım sandığınız şeyleri çağırın" diyeceği gün; işte onları çağırmışlardır, ama onlar, kendilerine cevap vermemişlerdir. Biz onların aralarında bir uçurum koyduk. Suçlu-günahkarlar ateşi görmüşlerdir, artık içine kendilerinin gireceklerini de anlamışlardır; ancak ondan bir kaçış yolu bulamamışlardır. (Kehf Suresi, 52-53)

Bu ayetlerde Allah'a ortak koşan insanların ahirette hiç ummadıkları bir karşılık görecekleri haber verilmiştir. Allah'ın ayetlerini inkar edip, O'na şirk koşanları, o gün ortakları terk edecek ve onlar tamamen yapayalnız kalacaklardır. Her insan yalnızca kendi yapıp ettiklerinden hesaba çekilecek, hiçbir şekilde haksızlıkla karşılaşmayacaktır. Ayetlerde şöyle buyrulmaktadır:

Andolsun, onlara Rabbinin azabından 'bir ufak esinti' dokunacak olsa hiç tartışmasız; "Eyvahlar bize, gerçekten bizler zulme sapanlarmışız" diyecekler. Biz ise, kıyamet gününe ait duyarlı teraziler koyarız da artık, hiçbir nefis hiçbir şeyle haksızlığa uğramaz. Bir hardal tanesi bile olsa ona (teraziye) getiririz. Hesap görücüler olarak Biz yeteriz. (Enbiya Suresi, 46-47)

Kehf Suresi'nin bu ayetlerinde dikkat çekilen bir diğer konu ise, Allah'a ortak koşanların ahirette bir "kaçış yolu" aramalarıdır. Ancak Allah ayetinde böyle bir kaçış yeri bulamadıklarını bildirmektedir. Yani bu insanların durumu, Allah Katında bilinmektedir. Bu ayette haber verilenler, dünya üzerinde gelmiş geçmiş hiçbir insanın bilmediği, görmediği görüntüler, işitmediği konuşmalardır. Bunlar, bizim için gelecekte gerçekleşecek olaylar olduğu için gaybdır, bilinmezdir. Ancak tüm zamanları kuşatan Rabbimiz Katında bu olaylar çoktan gerçekleşmiş ve sonuçlanmıştır.

Rabbimiz insanların öne sürdükleri mazaretleri, kaçış için yaptıkları planları, kullandıkları yöntemleri, nasıl bir azapla karşılaşacakları, azap içinde sonsuz zamanlarını nasıl geçireceklerini bilmektedir. Zaten tüm bunları yaratan da O'dur. Bunları bize ibret almamız için önceden haber vermektedir. Ancak bu, sadece bizim için "önceden"dir. Allah Katında "önceden" veya "sonradan" diye bir şey yoktur. Önce, Allah

Katında hazır durumdadır ve şu an yaşanmaktadır. Yani Allah'ın önceyi bilmesi, önceyi hatırlama şeklinde değildir. Sonra olacak olaylar da Allah'ın hıfzında bir bilgi olarak vardır. Ama bu bilgi bizim bir şeyi öğrenmemiz gibi değildir. "Sonra" da Allah Katında şu an halen yaşanmaktadır ve yine şu an bitmektedir. Halihazırdaki an da şu an yaşanmıştır ve son bulmuştur. Her an; yani önce, sonra ve şimdi yaşadığımız herşey gerçekte Allah Katında "tek bir an" olarak mevcuttur. Allah tüm zamanları ve mekanları ilmiyle ve kudretiyle sarıp kuşatmıştır.

Andolsun, bu Kuran'da insanlar için Biz her örnekten çeşitli açıklamalarda bulunduk. İnsan, herşeyden çok tartışmacıdır. (Kehf Suresi, 54)

İnsanlar için hidayet rehberi olan Kuran, hakla batılı birbirinden ayırır. Allah Katından, iman edenler için bir rahmet olarak gönderilmiştir. Açık ve anlaşılırdır. İnsanlar için bir öğüt ve bir uyarıdır.

Yukarıda yer alan ayette de dikkat çekildiği gibi Kuran'da, insanların hayatları boyunca ihtiyaç duyabilecekleri pek çok konu hakkında açıklamalar ve örnekler bulunmaktadır. İnsanın nasıl bir ahlaka sahip olması gerektiğinden günlük yaşam tarzına, insanlarla ilişkilerinden ticaret hayatına, yerdeki ve gökteki eşsiz yaratılış delillerinden geleceğe dair işaretlere kadar çeşitli bilgiler yer almaktadır. Allah'ın **"... Biz Kitap'ta hiçbir şeyi noksan bırakmadık... "** (Enam Suresi, 38) ayetiyle de bildirdiği gibi din ahlakını yaşamak isteyenler için Kuran'da herşey detaylı olarak açıklanmıştır. Kuran'ın bu özelliği ayetlerde şu şekilde bildirilir:

Allah'tan başka bir hakem mi arıyayım? Oysa O, size Kitabı açıklanmış olarak indirmiştir. Kendilerine Kitap verdiklerimiz, bunun gerçekten Rabbinden hak olarak indirilmiş olduğunu bilmektedirler. Şu halde, sakın kuşkuya kapılanlardan olma. Rabbinin sözü, doğruluk bakımından da, adalet bakımından da tastamamdır. O'nun sözlerini değiştirebilecek yoktur. O, işitendir, bilendir. (Enam Suresi, 114-115)

... Biz Kitabı sana, herşeyin açıklayıcısı, Müslümanlara bir hidayet, bir rahmet ve bir müjde olarak indirdik. (Nahl Suresi, 89)

Kuran'ın bu kadar açıklayıcı bir kitap olarak indirilmesinin hikmetlerinden biri de, insanların ayetlerden öğüt almaları ve kendi nefislerine dair tüm eksikliklerin çözümlerini Kuran'dan bulmalarıdır. Bir öfke anında ne yapılacağı, zor bir durumda nasıl sabır gösterileceği, insanı güzel ahlaktan uzaklaştıran haset, alay gibi özelliklerden nasıl sakınılacağı ayetlerde bildirilmektedir. Bunun yanı sıra inkar edenlerin, müşriklerin, münafıkların ahlakları hakkında da bilgiler verilmekte, iman

edenlerin bunlardan ibret almaları tavsiye edilmektedir. Dolayısıyla ayetler üzerinde dikkatle düşünen bir insan, Kuran'dan hem kendi nefsine yönelik, hem de çevresinde olup bitenlere yönelik çok fazla ders çıkarabilir. Allah Taha Suresi'nde şu şekilde buyurmaktadır:

Böylece Biz onu Arapça bir Kur'an olarak indirdik ve onda korkulacak şeyleri türlü şekillerde açıkladık; umulur ki korkup-sakınırlar ya da onlar için düşünme (yeteneğini) oluşturur. (Taha Suresi, 113)

Kehf Suresi'nin 54. ayetinde ayrıca insanın tartışmacı yapısına da dikkat çekilmektedir. Kitabın önceki bölümlerinde de vurguladığımız gibi insanların büyük bir bölümü büyüklenmelerinden, kendi fikirlerinin daha doğru olduğunu düşünmelerinden ve karşılarındaki kişilerin fikirlerine değer vermediklerinden dolayı tartışmaya girer ve söz ile üstün gelmeye çalışırlar. Kendi fikirlerini karşı tarafa kabul ettirmek için her yolu dener, sinirlenir, bağırır hatta kimi zaman saldırgan bir tutum izlerler.

Müminlerin böyle tartışmacı bir tavra verdikleri karşılık ise sadece Kuran ile hükmetmek ve sözün en güzelini söylemektir. Bunun insanları doğru yola çağırmada etkili olabilecek tek yol olduğunu bilir ve Allah'ın yardımı ile her zaman üstün gelirler. Ayette bu güzel ahlakın etkisi şu şekilde tarif edilir:

İyilikle kötülük eşit olmaz. Sen, en güzel olan bir tarzda (kötülüğü) uzaklaştır; o zaman, (görürsün ki) seninle onun arasında düşmanlık bulunan kimse, sanki sıcak bir dost(un) oluvermiştir. (Fussilet Suresi, 34)

Kendilerine hidayet geldiği zaman insanları inanmaktan ve Rablerinden bağışlanma dilemelerinden alıkoyan şey, ancak evvelkilerin sünnetinin kendilerine de gelmesi veya azabın onları karşılarcasına gelmesi(ni beklemeleri)dir. (Kehf Suresi, 55)

Kehf Suresi'nin bu ayetinde, Kuran ahlakına davet edildikleri ve elçiler tarafından doğru yola uymaları konusunda uyarıldıkları halde inkar eden kimselerin durumu bildirilmektedir. Bu insanların, büyüklük tasladıklarına, tevbe edip bağışlanma dilemeye yanaşmadıklarına dikkat çekilmektedir. İnkarlarının nedeninin ise Allah'tan gelecek bir felaketi beklemeleri olduğu haber verilmektedir. Bu da söz konusu insanların, Allah'ın kendilerini bir belaya uğratmasına ihtimal vermediklerinin, Allah korkularının az olduğunun ve hatta hiç olmadığının delilidir.

Nitekim geçmiş kavimlerde de Allah'ın elçileri insanları Allah'a iman etmeye ve Kuran ahlakını yaşamaya davet ettiklerinde, hep benzer bir inkarla ve redle karşılaşmışlardır. Allah korkusu olmayan her kavim inkarda diretmiş, bunun sonucunda da azap bu kişilerin üzerine hak olmuştur. Kuran'da inkar edenlerin azapla karşılık görmelerinin "Allah'ın sünneti" yani değişmez bir kanunu olduğu pek çok ayetle haber verilmiştir. Bu ayetlerden bazıları şu şekildedir:

O inkâr edenlere de ki: "Eğer vazgeçerlerse geçmişte (yaptıkları) şeyler bağışlanacaktır. Ama yine dönecek olurlarsa, önceki (toplumlara uygulanan) sünnet, muhakkak (onların başından da) geçmiş olacaktır. (Enfal Suresi, 38)

(Hem de) Yeryüzünde büyüklük taslayarak ve kötülüğü tasarlayıp düzenleyerek. Oysa hileli düzen, kendi sahibinden başkasını sarıp-kuşatmaz. Artık onlar öncekilerin sünnetinden başkasını mı gözlemektedirler? Sen, Allah'ın sünnetinde kesinlikle bir değişiklik bulamazsın ve sen, Allah'ın sünnetinde kesinlikle bir dönüşüm de bulamazsın. (Fatır Suresi, 43)

Ama Bizim dayanılmaz-azabımızı gördükleri zaman, imanları kendilerine hiçbir yarar sağlamadı. (Bu,) Allah'ın kulları arasında sürüp-giden sünnetidir. İşte kafirler burada hüsrana uğramışlardır. (Mümin Suresi, 85)

Ayetlerde de bildirildiği gibi Allah'ın mutlaka gerçekleşecek ve hiçbir değişikliğe uğramayacak olan kanunu (sünneti) gereği, elçilerin davetine icabet etmeyen tüm kavimler, vakti Allah Katında belirlenmiş bir zamanda helak edilmişlerdir. Bu, hiç kimsenin ne değiştirmeye, ne öne almaya, ne de bir saat geciktirmeye güç yetiremeyeceği bir olaydır. Çünkü bu, herşeyin Maliki olan Rabbimizin, ezelde tespit ettiği bir zamandır. Bir ayette şöyle buyrulmaktadır:

(Bu,) Daha önceden gelip-geçenler hakkında (uygulanan) Allah'ın sünnetidir. Allah'ın sünnetinde kesin olarak bir değişiklik bulamazsın. (Ahzap Suresi, 62)

Biz elçileri, müjde vericiler ve uyarıcılar olmak dışında (başka bir amaçla) göndermeyiz. İnkar edenler ise, hakkı batıl ile geçersiz kılmak için mücadele ediyorlar. Onlar benim ayetlerimi ve uyarıldıklarını (azabı) alay konusu edindiler. (Kehf Suresi, 56)

İnsanların yaşamlarına yerleşmiş olan batıl sistemleri ortadan kaldırmak ve Allah'ın hak dinini yaymak amacıyla her topluma elçiler gönderilmiştir. Elçiler Allah'a şirk koşan ve inkarı bir yaşam tarzı haline getiren insanları türlü yollarla Allah'a iman etmeye ve İslam ahlakına uymaya davet etmişlerdir. Ancak tarih boyunca batıl dinler toplumlara çok köklü şekilde yerleşmiştir. Kavimler içinde hak dini benimsemeyen ve batıl dini çok şiddetli şekilde savunan insanlar olmuştur. Nasıl ki Allah'ın elçileri hakkı geçerli kılmak istemişlerse, inkarcılar da batılı yani dinsizliği, ahlaksızlığı, zulmü geçerli kılmaya çalışmışlardır. Bu insanlar, Allah'ın elçilerinin insanlar üzerinde oluşturdukları olumlu etkiyi ortadan kaldırmak ve insanların din ahlakına tabi olmalarını engellemek için çaba harcamışlardır.

İnkarcı topluluklar hakkı geçersiz kılmak için çeşitli yollar denemişlerdir. Halklarının elçilere rağbet etmelerini engellemek için iftiralar atmış, peygamberlere tuzaklar kurmuşlardır. Elçiye olduğu gibi, elçinin getirdiği hak kitaba da karşı çıkmış, insanların Allah'ın kitabını okumalarını engellemeye çalışmışlardır. Bunun için gerektiğinde şiddet kullanmaktan da çekinmemişlerdir. Örneğin, Nuh kavminin, Hz. Nuh'un tebliğini engellemek için yaptığı mücadele bir ayette şu şekilde tarif edilir:

Kendilerinden önce Nuh kavmi de yalanladı ve kendilerinden sonra (sayısı çok) fırkalar da. Her ümmet, kendi elçilerini (susturmak için) yakalamaya yeltendi. Hakkı, onunla yürürlükten kaldırmak için, 'batıla-dayanarak' mücadeleye giriştiler. Ben de onları yakalayıverdim. Artık Benim cezalandırmam nasılmış? (Mümin Suresi, 5)

Allah'ın yukarıdaki ayetinde belirttiği gibi inkarcıların yaptığı mücadele batıl bir mücadeledir ve sonu mutlaka hüsrandır. Allah, onları hiçbir zaman başarıya ulaştırmamıştır ve bundan sonra da ulaştırmayacaktır. Rabbimiz, insanları hak dinden

uzaklaştırmaya çalışanları, kaderde tespit ettiği en hayırlı vakitte şiddetli bir azapla cezalandıracaktır. Batılın peşinden gidip, hakkı inkar edenlerin dünya hayatındaki sonları büyük bir kayıpken, ahiretteki sonları ise çok daha büyük bir hüsran olacaktır. Kuran'da Allah şöyle buyurmaktadır:

Göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. Kıyamet-saatinin kopacağı gün, (işte) o gün, batılda olanlar hüsrana uğrayacaklardır. (Casiye Suresi, 27)

Kehf Suresi'nin 56. ayetinde dikkat çekilen bir diğer konu ise, inkar edenlerin Allah'ın ayetleriyle ve yaklaşmakta olan cehennem azabıyla alay etmeleridir.

Bu kişilerin Allah'ın ayetlerini inkar etmelerinin en önemli nedenlerinden biri ise büyüklenme içinde olmalarıdır. Tek istedikleri Allah'ın adının hiç anılmaması, kimsenin İslam ahlakına itibar etmemesidir. Çünkü ancak böyle bir ortamda kendi çirkin ahlaklarını sürdürebilecek, ancak kendileri gibi kişilerin çoğunlukta olduğu bir ortamda rahat edebileceklerdir. Yaratılış delillerini inkar ederek veya açıkça Allah'ın gücünü görmezlikten gelerek rahatlayabileceklerini zannederler. Bu, öylesine büyük bir akılsızlıktır ki çok açık olan deliller dahi bu insanların iman etmelerine yeterli olmaz. Onlar Allah'ı ve dini inkar ederek, kendilerince üstünlük elde edeceklerini, çevrelerindeki insanların gözünde büyüyeceklerini düşünürler. Oysa çevrelerindeki insanlar da Allah'ın yarattığı ve O'na karşı muhtaç olan, aciz varlıklardır.

Üstelik böylesine kibirlenmelerine sebep olan şeyler yine Allah'ın kendilerine verdiği özelliklerdir. İnsana zekayı, fiziksel gücü, maddi imkanları, güzelliği veren Allah'tır. İnsanlar sahip oldukları herşeyi Allah'a borçludurlar. Fakat akıllarını ve vicdanlarını kullanmayanlar Rabbimize şükretmek yerine alaycılığı tercih ederler.

Kuran'da bu kişilerin Allah'ın ayetlerini duyduklarında hemen alaylı söze daldıklarından bahsedilir. Örneğin Tevbe Suresi'nde **"Bir sure indirildiğinde onlardan bazısı: "Bu, hanginizin imanını arttırdı?" der. Ancak iman edenlere gelince; onların imanını artırmıştır ve onlar müjdeleşmektedirler."** (Tevbe Suresi, 124) şeklinde bildirilir. Ancak onların alaycı tavırları müminlerin morallerini bozup, şevklerini kırmaz. Tam aksine şevklerini artırır, imanlarına güç katar. İnkarcıların bu anlayışsızlığı ve ayetlere olan çarpık yaklaşımları bir başka Kuran ayetinde şöyle haber verilir:

Şüphesiz Allah, bir sivrisineği de, ondan üstün olanı da, (herhangi bir şeyi) örnek vermekten çekinmez. Böylece iman edenler, kuşkusuz bunun Rablerinden gelen bir gerçek olduğunu bilirler; inkar edenler ise, "Allah, bu örnekle neyi amaçlamış?" derler. (Oysa Allah,) Bununla birçoğunu saptırır, birçoğunu da hidayete erdirir. Ancak O, fasıklardan başkasını saptırmaz. (Bakara Suresi, 26)

Yukarıdaki ayette dikkat çekildiği gibi, Allah'ın bir ayetinde "sivrisinek"ten bahsetmesinin hikmetini inkarcılar anlamamışlardır. İçine düştükleri kavrayış eksikliği sebebiyle "Allah bu örnekle neyi amaçlamış?" diyerek, kendilerince alaycı bir tutum göstermişlerdir. Ancak bugün bilim, kimi akılsız insanların "sivrisinek" diyerek küçümsedikleri canlıların aslında pek çok mucizevi özelliklere sahip olduklarını ortaya çıkarmıştır. (Detaylı bilgi için bkz. *Sivrisinek Mucizesi*, Harun Yahya) Allah bu canlıdaki olağanüstü özelliklere bundan 1400 yıl önce de dikkat çekmiştir ve o dönemin inkarcıları bu bilgilerden yoksun oldukları için sarf ettikleri alaycı sözlerle küçük duruma düşmüşlerdir.

Müslümanların ibadetlerine gösterdikleri titizlikle alay etmek inkarcılar arasında çok yaygındır. Allah bir ayetinde inkarcıların sergiledikleri bu akılsızca davranışı şöyle haber vermiştir:

Onlar, siz birbirinizi namaza çağırdığınızda onu alay ve oyun (konusu) edinirler. Bu, gerçekten onların akıl erdirmeyen bir topluluk olmalarındandır. (Maide Suresi, 58)

Allah Kuran'da oruç, 5 vakit namaz, tesettür gibi ibadetleri insanlara farz kılmıştır ve müminler de bunları büyük bir titizlikle yerine getirirler. Peygamberimiz (sav) de hadis-i şeriflerinde ibadetlerin önemine ve titizlik gösterilmesi gerektiğine dikkat çekmiştir. Örneğin 5 vakit namazın önemiyle ilgili olarak Ebu Hureyre (r.a.)'den rivayet edilen bir kudsi hadisinde Resulullah şöyle buyurmaktadır:

"Beş vakit namazlar, gelecek haftaya kadar cüm'a, gelecek seneye kadar ramazan, büyük günahlardan sakınılırsa, aralarındaki hatalar için kefarettirler."(Müslim) (Riyazü's Salihin, İmamı Nevevi, çeviren: Mehmet Emre, Bedir yayınevi, sf. 698)

Allah, dini inkar etme yanılgısına düşen insanların, alaycı tavırları hakkında daha pek çok ayet indirmiştir. Ve müminlere de bu tarz konuşmalarla karşılaştıklarında nasıl bir tutum izlemeleri gerektiğini de şöyle öğütlemiştir:

Ayetlerimiz konusunda 'alaylı tartışmalara dalanlar:' -onlar bir başka söze geçinceye kadar- onlardan yüz çevir… (Enam Suresi, 68)

Allah'ın dinini ve elçilerini inkar edenlerin, onları alay konusu haline getirenlerin ahiret günündeki sonu ise bir ayette şu şekilde bildirilir:

İşte, inkâr etmeleri, ayetlerimi ve elçilerimi alay konusu edinmelerinden dolayı onların cezası cehennemdir. (Kehf Suresi, 106)

Kendisine Rabbinin ayetleri öğütle hatırlatıldığı zaman, sırt çeviren ve ellerinin önden gönderdikleri (amelleri)ni unutandan daha zalim kimdir? Biz gerçekten, kalpleri üzerine onu kavrayıp anlamalarını engelleyen bir perde (gerdik), kulaklarına bir ağırlık koyduk. Sen onları hidayete çağırsan bile, onlar sonsuza kadar asla hidayet bulamazlar. (Kehf Suresi, 57)

Elçilerin yaptıkları apaçık davetlere ve hatırlatmalara rağmen insanların çok büyük bir bölümü ayetlerden yüz çevirir. Ancak Allah'ın bu ayetinde de haber verdiği gibi onların bu inkarları da Allah'ın dilemesiyle ve emriyle gerçekleşmektedir. Bu kişilerin inkar içinde olmaları, alayları ve anlayışsızlıkları onlar için belirlenmiş bir kaderdir. Anlamak için ne kadar çaba sarf etseler, ne kadar irade gösterseler de bunu başaramazlar. Onlar da kaderlerini yaşamak zorundadırlar.

Hidayeti veren ancak Allah'tır. Ve Allah inkarı bu kişilerin kaderlerine yazmıştır. Dolayısıyla hiçbir davetin ya da tebliğin bu insanlar üzerinde Allah dilemedikçe etki etmesi mümkün değildir. Allah onların inanmalarını kalplerine perde indirerek engellemiştir. Ayetlerde şu şekilde bildirilir:

Onlardan seni dinleyenler vardır; oysa Biz, onu kavrayıp anlamalarına (bir engel olarak) kalpleri üzerine kat kat örtüler ve kulaklarında bir ağırlık kıldık. Onlar, hangi 'apaçık-belgeyi' görseler, yine ona inanmazlar... (Enam Suresi, 25)

Allah, onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir; gözlerinin üzerinde perdeler vardır. Ve büyük azap onlaradır. (Bakara Suresi, 7)

Allah bu insanların "sonsuza kadar" inanmayacaklarını Kuran'da bildirmiştir. Rabbimiz bu ayetle bizlere kaderin değişmesinin asla mümkün olmadığını, -biz ne kadar çaba harcasak da- bir insanın kaderinin dışında hiçbir şey yaşayamayacağını hatırlatmaktadır.

Senin Rabbin rahmet sahibi (ve) bağışlayıcıdır. Eğer, kazandıklarından dolayı onları (azabla) yakalasaydı, şüphesiz onlara azabı (bir an önce) çabuklaştırırdı. Hayır, onlar için bir buluşma zamanı vardır, onun dışında asla başka bir sığınak bulamayacaklardır. (Kehf Suresi, 58)

Ayette Allah'ın kulları üzerindeki sonsuz şefkat ve merhameti hatırlatılmaktadır. Rahman olan Allah sonsuz merhametini ve lütfunu görünen ya da görünmeyen herşeyde tecelli ettirir. İnsanın soluduğu havadan yediği yemeğe, kalbinin her an atmasından doğadaki kusursuz güzelliklere kadar her bir detay Allah'ın kulları üzerindeki sonsuz merhametinin bir tecellisidir. Tüm insanlar Allah'ın rahmetiyle canlılık bulup, Allah'ın rahmetiyle hayatlarını devam ettirirler.

İnsanlardan bu nimetleri gören, yaratılış amacını kavrayarak Allah'a kulluk edenler olduğu gibi nankörlük ederek O'ndan yüz çevirenler de vardır. Allah dünya hayatında nimetlerini tüm insanlara eksiksiz olarak sunmaktadır. İman etmeyenler, münafıklar ve müşrikler de dünya hayatında soludukları hava, içtikleri su dahil olmak üzere gizli açık tüm nimetlerden faydalanırlar. Allah müminlere verdiği gibi onlara da mal-mülk, içinde oturacakları güzel evler ve soylarını devam ettirecekleri evlatlar verir. Onları da güzel rızıklarla besler. Onlara da sağlık, güç ve güzellik verir.

Allah dünya hayatında inkar edenleri belki dine dönerler, düşünüp aklederler ve belki şükrederler diye bu nimetlerden yararlandırmaktadır. Fakat bu yararlandırma sadece dünya hayatındadır. Ahirette ise bütün nimetler, bunları Allah'a yakınlaşmak ve O'nun rızasını aramak için kullanan ve O'na şükreden müminlere aittir. Çünkü Allah Rahimdir ve O, cenneti yalnızca mümin kullarına müjdelemiştir. Ayetlerde bu konuda şöyle buyrulmaktadır:

Ancak tevbe eden, iman eden ve salih amellerde bulunanlar (onların dışındadır); işte bunlar, cennete girecekler ve hiçbir şeyle zulme uğratılmayacaklar.

Adn cennetleri (onlarındır) ki, Rahman (olan Allah, onu) Kendi kullarına gaybtan vadetmiştir. Şüphesiz O'nun va'di yerine gelecektir. (Meryem Suresi, 60-61)

Kehf Suresi'nin burada açıkladığımız ayetinde vurgulanan bir diğer konu ise, Allah'ın azaba uğratacağı her toplum için belirlenmiş bir zaman olduğudur. Her insanın ve her topluluğun hangi gün, hangi saat, ne şekilde bir azapla karşılaşıp helak olacağı Allah Katında bellidir. Allah, **"Ümmetlerden hiçbiri, kendisine tespit edilmiş eceli ne öne alabilir, ne erteleyebilir."** (Müminun Suresi, 43) ayetiyle bu gerçeği bildirmiştir.

Ülkeleri helaka uğratacak olan bir depremin, selin, kasırganın ya da herhangi bir azabın geliş vakti, şiddeti, ne kadar süreceği, nasıl bir etki meydana getireceği Allah'ın kaderde takdir ettiği haliyle bellidir. Tüm zamanları kuşatan Rabbimiz, inkar ederek hesap gününe inanmayan bu insanların kaderinde o günü, hatta dakikayı ve saniyeyi belirlemiştir. Allah Taha Suresi'nde şu şekilde bildirir:

Dedi ki: "Haydi çekip git, artık senin hayatta (hak ettiğin ceza: "Bana dokunulmasın") deyip yerinmendir." Ve şüphesiz senin için kendisinden asla kaçınamayacağın (azab dolu) bir buluşma zamanı vardır. Üstüne kapanıp bel bükerek önünde eğildiğin ilahına bir bak; biz onu mutlaka yakacağız, sonra darmadağın edip denizde savuracağız." (Taha Suresi, 97)

İşte ülkeler (ve onların halkları), zulmettikleri zaman onları yıkıma uğrattık; ve yıkımları için bir buluşma zamanı tespit ettik. (Kehf Suresi, 59)

Bu ayette Allah'ın hükümlerine karşı çıkan hiçbir milletin ve ülkenin baki kalamayacağına işaret edilmektedir. Allah'a ve dine saygısı olmayan, Kuran ahlakına aykırı hareket eden her toplum mutlaka yıkıma uğrayacak, tarih sahnesinden silinecektir.

Tarih boyunca Allah'ın hükümlerine karşı düşmanca bir politika yürüten, İslam ahlakına karşı adeta savaş açan pek çok topluluk olmuştur. Son 100 yıl içinde dünyayı kana bulayan Komünist yönetimler bunun en yakın örnekleridir. Komünizmin iktidara geldiği ülkelerde dini kurumlar ortadan kaldırılmış, dindar halka karşı çok büyük bir zulüm politikası yürütülmüş, din adamları acımasızca katledilmiş, kutsal kitapların okunması dahi yasaklanmıştır. Ancak bu rejimlerin hiçbirisi kalıcı olamamıştır; bugün geri dönüp baktığımızda her birinin teker teker tarih sahnesinden çekildiğine tanık oluruz.

Kuran'da da insanlara zulmetmeyi bir politika haline getirmiş pek çok kavmin örneği verilmektedir. Bu kavimlerden biri de Firavun ve önde gelen çevresidir. Firavun Hz. Musa'nın tebliğini açıkça inkar etmiş, iman edenlere büyük zulümler uygulamıştır. Ancak onun baskı ve şiddet bakımından güçlü olan yönetimi de kalıcı olmamış, çok büyük bir felaketle yeryüzünden silinmiştir. Firavun'un başına gelenler ayetlerde şöyle haber verilmektedir:

Biz, İsrailoğullarını denizden geçirdik; Firavun ve askerleri azgınlıkla ve düşmanlıkla peşlerine düştü. Sular onu boğacak düzeye erişince (Firavun): "İsrailoğullarının kendisine inandığı (ilahtan) başka ilah olmadığına inandım ve ben de Müslümanlardanım" dedi. Şimdi, öyle mi? Oysa sen önceleri isyan etmiştin ve bozgunculuk çıkaranlardandın. Bugün ise, senden sonrakilere bir ayet (tarihi bir belge, ibret) olman için seni yalnızca bedeninle kurtaracağız (herkese cesedini göstereceğiz). Gerçekten insanlardan çoğu, Bizim ayetlerimizden habersizdirler. (Yunus Suresi, 90-92)

Bu gibi zalim rejimlerin belli bir süre iktidarda kalmaları, zulümlerini belli bir dönem boyunca devam ettirmeleri ise Allah'ın dünya hayatında yarattığı imtihanın bir gereğidir. Allah bir ayetinde Hz. Muhammed (sav)'e **"Allah'ı sakın zulmedenlerin yapmakta olduklarından habersiz sanma, onları yalnızca gözlerin dehşetle belireceği bir güne ertelemektedir."** (İbrahim Suresi, 42) şeklinde seslenerek, zulmedenlerin mutlaka karşılık göreceklerini bildirmektedir. Dünya üzerindeki bu zulmün yaratılış hikmeti ise Bakara Suresi'nde şu şekilde açıklanır:

Andolsun, Biz sizi biraz korku, açlık ve bir parça mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltmekle imtihan edeceğiz. Sabır gösterenleri müjdele. Onlara bir musibet isabet ettiğinde, derler ki: "Biz Allah'a ait (kullar)ız ve şüphesiz O'na dönücüleriz." (Bakara Suresi, 155-156)

Ayette ayrıca bu ülkelerin "zulümleri"nden dolayı azapla karşılık gördüklerinden bahsedilmektedir. Bu noktada Kuran'daki zulüm kavramını incelemek gerekir.

Kuran'da zulmedenlerin Allah'a şirk koşan, O'nun ayetlerini inkar eden, elçileri yalanlayan kimseler oldukları haber verilir. Allah **"... Zulmedenlerden başkası, Bizim ayetlerimizi inkar etmez."** (Ankebut Suresi, 49) ayetiyle bu gerçeği bizlere bildirmiştir. Bu konudaki ayetlerden bazıları şunlardır:

İnkâr edenler dedi ki: "Biz kesin olarak, ne bu Kur'an'a inanırız, ne ondan önceki (indirile)ne." Sen o zulmedenleri, Rableri huzurunda tutuklanmış olarak görsen; sözü (suçlamaları) birbirlerine karşı evirip-çevirir (birbirlerine yöneltirler)..." (Sebe Suresi, 31)

(Tura gitmesinin) Ardından Musa'nın kavmi süs eşyalarından böğürmesi olan bir buzağı heykelini (tapılacak ilah) edindiler. Onun kendileriyle konuşmadığını ve onları bir yola da yöneltip-iletmediğini (hidayete erdirmediğini) görmediler mi? Onu (tanrı) edindiler de, zulmedenler oldular. (Araf Suresi, 148)

Kendilerine apaçık belgeler geldiği ve elçinin hak olduğuna şahid oldukları halde, imanlarından sonra küfre sapan bir kavmi Allah nasıl hidayete erdirir? Allah, zulmeden bir kavmi hidayete erdirmez. (Al-i İmran Suresi, 86)

Ayetlerimiz konusunda 'alaylı tartışmalara dalanlar:' -onlar bir başka söze geçinceye kadar- onlardan yüz çevir. şeytan sana unutturacak olursa, bu durumda hatırlamadan sonra, artık zulmeden toplulukla beraber oturma. (Enam Suresi, 68)

Yukarıdaki ayetlerde haber verildiği gibi, Allah'ın kitaplarını inkar edenler, Allah'tan başka varlıkları ilah olarak kabul edenler, elçilerin hak olduğunu gördükleri halde imanlarından sonra inkara sapanlar, Allah'ın ayetleri ile alay edenler zalimlerdir. Rabbimizin Kuran'da zulüm olarak nitelendirdiği daha pek çok kötü davranış vardır. Kısaca zulüm, Allah'ın emrettiği ahlakı benimsemeyen ve O'nun emrettiği ibadetleri yerine getirmeyen, Allah'a ve dine karşı büyüklenen, ahireti ve hesap gününü inkar eden insanların ve kavimlerin tüm davranışlarıdır.

Ancak şunu da unutmamak gerekir ki, Kuran'da inkar eden her kavmin ve her insanın, hem dünya hayatında hem de ahirette çok büyük bir azaba uğrayacağı bildirilmiştir. Allah bir ayette şu şekilde bildirir:

İnkâr edenleri ise, dünyada ve ahirette şiddetli bir azabla azablandıracağım. Onların hiç yardımcıları yoktur. (Al-i İmran Suresi, 56)

Görüldüğü gibi ayette zulmeden her topluluğun mutlaka Allah'ın sonsuz azabıyla karşılaşacağı, dünya hayatında da azaba uğrayacağı bildirilir. Bu azap anı ise Kehf Suresi'nde bir "buluşma zamanı" olarak ifade edilmiştir. Bu an geldiğinde zulmeden topluluk ne kadar güçlü, ne kadar kalabalık ya da ne kadar zorlu olursa olsun mutlaka yıkılacak, yeryüzünden silinip gidecektir. Çünkü bu, Allah'ın bir kanunudur.

Kuran'da dikkat çekilen bir diğer konu ise yıkım öncesinde, eğer bir ülke halkı toplu olarak helak edilecekse, o kavme gönderilen elçi ile yıkımı yapmakla görevli meleklerin bir buluşma zamanı olduğudur. Bu buluşmada, elçi ve görevli melekler söz konusu kavim için azabın geleceği anı tespit ederler. Kuran'da bu konuda verilen bir örnek Hz. Lut'u meleklerin ziyaret etmesidir.

Hz. Lut sapkın kavmini uzun süre boyunca iman etmeye davet etmiş, içinde bulundukları sapkınlıklardan vazgeçmeleri için onlara hatırlatmalarda bulunmuştur. Ancak Allah'ın ayetlerini inkar eden ve ahlaksızlığı bir yaşam şekli haline getiren Lut kavmi, Hz. Lut'un bu davetini sürekli reddetmiş ve inkarda diretmiştir. Bunun üzerine helak, onların üzerine hak olmuştur. Bu helak haberini ise melekler Hz. Lut'a yaptıkları ziyaret sırasında bildirmişlerdir. Ayetlerde bu ziyaret şu şekilde aktarılır:

Elçilerimiz Lut'a geldikleri zaman o, bunlar dolayısıyla kötüleşti ve içi daraldı. Dediler ki: "Korkuya düşme ve hüzne kapılma. Karın dışında, seni ve aileni muhakak kurtaracağız. O ise, arkada kalacaktır." "Şüphesiz Biz, fasıklık yapmalarından dolayı, bu ülke halkının üstüne gökten iğrenç bir azab indireceğiz." (Ankebut Suresi, 33-34)

Böylelikle elçiler Lut ailesine geldiklerinde, (Lut) Dedi ki: "Sizler gerçekten tanınmamış bir topluluksunuz." "Hayır" dediler. "Biz sana, onların hakkında kuşkuya kapıldıkları şeyle geldik." "Sana gerçeği getirdik, biz şüphesiz doğru söyleyenleriz." "Hemen aileni gecenin bir bölümünde yola çıkar, sen de onların ardından git ve sizden hiç kimse arkasına bakmasın; emrolunduğunuz yere gidin." (Hicr Suresi, 61-65)

Ayetlerde de görüldüğü gibi elçiler Hz. Lut'u ziyaretlerinde ona, olacak olan yıkımı bildirmiş ve azabın "vuruş anı"nı belirlemişlerdir. Bu zaman Hz. Lut'un kavmi için "tan yerinin ağarma vakti" olarak belirlenmiş ve ayetlerde şöyle haber verilmiştir:

Ömrüne andolsun ki, onlar, sarhoşlukları içinde kör-sersemdiler. Derken, tan yerinin ağarma vaktine girdiklerinde onları (o korkunç ve dayanılmaz) çığlık yakalayıverdi. Anında (yurtlarının) üstünü altına çevirdik ve üzerlerine balçıktan pişirilmiş taş yağdırdık. Elbette bunda 'derin bir kavrayışa sahip olanlar' için gerçekten ayetler vardır. (Hicr Suresi, 72-75

Hani Musa genç yardımcısına demişti: "İki denizin birleştiği yere ulaşıncaya kadar gideceğim ya da uzun zamanlar geçireceğim." (Kehf Suresi, 60)

Bu ayette kullanılan "genç" kelimesi ile, bir iş yapılırken genç insanların da yardımını almanın ve onlarla birlikte hareket etmenin önemine işaret ediliyor olabilir.

Gençlerin yaşlarının getirdiği enerjilerini, dinamizmlerini, güçlerini, şevk ve heyecanlarını Allah rızası için hayır işlerinde kullanmalarını teşvik etmek gereklidir. Nitekim ayetlerde de bu konuya dikkat çekilmekte, Hz. Musa'ya kavminden sadece bir bölüm gencin iman ettiğinden bahsedilmektedir:

Sonunda Musa'ya kendi kavminin bir zürriyetinden (gençlerinden) başka -Firavun ve önde gelen çevresinin kendilerini belalara çarptırmaları korkusuyla- iman eden olmadı. Çünkü Firavun, gerçekten yeryüzünde büyüklenen bir zorba ve gerçekten ölçüyü taşıranlardandı. (Yunus Suresi, 83)

Kehf Suresi'nin 60. ayetinde dikkat çekilen bir diğer konu ise Hz. Musa'nın üzerinde durduğu buluşma yeridir. Hz. Musa çıktığı yolculukta bir kişiyle buluşmayı hedeflemektedir ve kendisine bu buluşma yerinin "iki denizin birleştiği bir bölge" olarak bildirildiği anlaşılmaktadır. Hz. Musa'nın bahsettiği yer de dünya üzerinde bu tarife uyan bölgelerden herhangi birinde bulunabilir.

Ayette haber verilen "uzun zamanlar geçireceğim" ifadesi ise buluşma yerinin kesin olarak belirlendiğine dikkat çekmektedir. Çünkü Hz. Musa başka bir yere değil, çok uzun zaman geçse bile, mutlaka daha önceden belirlenen o yere gitmesi gerektiğini bilmektedir. Buluşmanın başka bir yerde olması mümkün değildir. İki denizin birleştiği yerde buluşacakları kesindir ve bu, buluşmanın bir şartı olarak bildirilmiştir. Bu nedenle Hz. Musa aradan ne kadar süre geçerse geçsin, bu mekana ulaşmak için çaba sarf edecek ve gerekirse orada bekleyecektir.

Böylece ikisi, iki (deniz)in birleştiği yere ulaşınca balıklarını unutuverdiler; (balık) denizde bir akıntıya doğru (veya bir menfez bulup) kendi yolunu tuttu. (Kehf Suresi, 61)

Ayetten Hz. Musa ve genç yardımcısının yanlarında yemek üzere bir balık getirdikleri anlaşılmaktadır. Ancak henüz yeme vakitleri gelmeden evvel, Allah bu balığı ikisine birden unutturmuş, balık da onların unuttukları bu anda akıntıya doğru gidip, yanlarından uzaklaşmıştır.

Bir insanın kendi iradesiyle bir konuyu unutması ya da yine kendi iradesiyle herhangi bir şeyi hatırlaması kesinlikle mümkün değildir. Burada da onlara balığı unutturan Allah'tır. Bunu unutmaları her ikisinin de kaderlerinde, onlar daha dünyaya gelmeden çok önce yazılmıştır. Durum böyle olduğu için, onlar ne kadar irade gösterseler, ne kadar hatırlamaya çalışsalar da Allah dilemedikçe herhangi bir şeyi hatırlamaları kesinlikle mümkün değildir. Allah dilediği zaman, dilediği kadarıyla bu olayı hatırlayabilirler ve yine Allah'ın dilemesiyle bu olayı hafızalarında tutabilirler.

Ancak bu unutmanın pek çok hikmetleri vardır. Allah bir hayır ve hikmet üzerine ikisine birden yiyeceklerini unutturmuştur. Hz. Musa'nın iki denizin birleştiği yere gelmesinin nedeni, Kehf Suresi'nin devamında hakkında bilgiler verilen önemli ve kutlu bir şahısla görüşmektir. Kaderde belirlenmiş bu yere ulaşmak için Hz. Musa ve genç yardımcısı uzun zaman geçirmişlerdir. Ancak bu buluşmanın tam yerine ulaşabilmek için daha fazla detaya ihtiyaçları vardır. Çünkü iki denizin birleştiği yer olarak ifade edilen mekan geniş bir alanı ifade etmektedir. Böyle geniş bir alanın hangi noktasında buluşacaklarını bilmeden, aradıkları kişiyi bulmaları çok zor olabilir.

İşte bu aşamada balığın kaçışının bir hikmeti ortaya çıkmaktadır. Bu kaçış açık bir işarettir. Çünkü balık, aradığı kutlu şahıs ile Hz. Musa'nın buluşacakları yerin detayının tespitinde bir görev üstlenmiştir. Musa Peygamber ve yardımcısının unutması sonucu balığın kaçtığı yer, onların buluşma noktasını belirlemektedir. Allah bu buluşmanın nokta tayinini, balığın kaçışını vesile kılarak gerçekleştirmektedir.

Bu ayetle genel olarak buluşma yeri belirlenmesinde nokta tayininin önemine de işaret edilmiştir. Kehf kıssasında bildirilen bu olayda buluşma yeri, iyi akılda kalacak, önemli bir alametle belirlenmiştir. Genel buluşmalarda da böyle kesin bir nokta tayini

yapılması önemlidir. Bu, hem aksaklıkları ortadan kaldıracak, hem vakit kaybını önleyecek, hem de buluşacak kişilere bir kolaylık sağlayacaktır.

(Varmaları gereken yere gelip) Geçtiklerinde (Musa) genç-yardımcısına dedi ki: "Yemeğimizi getir bize, andolsun, bu yaptığımız-yolculuktan gerçekten yorulduk." (Kehf Suresi, 62)

Ayette, Hz. Musa ile genç yardımcısının, aradıkları yeri geçtikten sonra yoruldukları ve yemek yeme ihtiyacı hissettikleri haber verilmektedir. Yemeklerini hazırlamak istediklerinde ise balık akıllarına gelmiş ve böylece balığı unuttuklarını anlamışlardır.

Allah onlara ilk önce balığı unutturmuş, daha sonra da kaderlerinde belirlenmiş bir anda onların bu unuttukları konuyu hatırlamalarını sağlamıştır. Bu hatırlama ile de buluşma yerine ve buluşulacak noktaya dikkatlerini çekmiştir.

Allah'ın buluşma yerini tespitinde, Hz. Musa ve yardımcısının akıllarına mutlaka gelecek olan balığı seçmesi önemlidir. Çünkü onlar, uzun yolculuk sonrası mutlaka yorulacak ve acıkacaklardır. Bu, gerçekleşmesi Allah'ın izniyle kesin bir olaydır. Ve acıktıkları anda yanlarında yemek için getirdikleri balığa yönelmeleri de mutlaka gerçekleşecek bir olaydır. Acıktığında yemek yemek her insan için zaruri bir ihtiyaçtır. Anlaşılmaktadır ki, Allah'ın buluşma noktasının tayininde yanlarında yiyecek olarak bulundurdukları balığı seçmesinin hikmetlerinden biri de bu olabilir.

(Genç-yardımcısı) Dedi ki: "Gördün mü, kayaya sığındığımızda, ben balığı unuttum. Onu hatırlamamı şeytandan başkası bana unutturmadı; o da şaşılacak tarzda denizde kendi yolunu tuttu." (Musa) Dedi ki: "Bizim de aradığımız buydu." Böylelikle ikisi izleri üzerinde geriye doğru gittiler. (Kehf Suresi, 63-64)

Ayetlerde Hz. Musa ve yardımcısının balığı unuttuklarını anlayınca, kaybettikleri noktayı da hatırladıkları belirtilmektedir. Bu yer ise, Hz. Musa'nın sözlerinden anlaşıldığına göre bir kayalıktır. İki denizin birleştiği yerdeki kayalık nokta, Hz. Musa'nın bahsi geçen kutlu kişi ile buluşacağı yerdir. Hz. Musa balık vesilesiyle, Hz. Hızır olduğu tahmin edilen kutlu şahıs ile buluşacakları yeri tam olarak tespit edebilmiştir. Bundan sonra ise balığın görevi bitmiş ve balık da denizde yolunu tutmuştur.

Bu ayette ayrıca, Hz. Musa'nın genç yardımcısı, balığın yerini kendisine unutturanın şeytan olduğunu belirtmektedir. Şeytanın unutturma etkisi diğer ayetlerde şu şekilde geçmektedir:

Ayetlerimiz konusunda 'alaylı tartışmalara dalanlar' -onlar bir başka söze geçinceye kadar- onlardan yüz çevir. Şeytan sana unutturacak olursa, bu durumda hatırlamadan sonra, artık zulmeden toplulukla beraber oturma. (Enam Suresi, 68)

İkisinden kurtulacağını sandığı kişiye dedi ki: "Efendinin Katında beni hatırla." Fakat şeytan, efendisine hatırlatmayı ona unutturdu, böylece daha nice yıllar (Yusuf) zindanda kaldı. (Yunus Suresi, 42)

Ancak burada önemli bir hatırlatma daha yapmak gerekir: Şeytanın tek başına hiçbir gücü yoktur. Şeytana, bir insanda unutma gibi olumsuz bir etki oluşturma gücünü veren Allah'tır. Allah, tüm gücün ve kuvvetin tek sahibidir. Allah'ın izni dışında hiçbir varlığın kendi iradesiyle bir iş gerçekleştirmesi mümkün değildir. Allah **"... O'nun, alnından yakalayıp-denetlemediği hiçbir canlı yoktur..."** (Hud Suresi, 56)

ayetinde bildirildiği gibi, tüm varlıkların tüm fiillerini kontrol edendir. Dolayısıyla Hz. Musa'ya ve yardımcısına balığı unutturan da aslında şeytan değil, şeytan da dahil olmak üzere kainattaki tüm varlıkların yegane hakimi olan Yüce Allah'tır. Nitekim balığın unutulması Hz. Musa ve yardımcısı için hayırlı bir olay olmuş, Allah'ın belirlediği kader bu şekilde hayırla işlemiştir.

Kehf Suresi'nin 64. ayetinde ise Hz. Musa ve genç arkadaşının, balığın kaçtığı kayalık yerin buluşma noktası olduğunu fark ettikleri anlaşılmaktadır. Bunu anlayınca da hatırladıkları bu mekana doğru yola koyulmuşlardır. Ayette geçen **"geriye doğru gittiler"** ifadesi de daha önce geçip, balığı unuttukları kayalığa doğru gittiklerini göstermektedir. Çünkü yeni bir yere gitmemekte, daha önce gittikleri bir yere tekrar dönmektedirler.

Derken, katımızdan kendisine bir rahmet verdiğimiz ve tarafımızdan kendisine bir ilim öğrettiğimiz kullarımızdan bir kulu buldular. (Kehf Suresi, 65)

Önceki bölümlerde de açıkladığımız gibi Allah kullarına karşı sonsuz merhamet sahibidir, Rahman ve Rahim'dir. Hz. Musa'nın buluşmak üzere yola çıktığı Hz. Hızır ise Allah'ın kendisine rahmet verdiği bir kişidir. Yani Allah'ın Rahman ve Rahim sıfatı Hz. Hızır üzerinde tecelli etmektedir. Allah, Hz. Hızır'a Kendi Katından üstün bir ilim vermiş ve onu üstün bir kul kılmıştır. Kıssanın devamında da Hz. Hızır'ın üstün merhamet anlayışının pek çok örneğini göreceğiz.

Bu noktada Kuran'daki merhamet anlayışının da üzerinde durmak gerekir. Allah'ın, **"Sonra iman edenlerden, sabrı birbirlerine tavsiye edenlerden, merhameti birbirlerine tavsiye edenlerden olmak. İşte bunlar, sağ yanın adamlarıdır"** (Beled Suresi, 17-18) ayetlerinde de belirttiği gibi merhametli olmak, bir mümin özelliğidir.

Hayatlarını Allah'ın rızasını kazanmaya adayan müminler, Allah'ın bu hükmünü eksiksiz ve kusursuz olarak yerine getirmeye çalışırlar. Onların merhamet anlayışlarının temelinde Allah'a olan samimi imanları yatar. Müminler, Allah'ın izni dışında hiçbir olayın gerçekleşmeyeceğini ve O'nun kendilerine bağışladıklarına ne kadar muhtaç olduklarını bilirler. Dolayısıyla, bu kavrayıştan kaynaklanan bir tevazuya sahiptirler. Tevazu sahibi olmayan bir insan gerçek anlamda merhametli de olamaz. Çünkü yalnızca kendisini düşünür ve kendi çıkarları, kendi nefsinin istekleri herkesten önce gelir. Bu nedenle, başkalarının ihtiyaçlarını, eksikliklerini hiç umursamaz. Bunun doğal bir sonucu olarak da kimseye karşı şefkat ve merhamet hisleri besleyemez. Oysa tevazulu ve Allah'a tam teslim olmuş bir insan, Allah'ın yarattıklarına karşı da içli bir şefkat ve merhamet hisseder.

Müminlerin merhamet göstermedeki kararlılıklarının bir sebebi de Allah'ın razı olacağı gibi bir ahlaka sahip olmayı istemeleridir. Allah pek çok ayette açıklandığı gibi "merhametlilerin en merhametlisi"dir. Dolayısıyla müminler de merhameti, güçlerinin yettiği en son sınıra kadar yaşamaya çalışırlar. Müminler, **"Eğer Allah'ın sizin üzerinizde fazlı ve rahmeti olmasaydı ve Allah gerçekten Rauf (şefkat eden ve) Rahim olmasaydı (ne yapardınız)?"** (Nur Suresi, 20) ayetiyle de bildirildiği gibi,

Allah'ın kendilerine olan şefkatine ve merhametine muhtaçtırlar. Allah'ın kendilerine merhamet etmesini istedikleri için de diğer müminlere karşı ellerinden geldiğince merhametli olmaya çalışırlar.

Müminler her konuda olduğu gibi merhamet konusunda da kendilerine ölçü olarak sadece Kuran'ı alırlar. Bu nedenle de merhameti ancak Allah'ın merhamet edilmesini bildirdiği durumlarda ve yine Allah'ın belirlediği kişilere gösterirler.

Kimi zaman bir mümine olan sevgi ve merhametleri, nefislerine zor ve ağır gelebilecek bazı noktalarda onlara müdahale veya eleştirilerde bulunmayı gerektirebilir. Karşılarındaki kişinin yaptığı kötü bir tavırda onu eleştirebilir yani Kuran'da emredildiği üzere kötülükten men edebilirler. Asıl merhamet de budur. Her Müslüman, kardeşinin Kuran dışı bir hareketini engellemeyi göze alır, ama o kişinin sonsuz hayatını cehennemin içinde geçirmesini göze alamaz. Bu nedenle de Allah'ın en çok hoşnut olacağı ahlakı yaşaması yönünde teşvik ederek onu cennete hazırlar. Unutmamak gerekir ki, asıl merhametsizlik, karşı tarafın ahiretini düşünmeksizin, yaptığı yanlış işlere bile bile seyirci kalmaktır.

Allah Peygamberimiz (sav)'in merhamet anlayışını bir ayette **"Andolsun size, içinizden sıkıntıya düşmeniz O'nun gücüne giden, size pek düşkün, mü'minlere şefkatli ve esirgeyici olan bir elçi gelmiştir"** (Tevbe Suresi, 128) ifadesiyle bildirmiştir. İşte bu ahlakı kendilerine örnek alan inananlar da birbirlerinin ahiret menfaatlerini gözeterek, Allah'ın emrettiği şekilde davranırlar.

Musa ona dedi ki: "Doğru yol (rüşd) olarak sana öğretilenden bana öğretmen için sana tabi olabilir miyim?" (Kehf Suresi, 66)

Ayetlerde geçen ifadelerden, Hz. Musa'nın buluşacağı bu kutlu kişi hakkında daha önceden vahiy ile detaylı bilgi aldığı anlaşılmaktadır. Söz konusu durumu ortaya koyan pek çok delil vardır. Örneğin Hz. Musa buluşacağı yere, bulunduğu yere göre oldukça uzak olmasına rağmen gitmek için bir çaba sarf etmiştir. Çünkü orada buluşacağı kişinin kendisine çok fazla fayda vereceğine emindir. Bunun herhangi bir buluşma olmadığını, çok özel bir buluşma olduğunu bilmektedir. O nedenle her türlü zorluğu göze almakta, uzun bir yol katetmektedir.

Ayrıca buluşur buluşmaz karşısındaki kişiyi hemen tanımış, onun üstün ahlakını ve ilmini fark etmiş ve kendisine tabi olmayı talep etmiştir. Bu da karşısındaki kişinin ilim öğretilen, kutlu bir kişi olduğunun kendisine önceden bildirmiş olabileceğini göstermetedir. (En doğrusunu Allah bilir.)

Buluşacağı bu kişinin doğru yolda olan ve doğru yola ileten bir kişi olduğu, bu kişiye tabi olması gerektiği ve ondan bilgi öğrenmesi gerektiği Hz. Musa'ya vahiy yoluyla bildirilmiş olabilir. (En doğrusunu Allah bilir.) Üstelik ondan aldığı bu bilgi ve ilim ile Hz. Musa'nın doğru yola ulaşacağını da bildiği anlaşılmaktadır. Bu nedenle de onu gördüğünde tabi olmak istediğini hemen söylemiştir.

Dedi ki: "Gerçekten sen, benimle birlikte olma sabrını göstermeye güç yetiremezsin." (Kehf Suresi, 67)

Ayetlerde dikkat çekildiğine göre Hz. Hızır da Hz. Musa hakkında detaylı bilgiye sahiptir. Üstelik konuşmalarından Hz. Hızır'ın geleceğe dair bilgilere de Allah'ın bildirmesiyle sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Hz. Hızır, Hz. Musa'nın talebini dinledikten sonra ona hemen kendisiyle birlikte olmaya sabır gösteremeyeceğini söylemiştir. Daha hiçbir olay olmadan, Hz. Musa'nın nasıl bir tavır göstereceğini bilmeden ve görmeden Hz. Hızır'ın böyle bir açıklamada bulunması çok dikkat çekicidir. Bunun nedeni ise Hz. Hızır'ın geleceği bilmesidir. (En doğrusunu Allah bilir.)

Bu bilginin Hz. Hızır tarafından bilinmesi, herşeyin Allah'ın dilemesiyle olduğuna da bir işaret niteliğindedir. Çünkü gelecek hakkındaki bilgiyi Allah ancak dilediği kullarına, dilediği kadarıyla vermektedir. Hz. Hızır'ın gelecekten haber vermesi de ancak Allah'ın takdiriyle mümkündür. Kitabın önceki bölümlerinde de detaylı olarak açıkladığımız gibi Allah kullarından dilediğine gaybın haberlerini verebilir.

Hz. Musa'nın, kıssanın sonraki bölümlerinde karşılaşacağı olaylar çoktan sonuçlanmıştır ve Allah Katında her anıyla bilinmektedir. Yaşayacağı olaylar, Hz. Musa'nın kaderinde yazılmıştır. Bu da insanın, Allah'ın kaderinde takdir ettiği dışında hiçbir şey yaşayamayacağına açık bir delildir.

Müminlerin bu ilmi kavramış, Allah'a ve kadere teslim olmuş, mütevekkil kişiler olması gerektiği bir ayette şu şekilde bildirilir:

De ki: "Allah'ın dilemesi dışında, kendim için zarardan ve yarardan (hiçbir şeye) malik değilim. Her ümmetin bir eceli vardır. Onların ecelleri gelince, artık ne bir saat ertelenebilirler, ne öne alınabilirler. (Yunus Suresi, 49)

(Böyleyken) "Özünü kavramaya kuşatıcı olamadığın şeye nasıl sabredebilirsin?" (Kehf Suresi, 68)

İnsanın gün içinde başına pek çok olay gelir. Zorluklarla, sıkıntı verici durumlarla, neşe ve huzur veren olaylarla karşılaşır. Ancak insanların büyük bir bölümü Allah'ın varlığını ve her olayın Allah Katında bir kader üzere belirlendiğini düşünmedikleri için, başlarına gelen olayları şans ya da tesadüf gibi gerçek dışı kavramlarla açıklamaya çalışırlar. Bu da olup bitenlere hayır gözüyle bakmalarını, yaşadıklarından hikmetli sonuçlar çıkarabilmelerini engeller. Bu nedenle de sürekli sıkıntıya, üzüntüye düşer, mutsuz olurlar. Bu, iman edenlerle inkarcılar arasındaki çok büyük bir farktır. Çünkü iman edenler her olayın Allah'ın dilemesiyle ve çok büyük bir hayırla yaratıldığının bilincindedirler.

Kuran'da pek çok ayetle haber verilen bu gerçeği kalbine sindiren bir insan, dünya hayatında her ne olayla karşılaşırsa karşılaşsın, durumundan hoşnut olmayı ve bu olayın ardında gizlenen güzellikleri ve hikmetleri görebilmeyi başarır. Allah, her olayı çok ince bir plan üzerine, sonsuz akıl ve hikmet ile yaratmıştır. İnsanın gözlerini dünyaya açtığı andan itibaren karşılaştığı iyi ya da kötü gibi görünen her olayı Allah yaratmaktadır. Yaşamı bir bütün olarak yeryüzünün tek hakimi olan Allah kontrol etmektedir. Allah kusursuz, mükemmel, hikmetli ve en güzel şekilde yaratandır. Öyleyse insana düşen bu mükemmelliği görüp takdir etmektir. Ve Allah'ın sonsuz aklının olabilecek en kusursuz sonuçları yaratacağını bilerek, her olayın hayır ve hikmet yönünü görmeye çalışmaktır. Çünkü Allah'a iman eden ve imanı ile her olayı hayır gözüyle değerlendirip, hayra yorumlayan bir insan dünyada da ahirette de hep hayır ve güzellikle karşılaşacaktır.

Allah sonsuz, insan ise sınırlı bir akla sahiptir. İnsan ancak olayların dıştan görünen kısmı ile muhatap olabilmekte ve ancak kendi anlayışı ile bu olayları değerlendirebilmektedir. Bazı insanlar sınırlı bilgi ve anlayışı ile kimi zaman hayır ve güzellik olan bir olayı olumsuz, kötülük ile dolu olan bir olayı ise olumlu ve hayırlı olarak nitelendirebilmektedirler. Bu durumda doğruları görebilmek için iman eden bir insanın yapması gereken şey, Allah'ın sonsuz akıl ve bilgisine teslim olarak, her olaya hayır gözüyle bakmaktır. Çünkü olumsuz gibi görünen her olay da iman eden bir insan için gerçekte bir "kader dersi"dir. Nitekim Allah bir ayette şöyle buyurmaktadır:

Olur ki hoşunuza gitmeyen bir şey, sizin için hayırlıdır ve olur ki, sevdiğiniz şey de sizin için bir şerdir. Allah bilir de siz bilmezsiniz. (Bakara Suresi, 216)

(Musa:) "İnşaAllah, beni sabreden (biri olarak) bulacaksın. Hiçbir işte sana karşı gelmeyeceğim" dedi. (Kehf Suresi, 69)

Ayette görüldüğü üzere, Hz. Musa, Hz. Hızır'ın söylediği sözler karşısında hemen Müslümanca bir tavır göstermekte ve "İnşaAllah" -yani "eğer Allah dilerse"- diye cevap vermektedir. Bu kelime müminlerin Allah'a olan teslimiyetlerinin, kaderin her an işlediğini bildiklerinin, Allah dilemedikçe hiçbir şeye güç yetiremeyeceklerinin farkında olduklarının bir ifadesidir.

Kehf Suresi'nin 23 ve 24. ayetlerinin açıklamalarında da söz ettiğimiz gibi, hiçbir şey için "bunu yarın mutlaka yapacağım" dememek, "Allah dilerse (inşaAllah)" demek Allah'ın bir emridir.

Hz. Musa'nın bu cevabıyla Allah, Müslümanların bir işe başlamadan, bir karar vermeden, ertesi gün için bir plan yapmadan önce mutlaka "inşaAllah" demelerinin önemine dikkat çekmektedir. Çünkü insana o işi gerçekleştirme gücünü ve beceriyi veren de, sonuçta başarıya ulaştıracak olan da yalnızca Allah'tır.

Müslümanların bu çok önemli gerçeği bir an bile akıllarından çıkarmamaları, kainattaki her olayın herşeyden haberdar olan Allah'ın kontrolünde ve bilgisinde olduğunu unutmamaları gerekmektedir.

Dedi ki: "Eğer bana uyacak olursan, hiçbir şey hakkında bana soru sorma, ben sana öğütle-anlatıp söz edinceye kadar." (Kehf Suresi, 70)

Hz. Musa ve Hz. Hızır kıssası ile peygambere ve elçilere uymanın önemine bir kez daha dikkat çekilmektedir. Bu tabiyet esnasında müminlerin titiz bir saygı göstermeye ehemmiyet vermeleri gerekmektedir.

Bu konuyla bağlantılı olarak, insanın, tabi olduğu elçinin her yaptığını bir hayır ve güzellik olarak görmesi gerekir. Elçinin her yaptığında bir hikmet araması, eğer hikmetini fark edemiyorsa da bunun açıklanmasını sabır ve saygıyla beklemesi lazımdır. Gereksiz sorularla rahatsızlık meydana getirmek, meraklı sözlerle sıkıntı oluşturmak her müminin kaçınması gereken davranışlardır.

Eğer yapılan bir hareketin ya da söylenen bir sözün hikmetleri görülmüyorsa, o zaman Müslümana düşen şey; tabi olduğu elçinin veya mürşidin, hikmetlerini açıklamasını saygıyla beklemektir. Bu bakış açısına sahip bir Müslüman, yapılanın aslında son derece isabetli ve doğru olduğunu hemen fark edecek ve ilk baştaki tavrının hatalı olduğunu kolaylıkla anlayacaktır. Nitekim ayetlerde de tabi olunan kişinin gerekli gördüğü zaman yaptığı işlerin, aldığı kararların ve söylediği sözlerin hikmetini öğütle açıklayacağı bildirilmektedir. Örneğin Hz. Hızır Kehf Suresi'nin bu ayetinde "ben sana öğütle-anlatıp söz edinceye kadar" diyerek, Hz. Musa'ya karşılaştığı olayların hikmetini açıklayacağını hissettirmiştir.

Böylece ikisi yola koyuldu. Nitekim bir gemiye binince, o bunu (gemiyi) deliverdi. (Musa) Dedi ki: "İçindekilerini batırmak için mi onu deldin? Andolsun, sen şaşırtıcı bir iş yaptın." (Kehf Suresi, 71)

Kehf Suresi'nin bu ayetinden Hz. Musa'nın Hz. Hızır ile olan yolculuğu sırasında yanına genç arkadaşını almadığı anlaşılmaktadır. Bu seçimin pek çok hikmeti olabilir. Ancak bunlardan biri, ikili eğitimin önemine işaret etmesidir.

Gerçekten de ikili eğitim olabilecek en iyi eğitim şeklidir. Kalabalık bir topluluk içindeyken insanların konsantrasyonlarının dağıldığı, dikkatlerini toplamakta zorlandıkları bilinen bir gerçektir. Üç kişi olunduğunda dahi insanın dikkatinin dağıldığı, eğitimini aldığı konuya yoğunlaşmakta zorlandığı bilinmektedir. İşte bu nedenle Kuran'da teke tek eğitime işaret edilmektedir. Bu şekilde kişi çok daha kolay konsantre olur, dikkatini verir ve eğitimi veren kişiyle doğrudan iletişim halinde olduğu için konuları çok daha hızlı kavrayabilir. Nitekim tüm dünyada geçerli olan özel ders alma sisteminin önemi de bu olumlu yönlerinden kaynaklanmaktadır.

Ayette dikkat çekilen bir konu daha vardır: Hz. Musa Hz. Hızır'ın çok değerli bir kişi olduğunu, hayırla görevlendirildiğini çok iyi bilmektedir.

Ayette bildirilen olay, Hz. Hızır'ın ilk karşılaştıklarında ona söylediği sabır gösteremeyeceği olaylardan birinin kaderinde gerçekleştiği andır. Hz. Hızır'a geleceğe dair verilen bilginin bir kısmı böylece gerçekleşmiştir. Hz. Musa ise kaderinde yazılı olduğu için bu soruyu sormuştur. Burada bir peygamber zellesi oluşmuştur.

Zelle, peygamberlerin yanılmaları, unutmaları veya yanlışlık eseri yaptıkları davranışlarına verilen isimdir. Bu zellelerin her biri çok büyük hayırlarla ve hikmetlerle, elçilerin kaderlerinde yaratılmaktadır. Kaderde her bir zellenin oluşacağı an ve yer bilinmektedir ve bellidir. Allah bu ayetlerle bizlere bu tip zellelerin oluşabileceğini bildirmektedir.

Dedi ki: "Gerçekten benimle birlikte olma sabrını göstermeye kesinlikle güç yetiremeyeceğini ben sana söylemedim mi?" (Musa:) "Beni, unuttuğumdan dolayı sorgulama ve bu işimden dolayı bana zorluk çıkarma" dedi. (Kehf Suresi, 72-73)

Kehf Suresi'ndeki bu ayetlerde, Hz. Hızır'ın konuşmalarındaki kesinlik dikkati çekmektedir. Hz. Hızır, gerçekleşecek olan olayları bildirirken çok emin bir üslupla konuşmaktadır. Hz. Musa'nın hiçbir şekilde sabredemeyeceğini "kesinlikle" diyerek ifade etmekte, buna gücü yetemeyeceğini dile getirmektedir.

73. ayette ise herşeyin Allah'ın emriyle gerçekleştiğine tekrar dikkat çekilmektedir. İnsanın kendi iradesiyle ağzından tek bir kelime çıkması, ya da ağzından çıkacak bir kelimeyi engellemesi kesinlikle mümkün değildir. Çünkü insana nutku veren ve onu konuşturan Allah'tır. Allah canlı-cansız dilediği her varlığa dilediğini söyletmeye güç yetirendir. Nitekim Kuran ayetlerinde Allah'ın kıyamet gününde insanların işitme, görme duyularına ve derilerine nutuk verdiği bildirilmektedir. Bu durum ayetlerde şu şekilde buyurulmaktadır:

Sonunda oraya geldikleri zaman, işitme, görme (duyuları) ve derileri kendi aleyhlerine şahitlik edecektir. Kendi derilerine dediler ki: "Niye aleyhimizde şahitlik ettiniz?" Dediler ki: "Herşeye nutku verip-konuşturan Allah, bizi konuşturdu. Sizi ilk defa O yarattı ve O'na döndürülüyorsunuz. Siz, işitme, görme (duyularınız) ve derileriniz aleyhinize şahitlik eder diye sakınmıyordunuz. Aksine, yaptıklarınızın birçoğunu Allah'ın bilmeyeceğini sanıyordunuz." (Fussilet Suresi, 20-22)

Başka ayetlerde de Allah'ın izin vermesi dışında hiçbir varlığın konuşmaya güç yetiremeyeceğini Rabbimiz şöyle haber vermektedir:

Göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunanların Rabbi Rahman olan (Allah); O'na hitap etmeye güç yetiremezler. Ruh ve meleklerin saflar halinde duracakları gün; Rahman'ın kendilerine izin verdikleri dışında olanlar

konuşmazlar. (Konuşacak olan da,) Doğruyu söyleyecektir. (Nebe Suresi, 37-38)

Daha önce de sık sık vurguladığımız gibi unutmayı ve hatırlamayı Allah meydana getirir. Allah geçmişten bugüne kadar yaşamış olan tüm insanların zihinsel faaliyetlerinin tamamına hakim olandır. Unutması da, sormaması gereken bir soruyu sorması da Hz. Musa'nın kaderinde an an yazılmıştır. Hiçbir insanın, beynine hakim olup bu unutmanın önüne geçmesi ya da söyleyeceği söze engel olması mümkün değildir. Allah dilediği an, dilediği kişiye, dilediği konuyu unutturur. Dilerse tüm hafızasını bir anda elinden alır, dilerse hiç bilmediği konuları onun hafızasında ilim olarak yaratır. Bunların hepsi Allah'ın dilemesiyle gerçekleşir.

Hz. Musa'nın ayette geçen **"bu işimde bana zorluk çıkarma"** şeklindeki sözlerinden ise, Hz. Hızır'la olan eğitimin kesilmesini istemediği anlaşılmaktadır.

Böylece ikisi (yine) yola koyuldular. Nitekim bir çocukla karşılaştılar, o hemen tutup onu öldürüverdi. (Musa) Dedi ki: "Bir cana karşılık olmaksızın, tertemiz bir canı mı öldürdün? Andolsun, sen kötü bir iş yaptın." (Kehf Suresi, 74)

Hz. Musa her ne kadar söz verse de, soru sormama konusunda karar alıp, irade göstermek istese de kaderinin dışına çıkamamakta ve bu soruları sormayı engelleyememektedir. Üstelik Hz. Hızır'ın Allah'ın emriyle hareket eden, ilim sahibi bir kişi olduğunu bildiği, ona tabi olduğunu söylediği halde, Hz. Hızır'ın yaptıkları karşısında bir tepki göstermektedir. Dolayısıyla burada tekrar bir peygamber zellesi oluşmuştur.

Ancak hiç unutmamak gerekir ki, her insana canını veren ve verdiği canı alacak olan sadece Allah'tır. Allah dilemedikçe bir insanın bir diğerini öldürmesi mümkün değildir. Allah Enfal Suresi'nde bu durumu şu şekilde bildirir:

Onları siz öldürmediniz, ama onları Allah öldürdü; attığın zaman sen atmadın, ama Allah attı. Mü'minleri Kendinden güzel bir imtihanla imtihan etmek için (yaptı.) Şüphesiz Allah, işitendir, bilendir. (Enfal Suresi, 17)

Hz. Hızır da Allah'ın emri ve dilemesiyle hareket eden, salih bir kuldur. Yaptığı her hareket, söylediği her söz ancak Allah'ın emriyle gerçekleşmektedir. Üstelik bu ölümün bir cana karşılık olup olmadığını Allah dilemedikçe hiç kimsenin bilmesi mümkün değildir. Aynı şekilde öldürülen çocuğun "tertemiz bir can" olup olmadığını da Allah bildirmedikçe, hiç kimse bilemez. Ancak burada Hz. Musa, tüm bu sözleri Allah'ın dilemesiyle ve Allah kaderinde yazdığı için söylemektedir.

Dedi ki: "Gerçekte benimle birlikte olma sabrını göstermeye kesinlikle güç yetiremeyeceğini ben sana söylemedim mi?"(Musa:) "Bundan sonra sana bir şey soracak olursam, artık benimle arkadaşlık etme. Benden yana bir özre ulaşmış olursun" dedi. (Kehf Suresi, 75-76)

Kullarına dilediği zaman sabır gösterme gücünü veren, dilediği zaman da bu gücü geri alan Allah'tır. Kuran'da müminlerin bu güzel özellikleri pek çok ayette vurgulanmakta, ancak sabrı verenin Allah olduğu belirtilmektedir. Örneğin Bakara Suresi'nde Talut'un ordusunun savaş sırasında sabrı Allah'tan diledikleri bildirilir:

Onlar, Calut ve ordusuna karşı meydana (savaşa) çıktıklarında, dediler ki: "Rabbimiz, üzerimize sabır yağdır, adımlarımızı sabit kıl (kaydırma) ve kafirler topluluğuna karşı bize yardım et." (Bakara Suresi, 250)

76. ayette ise Hz. Musa'nın, meydana gelen bu durumdan Hz. Hızır'ın rahatsızlık duyduğunun farkında olduğu anlaşılmaktadır. Hz. Hızır'ın yaptığı hatırlatmalara ve sabır gösteremeyeceği yönünde kesinlik arz eden konuşmalarına rağmen, Hz. Musa ısrarla sabır göstereceğini ifade etmiş, ancak iki olaydan sonra artık bir çözüm yolu bulmaya karar vermiştir. Bunun için de Hz. Hızır'ın bu eğitimden vazgeçmemesine yönelik yeni bir ikna üslubu kullanmıştır.

Hz. Musa'nın çekindiği konu Hz. Hızır'ın onu eğitmekten, ona çeşitli öğütlerle ders vermekten vazgeçmesi ihtimalidir. Bu nedenle de tek isteği, ona güvence ve garanti vererek bu dersten vazgeçmesini engellemektir. Hz. Musa eğitimin olabildiğince devam etmesini ve Hz. Hızır gibi özel ilim verilmiş kutlu bir kuldan mümkün olduğu kadar istifade edebilmeyi istemektedir. Bunun için de ikna edici bir şart koşmayı çözüm yolu olarak bulmuştur.

(Yine) Böylece ikisi yola koyuldu. Nihayet bir kasabaya gelip yemek istediler, fakat (kasaba halkı) onları konuklamaktan kaçındı. Onda (kasabada) yıkılmaya yüz tutmuş bir duvar buldular, hemen onu inşa etti. (Musa) Dedi ki: "Eğer isteseydin gerçekten buna karşılık bir ücret alabilirdin." (Kehf Suresi, 77)

Yollarına devam eden Hz. Musa ve Hz. Hızır, girdikleri kasabada güzellikle karşılanmamışlardır. Bu karşılamadan yaptıkları yolculuğun çok zorlu bir yolculuk olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü kasaba halkı onları konuklamaktan, hatta onlara yemek vermekten dahi kaçınmıştır.

Bu ayette Allah, doğruyu ve faydalı ilmi bulmak için her türlü zorluğa talip olunmasının makbuliyetine işaret etmektedir. Hz. Musa da, Hz. Hızır ile birlikte olabilmek, onun ilminden istifade edebilmek ve öğütlerinden faydalanabilmek için her türlü zorluğa razıdır. Bu tüm inananlar için de bir öğüt niteliğindedir. Müslümanlar da benzer bir durumla karşılaştıklarında aynı kararlılığı ve güzel ahlakı göstermelidirler.

Ayette ayrıca Hz. Hızır'ın son derece yetenekli, maharetli ve süratli bir kimse olduğuna işaret edilmektedir. Bu, hem daha önce gemiyi içindekilere hiç sezdirmeden tahrip edebilmesinden, hem de duvarı inşa ederken yaptığı işin hızından ve dayanıklılığından anlaşılmaktadır. Allah ayetinde **"hemen onu inşa etti"** diye bildirerek bu hıza ve tecrübeye işaret etmiştir. Ayrıca Hz. Hızır, gemiyi delerken de çok büyük bir hüner göstermiştir. Gemiyi tahrip etmemiş, sadece birkaç küçük hasarla, karşı tarafın beğenmeyeceği bir hale getirmiştir. Buradan Hz. Hızır'ın duvarın ve geminin yapıldığı malzemeye tam bir hakimiyeti olduğu anlaşılmaktadır.

Ayetin devamında Hz. Musa üçüncü ve son kez Hz. Hızır'a bir soru sormaktadır. Oysa Hz. Hızır ücret alıp almaması gerektiğini zaten Allah'ın kendisine verdiği ilimle gayet iyi bilmektedir.

Bir kişinin yaptığı iş karşılığında ücret alması zarureti yoktur. Bazı durumlarda ücret alınırken, bazılarında alınmayabilir. Bu, duruma ve koşullara göre değişebilir. Mümin tüm yaptıklarını sırf Allah rızası için yapar. Yaptığı herhangi bir iş ücretli olabildiği gibi ücretsiz de olabilir. Ücretli olduğunda da alınan para yine sadece Allah

rızası için kullanılır. Ücret alıp almama kararı, elçinin ya da peygamberin Allah'ın verdiği ilim ve emirler doğrultusunda kendi takdiridir.

Dedi ki: "İşte bu, benimle senin aranda ayrılma (zamanı)mız. Sana, üzerinde sabır göstermeye güç yetiremeyeceğin bir yorumu haber vereceğim. (Kehf Suresi, 78)

Hz. Musa'nın sorduğu bu son soru, aralarında ayrılma vaktinin geldiğinin de bir işareti niteliğindedir. Zaten ayrılma gerekçesini Allah Hz. Musa'ya söyletmiş, tek bir kez daha soru sorarsa ayrılacaklarına dair kendisi söz vermiştir. Gerekçeyi ise Hz. Hızır açıklamıştır.

Hz. Hızır bu ayette, Hz. Musa'ya "yorumu yapılmadığı için sabredemedin" diyerek öğütle açıklamada bulunacağını söylemektedir. Bu sözleriyle tüm bunların, hikmetleri açıklanırsa sabredebilecek şeyler olduğunu ifade etmiştir. Yani eğer Hz. Hızır ilk andan itibaren sorulan soruların hikmetlerini açıklamış olsaydı, Hz. Musa bunlara sabır gösterebilirdi. Burada bir kez daha peygamberin veya mürşidin açıklamadığı konularda mutlak hayır ve hikmet aranması gerektiği akla gelmektedir.

Hz. Hızır ve Hz. Musa'nın yol boyunca yaşadıkları, ikisinin de kaderinde belirlenmiş ve Allah Katında yazılmıştır. Bunların hiçbir şekilde farklı yaşanması ihtimali yoktur. İkisinin ayrılma anı da, tıpkı birleşme anı ve birleşme yeri gibi, Allah Katında bellidir. Allah ikisinin de kaderlerinde bu anları sonsuz evvelde belirlemiştir.

"Gemi, denizde çalışan yoksullarındı, onu kusurlu yapmak istedim, (çünkü) ilerilerinde, her gemiyi zorbalıkla ele geçiren bir kral vardı." (Kehf Suresi, 79)

Bu ayette görüldüğü gibi, ayrılma kararını belirledikten sonra Hz. Hızır olayların hayır ve hikmetlerini birer birer açıklamaya başlar. Birinci olayda Hz. Hızır bir gemiyi delmiştir. Ancak bu gemiyi delmesinin çok önemli birkaç nedeni vardır.

Hz. Hızır'ın bu davranışının hikmetlerini açıklamadan önce, onun merhametli karakteri üzerinde durmak gerekir. Hz. Hızır hemen yoksulların yardımına koşmuş, onların sıkıntı içine düşmelerini, zorba kimselerden zulüm görmelerini engellemek istemiştir. Bu hareketi onun, yoksul ve ihtiyaç içinde olanlara karşı duyduğu muhabbeti, şefkatli ve merhametli karakterini ortaya koymaktadır. Allah'ın Rahman ve Rahim sıfatları Hz. Hızır üzerinde yoğun bir şekilde tecelli etmektedir. Bu, müminleri inkarcılardan ayıran üstün bir özelliktir. Allah, Beled Suresi'nde şu şekilde bildirir:

Sarp yokuşun ne olduğunu sana öğreten nedir?
Bir boynu çözmek (bir köleye özgürlük vermek)tir;
Ya da açlık gününde doyurmaktır,
Yakın olan bir yetimi,
Veya sürünen bir yoksulu.
Sonra iman edenlerden, sabrı birbirlerine tavsiye edenlerden, merhameti birbirlerine tavsiye edenlerden olmak.
İşte bunlar, sağ yanın adamlarıdır. (Beled Suresi, 12-18)

Merhamet, müminlere düşkünlük ve şefkat Allah'ın peygamberlerinin ve elçilerinin de en dikkat çeken özellikleridir. Allah'ın üstün ilme sahip kullarından biri olan Hz. Hızır da tüm elçiler gibi şefkatli ve merhametli, Allah'ın Katından rahmet verdiği bir insandır. O nedenle de yoksulluk ve ihtiyaç içinde olan bu insanlara yardım etmek için hemen gemilerinde bir delik açmış, böylece gemiyi eksik ve kusurlu göstererek zalimlerin el koymasından kurtarmıştır.

Hz. Hızır'ın gemiyi delişinde de çok büyük bir akıl, feraset, basiret ve ileri görüşlülük hemen dikkati çekmektedir. Çünkü gemiyi makul ölçülerde, tekrar tamir

edildiğinde kolayca kullanılabilecek şekilde tahrip etmiştir. Böylece gemiyi gören kişi kusurlu zannedecek ve el koymaktan vazgeçecektir. Ancak gemi sahipleri zorba kişilerin mallarını gasp etme tehlikesi ortadan kalktıktan sonra gemiyi kolaylıkla yeniden tamir edip, kullanabilecek hale getireceklerdir.

Ayette dikkat çekilen bir diğer önemli konu ise, yoksul halkın bulunduğu bölgede zorba bir rejim olmasıdır. Yapılan uygulamalardan anlaşıldığı kadarıyla, bu, bir dikta rejimi olabilir. Bu bölgedeki despot yönetim, iman edenlerin mallarını bir gerekçe göstermeden gasp ediyor olabilir. Bu nedenle de müminler zorluk içinde yaşıyor ve bu durumdan bir çıkış yolu bulmakta zorlanıyor olabilirler.

İnsanların mallarının bu şekilde gerekçe gösterilmeden gasp edilmesi, eski dönemlerdeki despot derebeylik veya monarşilerde veya çağımızdaki faşist ve komünist rejimlerde sıkça görülen bir uygulamadır. Söz konusu totaliter yönetimler, savunmasız halkların mallarına el koyarak, onları açlık ve yokluk içinde bırakmışlardır. Bu örnek zorba yönetim anlayışının tarihin en eski dönemlerinden beri gelen bir düşünce olduğunun da bir delilidir.

"Çocuğa gelince, onun anne ve babası mü'min kimselerdi. Bundan dolayı, onun kendilerine azgınlık ve inkar zorunu kullanmasından endişe edip-korktuk." (Kehf Suresi, 80)

Ayette çocuğun ailesinin mümin kimseler olduğu haber verilmektedir. Bu bilgi ile, o devirde de hak dinin olduğuna işaret edilmektedir.

Hz. Hızır'ın çocuğun canını almasıyla ilgili ayetler incelenirken vurgulanması gereken bir diğer konu ise çocuğun ölümünün Allah'ın bir takdiri olduğudur. O çocuğun ölümünü Allah kaderinde yer ve zaman olarak yazmıştır. Allah **"Sizi çamurdan yaratan, sonra bir ecel belirleyen O'dur. Adı konulmuş ecel, O'nun Katındadır."** (Enam Suresi, 2) ayetiyle insanlara bu gerçeği hatırlatmaktadır. Kuran'da bildirildiği gibi her insanın canını melekler alır. Allah, Enfal Suresi'nde bu gerçeği şu şekilde bildirir:

Melekleri, onların yüzlerine ve arkalarına vurarak: "Yakıcı azabı tadın" diye o inkar edenlerin canlarını alırken görmelisin. (Enfal Suresi, 50)

Ancak meleklerin canı alması da bir sebeptir, gerçekte ise canı alan ancak Allah'tır. Kuran'da bu konuyla ilgili Hz. İbrahim'in samimi duası şöyle örnek verilmiştir:

"Ki beni yaratan ve bana hidayet veren O'dur;"
"Bana yediren ve içiren O'dur;"
"Hastalandığım zaman bana şifa veren O'dur;"
"Beni öldürecek, sonra diriltecek olan da O'dur,"
"Din (ceza) günü hatalarımı bağışlayacağını umduğum da O'dur;"
"Rabbim, bana hüküm (ve hikmet) bağışla ve beni salih olanlara kat." (Şuara Suresi, 78-83)

Allah bu çocuğun canının alınmasını Hz. Hızır'ın eliyle takdir etmiştir. Ancak Hz. Hızır olmayıp, başka biri de bu ölüme bir vesile olabilirdi. Bir kaza sonucu, kalbinin durması nedeniyle ya da düşüp başını yaralayarak bir anda hayatını yitirebilirdi.

Allah'ın **"... Onların ecelleri gelince ne bir saat ertelenebilirler, ne de öne alınabilirler"** (Nahl Suresi, 61) ayetiyle bildirdiği gibi bir kişinin eceli geldiği zaman, bu tarihi kimsenin engellemesi ya da öne alması mümkün değildir. Ayrıca bu olayda Allah, ölüm meleklerini görünmeyen sebep kılmış, görünen yüzünde ise, Hz. Hızır çocuğun canını alıyor gibi göstermiştir. Gerçekte ise Hz. Hızır vahiyle hareket eden bir insandır ve Allah'ın emrinin dışına kesinlikle çıkamaz. Allah dilemedikçe, kendi iradesiyle birşey yapması mümkün değildir. Allah bu çocuğun canını almak için onu vesile etmiştir.

Aynı durum Hz. Musa'nın canını aldığı kişi için de geçerlidir. Ayetlerde bu olay şu şekilde bildirilir:

(Musa) Halkının haberi olmadığı bir zamanda şehre girdi, orda kavga etmekte olan iki adam buldu; bu kendi taraftarlarından, şu da düşmanlarından. Derken taraftarlarından olan, düşmanlarından olana karşı ondan yardım istedi. Bunun üzerine ona bir yumruk attı ve işini bitiriverdi. (Sonra da:) "Bu şeytanın işindendir; o, gerçekten açıkca saptırıcı bir düşmandır" dedi. Dedi ki: "Rabbim, gerçekten, ben kendi nefsime zulmettim, artık beni bağışla." Böylece (Allah) onu bağışladı. Şüphesiz. O, bağışlayandır, esirgeyendir. (Kasas Suresi, 15-16)

Hz. Musa yardım etmek için kavga eden iki kişinin arasına girmiş, ancak istemediği bir olay gerçekleşmiş ve bir kişinin canını almıştır. Ancak burada da Hz. Musa'nın sadece bir vesile olduğunu unutmamak gerekir. Görünüşte o adam Hz. Musa'nın attığı yumruk ile hayatını yitirmiştir. Ama Hz. Musa yalnızca görünürdeki sebeptir. Allah bu kişinin canını almak için Hz. Musa'yı vesile etmiştir. Görünmezdeki vesileler ise yine ölüm melekleridir. Allah ayetlerinde onların canı almakla sorumlu olduklarını bildirmektedir. Asıl canı alan ise Allah'tır.

İnsan ne kadar direnirse direnSin, nereye sığınırsa sığınsın, nereye kaçarsa kaçsın, aslında farkında olmadan her an kendi ölümüne doğru ilerler. Allah, **"Evlerinizde olsaydınız da üzerlerine öldürülmesi yazılmış olanlar, yine devrilecekleri yerlere gidecekti. (Bunu) Allah, sinelerinizdekini denemek ve kalplerinizde olanı arındırmak için (yaptı). Allah, sinelerin özünde saklı duranı bilendir."** (Al-i İmran Suresi, 154) ayetiyle hiçbir insanın ölümden kaçamayacağını hatırlatmaktadır.

İnsanın önünde başka bir tercih veya çıkış yolu yoktur. Eceli geldiğinde ne yöne dönerse dönsün, nereye kaçarsa kaçsın ölüm melekleriyle mutlaka karşılaşacaktır. Kaderde belirlenmiş bir anda ve yerde ölüm onu mutlaka yakalayacaktır. Kuran'da, bu sır şöyle haber verilir:

De ki: "Elbette sizin kendisinden kaçtığınız ölüm, şüphesiz sizinle karşılaşıp-buluşacaktır. Sonra gaybı da, müşahede edilebileni de bilen (Allah) a döndürüleceksiniz; O da size yaptıklarınızı haber verecektir." (Cuma Suresi, 8)

Her nerede olursanız ölüm sizi bulur. Yüksekçe tahkim edilmiş şatolarda olsanız bile... (Nisa Suresi, 78)

Hz. Hızır ise ileride inkarcılardan olacağına dair kesin bilgiye sahip olduğu bir çocuğu, Allah'ın emriyle öldürmektedir. O çocuğun hem ailesine ve çevresine zulmetmesini engellemek, hem de günahlara boğulmasına mani olmak istemektedir. Bunun için önceden tedbir almaktadır.

Böylece, onlara Rablerinin ondan temiz olmak bakımından daha hayırlısı, merhamet bakımından da daha yakın olanını vermesini diledik." (Kehf Suresi, 81)

İnsanların büyük bir bölümü ölüm, yakınlarını kaybetme gibi olayların hayır ve hikmet yönünü görmekte zorlanırlar. Oysa dünya üzerinde gerçekleşen her olayda olduğu gibi, ölümde de çok büyük hikmetler ve hayırlar gizlidir. Bu hikmetlerden biri ayette **"Allah'ın daha güzelini ve daha temizini vermek"** istediği şeklinde bildirilmektedir. Allah Kuran ahlakını yaşamamakta ve inkarda direnen toplulukları şu şekilde uyarmaktadır:

Ey iman edenler, içinizden kim dininden geri döner (irtidat eder)se, Allah (yerine) Kendisi'nin onları sevdiği, onların da Kendisi'ni sevdiği mü'minlere karşı alçak gönüllü, kafirlere karşı ise 'güçlü ve onurlu,' Allah yolunda cehd eden (çaba harcayan) ve kınayıcının kınamasından korkmayan bir topluluk getirir. Bu, Allah'ın bir fazlıdır, onu dilediğine verir. Allah (rahmetiyle) geniş olandır, bilendir. (Maide Suresi, 54)

Rabbin, hiçbir şeye ihtiyacı olmayan rahmet sahibidir. Dilerse sizi giderir ve dilerse, sizi bir başka kavmin soyundan (inşa edip) var ettiği gibi yerinize bir başkasını getirir. (Enam Suresi, 133)

"Duvar ise, şehirde iki öksüz çocuğundu, altında onlara ait bir define vardı; babaları salih biriydi. Rabbin diledi ki, onlar erginlik çağına erişsinler ve kendi definelerini çıkarsınlar; (bu,) Rabbinden bir rahmettir. Bunları ben, kendi işim (özel görüşüm) olarak yapmadım. İşte, senin sabır göstermeye güç yetiremediğin şeylerin yorumu." (Kehf Suresi, 82)

Hz. Hızır'ın açıkladığı son hikmet ise öksüz çocuklara ait olan duvarı inşa etmesi ile ilgilidir.

Bu ayette salih müminlere ait öksüz ve yetim çocukların korunmalarına dikkat çekilmektedir. Allah yetimler hakkında Bakara Suresi'nde şu şekilde buyurmaktadır:

... Ve sana yetimleri sorarlar. De ki: "Onları ıslah etmek (yararlı kılmak) hayırlıdır. Eğer onları aranıza katarsanız, artık onlar sizin kardeşlerinizdir. Allah bozgun (fesad) çıkaranı ıslah ediciden bilir (ayırdeder). Eğer Allah dileseydi size güçlük çıkarırdı. Şüphesiz Allah güçlü ve üstün olandır, hüküm ve hikmet sahibidir." (Bakara Suresi, 220)

Ayette de bildirildiği gibi iman edenler yetimlerin hakkını korumada, onların ahlakını güzelleştirmede azami titizlik gösterirler. Bu onların güzel ahlaklarının, Allah'ın emir ve tavsiyelerini uygulamadaki titizliklerinin bir sonucudur. Müslümanlar, **"Hayır olarak infak edeceğiniz şey, anne-babaya, yakınlara, yetimlere, yoksullara ve yolda kalmışadır. Hayır olarak her ne yaparsanız, Allah onu şüphesiz bilir"** (Bakara Suresi, 215) ayetinde bildirildiği gibi yetimlere infakta bulunurlar. **"Kendileri, ona duydukları sevgiye rağmen yemeği, yoksula, yetime ve esire yedirirler"** (İnsan Suresi, 8) ayetinde ise kendileri ihtiyaç içinde bulunsalar bile, öncelikle onları koruyup kolladıkları bildirilmiştir. Allah yetimlere zulmedenleri ise Nisa Suresi'nde şu şekilde uyarmaktadır:

Gerçekten, yetimlerin mallarını zulmederek yiyenler, karınlarına ancak ateş doldurmuş olurlar. Onlar, çılgın bir ateşe gireceklerdir. (Nisa Suresi, 10)

Hz. Hızır da İslam ahlakının bir gereği olarak yetim çocukların geleceğini düşünmekte ve onlar için çok önemli bir yatırım yapmaktadır. Eğer Hz. Hızır duvarı tamir etmeseydi, duvar yıkılıp yetim çocukların babalarına ait hazine ortaya çıkacak, çocukların malları da zalim kimseler tarafından yağmalanacaktı. İşte bu nedenle Hz. Hızır hazine için, çocuklar ergenliğe erişinceye kadar korunup, gizlenebilecek sağlam bir yer yapmış, onların gelecekleri için önemli bir tedbir almıştır.

Hz. Hızır'ın yoksullara ve yetimlere gösterdiği bu şefkat ve merhamet daha önce de vurguladığımız gibi Allah'ın Rahim (sonsuz merhamet sahibi) sıfatının bir tecellisidir. Hz. Hızır'ın bu duvarı sağlam inşa etmesi ile çocukların mallarını korumak için güçlü bir tedbir almanın önemine işaret edilmektedir. Hz. Hızır Allah'a tevekkül göstermiş ve bu nedenle de çocuklar için çok sağlam, Allah Katında belirlenmiş zamana kadar zarar görmeyecek, muhkem bir duvar inşa etmiştir.

Ayrıca bir duvarın yıkılması başta oradan geçen insanlar olmak üzere çevresindeki bitkilere, yakınlarında olan hayvanlara çok büyük zarar verip, ölüm ya da yaralanmalara neden olabilir. Bu ayette de yıkık duvarların tekrar inşa edilirken sağlam yapılmaları gerektiğine işaret ediliyor olabilir.

Ayette ayrıca Hz. Hızır'ın **"Bunları ben, kendi işim (özel görüşüm) olarak yapmadım"** dediğine dikkat çekilmektedir. Bu, daha önce de vurguladığımız gibi, Hz. Hızır'ın herşeyi yapanın Allah olduğunu, herşeyin kaderde olup bittiğini bildiğini gösteren bir konuşmadır. Hz. Hızır hiçbir kararı kendi dilemesiyle yapmadığını en güzel şekilde ifade etmektedir.

Sana (Ey Muhammed,) Zu'l-Karneyn hakkında sorarlar. De ki: "Size, ondan 'öğüt ve hatırlatma olarak' (bazı bilgiler) vereceğim. (Kehf Suresi, 83)

Ayetin başında geçen bu "öğüt ve hatırlatma" ifadesi son derece önemlidir. Çünkü tarih boyunca Hz. Zülkarneyn kıssası çeşitli yorumcularca çok farklı şekillerde yorumlanmıştır.

Ancak Allah Hz.Zülkarneyn kıssasının ilk ayetinde bu kıssanın aktarılmasının hikmetlerinden bazılarını bizlere açıkça bildirmektedir: Müminlere bir hatırlatma, öğüt verme ve hikmet bildirme...

Kehf Suresi'ndeki diğer kıssalarda olduğu gibi, Hz. Zülkarneyn kıssasında da müminlere İslam ahlakının örnekleri verilmekte, ibret alınacak olaylar aktarılmaktadır. Ayetlerde anlatılanlar çok açıktır ve anlaşılması çok kolaydır. Ayetlerin okunduğu anda anlaşılan anlamı, bu kıssaları tefekkür etmemiz ve bir ders çıkarabilmemiz için yeterlidir. Allah Hud Suresi'nde şu şekilde buyurmaktadır:

Elif, Lam, Ra. (Bu,) Ayetleri muhkem kılınmış, sonra hüküm ve hikmet sahibi ve herşeyden haberdar olan (Allah) tarafından birer birer (bölüm bölüm) açıklanmış bir Kitap'tır (ki:) (Hud Suresi, 1)

Bu durumda iman eden bir insanın yapması gereken, Kuran ayetlerini samimiyetle, ders ve ibret alma kastıyla okumaktır. Allah **"Kuran ayetlerinin apaçık olduğunu"** (Hac Suresi, 16) pek çok ayetinde bildirmiştir. Bu ayetlerden bazıları şöyledir:

Ramazan ayı... İnsanlar için hidayet olan ve doğru yolu ve (hak ile batılı birbirinden) ayıran apaçık belgeleri (kapsayan) Kur'an onda indirilmiştir... (Bakara Suresi, 185)

...Size Allah'tan bir nur ve apaçık bir Kitap geldi. Allah, rızasına uyanları bununla kurtuluş yollarına ulaştırır ve onları Kendi izniyle karanlıklardan nura çıkarır. Onları dosdoğru yola yöneltip-iletir. (Maide Suresi, 15-16)

Gerçekten, Biz ona yeryüzünde sapasağlam bir iktidar verdik ve ona her şeyden bir yol (sebep) verdik. O da, bir yol tuttu. (Kehf Suresi, 84-85)

Kehf Suresi'nin 84. ayetinde Allah sapasağlam bir iktidarın önemine dikkat çekmektedir. Bir ülkedeki iktidarın hem ekonomik, hem siyasi, hem politik, hem de askeri açıdan güçlü olması son derece önemlidir. Aksi durumda, yani her an yıkılacak gibi çürük bir iktidarın varlığında, ülke çok ciddi sorunlarla karşı karşıya gelebilir. Öncelikle dış düşmanlar bu ülkeyi daha güçsüz hale getirmeye çalışırlar. İçteki muhalefet ise zaten zayıflamış olan iktidarı daha da güçten düşürmek için çaba sarf etmeye başlar. Bunların sonucu olarak ekonomik sorunlar, ayaklanmalar, isyanlar başlar ve ülke bir anda büyük bir kaosun içine sürüklenir. Ancak ayetlerde Hz. Zülkarneyn'in ülkesinde bu sorunların yaşanmadığı, iktidarının çok sağlam, akılcı ve güçlü olduğu anlaşılmaktadır.

Allah ayette geçen, **"ona herşeyden bir yol (sebep) verdik"** ifadesiyle Hz. Zülkarneyn'e herşeye çözüm ve çare bulma gücü verdiğine dikkat çekmektedir. Hz. Zülkarneyn çok akıllı, ferasetli ve basiret sahibi bir mümindir. Allah'ın verdiği bu üstün özellikler sayesinde karmaşık gibi gözüken her türlü soruna hemen çözüm bulmakta, aksaklıkları gidermektedir. Allah herşeyde onun yolunu açmış, onu üstün bir ilimle desteklemiştir. Nitekim kıssanın devamında da görüleceği gibi, onun bu özelliği insanlar tarafından da bilinmekte, bu nedenle kendisi sürekli fikri sorulan, danışılan ve kendisinden yardım istenilen bir kişi olarak tanınmaktadır.

Sonunda güneşin battığı yere kadar ulaştı ve onu kara çamurlu bir gözede batmakta buldu, yanında bir kavim gördü. Dedik ki: "Ey Zu'l-Karneyn, (istiyorsan onları) ya azaba uğratırsın veya içlerinde güzelliği (geçerli ilke) edinirsin." (Kehf Suresi, 86)

Ayetten Hz. Zülkarneyn'in ilk önce batıya doğru gittiği anlaşılmaktadır. Güneşin battığı yer olarak tarif edilen bu bölge, dünyanın en batı noktası olabilir. Eğer Avrupa kıtası esas olarak alınırsa bu bölge, Avrupa kıtasının en uç noktasını oluşturan İspanya ve Cebelitarik Boğazı civarı olabilir. Afrika kıtası esas olarak alınırsa bu kez de bu kıtanın en batıdaki noktaları olan Moritanya ve Senegal gibi bölgelere işaret ettiği düşünülebilir. Ancak harita ölçü alındığında en batı noktanın Afrika kıtasına işaret ediyor olması muhtemeldir. (En doğrusunu Allah bilir).

Ayetlerde Hz. Zülkarneyn'in yöneldiği bu batı bölgesini tarif ederken kullanılan bir diğer tanım ise "kara çamurlu göze" ifadesidir. Bu ifadenin Arapçası "aynin hami'e"dir. Bu ifadedeki "ayn" kelimesi "göz, pınar, çeşme, kaynak" anlamlarına gelmektedir. "Hamie" kelimesi ise "siyah çamur, balçık, bulanık, çamurlu" manalarındadır.

Hz. Zülkarneyn'in yöneldiği batıdaki bölgenin Afrika olabileceğine Bediüzzaman Said Nursi de işaret etmektedir. Bediüzzaman şu şekilde tarif etmektedir:

Zülkarneyn'in mağrib (batı) tarafına seyahatı, şiddet-i hararet zamanında ve bataklık tarafına ve Güneş'in gurub avanına ve volkanlı bir dağın fışkırması vaktine tesadüf ettiğini beyan etmekle, Afrika'nın tamam istilâsı gibi çok ibretli mes'elelere işaret eder... Hem çeşme (ayn), teşbihtir. Uzaktan büyük bir deniz, küçük bir havuz gibi görünür. Hararetten çıkan sis ve buharlar ve bataklıklar arkasında görünen bir denizi, çamur içinde bir çeşmeye teşbihi ve Arabça hem çeşme, hem Güneş, hem göz manasında olan "ayn" kelimesi, esrar-ı belâgatça gayet manidar ve münasibdir...

Batıyı kuşatan denize çamurlu bir çeşme tabiri, Zülkarneyn'e nisbeten uzaklık noktasında o büyük denizi bir çeşme gibi görmüş. Kuran'ın nazarı ise herşeye yakın olduğu cihetle, Zülkarneyn'in galat-ı his nevindeki nazarına göre bakamaz, belki Kur'an semavata bakarak geldiğinden Küre-i Arz'ı kâh bir meydan, kâh bir saray bazan bir beşik, bazan bir sahife gibi gördüğünden; sisli, buharlı koca batıyı kuşatan atlas denizini bir çeşme tabir etmesi, azamet-i ulviyetini gösteriyor.[5]

Güneşin deniz kenarında batışını uzaktan izleyen bir kişi, güneşi denize giriyormuş gibi görür. Ya da dağın arkasından güneş batarken, uzaktan bakıldığında sanki güneş dağa giriyormuş gibi hissedilir. Bu kişinin bulunduğu yere ve bakış açısına bağlıdır.

Hz. Zülkarneyn ayette tarif edilen bölgeye ulaştığında orada bir toplulukla karşılaşır. O topluluğa karşı nasıl davranması gerektiğini ise Allah ona bildirir. Eğer o topluluk kendisine biat ederse ve Müslümanca yaşarsa, onlara iyilikle davranacaktır. Ancak eğer Allah'ın hükümlerine karşı çıkar, İslam'a tabi olmaz ve fitne çıkarırlarsa o zaman ona göre bir karşılık alacaklardır.

Hz. Zülkarneyn'in vereceği karşılık hukuki bir karşılıktır. Güzellikle ve iyilikle davranana güzel karşılık verilirken, kötülüğü, zulmü ve isyanı yol edinenlere de ona göre bir karşılık verilecektir. Bu karşılığın nasıl olacağı ise hakimin yetkisindedir. Bu ifadeden Hz.Zülkarneyn'in devlet başkanlığı görevinin yanı sıra hakimlik yetkisine de sahip olduğu anlaşılmaktadır. Hz. Zülkarneyn, o dönemde mevcut olan ceza hukukuna göre ya hapis cezası, ya gözaltı, ya da başka bir ceza uygulamaktadır.

Ayrıca bu ayetteki ifadelerden, Hz. Zülkarneyn'in ülkesinde devlet başkanlığı sistemi olduğu da anlaşılmaktadır. Lider olan Hz.Zülkarneyn tek hakim güçtür, devlet başkanıdır, yargı hakkını elinde bulunduran bir hakim konumu da bulunmaktadır.

Eğer kötülükle davranan bu kişi ya da gruplar isyanda bulunuyor, direnişe geçiyor ve saldırılar düzenliyorlarsa, o zaman devlet kendisini tüm güçleriyle korumaktadır. Ayette geçen "azap" kelimesiyle de devletin kendini savunmasına işaret ediliyor olabilir. Bu cezalandırma yöntemlerinin üzerinde durulurken, Hz.Zülkarneyn'in askeri ve polisiye gücüne, kolluk kuvvetlerine de işaret edilmektedir.

Ayette geçen "göze" kelimesi bazı yorumcular tarafından farklı şekillerde tefsir edilmektedir. Buna göre, Hz. Zülkarneyn "sebep" aracılığıyla uzayda bir yolculuk yapmış ve Güneş'i bir "karadelik"in içine girerken görmüştür. Karadelikler güneşlerin battıkları, yani içinde yok oldukları, ölen yıldızlardır. Bazı ölen yıldızlar büzülmekte, küçük bir hacim içinde çok yoğun bir maddeyi barındırmaktadırlar. Güneş'ten 3 kat büyük olan bu yıldızlar, sadece birkaç kilometre çapındadırlar. Böyle olunca da çekim güçleri muazzam bir şekilde artmakta, ışığı, sesi hatta zamanı bile yutmaktadırlar. Kendisine yakın olan yıldızları içine çekmekte ve içine çektiği her yıldızla çekim güçleri bir kat daha artmaktadır.[6]

Karadelikler kendilerine yaklaşan cisimleri yutmaları sebebiyle "karabataklık" şeklinde düşünülmektedirler ve ışımamaları sebebiyle de "karadelik" adını almaktadırlar.

Dedi ki: "Kim zulmederse biz onu azablandıracağız, sonra Rabbine döndürülür, O da onu görülmemiş bir azabla azablandırır." (Kehf Suresi, 87)

Ayette geçen ifadelerden Hz. Zülkarneyn'in Müslüman bir idareci, devletinin ise Müslüman bir devlet olduğu anlaşılmaktadır. Hz. Zülkarneyn konuşmalarında hemen Allah'ı ve ahiret gününü hatırlatmakta yani onlarla Müslümanca konuşmaktadır.

Hz. Zülkarneyn'in vurguladığı bir diğer konu ise zulmün karşılığının o zamanki hukuka göre belirlendiğidir. Ayette geçen azaplandırmadan kasıt -yukarıda da ifade ettiğimize benzer- cezai yaptırımlardır. Allah o dönemde, inkar eden topluluğun bu dünyadaki azabını, Hz. Zülkarneyn'in eliyle takdir etmiştir. Ancak bu azap, yaptıkları zulme karşılık olarak dünya hayatında verilen bir cezadır. Rabbimizin **"Ahiret azabı ise, muhakkak çok daha büyüktür; bir bilseler"** (Kalem Suresi, 33) ayetinde de bildirdiği gibi ahiretteki karşılık çok daha şiddetli, çok daha çetindir.

Allah'ın varlığını ve ahireti inkar eden, Kuran'ın hükümlerini yalanlayan her insan, hem dünyada hem de ahirette mutlaka hak ettiği karşılığı görecektir. Nitekim tarih boyunca pek çok kavim dünya hayatında büyük azaplara uğratılmıştır. Elçilerin Allah'a imana davet ettikleri kavimlerden bu daveti reddedenler dünya hayatındaki azapla karşılaşmıştır. Allah bu kavimlerin helaklarını haber verdiği ayetlerde, ahiret azabının çok daha şiddetli olduğunu da hatırlatmış, insanlara asıl çekinmeleri gereken azabın ahiret azabı olduğunu bildirmiştir. Ayetlerde Allah şöyle bildirir:

Böylece Biz de onlara dünya hayatında aşağılanma azabını taddırmak için, o uğursuz günlerde üzerlerine 'kulakları patlatan bir kasırga' gönderdik. Ahiret azabı ise daha (büyük) bir aşağılanmadır. Ve onlara yardım edilmeyecektir. (Fussilet Suresi, 16)

İşte Biz ölçüsüzce davrananları ve Rabbinin ayetlerine inanmayanları böyle cezalandırırız; ahiretin azabı ise gerçekten daha şiddetli ve daha süreklidir. (Taha Suresi, 127)

Ayette cehennemde inkarcıların karşılaşacağı bu azap "görülmemiş bir azap" olarak tarif edilmektedir. Bu kelimeyle, ahiret azabının insanların dünyada karşılaştığı, görüp, bildikleri her türlü azaptan çok daha şiddetli olduğuna işaret edilmektedir. O nedenle insanların dünyada karşılaştıkları azaplardan önce ahiret azabını düşünmeleri ve bundan korkmaları gerekmektedir. Bu şiddetli korku insanların yaptıkları hatalardan dolayı tevbe etmelerine ve inkardan vazgeçip, kendilerini Allah'a teslim etmelerine vesile olabilir.

Kim iman eder ve salih amellerde bulunursa, onun için güzel bir karşılık vardır. Ona buyruğumuzdan kolay olanını söyleyeceğiz." (Kehf Suresi, 88)

Bu ayetten Hz. Zülkarneyn'in sadece bir devlet adamı ve hakim değil, aynı zamanda tebliğci bir Müslüman, bir mürşid olduğu da anlaşılmaktadır. Tebası altındaki insanları eğittiği, onlara Allah'ın rızasına uygun tarzda hükmettiği açıkça anlaşılmaktadır.

Hz. Zülkarneyn, karşılaştığı topluluğu hemen Allah'a imana, samimiyete, Kuran'da bildirilen salih amelleri, ibadetleri yerine getirmeye davet etmektedir. Bu kişileri teşvik etmek için dünya ve ahiret hayatındaki karşılığa dikkat çekmekte, böylece onları hidayete çağırmaktadır. Bu, tüm elçilerin gönderildikleri kavimlere yaptıkları bir davettir. Peygamberler durmaksızın insanları Allah'ın yoluna çağırmışlar, çeşitli metodlar geliştirerek insanların vicdanlarını harekete geçirmek için çalışmışlardır.

Ayetlerde dikkat çekilen bir diğer konu ise, insanlardan ne tepki gelirse gelsin kararlı davranmak, Allah'ın "iyiliği emredip kötülükten men etme" emrini mutlak surette yerine getirmektir. Bu, peygamberler gibi salih müminlerin de üzerine düşen önemli bir sorumluluktur. Bir ayette şöyle buyrulmaktadır:

Sizden; hayra çağıran, iyiliği emreden ve kötülükten sakındıran bir topluluk bulunsun. Kurtuluşa erenler işte bunlardır. (Al-i İmran Suresi, 104)

Kehf Suresi'ndeki bu ayette dikkat çekilen bir diğer önemli konu ise, Müslümanlara kolaylık yolunun gösterilmesinin ve zorluk çıkarılmamasının önemidir. İyi insanlara yaptıkları işlerde, aldıkları kararlarda ve günlük hayatları içinde kolaylık, rahatlık ve huzur sağlanmalıdır. Nitekim ayette **"Allah, size kolaylık diler, zorluk dilemez"** (Bakara Suresi, 185) şeklinde Rabbimiz bildirmekte ve iman edenlere önemli bir hatırlatmada bulunmaktadır. Allah bir diğer ayetinde **"Andolsun Biz Kur'an'ı zikr (öğüt alıp düşünmek) için kolaylaştırdık. Fakat öğüt alıp-düşünen var mı?"** (Kamer Suresi, 17) şeklinde buyurmaktadır. Dolayısıyla müminler, her zaman kolaylık yolunu seçmenin Kuran ahlakının bir gereği olduğunu bilmelidirler. Ayrıca Allah'ın **"Ve**

seni kolay olan için başarılı kılacağız" (Ala Suresi, 8) şeklindeki müjdesini akıllarından çıkarmamalıdırlar. Allah Hac Suresi'nde şu şekilde bildirir:

Allah adına gerektiği gibi cehd edin (çaba harcayın). O, sizleri seçmiş ve din konusunda size bir güçlük yüklememiştir, atanız İbrahim'in dini(nde olduğu gibi). O (Allah) bundan daha önce de, bunda (Kur'an'da) da sizi "Müslümanlar" olarak isimlendirdi; elçi sizin üzerinize şahid olsun, siz de insanlar üzerine şahidler olasınız diye. Artık dosdoğru namazı kılın, zekatı verin ve Allah'a sarılın, sizin Mevlanız O'dur. İşte, ne güzel mevla ve ne güzel yardımcı. (Hac Suresi, 78)

Sonra (yine) bir yol tuttu. Sonunda güneşin doğduğu yere kadar ulaştı ve onu (güneşi), kendileri için bir siper kılmadığımız bir kavim üzerine doğmakta iken buldu. İşte böyle, onun yanında "özü kapsayan bilgi olduğunu" (veya yanında olup-biten herşeyi) Biz (ilmimizle) büsbütün kuşatmıştık. (Kehf Suresi, 89-91)

Hz. Zülkarneyn ikinci kez yol tuttuğunda bu kez doğu tarafına doğru gider. Ayette geçen bu ifade ile, muhtemelen yine haritaya göre en doğudaki Kore, Çin ya da Kuzey Çin (Mançurya) gibi bölgelere işaret ediliyor olabilir.

Ayetin devamında Hz. Zülkarneyn'in **"Güneş'i kendileri için bir siper kılmadığımız bir kavim"** ile karşılaştığından bahsedilmektedir. Ayette geçen siper kelimesinin Arapçası "sitren"dir ve bu kelime "örtmek, gizlemek" anlamına gelen Arapça "setere" fiilinden gelmektedir. Buradan anlaşıldığı gibi siper kelimesi bu ayette, "elbise ya da binadan müteşekkil örtü" anlamında kullanılmaktadır.

Dolayısıyla söz konusu topluluk, içinde barınabilecekleri bir evleri olmayan, düz bir arazide yaşayan, güneşten korunabilecekleri barınakları, şemsiyeleri veya herhangi başka bir gereçleri bulunmayan, dışarıda yaşayan göçebe bir topluluk olabilir. Geceleri çalışıp, gündüzleri de yer altında bir sığınakta yaşıyor olabilirler. Aynı zamanda giyecekleri olmayan, ilkel şartlarda, medeni olmayan bir ortamda yaşayan bir topluluk olmaları da muhtemeldir. Nitekim Ömer Nasuhi Bilmen de ayette geçen bu ifadeyi aynı şekilde tefsir etmektedir:

"Zülkarneyn'in bu seyahatinde (güneşin doğduğu bir cihete kavuştu) güneşin ilk ziya neşrettiği bir mamureye geldi. O güneşi (bir kavim üzerine tulu eder buldu ki, onlar için güneşe karşı bir siper yapmış değildik) bu kavim için güneşin şulelerini bertaraf edecek bir giysi, bir bina ve bir tepe gibi birşey bulunmuyordu. Bunlar güneş doğunca, ya yer altındaki mahzenlere veya denize sokulurlardı. Güneş bertaraf olunca çıkar maişetleriyle uğraşırlardı."[7]

91. ayette ise Hz. Zülkarneyn'in özü kapsayan bir bilgiye sahip olduğundan bahsedilmektedir. Özü kapsayan bilgi ifadesinin Arapçadaki karşılığı "hubr"dur. Ve bu kelime "bütün incelikleri ve hakikati bilme" anlamında kullanılmaktadır.

Bu ilim daha önceki bölümlerde de vurguladığımız gibi Allah'ın dilediği kullarına Kendi Katından verdiği özel bir ilimdir. Kehf Suresi'nin 68. ayetinde de dikkat çekildiği gibi, Hz. Hızır da bu özel ilme sahip kutlu bir kişidir.

Sonra bir yol (daha) tuttu. İki seddin arasına kadar ulaştı, onların (sedlerin) önünde hemen hemen hiçbir sözü kavramayan bir kavim buldu. (Kehf Suresi, 92-93)

Hz. Zülkarneyn üçüncü kez yol tuttuğunda bu kez geri döner ve en doğu ile en batı arasında bir bölgeye ulaşır. Burası, Himalayalar'da bir bölge olabilir. Nitekim Bediüzzaman Said Nursi de aynı bölgelere işaret etmekte ve Hz. Zülkarneyn'in "... Hind ve Çin'deki akvam-ı mazlumeye tecavüzlerini durdurmak için o Himalaya silsilelerine yakın iki dağ ortasında uzun bir sed yaptığı ve o akvam-ı vahşiyenin kesretle hücumlarına çok zaman mani olduğunu..."[8] hatırlatmaktadır. Üstad'ın da belirttiği gibi bu iki set, iki dağ silsilesi olabilir.

Ayette Hz. Zülkarneyn'in yeni gittiği bölgede karşılaştığı topluluğun hemen hiçbir sözü kavramadıkları da ifade edilmektedir. "Hiçbir söz" değil, "hemen hemen hiçbir söz" denmesi, bu topluluğun farklı ve alışılmışın dışında bir dil konuştuğuna işaret ediyor olabilir.

Ancak Hz. Zülkarneyn bu kavimle konuşabilmektedir. Bu durumda Hz. Zülkarneyn ya özel bilgisiyle bu farklı dili anlayıp konuşuyordur ya da yanında bulunan kişiler bu dili anlıyor olabilirler. Bu ayet, Hz. Zülkarneyn'in yanında bu konularda bilgili özel bir ekibi olduğuna işaret ediyor olabilir.

Ayetlerden ayrıca Hz. Zülkarneyn'in gittiği her yerde sefalet, yoksulluk ve zayıf bırakılmışlık olduğu anlaşılmaktadır. Batı tarafındaki topluluk da, doğudaki topluluk da ihtiyaç içindedir. Doğudaki topluluk güneşten korunacak bir barınakları olmayacak kadar büyük bir sefaletle iç içedir. İki setin arasındaki halk ise cehalet içindedir, kültürel ve teknolojik açıdan gelişmemiştir. Ayrıca kendilerini dış tehlikelerden korumaktan aciz bir topluluktur. Bu nedenle de ülke büyük bir anarşi tehlikesiyle karşı karşıyadır. Hz. Zülkarneyn'den yardım istemelerinin en önemli nedeni de işte bu yoksulluk, cehalet ve kargaşa olabilir. Bunların hepsi o dönemde yeryüzünde mevcut durumu anlamamız için önemli işaretlerdir.

Dediler ki: "Ey Zu'l-Karneyn, gerçekten Ye'cuc ve Me'cuc, yeryüzünde bozgunculuk çıkarıyorlar, bizimle onlar arasında bir sed inşa etmen için sana vergi verelim mi? (Kehf Suresi, 94)

Arapçaya başka bir dilden girdikleri tahmin edilen Ye'cüc ve Me'cüc kelimeleri ile yeryüzünde bozgunculuk yapan bir topluluğa dikkat çekilmektedir. Nitekim İslam alimleri de yorumlarında Ye'cüc ve Me'cüc'ün o bölgede zorbalık yapan, fesat çıkaran, insanlara zulmeden bir ya da daha fazla kavim olduklarını ifade etmektedirler.

Ye'cüc ve Me'cüc'ün bozgunculukları nedeniyle zor durumda olan bu kavim, Hz. Zülkarneyn'den kendilerine yardım etmesini istemekte, bu yardımın karşılığında da ona vergi vermeyi teklif etmektedirler. Buradan Hz. Zülkarneyn'in tek başına bir kişi olmadığı, bir devleti yönettiği anlaşılmaktadır. Aynı Hz. Süleyman gibi Hz. Zülkarneyn de devlet gücüne ve askeri güce sahiptir.

Ayette işaret edilen bir diğer konu da Hz. Zülkarneyn'in yanında, önceki ayette işaret edilen dil uzmanları gibi, bayındırlık ve imar konularından da anlayan bir ekip olduğudur. Hz. Zülkarneyn'in bu konularla ilgilendiği, mimari ve imar teknolojisini iyi bildiği de yapılan yardım talebinden anlaşılmaktadır. Hatta bu konulardaki bilgisi ile tanındığı, meşhur olduğuna da ayetlerde işaret edilmektedir. Onun bu ünü nedeniyle, diğer devletler kendisinden bu yönde bir yardım istemektedirler. Tüm bu özellikleri, Hz. Zülkarneyn'in devletinin gücünü ve çapını anlamak için de bir delil niteliğindedir.

Hz. Zülkarneyn ayrıca "yeryüzünde bozgunculuğu ve fitneyi önleyen bir kişi" olarak da tanınmaktadır. Bu nedenle de zor durumda olan, bu yönde sıkıntı çeken, iç karışıklıklar yaşayan veya dışarıdan baskı gören devletler ondan yardım istemektedirler. Bu, Hz. Zülkarneyn'in dünyaya nizam veren, komşu ülkelerin yardım istediği, askeri gücüne ve yeryüzünde bozgunculuğu önleyici yönüne güvendiği, çok güçlü bir devletin başında olduğunun bir delili olabilir. Bir milletin başka bir devletten yardım talep etmesi, üstelik bu yardımın karşılığında vergi vermeye razı olması bu milletin içinde bulunduğu sıkıntılı duruma çözüm bulamadığının göstergesidir. Yardım istedikleri devletin de, kendileri için zorlu olan konulara çözüm bulabilen, güçlü ve yerleşik bir hakimiyete sahip olduğunun apaçık bir alametidir.

Hz. Zülkarneyn'in hem batı tarafında hem de doğu tarafında böyle büyük saygı görmesi ve etkili olması onun dünyaya hakim bir devletin başında olduğunun göstergesi olabilir. Dolayısıyla ayetlerden onun, yeryüzüne barış, adalet ve güvenlik getirmekle sorumlu olduğunu bilen bir lider olduğunu anlıyoruz. Kendisini sadece kendi ülkesinden değil, dünyanın her bölgesinden sorumlu hissetmektedir. Allah bu ayetiyle, yeryüzüne adalet, barış ve güvenlik getirmenin her Müslümanın üzerine bir sorumluluk olduğuna da işaret etmektedir. Her ülke kendi imkanları doğrultusunda dünya sorunları ile ilgilenmeli ve ihtiyaç içinde olan topluluklara maddi ve manevi yardımda bulunmalıdır.

Hz. Zülkarneyn kıssasıyla ahir zamanda İslam ahlakının da –aynı Hz. Zülkarneyn'de olduğu gibi- tüm dünyaya hakim olacağına işaret edilmektedir. Rabbimiz Nur Suresi'nde bu güzel müjdeyi iman edenlere şu şekilde bildirmektedir:

Allah, içinizden iman edenlere ve salih amellerde bulunanlara va'detmiştir: Hiç şüphesiz onlardan öncekileri nasıl 'güç ve iktidar sahibi' kıldıysa, onları da yeryüzünde 'güç ve iktidar sahibi' kılacak, kendileri için seçip beğendiği dinlerini kendilerine yerleşik kılıp sağlamlaştıracak ve onları korkularından sonra güvenliğe çevirecektir. Onlar, yalnızca Bana ibadet ederler ve Bana hiçbir şeyi ortak koşmazlar. Kim bundan sonra inkar ederse, işte onlar fasıktır. (Nur Suresi, 55)

Dedi ki: "Rabbimin beni kendisinde sağlam bir iktidarla yerleşik kıldığı (güç, nimet ve imkan), daha hayırlıdır. Madem öyle, bana (insani) güçle yardım edin de, sizinle onlar arasında sapasağlam bir engel kılayım." (Kehf Suresi, 95)

Bu ayette tekrar Hz. Zülkarneyn'in iktidarının sağlamlığına dikkat çekilmektedir. Onun iktidarı en küçük bir darbede yıkılacak kadar çürük ve zayıf bir iktidar değildir. Son derece güçlü, halkına ve ihtiyaç içinde olan diğer milletlere güven veren, yönetim şekli ve uygulamalarıyla insanlar üzerinde tedirginlik oluşturmayan bir devlettir. Allah'ın izniyle hiçbir zorluk ve darbe ile yıkılmayacak bir sağlamlığa sahip görünmektedir. Bu ayetle Allah, iç ve dış muhalefetin, baskıların ve zorbalıkların asla etki etmeyeceği, çatışma, kaynama ve ayaklanmalarla sarsılmayacak kadar devlete hakim bir iktidarın önemine dikkat çekmektedir.

Hz. Zülkarneyn yaptığı yardım karşılığında hediye almamaktadır. Kuran'da peygamberlerin bu ahlakıyla ilgili başka örnekler de bulunmaktadır. Örneğin Hz. Süleyman'ın kendisine gönderilen hediyeleri reddedişi Kuran'da şöyle bildirilmiştir:

"Ben onlara bir hediye göndereyim de, bir bakayım elçiler neyle dönerler." (Elçi hediyelerle) Süleyman'a geldiği zaman: "Sizler bana mal ile yardımda mı bulunmak istiyorsunuz? Allah'ın bana verdiği, size verdiğinden daha hayırlıdır; hayır, siz, hediyenizle sevinip öğünebilirsiniz" dedi. (Neml Suresi, 35-36)

Hz. Süleyman'ın da, Hz. Zülkarneyn'in de kendilerine teklif edilen maddi karşılığı kabul etmemesinin pek çok hikmeti olabilir. Bu hikmetlerden biri alacağı bir yardımın karşı tarafta oluşturabileceği olumsuz etkileri engellemek olabilir. Çünkü insanın maddi yardımda bulunduğu bir kişiye karşı saygısında, itaatinde ve boyun eğiciliğinde azalma olabilir. Bu, insan psikolojisinde olan bir ruh halidir. Ayette böyle bir duruma mahal vermemek için, yapılan bir yardımın ücretsiz ve ikram olarak yapılmasının önemine işaret edilmektedir. Hiç şüphesiz böyle bir yardım hem sevgiyi, hem de bağlılığı daha çok artıracaktır. Üstelik Hz. Zülkarneyn de tıpkı Hz. Süleyman gibi, ekonomisi ve

hazinesi çok güçlü bir devletin başındadır ve bu zengin devletin, yaptığı yardıma bir karşılık beklemeye ihtiyacı yoktur.

Ancak Hz. Zülkarneyn, maddi karşılık almadığı bu kavmin, yapacağı yardıma insan gücüyle destek olmalarını istemektedir. Böylece kendi devletinin insan gücünü kullanmayı tercih etmemekte, yardım ettiği kavmin yerel halkını görevlendirmekte, onlara çeşitli sorumluluklar vermektedir. Bu şekilde, onlara sanatı ve bilimi öğretmekte, kültürel ve teknolojik açıdan ilerlemelerini sağlamaktadır. Ayrıca atıl ve boş duran insan gücünü harekete geçirmektedir. Böylece hem kendi devletinin hazinesinden gereksiz harcama yapmamakta, hem de kendi savunmalarında görevlendirmek suretiyle onları ülkelerine fayda sağlar hale getirmektedir. Adalete, saygıya ve hakkaniyete dayanan böyle bir ilişki hiç şüphesiz karşılıklı güveni ve halkın desteğini kolaylıkla elde edebilir.

Böyle bir uygulamanın pek çok olumlu yönü vardır. Bunlardan birincisi, halkın eğitimi ve yetişmiş insan gücünün artmasıdır. Ayrıca halk tembellikten ve ataletten kurtulacak, kendi çabaları ile başarı elde etmenin huzurunu yaşayacaktır. Bu aynı zamanda, milletin özgüvenini kazandıracak bir uygulamadır. Kendi devletinin bekası için çalışan bir milletin yaptığı işte zorluk çıkarması, isyana ve başkaldırıya eğilim göstermesi çok zordur. Dolayısıyla bu yardım sırasında da halk kolaylıkla yönetilecektir. Ayrıca insanlar kendi kavimlerinden insanlarla daha rahat ve daha verimli çalışır, kendi milletlerine hizmet etmekten daha çok zevk alırlar. Allah rızası için yapılan işlerde tabi ki bunun ehemmiyeti yoktur. Ama her insanın bu konuda titizlik göstermesi, sadece Allah rızasını gözetmesi beklenemez. Bu vesileyle dindar olanlar gibi, dindar olmayan insanların da hukukları korunmuş olur. Burada Hz. Zülkarneyn'in, yaşadığı dönemde dünyanın dört bir yanını fethetmiş bir hükümdar olarak ne kadar akılcı bir politika izlediğini görmek mümkündür.

Ayette Hz. Zülkarneyn'in "bir engel yaptığından" bahsedilmektedir. Burada geçişi engelleyen bir yapının inşa edilmesiyle, yıkılmaz ve devrilmez mimariye, yüksek teknolojiye işaret edilmektedir. Özellikle de bina, köprü başta olmak üzere her türlü imarın sağlam olması son derece önemlidir. Bu gibi yapılar deprem, sel, yağmur gibi doğal felaketlerle ya da herhangi bir askeri saldırıyla yıkılmayacak kadar sağlam yapılmalıdır.

"Bana demir kütleleri getirin", iki dağın arası eşit düzeye gelince, "Körükleyin" dedi. Onu ateş haline getirinceye kadar (bu işi yaptı, sonra:) dedi ki: "Bana getirin, üzerine eritilmiş bakır (katran) dökeyim." (Kehf Suresi, 96)

Ayette Hz. Zülkarneyn'in iki dağ arasında set inşa ederken betonarme teknolojisinden faydalandığına işaret ediliyor olabilir. Bu teknoloji günümüzde hemen hemen tüm binaların ve büyük barajların inşaatlarının yapımında kullanılmaktadır.

Ayrıca ayette Hz. Zülkarneyn'in iki dağ arasındaki bu sağlam engeli yaparken demir ve katranı (bazı tefsircilere göre erimiş bakırı) kullandığı haber verilmektedir. İnşaat sektöründe kullanılan en sağlam malzeme demirdir. Binaların ya da köprü, baraj gibi mimari eserlerin sağlamlığının artırılması için mutlaka demir kullanılması gerekir. Çünkü demir olmadan yapılan inşaatlar en ufak bir hasarda, sarsıntıda ya da tahribatta hemen çökerler.

Hz. Zülkarneyn, seti oluştururken demir kütleleri ve harç kullanarak büyük bir set meydana getirmiş olabilir. Demirleri uç uça getirmiş ve üzerlerine dökülen harç ile sağlam bir betonarme yapı oluşturmuştur. (En doğrusunu Allah bilir).

Ayette "eritilmiş bakır" olarak çevrilen ifadenin bir anlamı da "katran"dır. Katran, demiri nem ve deniz suyundan korumak için kullanılan, çam ağacından ve maden kömüründen elde edilen bir kaplama maddesidir. Hz. Zülkarneyn katranı, oluşturduğu demirden yapının üzerine akıtmış ve bu sayede demirin okside olup, paslanmasını engellemiş olabilir. Nitekim bugün modern betonarme teknolojisiyle inşa edilen yapılarda da katran benzeri yalıtım malzemeleri sıkça kullanılmaktadır.

Hz. Zülkarneyn betonarme yapıyı oluşturmak için üzerine katran akıtılmış olan demiri, kum, kireç, çakıl taşı ve sudan oluşturulan bir harç malzemesi ile birleştirmiş olabilir. Böylece betonun çok daha güçlü olmasını sağlamış olabilir. Normal şartlar altında kum ve kireçle yapılan bir harç kolaylıkla delinebilir. Ancak bu harç demirle takviye edilince, delinmesi mümkün olmaz. Bu yapı, delmek isteyenler açısından son derece caydırıcı olur. Bu betonarme yapının üzerine uygulanan bir baskı sonucunda yıkılması, zarar görmesi, üzerinde geçiş yapılacak bir delik açılması, o zamanki şartlarda yıkılması Allah'ın dilemesi dışında imkansızdır.

Böylelikle, ne onu aşabildiler, ne onu delmeye güç yetirebildiler. Dedi ki: "Bu benim Rabbimden bir rahmettir.

Rabbimin va'di geldiği zaman, O, bunu dümdüz eder; Rabbimin va'di haktır." (Kehf Suresi, 97-98)

Kehf Suresi'nin 97. ayetinde Zülkarneyn tarafından yapılan setin aşılamadığı bildirilmektedir. Bu ifade setin yüksek olduğuna bir işarettir. Ayrıca o dönemin insanlarının bu seti delmeye güç yetirememeleri ise setin dayanıklılığına dikkat çekmektedir. Bu dayanıklılık da yine söz konusu setin yapımında, günümüzde tüm modern yapılarda kullanılan betonarme teknolojisine benzer sistemle inşa edildiğinin delillerinden olabilir.

Ayrıca 98. ayette bildirildiği üzere, Hz. Zülkarneyn'in setin yapımını tamamladıktan sonra ilk hatırlattığı şey Allah'ın, Rahman ve Rahim sıfatlarıdır. O, bu setin Allah'ın merhametinin bir delili olduğunu ve Allah dilemedikçe böyle bir seti yapmayı hiç kimsenin başaramayacağını çok iyi bilmektedir. Bu nedenle de seti yapanın Rabbimiz olduğunu hemen hatırlatmakta, böylece insanların bu başarıyı kendilerinden sanma gafletine düşmelerine engel olmak istemektedir.

Kehf Suresi'nin 98. ayetinde Hz. Zülkarneyn'in inşa ettiği bu güçlü setin kıyamete kadar baki kalacağı da haber verilmektedir. Ayette geçen vaad kelimesi, bir sonraki ayetten de anlaşıldığı gibi kıyameti ifade etmektedir. Bu ise, setin kıyamete kadar korunacağı anlamına gelmektedir.

Ayette yapımı bildirilen bu setin yeri belki zaman içinde bulunur, belki bulunmayabilir. Bunun bilgisi Rabbimizin Katındadır. Önemli olan şudur: Ayette haber verildiği gibi bu setin kıyamete kadar yıkılması mümkün değildir. Allah ayetinde bu setin ancak kıyamette yıkılacağını açıkça haber vermiştir. Nitekim Allah kıyamet günü herşeyin yıkılacağını, dağların yürütüleceğini, yer üzerinde hiçbir şeyin kalmayacağını diğer pek çok ayetinde de bildirmiştir. Bu ayetlerden birkaçı şöyledir:

Dağları yürüteceğimiz gün, yeri çırılçıplak (dümdüz olmuş) görürsün... (Kehf Suresi, 47)

Yer, düzlendiği, içinde olanları dışa atıp boşaldığı, Ve 'kendi yaratılışına uygun Rabbine boyun eğdiği zaman. (İnşikak Suresi, 3-5)

Sana dağlar hakkında soruyorlar. De ki: "Benim Rabbim, onları darmadağın edip savuracak. Yerlerini bomboş, çırçıplak bırakacaktır. Orada ne bir eğrilik göreceksin, ne de bir tümsek. (Taha Suresi, 105-107)

Biz o gün, bir kısmını bir kısmı içinde dalgalanırcasına bırakıvermişiz. Sur'a da üfürülmüştür, artık onların tümünü birarada toparlamışız. Ve o gün, cehennemi, inkar edenlere tam bir sunuşla sunmuşuz. (Kehf Suresi, 99-100)

T üm kainatın da bir ölümü olduğu Kuran'da bildirilmektedir. Ölümlü olan yalnız insan değildir. Tüm hayvanlar, bitkiler, gezegenler, kısacası yaratılmış olan canlı cansız tüm maddesel varlıklar bir gün mutlaka yok olacaklardır. Kuran'da bu gün, **"İnsanların, alemlerin Rabbi için kalkacağı..."** (Mutaffifin Suresi, 6) gün şeklinde tarif edilmektedir.

Kıyamet dehşet verici bir gündür. O gün, önceden inanmamış olanlar, Allah'ın azametini, kudretini ilk kez, hem de çok büyük bir şiddetle hissedeceklerdir. İşte bu nedenle kıyamet, inkarcılar için başlı başına büyük bir azap, bir dehşet, pişmanlık, acı ve şaşkınlık günüdür. Kıyameti gören insan, hiçbir şekilde tarif edilemeyecek, dünyadaki tüm korkulardan yüzlerce kat şiddetli olan bir korkuya kapılacaktır.

Kıyametin başlangıcı Sur'a üfürülmesi ile olur. Bu, dünyanın ve bütün evrenin toplu yıkımının ve sonun başlangıcının işaretidir. Artık geriye dönüş yoktur. Dünya hayatının tamamen bitip herkes için gerçek hayatın, yani ahiretin başladığının sesidir bu. Bu ses, inkar edenlerin kalplerinde kesintisiz ve sonsuza dek taşıyacakları korku, dehşet, yılgınlık ve şaşkınlığı başlatan ilk sestir. Müddessir Suresi'nde kıyamet gününün inkar edenler için nasıl bir an olduğu şöyle belirtilmiştir:

Çünkü o boruya (sur'a) üfürüldüğü zaman. İşte o gün, zorlu bir gündür. Kafirler içinse hiç kolay değildir. (Müddessir Suresi, 8-10)

Kehf Suresi'nin bu ayetlerinde de kıyamet anında bu kavimlerin dalgalar halinde birbirlerine geçeceğine dikkat çekilmektedir. İnsanlar, ölüm korkusunun verdiği sarhoşluk içinde dalgalanır gibi bir oraya, bir diğer tarafa gideceklerdir. Kontrollerini tamamen yitirecek, korku içinde ne yaptıklarını, nereye gittiklerini şaşıracaklardır.

İnsan dünyada kıyametten ne kadar gaflette ve ona karşı ne kadar hazırlıksızsa, o gün kapılacağı dehşet de o denli büyük olur. Bu korku ve dehşet hissi, kendisine ölüm anı gelmesinden itibaren sonsuza kadar peşini bırakmayacaktır. Bu korkunun,

çocukların saçlarını bile bir anda ağartabilen bir korku olduğu ayetlerde şöyle haber verilmektedir:

Eğer inkar edecek olursanız, çocukların saçlarını ağartan bir günde kendinizi nasıl koruyacaksınız? Bu nedenle gök bile yarılıp-çatlamıştır; (artık) O'nun va'di gerçekleştirilip-yerine getirilmiştir. (Müzzemmil Suresi, 17-18)

Allah'ı, o güne kadar yaptıklarından habersiz sananlar o anda kendilerinin aslında kıyamet gününe kadar zaman verilmiş aciz kullar olduklarını anlarlar. Çünkü Allah, o zamana dek ayette bildirildiği üzere; **"... onları yalnızca gözlerin dehşetle belireceği bir güne ertelemektedir."** (İbrahim Suresi, 42) Diğer ayetlerde de, inkarcıların korku ve şaşkınlığı şöyle tarif edilir:

Kaari'a (başa çarpıp patlak verecek felaket)... Nedir kaari'a? Sana o kaaria'yı bildiren nedir? İnsanların, 'her yana dağılmış' pervaneler gibi olacakları gün ve dağların 'etrafa saçılmış' renkli yünler gibi olacakları (gün). (Kaaria Suresi, 1-5)

Hac Suresi'ndeki ayetlerde ise, insanların adeta şuurlarını kaybettikleri, kendilerini bilmezcesine koşuşturdukları şu şekilde aktarılır:

Ey insanlar, Rabbinizden korkup-sakının, çünkü Kıyamet saatinin sarsıntısı büyük bir şeydir. Onu gördüğünüz gün, her emzikli kendi emzirdiğini unutup geçecek ve her gebe kendi yükünü düşürecektir. İnsanları da sarhoş olmuş görürsün, oysa onlar sarhoş değillerdir. Ancak Allah'ın azabı pek şiddetlidir. (Hac Suresi, 1-2)

İnsanların o günkü çaresizliğini anlatan ayetlerden birkaçı da şöyledir:

Ay karardığı, Güneş ve Ay birleştirildiği zaman. İnsan o gün: "Kaçış nereye?" der. Hayır, sığınacak herhangi bir yer yok. O gün, 'sonunda varılıp karar kılınacak yer (müstakar)' yalnızca Rabbi'nin katıdır. (Kıyamet Suresi, 8-12)

Ki onlar, Beni zikretme (konusun)da gözleri bir perde içindeydi. (Kuran'ı) dinlemeye katlanamazlardı. (Kehf Suresi, 101)

Kehf Suresi'nin bu ayetinde Allah inkar edenlerin zikirden yana gaflet içinde olduklarını bildirmektedir. Rabbimiz bir başka ayetinde de **"Hayır, onlar Rablerini zikirden yüz çevirenlerdir"** (Enbiya Suresi, 42) şeklinde buyurmaktadır. Onlar Allah'ın ayetlerini inkar etmekte, kainatın her bir detayındaki yaratılış delillerini görmezlikten gelmekte ve Allah'ın insanlara bir hidayet rehberi olarak indirdiği Kuran'ı dinlemekten şiddetle kaçmaktadırlar. Oysa Allah zikrin önemini pek çok ayette vurgulamakta ve aksinin gaflet hali olacağını bildirmektedir:

"Rabbini, sabah akşam, yüksek olmayan bir sesle, kendi kendine, ürpertiyle, yalvara yalvara ve için için zikret. Gaflete kapılanlardan olma." (Araf Suresi, 205)

İnsan, Kuran ahlakını yaşamakla, her yaptığı işte Allah'ın rızasını aramakla ve Allah'ın emir ve tavsiyelerine titizlikle uymakla yükümlüdür. Zikrin önemi Ankebut Suresi'nde de şu şekilde bildirilir:

Sana Kitap'tan vahyedileni oku ve namazı dosdoğru kıl. Gerçekten namaz, çirkin utanmazlıklar (fahşa)dan ve kötülüklerden alıkoyar. Allah'ı zikretmek ise muhakkak en büyük (ibadet)tür. Allah, yaptıklarınızı bilir. (Ankebut Suresi, 45)

Müminler için ise Allah'ın **"Ey iman edenler, ne mallarınız, ne çocuklarınız sizi Allah'ı zikretmekten 'tutkuya kaptırarak-alıkoymasın'; kim böyle yaparsa, artık onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir."** (Münafıkun Suresi, 9) emri gereği zikir herşeyden önemlidir. Allah **"Rabbinin ismini zikret ve her şeyden kendini çekerek yalnızca O'na yönel"** (Müzzemmil Suresi, 8) şeklinde buyurmuştur. Müslümanların Allah'ı zikretme konusundaki kararlılıkları bir ayette de şu şekilde bildirilir:

(Öyle) Adamlar ki, ne ticaret, ne alış-veriş onları Allah'ı zikretmekten, dosdoğru namazı kılmaktan ve zekatı vermekten 'tutkuya kaptırıp alıkoymaz'; onlar, kalplerin ve gözlerin inkılaba uğrayacağı (dehşetten allak bullak olacağı) günden korkarlar. (Nur Suresi, 37)

Kehf Suresi'nin 101. ayetinde dikkat çekilen bir diğer konu ise inkar edenlerin Kuran'ı dinlemeye katlanamamalarıdır. Onlar kendileri gibi, diğer insanların da Kuran'dan uzak durmalarını isterler. Çünkü Kuran'ı dinleyen bir kişi vicdanının sesine uyarak, iyilerin yanına geçebilir; hakkı uygulamaya, yaşamaya ve yaşatmaya başlayabilir. İşte bu nedenle de inkar edenler, kendilerine yapılan tebliği dinlememek için türlü yöntemler kullanırlar. Allah **"İnkar edenler dediler ki: "Bu Kur'an'ı dinlemeyin ve onda (okunurken) yaygaralar koparın. Belki üstün gelirsiniz."** (Fussilet Suresi, 26) ayetiyle bu kimselerin kullandıkları yöntemi de bildirmiştir.

İnkar edenler Kuran'ı dinlememek için yukarıdaki ayette belirtildiği gibi yüksek sesle üstün gelmeye çaba harcar, konuyu değiştirmeye çalışır veya saldırgan bir üslupla ayetlerin okunmasını engellemeye gayret ederler. Bu yöntemler işe yaramazsa, bu kez iman edenleri susturmak için şiddete, tehdite ve türlü baskı yöntemlerine başvurabilirler. Bunları yapmalarının tek nedeni ise duydukları gerçeklerden etkileneceklerinden, vicdanlarının harekete geçeceğinden ve bazı düşüncelerinin ne kadar hatalı olduğunu fark edeceklerinden korkmalarıdır. Bu korkularını onların yüz ifadelerinden, tavırlarından, Kuran ayetleri okunurken ve yaratılış gerçeği anlatılırken bir anda paniğe kapılmalarından hemen anlamak mümkündür. Tek kurtuluşları Kuran ahlakına uymak olmasına rağmen inkarcıların hakkı dinlemekten kaçacaklarını Allah Yasin Suresi'nde şöyle bildirir:

Onlara: "Önünüzde ve arkanızda olandan sakının, belki esirgenirsiniz" denildiğinde, (dinlemeyip inkara devam ederler). Onlara, Rablerinin ayetlerinden bir ayet gelmeyi görsün, mutlaka ondan yüz çevirirler. (Yasin Suresi, 45-46)

Oysa Kuran'ı dinlememek için kulaklarını tıkayanlar bilmelidirler ki, hesap günü çok büyük bir pişmanlık yaşayacaklardır. O gün tek istedikleri şey ise ölümün herşeyi kesip bitirmesi olacaktır. Bu durum Kuran'da şöyle haber verilir:

Kitabı sol eline verilen ise; o da, der ki: "Bana keşke kitabım verilmeseydi. Hesabımı hiç bilmeseydim. Keşke o (ölüm herşeyi) kesip bitirseydi. Malım bana hiçbir yarar sağlayamadı. Güç ve kudretim yok olup gitti." (Hakka Suresi, 25-29)

İnkar edenler, Beni bırakıp kullarımı veliler edindiklerini mi sandılar? Gerçekten Biz cehennemi kafirler için bir durak olarak hazırlamışız. (Kehf Suresi, 102)

Ayette bazı insanların Allah'ı unutup, O'nun dışında dost ve veliler edindikleri vurgulanmaktadır. Söz konusu insanlar bir zorlukla karşılaştıklarında, bir sıkıntıları olduğunda, yardıma ihtiyaç duyduklarında "veli” edindikleri kişilerin kendilerine yardım edebilecekleri, sıkıntılarını giderebilecekleri yanılgısına düşerler. Oysa insanlardan medet ummak, yardım beklemek çok büyük bir hatadır. Allah dilemedikçe hiçbir insanın bir diğerine yardımda bulunması mümkün değildir. Çünkü Allah'ın dışındaki varlıklar da yalnızca O'nun yarattıklarıdır. O'nun dilemesiyle var olmuşlardır. O'nun dilemesiyle varlıklarını devam ettirirler. Zorlukları giderip kolaylaştıran, sıkıntıları ortadan kaldıran, şifayı ve rızkı veren, güldüren ve ağlatan Allah'tır. Kısaca Allah'tan başka herşey ve herkes, sonsuz aciz, sonsuz fakir, sonsuz muhtaç varlıklardır. Bunların kendilerine ait bir güçleri, kabiliyetleri yoktur; öyle ki kendilerine bile yardıma güç yetiremezler. O halde, ortada Allah'tan başka güvenilecek, yardım umulacak, bir şeyler istenecek, beklenecek kimse de yoktur.

Bu nedenle, Allah'tan değil de başkalarından yardım dilemek, onları veli edinip Allah'ı unutmak, Allah'a güvenmeyip, sebeplere, aracılara, insanlara güvenmek, Allah'ın yarattıklarını Allah'tan bağımsız bir güç, irade ve etki sahibi olarak görmek demektir ki, bu da apaçık şirktir. Allah'ı bırakıp da kullarından yardım bekleyenlerin düştükleri sapkınlık Kuran'da şöyle ifade edilir:

Yardım görürler umuduyla, Allah'tan başka ilahlar edindiler. Onların (o ilahların) kendilerine yardım etmeye güçleri yetmez; oysa kendileri onlar için hazır bulundurulmuş askerlerdir. (Yasin Suresi, 74-75)

Bir azap yurdu olan cehennemde, Allah'ın "Kahhar" (Kahredici), "Cebbar" (istediğini zorla yaptıran), "Muntakim" (intikam alıcı) gibi isimleri sonsuza dek tecelli edecektir. Kehf Suresi'nin bu ayetinde ise bu sonsuz azabın inkar edenler için bir durak olduğu bildirilmektedir.

İnkar edenler, Allah'ın huzurunda hesaba çekildikten sonra kitaplarını sol yanlarından alırlar. Bu an, sonsuza dek içinde kalacakları cehenneme sürülecekleri andır. İnkar edenler için hiçbir kaçış imkanı yoktur. Cehennem ehlinin her biri, kendisi için görevlendirilmiş bir şahit, bir de sürücü melekle gelir. Konuyla ilgili bazı ayetler şöyledir:

Sur'a da üfürülmüştür. İşte bu, tehdidin (gerçekleştiği) gündür. (Artık) Her bir nefis, yanında bir sürücü ve bir şahid ile gelmiştir. Andolsun, sen bundan gaflet içindeydin; işte Biz de senin üzerindeki örtüyü açıp-kaldırdık. Artık bugün görüş-gücün keskindir. Onun yakını olan (ve yanından ayrılmayan melek) dedi ki: "İşte bu, yanımda hazır durumda olan şey." Siz ikiniz (ey melekler), her inatçı nankörü atın cehennemin içine, Hayra engel olan, saldırgan şüpheciyi, Ki o, Allah'la beraber başka bir ilah edinmişti. Artık ikiniz, onu en şiddetli olan azabın içine atın. (Kaf Suresi, 20-26)

İşte inkar edenler bu korkunç yere doğru yüzüstü sürüklenerek götürülürler. Kuran'da geçen ifadeyle "bölük bölük" cehenneme doğru sevk edilirler. Cehennemin dehşet verici uğultusunu uzaktan duyarlar. (Mülk Suresi, 7-8)

Ayetlerde belirtildiğine göre, inkarcılar, dirilişle birlikte başlarına gelecekleri hissetmeye başlarlar. Boyunları aşağılanmaktan ve utançtan ötürü bükülmüştür. Başları düşmüş, dostsuz, yardımcısız kalmış, kibirleri kırılmış, çökmüş durumdadırlar. Utançlarından dolayı başlarını kaldırmadan gözlerinin ucuyla bakarlar. Bir ayette Rabbimiz şöyle bildirmektedir:

Onları görürsün; zilletten başları önlerine düşmüş bir halde, ona (ateşe) sunulurlarken göz ucuyla sezdirmeden bakarlar. İman edenler de: "Gerçekten hüsrana uğrayanlar, kıyamet günü hem kendi nefislerini, hem yakın akraba (veya yandaş)larını da hüsrana uğratmışlardır" dediler. Haberiniz olsun; gerçekten zalimler, kalıcı bir azap içindedirler. (Şura Suresi, 45)

Cehennemin kapısında ise inkarcılar şöyle karşılanırlar:

İnkar edenler, cehenneme bölük bölük sevk edildiler. Sonunda oraya geldikleri zaman, kapıları açıldı ve onlara (cehennemin) bekçileri dedi ki: "Size Rabbinizin ayetlerini okuyan ve bugünle karşılaşacağınızı (söyleyip) sizi uyaran elçiler gelmedi mi?" Onlar: "Evet" dediler. Ancak azap kelimesi kafirlerin üzerine hak oldu. Dediler ki: "İçinde ebedi kalıcılar olarak cehennemin kapılarından (içeri) girin. Büyüklüğe kapılanların konaklama yeri ne kötüdür." (Zümer Suresi, 71-72)

İnkar edenler cehenneme girdiklerinde cehennemin kapıları üzerlerine kapatılır. Karşı karşıya kaldıkları azap, Kuran'da **"büyük bir azap"** (Al-i İmran Suresi, 176), **"şiddetli bir azap"** (Al-i İmran Suresi, 4) ve **"acıklı bir azap"** (Al-i İmran Suresi, 21) olarak tarif edilmiştir. İnsanın dünya hayatında bildiği kıstaslar, cehennem azabını tam olarak kavramaya yeterli değildir. Allah'ın azabının bir benzerinin olmadığı ayetlerde şöyle haber verilir:

Artık o gün hiç kimse (Allah'ın) vereceği azab gibi azablandıramaz. Onun vuracağı bağı hiç kimse vuramaz. (Fecr Suresi, 25-26)

Cehennem ehli, cehennemde **"cayır cayır yanmakta olan"** (Mearic Suresi, 15), **"alevleri kabardıkça kabaran"** (Leyl Suresi, 14), **"çılgınca yanan"** (Furkan Suresi, 11) bu ateşin içine atılırlar. Ayetlerde şöyle buyrulur:

Kimin tartıları hafif kalırsa. Artık onun da anası (son durağı) "haviye"dir (uçurum). Onun ne olduğunu (mahiyetini) sana bildiren nedir? O, kızgın bir ateştir. (Kaaria Suresi, 8-11)

Ateş, cehennemdeki azaplardan sadece bir tanesidir. Cehennemde insanı hem fiziksel hem de psikolojik yönden azaplandıracak çok çeşitli yöntemler vardır. Kuran'da geçen ifadeyle, azap cehennemde her yönden gelmektedir. Azaptan kendilerini korumaya fırsatları yoktur, azap her yandan onları kuşatmaktadır. Üstlerinden, altlarından gelen azabı savmaya güç yetiremezler ve bu sonsuza kadar devam eder.

De ki: "Davranış (ameller) bakımından en çok hüsrana uğrayacak olanları size haber vereyim mi?" "Onların, dünya hayatındaki bütün çabaları boşa gitmişken, kendilerini gerçekte güzel iş yapmakta sanıyorlar." İşte onlar, Rablerinin ayetlerini ve O'na kavuşmayı inkar edenlerdir. Artık onların yapıp-ettikleri boşa çıkmıştır, kıyamet gününde onlar için bir tartı tutmayacağız. (Kehf Suresi, 103-105)

Bu ayetlerde dünya hayatı boyunca çalışıp çabalamış, belki maddi açıdan başarılı olmuş, belli bir kariyere sahip olmuş, sanat eserleri, bilimsel buluşlar ortaya koymuş, ancak Allah'ın varlığını ve ayetlerini inkar ettikleri için ahirette çabaları boşa gitmiş olan insanlardan bahsedilmektedir.

Bir insan Allah'a inanmaz, Kuran ayetlerini inkar eder ve yapılan hatırlatmalardan yüz çevirirse, bu kişi -büyük eserler meydana getirse veya çok önemli buluşlar yapsa da- ahireti açısından büyük bir kayıpta demektir. Ayetlerde bu kişilerin durumu şu şekilde ifade edilir:

... Kim imanı tanımayıp küfre saparsa, elbette onun yaptığı boşa çıkmıştır. O ahirette hüsrana uğrayanlardandır. (Maide Suresi, 5)

Ayetlerimizi ve ahirete kavuşmayı yalanlayanlar, onların amelleri boşa çıkmıştır. Onlar yaptıklarından başkasıyla mı cezalandırılacaklardı? (Araf Suresi, 147)

... Onlar sizden kuvvet bakımından daha güçlü, mal ve çocuklar bakımından daha çoktular. Onlar kendi paylarıyla yararlanmaya baktılar; siz de, sizden öncekilerin kendi paylarıyla yararlanmaya kalkışmaları gibi, kendi paylarınızla yararlanmaya baktınız ve siz de (dünyaya ve zevke) dalanlar gibi daldınız. İşte onların dünyada ahirette bütün yapıp-ettikleri (amelleri) boşa çıkmıştır ve işte onlar kayba uğrayanlardır. (Tevbe Suresi, 69)

Ayetlerde inkar edenlerin tüm çabaları boşa giderken, iman edenlerin her iyiliklerinin en güzeliyle karşılık bulacağı da müjdelenmektedir. Onların hiçbir amellerinin boşa çıkarılmayacağı bir ayette şöyle haber verilir:

Nitekim Rableri onlara (dualarını kabul ederek) cevab verdi: "Şüphesiz Ben, erkek olsun, kadın olsun, sizden bir işte bulunanın işini boşa çıkarmam. Sizin kiminiz kiminizdendir. İşte, hicret edenlerin, yurtlarından sürülüp-çıkarılanların ve yolumda işkence görenlerin, çarpışıp öldürülenlerin, mutlaka kötülüklerini örteceğim ve onları, altlarından ırmaklar akan cennetlere sokacağım. (Bu,) Allah Katından bir karşılık (sevap)tır. (O) Allah, karşılığın (sevabın) en güzeli O'nun Katındadır." (Al-i İmran Suresi, 195)

İşte, inkar etmeleri, ayetlerimi ve elçilerimi alay konusu edinmelerinden dolayı onların cezası cehennemdir. (Kehf Suresi, 106)

Kehf Suresi'nin 106. ayetinde de inkar edenlerin Allah'ı, elçisini ve ayetlerini alaya almalarından dolayı cehennem azabıyla cezalandırılacaklarından bahsedilmektedir. Alay, inkar edenlerin Kuran'ı dinlememek için en sık başvurdukları yöntemdir. Allah, inkarcıların birbirlerine adeta vasiyet ettikleri bu ahlak bozukluğunu bir ayetinde şöyle bildirir:

Onlara Rablerinin ayetlerinden bir ayet gelmeyiversin, mutlaka ondan yüz çevirirler. Kendilerine hak gelince, onu yalanladılar; fakat alaya aldıklarının haberleri onlara gelecektir. (Enam Suresi, 4-5)

Bir başka ayette ise şu şekilde belirtilmektedir:

Fakat onlara ayetlerimizle geldiği zaman, bir de ne görsün, onlar bunlara (alay edip) gülüyorlar. (Zuhruf Suresi, 47)

Bu kişilerin alay etmelerinin altında yatan en önemli neden ise anlatılanları dinlemek istememeleridir. Çünkü daha önce de belirttiğimiz gibi bu gerçeklere kulak verdiklerinde vicdanlarının harekete geçeceğinden, ahiretin varlığının, ölümün ve dünya hayatındaki sorumluluklarının akıllarına geleceğinden korkarlar. Bu nedenle de alaya başvururlar. Allah'ın elçileri vasıtasıyla indirdiği dinlerle alay etmek kastıyla kendilerince karikatürler çizer, mizahi yazılar yazar, bununla neşe bulmaya ve Kuran'da bildirilen gerçekleri unutmaya çalışırlar.

Alay, fikri bir açıklaması, karşısındaki fikre karşı getirebilecek bir delili olmayan kişilerin, bu zayıflıklarını ve komplekslerini gizlemek için kullandıkları cahilce bir yöntemdir. Alayla kendi inkarlarını haklı göstermeye çalışan bu kişiler, Allah'ın **"(Asıl) Allah onlarla alay eder ve taşkınlıkları içinde şaşkınca dolaşmalarına (belli bir) süre tanır"** (Bakara Suresi, 15) ayetiyle de belirttiği gibi, ancak kısa bir süre bu alaylarını devam ettirebileceklerdir. Ölüm gelip çattığı zaman **"... Alay konusu**

edindikleri şey de kendilerini çepeçevre kuşatmıştır" (Zümer Suresi, 48) ayetine uygun bir ortamla karşılaşacaklardır. Allah başka ayetlerinde de Kuran ayetleriyle alay edenlerin cehennem azabı karşısındaki durumlarını şu şekilde tarif etmektedir:

Hayır, sen (bu muhteşem yaratışa ve onların inkarına) şaşırdın kaldın; onlar ise alay edip duruyorlar. Kendilerine öğüt verildiğinde, öğüt almıyorlar. Bir ayet (mucize) gördüklerinde de, alay konusu edinip eğleniyorlar. "Bu, açıkca bir büyüden başkası değildir" dediler. "Biz öldüğümüz, toprak ve kemik olduğumuzda mı, gerçekten biz mi diriltilecekmişiz? Veya önceki atalarımız da mı?" De ki: "Evet, üstelik boyun bükmüş kimseler olarak (diriltileceksiniz). "İşte o, yalnızca bir tek çığlıktan ibarettir; artık kendileri (diriltilmiş olarak) bakıp duruyorlar. Derler ki: "Eyvahlar bize; bu, din günüdür." "Bu, sizin yalanladığınız (mümini kafirden, haklıyı haksızdan) ayırma günüdür." (Saffat Suresi, 12-21)

İman edip salih amellerde bulunanlar... Firdevs cennetleri onlar için bir 'konaklama yeridir.' Onda ebedi olarak kalıcıdırlar, ondan ayrılmak istemezler. (Kehf Suresi, 107-108)

Daha önce de vurguladığımız gibi kıyamet gününde salih müminler, tüm hayatları boyunca yapıp-ettiklerinin yazılmış olduğu hesap defterlerini "sağ yanlarından" alacaklardır. Bu tanım, Kuran'da "kolay" hesaba çekilecek ve cennetle ödüllendirilecek insanlar için kullanılmıştır. Bu konuyla ilgili bazı ayetler şöyledir:

Artık kimin kitabı sağ yanından verilirse. O, kolay bir hesap (sorgu) ile sorguya çekilecek. Ve kendi yakınlarına sevinç içinde dönmüş olacaktır. (İnşikak Suresi, 7-9)

Hesaba çekilmeleri bittiğinde artık müminler, kurtulmuş olmanın sevinci içindedirler. Ayette müminler için şöyle hükmedilmektedir:

"Oraya esenlikle ve güvenlikle girin." (Hicr Suresi, 46).

Kendisine "cennete gir" denilen mümin bir kişi ise, şöyle söyler:

... Keşke kavmim de bir bilseydi, Rabbimin beni bağışladığını ve ağırlananlardan kıldığını. (Yasin Suresi, 26-27)

Bir başka ayette de Allah, cennet ehlini şöyle müjdelemektedir:

... Bu, doğrulara, doğru söylemelerinin yarar sağladığı gündür. Onlar için, içinde ebedi kalacakları, altından ırmaklar akan cennetler vardır... (Maide Suresi, 119)

Cennette müminleri sonsuz nimetler beklemektedir. Ayetlerde cennet nimetlerinden şu şekilde bahsedilir:

Adn cennetleri (onlarındır); oraya girerler, orada altından bileziklerle ve incilerle süslenirler. Ve orada onların elbiseleri ipek(ten)dir. Derler ki: "Bizden hüznü giderip yok eden Allah'a hamdolsun; şüphesiz Rabbimiz, gerçekten bağışlayandır, şükrü kabul edendir. Ki O, bizi Kendi fazlından (ebedi olarak) kalınacak bir yurda yerleştirdi; burada bize bir yorgunluk dokunmaz ve burada bize bir bıkkınlık da dokunmaz." (Fatır Suresi, 33-35)

Cennetteki nimetlerin göz kamaştırıcılığını kelimelerle tarif etmek mümkün değildir. Ayetlerde de belirtildiği gibi cennet, insanın beş duyusuna olabilecek en büyük zevk ve lezzetlerin tattırıldığı bir mekandır.

Ancak cennetin tüm bunlardan çok daha üstün olan en büyük nimeti, Allah'ın rızasıdır. Müminin Allah'ın rızasını kazanabilmiş olmasından dolayı hissettiği sevinç ve huzurdur. Dahası, Allah'ın verdiği herşey için O'ndan razı olmanın, O'na daimi bir şükür içinde bulunmanın verdiği asıl mutluluktur. Kuran'da, cennet ehlinin bu vasfına şu şekilde dikkat çekilir:

"...Allah onlardan razı oldu, onlar da O'ndan razı olmuşlardır. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur." (Maide Suresi, 119)

De ki: "Rabbimin sözleri(ni yazmak) için deniz mürekkep olsa ve yardım için bir benzerini (bir o kadarını) dahi getirsek, Rabbimin sözleri tükenmeden önce, elbette deniz tükeniverirdi. (Kehf Suresi, 109)

Bu ayette Allah'ın sonsuz ilmi bir örnekle insanlara tarif edilmektedir. Allah göklerin, yerin, bu ikisi arasında olan tüm canlıların, kainatta işleyen tüm kanunların, bilimlerin, ilimlerin, her an meydana gelen tüm olayların bilgisine sahiptir. Çünkü tümünün Yaratıcısı O'dur.

Allah'ın 'bilmesi' sınırsızdır; O aynı anda dünya üzerinde doğan ve ölen insanların kimliklerini, yeryüzündeki her bir ağaçtan düşen yaprakların sayısını, evrendeki milyarlarca galaksi içindeki milyarlarca yıldızın her birinin özelliklerini ve burada sayfalarca saysak da asla bitiremeyeceğimiz herşeyi bilir. Allah, yeryüzünde, aynı anda uzayda meydana gelen her olayı, dünya üzerindeki milyarlarca insanın, hayvanın ve bitkinin hücrelerinde kodlu olan şifreleri de bilir. Kainatın her noktasına tam olarak hakim olan Allah insanın içine ve dışına da hakimdir. Nitekim Allah'ın bu sonsuz bilgisi pek çok ayetle de bildirilmiştir. Ayetlerden bazıları şöyledir:

Görmedin mi ki, göklerde ve yerde olanlar ve dizi dizi uçan kuşlar, gerçekten Allah'ı tesbih etmektedir. Her biri, kendi duasını ve tesbihini şüphesiz bilmiştir. Allah, onların işlediklerini bilendir. (Nur Suresi, 41)

Haberiniz olsun; gerçekten onlar, ondan gizlenmek için göğüslerini büker (Hak'tan kaçınıp yan çizer)ler. (Yine) Haberiniz olsun; onlar, örtülerine büründükleri zaman, O, gizli tuttuklarını da, açığa vurduklarını da bilir. Çünkü O, sinelerin özünde saklı duranı bilendir. (Hud Suresi, 5)

O, önlerindekini ve arkalarındakini bilir. (Onlar ise) Dilediği kadarının dışında, O'nun ilminden hiç birşeyi kavrayıp-kuşatamazlar. O'nun kürsüsü, bütün gökleri ve yeri kaplayıp-kuşatmıştır. Onların korunması O'na güç gelmez. O, pek Yücedir, pek büyüktür. (Bakara Suresi, 255)

Göklerde ve yerde Allah O'dur. Gizlinizi ve açığınızı bilir; kazandıklarınızı da bilir. (Enam Suresi, 3)

De ki: "Şüphesiz ben, ancak sizin benzeriniz olan bir beşerim; yalnızca bana sizin ilahınızın tek bir İlah olduğu vahyolunuyor. Kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa, artık salih bir amelde bulunsun ve Rabbine ibadette hiç kimseyi ortak tutmasın." (Kehf Suresi, 110)

Gelmiş geçmiş tüm ümmetlere onları Allah'ın doğru yoluna çağıran resuller gönderilmiştir. Resuller insanlara Allah'ın varlığını ve birliğini anlatan, onlara Allah'ın dinini tebliğ eden, Allah'ın kendilerinden istediklerini, diğer bir deyişle yapmaları ve sakınmaları gereken şeyleri bildiren, onları cehennem azabına karşı uyaran ve cennetle müjdeleyen kutlu insanlardır.

Resullerin hayatları ve mücadeleleri, düşünen ve öğüt almasını bilen müminler için çok hikmetli derslerle doludur. Müminler, resuller arasında hiçbir ayırım yapmadan onların Kuran'da aktarılan güzel tavır ve davranışlarını, üstün ahlaklarını kendilerine örnek almalı, onların öğüt ve tavsiyelerini tutup, uyarılarına büyük önem vermelidirler.

Allah'ın elçilerinin Kuran'da bildirilen tebliğleri birbirine benzeşmektedir. Her elçi, insanları Allah'a iman etmeye, hak kitaplarına uymaya, korkup-sakınmaya ve Allah'ın emirlerini titizlikle uygulamaya davet etmiştir. Bu nedenle de iman edenlerin resullerden hiçbirini ayırt etmeyip, hepsine indirilene iman etmeleri, onların Kuran'da bildirilen tebliğlerine titizlikle uymaları gerekmektedir. Ayette şöyle hükmedilmektedir:

Deyin ki: "Biz Allah'a; bize indirilene, İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve torunlarına indirilene, Musa ve İsa'ya verilen ile Peygamberlere Rabbinden verilene iman ettik. Onlardan hiçbirini diğerinden ayırt etmeyiz ve biz O'na teslim olmuşlarız." (Bakara Suresi, 136)

Bütün resuller insanları hak dine ve en doğru yola çağırmışlardır. Bu çağrı onların ümmetleri için geçerli olduğu gibi, bizim için de geçerlidir. Hepsinin davet ettiği temel imani ve ahlaki gerçekler, sergiledikleri üstün karakter özellikleri, her devir için, dolayısıyla bizler için de uyulması ve örnek alınması gereken konulardır. Allah Kuran'da onların davet ettikleri gerçekleri ve sahip oldukları üstün ahlaki özellikleri

bizlere pek çok açıdan, özlü ve ayrıntılı bir biçimde bildirmiştir. Ve Peygamberlerinin şahsında tüm müminlere doğru yola tabi olmayı emretmiştir:

Bunlar, kendilerine kitap, hikmet ve Peygamberlik verdiklerimizdir. Eğer bunları tanımayıp-küfre sapıyorlarsa, andolsun, Biz buna (karşı) inkâra sapmayan bir topluluğu vekil kılmışızdır. İşte Allah'ın hidayet verdikleri bunlardır; öyleyse sen de onların bu hidayetlerine uy. De ki: "Ben bunun için sizden bir ücret istemiyorum. O (Kuran), alemlere bir 'öğüt ve hatırlatmadan' başkası değildir." (Enam Suresi, 89-90)

Öyleyse müminlere düşen Kuran'da resullerin kıssalarını dikkatlice okuyup, onların gösterdikleri doğru yola, yaptıkları öğüt ve uyarılara titizlikle uymaya çalışmaktır.

Kehf Suresi'nden Ahir Zamana İşaretler

Kitap boyunca Kehf Suresi'nde ahir zamana yönelik pek çok işaret olduğunu belirttik. Nitekim bazı ayetlerin ebced değerleri de günümüze çok yakın zamanlara bakmaktadır. Bu ayetlerden bazıları şu şekildedir:

Onların kalpleri üzerinde (sabrı ve kararlılığı) rabtetmiştik... (Kehf Suresi, 14)

HİCRİ: 1400 MİLADİ:1979

Dedi ki: Rabbimin beni kendisinde sağlam bir iktidarla yerleşik kıldığı (güç nimet ve imkan) daha hayırlıdır... (Kehf Suresi, 95)

HİCRİ:1409, MİLADİ:1988 (Şeddesiz)

Gerçekten Biz ona yeryüzünde sapasağlam bir iktidar verdik... (Kehf Suresi, 84)

HİCRİ:1440, MİLADİ:2019 (Şeddeli)

Kehf Suresi'nde hicri 14. yüzyıl başına yani miladi olarak 20. yüzyılın sonu ve 21. yüzyılın başına bakan bir işaret ise Kehf Suresi'nin sıra numarası ile ayet sayısının çarpımından elde edilen 1980 rakamıdır. Bu rakam Hicri 14. asrın başlarına tekabül etmektedir.

18. Sure Kehf Suresi 110 ayet 18 x 110 = 1980

Bediüzzaman Said Nursi de birçok sözünde ahir zamanın başlangıcı olarak aynı tarihlere işaret etmiştir. Örneğin bir sözü şu şekildedir:

İşte bu hakikati bilmeyen insafsız insanlar derler ki: "Ahiretin tafsilatını ders alan müteyakkız kalbli, keskin nazarlı olan sahabelerin fikirleri niçin bin sene hakikatten

uzak olarak fikirleri düşmüş gibi, istikbal-i dünyevide bin dörtyüz sene sonra gelecek bir hakikati asırlarında karib zannetmişler?[9]

Üstad burada, sahabelerin yaşadığı dönemden "1400 sene sonra"sından bahsederek, ahir zamanın 1980'li yıllara tekabül edeceğine işaret etmiştir. Burada ne 1373, ne 1378, ne de 1398 denmemiş, tam 1400 denmiştir. Yani Hicri 14. yüzyıl.

SONUÇ

Kitap boyunca Kehf Suresi'nde Müslümanlara bildirilen çeşitli hikmetler, hatırlatma ve öğütler üzerinde durduk. Rabbimizin, **"...Allah'ın size verdiği nimeti ve size öğüt olarak indirdiği Kitab'ı ve hikmeti anın..."** (Bakara Suresi, 231) ayetiyle bildirdiği hükmü gereği Kehf Suresi'ndeki ayetlerin bazı hikmetlerini açıklamaya çalıştık.

Ayetlerde bildirilen bu hikmetleri anlamaya ve her an yaşamaya çalışmak, aynı zamanda insanlara da anlatmak, tüm Müslümanlar için bir sorumluluktur. Allah ayetinde şu şekilde buyurmaktadır:

Andolsun, onların kıssalarında temiz akıl sahipleri için ibretler vardır. (Bu Kur'an) düzüp uydurulacak bir söz değildir, ancak kendinden öncekilerin doğrulayıcısı, her şeyin 'çeşitli biçimlerde açıklaması' ve iman edecek bir topluluk için bir hidayet ve rahmettir. (Yusuf Suresi, 111)

Elinizde tuttuğunuz bu kitapta, bir öğüt ve hikmet gözüyle okuyan her insan için, ihlas, itaat, kadere teslimiyet, dünya hayatının geçiciliği, Allah'ın zamandan ve mekandan münezzeh olması, özel ilimle desteklediği kulları, Allah'ın ayetlerine karşı büyüklenenlerin uğrayacağı son ve iman edenleri bekleyen müjdeli gelecek gibi pek çok konuyla ilgili çok önemli tefekkürler bulunmaktadır.

Kehf Suresi aynı zamanda iman edenler için bir müjde de içermektedir. Bu müjde, Peygamberimiz (sav)'in de hadislerinde bildirdiği, kutlu bir dönem olan ahir zamanın yaklaşmasıdır. Kehf Suresi bu açıdan bakıldığında, İslam'ın ahir zamanda geçireceği başlangıç, gelişme ve Hz. İsa'nın gelişi ile birlikte sonuçlanacak olan hakimiyet dönemlerine işaret etmektedir.

Kuran'ın pek çok ayetinden anlaşıldığı üzere, Allah'ın istediği hikmete ve derinliğe ulaşan müminlere zafer ve hakimiyet müjdelenmektedir. Bu, en son aşamadır ve Nur Suresi'nde bize bildirilen bir müjdenin, Allah'ın dilemesiyle gerçekleştiği bir dönemdir:

Allah, içinizden iman edenlere ve salih amellerde bulunanlara va'detmiştir: Hiç şüphesiz onlardan öncekileri nasıl 'güç ve iktidar sahibi' kıldıysa, onları da

yeryüzünde 'güç ve iktidar sahibi' kılacak, kendileri için seçip beğendiği dinlerini kendilerine yerleşik kılıp sağlamlaştıracak ve onları korkularından sonra güvenliğe çevirecektir. Onlar, yalnızca bana ibadet ederler ve bana hiç bir şeyi ortak koşmazlar. Kim bundan sonra inkar ederse, işte onlar fasıktır. (Nur Suresi, 55)

Evrim Yanılgısı

Darwinizm, yani evrim teorisi, yaratılış gerçeğini reddetmek amacıyla ortaya atılmış, ancak başarılı olamamış bilim dışı bir safsatadan başka bir şey değildir. Canlılığın, cansız maddelerden tesadüfen oluştuğunu iddia eden bu teori, evrende ve canlılarda çok mucizevi bir düzen bulunduğunun bilim tarafından ispat edilmesiyle çürümüştür. Böylece Allah'ın tüm evreni ve canlıları yaratmış olduğu gerçeği, bilim tarafından da kanıtlanmıştır. Bugün evrim teorisini ayakta tutmak için dünya çapında yürütülen propaganda, sadece bilimsel gerçeklerin çarpıtılmasına, taraflı yorumlanmasına, bilim görüntüsü altında söylenen yalanlara ve yapılan sahtekarlıklara dayalıdır.

Ancak bu propaganda gerçeği gizleyememektedir. Evrim teorisinin bilim tarihindeki en büyük yanılgı olduğu, son 20-30 yıldır bilim dünyasında giderek daha yüksek sesle dile getirilmektedir. Özellikle 1980'lerden sonra yapılan araştırmalar, Darwinist iddiaların tamamen yanlış olduğunu ortaya koymuş ve bu gerçek pek çok bilim adamı tarafından dile getirilmiştir. Özellikle ABD'de, biyoloji, biyokimya, paleontoloji gibi farklı alanlardan gelen çok sayıda bilim adamı, Darwinizm'in geçersizliğini görmekte, canlıların kökenini artık yaratılış gerçeğiyle açıklamaktadırlar.

Söz konusu "bilinçli tasarım", tüm canlıları Allah'ın yaratmış olduğunun bilimsel bir delilidir.

Evrim teorisinin çöküşünü ve yaratılışın delillerini diğer pek çok çalışmamızda bütün bilimsel detaylarıyla ele aldık ve almaya devam ediyoruz. Ancak konuyu, taşıdığı büyük önem nedeniyle, burada da özetlemekte yarar vardır.

Darwin'i Yıkan Zorluklar

Evrim teorisi, tarihi eski Yunan'a kadar uzanan bir öğreti olmasına karşın, kapsamlı olarak 19. yüzyılda ortaya atıldı. Teoriyi bilim dünyasının gündemine sokan en önemli gelişme, Charles Darwin'in 1859 yılında yayınlanan *Türlerin Kökeni* adlı kitabıydı. Darwin bu kitapta dünya üzerindeki farklı canlı türlerini Allah'ın ayrı ayrı yarattığı gerçeğine karşı çıkıyordu. Darwin'e göre, tüm türler ortak bir atadan geliyorlardı ve zaman içinde küçük değişimlerle farklılaşmışlardı.

Darwin'in teorisi, hiçbir somut bilimsel bulguya dayanmıyordu; kendisinin de kabul ettiği gibi sadece bir "mantık yürütme" idi. Hatta Darwin'in kitabındaki "Teorinin Zorlukları" başlıklı uzun bölümde itiraf ettiği gibi, teori pek çok önemli soru karşısında açık veriyordu.

Darwin, teorisinin önündeki zorlukların gelişen bilim tarafından aşılacağını, yeni bilimsel bulguların teorisini güçlendireceğini umuyordu. Bunu kitabında sık sık belirtmişti. Ancak gelişen bilim, Darwin'in umutlarının tam aksine, teorinin temel iddialarını birer birer dayanaksız bırakmıştır.

Darwinizm'in bilim karşısındaki yenilgisi, üç temel başlıkta incelenebilir:

1) Teori, hayatın yeryüzünde ilk kez nasıl ortaya çıktığını asla açıklayamamaktadır.

2) Teorinin öne sürdüğü "evrim mekanizmaları"nın, gerçekte evrimleştirici bir etkiye sahip olduğunu gösteren hiçbir bilimsel bulgu yoktur.

3) Fosil kayıtları, evrim teorisinin öngörülerinin tam aksine bir tablo ortaya koymaktadır.

Bu bölümde, bu üç temel başlığı ana hatları ile inceleyeceğiz.

Aşılamayan İlk Basamak: Hayatın Kökeni

Evrim teorisi, tüm canlı türlerinin, bundan yaklaşık 3.8 milyar yıl önce ilkel dünyada ortaya çıkan tek bir canlı hücreden geldiklerini iddia etmektedir. Tek bir hücrenin nasıl olup da milyonlarca kompleks canlı türünü oluşturduğu ve eğer gerçekten bu tür bir evrim gerçekleşmişse neden bunun izlerinin fosil kayıtlarında bulunamadığı, teorinin açıklayamadığı sorulardandır. Ancak tüm bunlardan önce, iddia edilen evrim sürecinin ilk basamağı üzerinde durmak gerekir. Sözü edilen o "ilk hücre" nasıl ortaya çıkmıştır?

Evrim teorisi, yaratılışı reddettiği, hiçbir doğaüstü müdahaleyi kabul etmediği için, o "ilk hücre"nin, hiçbir tasarım, plan ve düzenleme olmadan, doğa kanunları içinde rastlantısal olarak meydana geldiğini iddia eder. Yani teoriye göre, cansız madde tesadüfler sonucunda ortaya canlı bir hücre çıkarmış olmalıdır. Ancak bu, bilinen en temel biyoloji kanunlarına aykırı bir iddiadır.

"Hayat Hayattan Gelir"

Darwin, kitabında hayatın kökeni konusundan hiç söz etmemişti. Çünkü onun dönemindeki ilkel bilim anlayışı, canlıların çok basit bir yapıya sahip olduklarını varsayıyordu. Ortaçağ'dan beri inanılan "spontane jenerasyon" adlı teoriye göre, cansız maddelerin tesadüfen biraraya gelip, canlı bir varlık oluşturabileceklerine inanılıyordu. Bu dönemde böceklerin yemek artıklarından, farelerin de buğdaydan oluştuğu yaygın bir düşünceydi. Bunu ispatlamak için de ilginç deneyler yapılmıştı. Kirli bir paçavranın üzerine biraz buğday konmuş ve biraz beklendiğinde bu karışımdan farelerin oluşacağı sanılmıştı. Etlerin kurtlanması da hayatın cansız maddelerden türeyebildiğine bir delil sayılıyordu. Oysa daha sonra anlaşılacaktı ki, etlerin üzerindeki kurtlar kendiliklerinden oluşmuyorlar, sineklerin getirip bıraktıkları gözle görülmeyen larvalardan çıkıyorlardı.

Darwin'in *Türlerin Kökeni* adlı kitabını yazdığı dönemde ise, bakterilerin cansız maddeden oluşabildikleri inancı, bilim dünyasında yaygın bir kabul görüyordu. Oysa Darwin'in kitabının yayınlanmasından beş yıl sonra, ünlü Fransız biyolog Louis Pasteur, evrime temel oluşturan bu inancı kesin olarak çürüttü. Pasteur yaptığı uzun çalışma ve deneyler sonucunda vardığı sonucu şöyle özetlemişti: "Cansız maddelerin hayat oluşturabileceği iddiası artık kesin olarak tarihe gömülmüştür."[10]

Evrim teorisinin savunucuları, Pasteur'ün bulgularına karşı uzun süre direndiler. Ancak gelişen bilim, canlı hücresinin karmaşık yapısını ortaya çıkardıkça, hayatın kendiliğinden oluşabileceği iddiasının geçersizliği daha da açık hale geldi.

20. Yüzyıldaki Sonuçsuz Çabalar

20. yüzyılda hayatın kökeni konusunu ele alan ilk evrimci, ünlü Rus biyolog Alexander Oparin oldu. Oparin, 1930'lu yıllarda ortaya attığı birtakım tezlerle, canlı hücresinin tesadüfen meydana gelebileceğini ispat etmeye çalıştı. Ancak bu çalışmalar başarısızlıkla sonuçlanacak ve Oparin şu itirafı yapmak zorunda kalacaktı: *"Maalesef hücrenin kökeni, evrim teorisinin tümünü içine alan en karanlık noktayı oluşturmaktadır."*[11]

Oparin'in yolunu izleyen evrimciler, hayatın kökeni konusunu çözüme kavuşturacak deneyler yapmaya çalıştılar. Bu deneylerin en ünlüsü, Amerikalı kimyacı Stanley Miller tarafından 1953 yılında düzenlendi. Miller, ilkel dünya atmosferinde olduğunu iddia ettiği gazları bir deney düzeneğinde birleştirerek ve bu karışıma enerji ekleyerek, proteinlerin yapısında kullanılan birkaç organik molekül (aminoasit) sentezledi.

O yıllarda evrim adına önemli bir aşama gibi tanıtılan bu deneyin geçerli olmadığı ve deneyde kullanılan atmosferin gerçek dünya koşullarından çok farklı olduğu, ilerleyen yıllarda ortaya çıkacaktı.[12]

Uzun süren bir sessizlikten sonra Miller'in kendisi de kullandığı atmosfer ortamının gerçekçi olmadığını itiraf etti.[13]

Hayatın kökeni sorununu açıklamak için 20. yüzyıl boyunca yürütülen tüm evrimci çabalar hep başarısızlıkla sonuçlandı. San Diego Scripps Enstitüsü'nden ünlü jeokimyacı Jeffrey Bada, evrimci *Earth* dergisinde 1998 yılında yayınlanan bir makalede bu gerçeği şöyle kabul eder:

Bugün, 20. yüzyılı geride bırakırken, hala, 20. yüzyıla girdiğimizde sahip olduğumuz en büyük çözülmemiş problemle karşı karşıyayız: Hayat yeryüzünde nasıl başladı?[14]

Hayatın Kompleks Yapısı

Evrim teorisinin hayatın kökeni konusunda bu denli büyük bir açmaza girmesinin başlıca nedeni, en basit sanılan canlı yapıların bile inanılmaz derecede karmaşık yapılara sahip olmasıdır. Canlı hücresi, insanoğlunun yaptığı bütün teknolojik ürünlerden daha karmaşıktır. Öyle ki bugün dünyanın en gelişmiş laboratuvarlarında bile cansız maddeler biraraya getirilerek canlı bir hücre üretilememektedir.

Bir hücrenin meydana gelmesi için gereken şartlar, asla rastlantılarla açıklanamayacak kadar fazladır. Hücrenin en temel yapı taşı olan proteinlerin rastlantısal olarak sentezlenme ihtimali; 500 aminoasitlik ortalama bir protein için, 10950'de 1'dir. Ancak matematikte 1050'de 1'den küçük olasılıklar pratik olarak "imkansız" sayılır. Hücrenin çekirdeğinde yer alan ve genetik bilgiyi saklayan DNA molekülü ise, inanılmaz bir bilgi bankasıdır. İnsan DNA'sının içerdiği bilginin, eğer kağıda dökülmeye kalkılsa, 500'er sayfadan oluşan 900 ciltlik bir kütüphane oluşturacağı hesaplanmaktadır.

Bu noktada çok ilginç bir ikilem daha vardır: DNA, yalnız birtakım özelleşmiş proteinlerin (enzimlerin) yardımı ile eşlenebilir. Ama bu enzimlerin sentezi de ancak DNA'daki bilgiler doğrultusunda gerçekleşir. Birbirine bağımlı olduklarından, eşlemenin meydana gelebilmesi için ikisinin de aynı anda var olmaları gerekir. Bu ise, hayatın kendiliğinden oluştuğu senaryosunu çıkmaza sokmaktadır. San Diego California Üniversitesi'nden ünlü evrimci Prof. Leslie Orgel, *Scientific American* dergisinin Ekim 1994 tarihli sayısında bu gerçeği şöyle itiraf eder:

Son derece kompleks yapılara sahip olan proteinlerin ve nükleik asitlerin (RNA ve DNA) aynı yerde ve aynı zamanda rastlantısal olarak oluşmaları aşırı derecede ihtimal dışıdır. Ama bunların birisi olmadan diğerini elde etmek de mümkün değildir. Dolayısıyla insan, yaşamın kimyasal yollarla ortaya çıkmasının asla mümkün olmadığı sonucuna varmak zorunda kalmaktadır.[15]

Kuşkusuz eğer hayatın doğal etkenlerle ortaya çıkması imkansız ise, bu durumda hayatın doğaüstü bir biçimde "yaratıldığını" kabul etmek gerekir. Bu gerçek, en temel amacı yaratılışı reddetmek olan evrim teorisini açıkça geçersiz kılmaktadır.

Evrimin Hayali Mekanizmaları

Darwin'in teorisini geçersiz kılan ikinci büyük nokta, teorinin "evrim mekanizmaları" olarak öne sürdüğü iki kavramın da gerçekte hiçbir evrimleştirici güce sahip olmadığının anlaşılmış olmasıdır.

Darwin, ortaya attığı evrim iddiasını tamamen "doğal seleksiyon" mekanizmasına bağlamıştı. Bu mekanizmaya verdiği önem, kitabının isminden de açıkça anlaşılıyordu: *Türlerin Kökeni, Doğal Seleksiyon Yoluyla*...

Doğal seleksiyon, doğal seçme demektir. Doğadaki yaşam mücadelesi içinde, doğal şartlara uygun ve güçlü canlıların hayatta kalacağı düşüncesine dayanır. Örneğin yırtıcı hayvanlar tarafından tehdit edilen bir geyik sürüsünde, daha hızlı koşabilen geyikler hayatta kalacaktır. Böylece geyik sürüsü, hızlı ve güçlü bireylerden oluşacaktır. Ama elbette bu mekanizma, geyikleri evrimleştirmez, onları başka bir canlı türüne, örneğin atlara dönüştürmez. Dolayısıyla doğal seleksiyon mekanizması hiçbir evrimleştirici güce sahip değildir. Darwin de bu gerçeğin farkındaydı ve *Türlerin Kökeni* adlı kitabında *"Faydalı değişiklikler oluşmadığı sürece doğal seleksiyon hiçbir şey yapamaz"* demek zorunda kalmıştı.[16]

Lamarck'ın Etkisi

Peki bu "faydalı değişiklikler" nasıl oluşabilirdi? Darwin, kendi döneminin ilkel bilim anlayışı içinde, bu soruyu Lamarck'a dayanarak cevaplamaya çalışmıştı. Darwin'den önce yaşamış olan Fransız biyolog Lamarck'a göre, canlılar yaşamları sırasında geçirdikleri fiziksel değişiklikleri sonraki nesle aktarıyorlar, nesilden nesile biriken bu özellikler sonucunda yeni türler ortaya çıkıyordu. Örneğin Lamarck'a göre zürafalar ceylanlardan türemişlerdi, yüksek ağaçların yapraklarını yemek için çabalarken nesilden nesile boyunları uzamıştı.

Darwin de benzeri örnekler vermiş, örneğin *Türlerin Kökeni* adlı kitabında, yiyecek bulmak için suya giren bazı ayıların zamanla balinalara dönüştüğünü iddia etmişti.[17]

Ama Mendel'in keşfettiği ve 20.yüzyılda gelişen genetik bilimiyle kesinleşen kalıtım kanunları, kazanılmış özelliklerin sonraki nesillere aktarılması efsanesini kesin olarak yıktı. Böylece doğal seleksiyon "tek başına" ve dolayısıyla tümüyle etkisiz bir mekanizma olarak kalmış oluyordu.

Neo-Darwinizm ve Mutasyonlar

Darwinistler ise bu duruma bir çözüm bulabilmek için 1930'ların sonlarında, "Modern Sentetik Teori"yi ya da daha yaygın ismiyle neo-Darwinizm'i ortaya attılar. Neo-Darwinizm, doğal seleksiyonun yanına "faydalı değişiklik sebebi" olarak

mutasyonları, yani canlıların genlerinde radyasyon gibi dış etkiler ya da kopyalama hataları sonucunda oluşan bozulmaları ekledi.

Bugün de hala dünyada evrim adına geçerliliğini koruyan model neo-Darwinizm'dir. Teori, yeryüzünde bulunan milyonlarca canlı türünün, bu canlıların, kulak, göz, akciğer, kanat gibi sayısız kompleks organlarının "mutasyonlara", yani genetik bozukluklara dayalı bir süreç sonucunda oluştuğunu iddia etmektedir. Ama teoriyi çaresiz bırakan açık bir bilimsel gerçek vardır: Mutasyonlar canlıları geliştirmezler, aksine her zaman için canlılara zarar verirler.

Bunun nedeni çok basittir: DNA çok kompleks bir düzene sahiptir. Bu molekül üzerinde oluşan herhangi rastgele bir etki ancak zarar verir. Amerikalı genetikçi B. G. Ranganathan bunu şöyle açıklar:

Mutasyonlar küçük, rasgele ve zararlıdırlar. Çok ender olarak meydana gelirler ve en iyi ihtimalle etkisizdirler. Bu üç özellik, mutasyonların evrimsel bir gelişme meydana getiremeyeceğini gösterir. Zaten yüksek derecede özelleşmiş bir organizmada meydana gelebilecek rastlantısal bir değişim, ya etkisiz olacaktır ya da zararlı. Bir kol saatinde meydana gelecek rasgele bir değişim kol saatini geliştirmeyecektir. Ona büyük ihtimalle zarar verecek veya en iyi ihtimalle etkisiz olacaktır. Bir deprem bir şehri geliştirmez, ona yıkım getirir.[18]

Nitekim bugüne kadar hiçbir yararlı, yani genetik bilgiyi geliştiren mutasyon örneği gözlemlenmedi. Tüm mutasyonların zararlı olduğu görüldü. Anlaşıldı ki, evrim teorisinin "evrim mekanizması" olarak gösterdiği mutasyonlar, gerçekte canlıları sadece tahrip eden, sakat bırakan genetik olaylardır. (İnsanlarda mutasyonun en sık görülen etkisi de kanserdir.) Elbette tahrip edici bir mekanizma "evrim mekanizması" olamaz. Doğal seleksiyon ise, Darwin'in de kabul ettiği gibi, "tek başına hiçbir şey yapamaz." Bu gerçek bizlere doğada hiçbir "evrim mekanizması" olmadığını göstermektedir. Evrim mekanizması olmadığına göre de, evrim denen hayali süreç yaşanmış olamaz.

Fosil Kayıtları: Ara Formlardan Eser Yok

Evrim teorisinin iddia ettiği senaryonun yaşanmamış olduğunun en açık göstergesi ise fosil kayıtlarıdır.

Evrim teorisine göre bütün canlılar birbirlerinden türemişlerdir. Önceden var olan bir canlı türü, zamanla bir diğerine dönüşmüş ve bütün türler bu şekilde ortaya

çıkmışlardır. Teoriye göre bu dönüşüm yüz milyonlarca yıl süren uzun bir zaman dilimini kapsamış ve kademe kademe ilerlemiştir.

Bu durumda, iddia edilen uzun dönüşüm süreci içinde sayısız "ara türler"in oluşmuş ve yaşamış olmaları gerekir.

Örneğin geçmişte, balık özelliklerini taşımalarına rağmen, bir yandan da bazı sürüngen özellikleri kazanmış olan yarı balık-yarı sürüngen canlılar yaşamış olmalıdır. Ya da sürüngen özelliklerini taşırken, bir yandan da bazı kuş özellikleri kazanmış sürüngen-kuşlar ortaya çıkmış olmalıdır. Bunlar, bir geçiş sürecinde oldukları için de, sakat, eksik, kusurlu canlılar olmalıdır. Evrimciler geçmişte yaşamış olduklarına inandıkları bu teorik yaratıklara "ara geçiş formu" adını verirler. Eğer gerçekten bu tür canlılar geçmişte yaşamışlarsa bunların sayılarının ve çeşitlerinin milyonlarca hatta milyarlarca olması gerekir. Ve bu ucube canlıların kalıntılarına mutlaka fosil kayıtlarında rastlanması gerekir. Darwin, *Türlerin Kökeni*'nde bunu şöyle açıklamıştır:

Eğer teorim doğruysa, türleri birbirine bağlayan sayısız ara-geçiş çeşitleri mutlaka yaşamış olmalıdır... Bunların yaşamış olduklarının kanıtları da sadece fosil kalıntıları arasında bulunabilir.[19]

Darwin'in Yıkılan Umutları

Ancak 19. yüzyılın ortasından bu yana dünyanın dört bir yanında hummalı fosil araştırmaları yapıldığı halde bu ara geçiş formlarına rastlanamamıştır. Yapılan kazılarda ve araştırmalarda elde edilen bütün bulgular, evrimcilerin beklediklerinin aksine, canlıların yeryüzünde birdenbire, eksiksiz ve kusursuz bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermiştir. Ünlü İngiliz paleontolog (fosil bilimci) Derek W. Ager, bir evrimci olmasına karşın bu gerçeği şöyle itiraf eder:

Sorunumuz şudur: Fosil kayıtlarını detaylı olarak incelediğimizde, türler ya da sınıflar seviyesinde olsun, sürekli olarak aynı gerçekle karşılaşırız; kademeli evrimle gelişen değil, aniden yeryüzünde oluşan gruplar görürüz.[20]

Yani fosil kayıtlarında, tüm canlı türleri, aralarında hiçbir geçiş formu olmadan eksiksiz biçimleriyle aniden ortaya çıkmaktadırlar. Bu, Darwin'in öngörülerinin tam aksidir. Dahası, bu canlı türlerinin yaratıldıklarını gösteren çok güçlü bir delildir. Çünkü bir canlı türünün, kendisinden evrimleştiği hiçbir atası olmadan, bir anda ve kusursuz olarak ortaya çıkmasının tek açıklaması, o türün yaratılmış olmasıdır. Bu gerçek, ünlü evrimci biyolog Douglas Futuyma tarafından da kabul edilir:

Yaratılış ve evrim, yaşayan canlıların kökeni hakkında yapılabilecek yegane iki açıklamadır. Canlılar dünya üzerinde ya tamamen mükemmel ve eksiksiz bir biçimde ortaya çıkmışlardır ya da böyle olmamıştır. Eğer böyle olmadıysa, bir değişim süreci sayesinde kendilerinden önce var olan bazı canlı türlerinden evrimleşerek meydana gelmiş olmalıdırlar. Ama eğer eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıkmışlarsa, o halde sonsuz güç sahibi bir akıl tarafından yaratılmış olmaları gerekir.[21]

Fosiller ise, canlıların yeryüzünde eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermektedir. Yani "türlerin kökeni", Darwin'in sandığının aksine, evrim değil yaratılıştır.

İnsanın Evrimi Masalı

Evrim teorisini savunanların en çok gündeme getirdikleri konu, insanın kökeni konusudur. Bu konudaki Darwinist iddia, bugün yaşayan modern insanın maymunsu birtakım yaratıklardan geldiğini varsayar. 4-5 milyon yıl önce başladığı varsayılan bu süreçte, modern insan ile ataları arasında bazı "ara form"ların yaşadığı iddia edilir. Gerçekte tümüyle hayali olan bu senaryoda dört temel "kategori" sayılır:

1) Australopithecus

2) Homo habilis

3) Homo erectus

4) Homo sapiens

Evrimciler, insanların sözde ilk maymunsu atalarına "güney maymunu" anlamına gelen "Australopithecus" ismini verirler. Bu canlılar gerçekte soyu tükenmiş bir maymun türünden başka bir şey değildir. Lord Solly Zuckerman ve Prof. Charles Oxnard gibi İngiltere ve ABD'den dünyaca ünlü iki anatomistin Australopithecus örnekleri üzerinde yaptıkları çok geniş kapsamlı çalışmalar, bu canlıların sadece soyu tükenmiş bir maymun türüne ait olduklarını ve insanlarla hiçbir benzerlik taşımadıklarını göstermiştir.[22]

Evrimciler insan evriminin bir sonraki safhasını da, "homo" yani insan olarak sınıflandırırlar. İddiaya göre homo serisindeki canlılar, Australopithecuslar'dan daha gelişmişlerdir. Evrimciler, bu farklı canlılara ait fosilleri ardı ardına dizerek hayali bir evrim şeması oluştururlar. Bu şema hayalidir, çünkü gerçekte bu farklı sınıfların arasında evrimsel bir ilişki olduğu asla ispatlanamamıştır. Evrim teorisinin 20.

yüzyıldaki en önemli savunucularından biri olan Ernst Mayr, "Homo sapiens'e uzanan zincir gerçekte kayıptır" diyerek bunu kabul eder. [23]

Evrimciler "Australopithecus > Homo habilis > Homo erectus > Homo sapiens" sıralamasını yazarken, bu türlerin her birinin, bir sonrakinin atası olduğu izlenimini verirler. Oysa paleoantropologların son bulguları, Australopithecus, Homo habilis ve Homo erectus'un dünyanın farklı bölgelerinde aynı dönemlerde yaşadıklarını göstermektedir.[24] Dahası Homo erectus sınıflamasına ait insanların bir bölümü çok modern zamanlara kadar yaşamışlar, Homo sapiens neandertalensis ve Homo sapiens sapiens (modern insan) ile aynı ortamda yan yana bulunmuşlardır. [25]

Bu ise elbette bu sınıfların birbirlerinin ataları oldukları iddiasının geçersizliğini açıkça ortaya koymaktadır. Harvard Üniversitesi paleontologlarından Stephen Jay Gould, kendisi de bir evrimci olmasına karşın, Darwinist teorinin içine girdiği bu çıkmazı şöyle açıklar:

Eğer birbiri ile paralel bir biçimde yaşayan üç farklı hominid (insanımsı) çizgisi varsa, o halde bizim soy ağacımıza ne oldu? Açıktır ki, bunların biri diğerinden gelmiş olamaz. Dahası, biri diğeriyle karşılaştırıldığında evrimsel bir gelişme trendi göstermemektedirler.[26]

Kısacası, medyada ya da ders kitaplarında yer alan hayali birtakım "yarı maymun, yarı insan" canlıların çizimleriyle, yani sırf propaganda yoluyla ayakta tutulmaya çalışılan insanın evrimi senaryosu, hiçbir bilimsel temeli olmayan bir masaldan ibarettir.

Bu konuyu uzun yıllar inceleyen, özellikle Australopithecus fosilleri üzerinde 15 yıl araştırma yapan İngiltere'nin en ünlü ve saygın bilim adamlarından Lord Solly Zuckerman, bir evrimci olmasına rağmen, ortada maymunsu canlılardan insana uzanan gerçek bir soy ağacı olmadığı sonucuna varmıştır.

Zuckerman bir de ilginç bir "bilim skalası" yapmıştır. Bilimsel olarak kabul ettiği bilgi dallarından, bilim dışı olarak kabul ettiği bilgi dallarına kadar bir yelpaze oluşturmuştur. Zuckerman'ın bu tablosuna göre en "bilimsel" -yani somut verilere dayanan- bilgi dalları kimya ve fiziktir. Yelpazede bunlardan sonra biyoloji bilimleri, sonra da sosyal bilimler gelir. Yelpazenin en ucunda, yani en "bilim dışı" sayılan kısımda ise, Zuckerman'a göre, telepati, altıncı his gibi "duyum ötesi algılama"

kavramları ve bir de "insanın evrimi" vardır! Zuckerman, yelpazenin bu ucunu şöyle açıklar:

Objektif gerçekliğin alanından çıkıp da, biyolojik bilim olarak varsayılan bu alanlara -yani duyum ötesi algılamaya ve insanın fosil tarihinin yorumlanmasına- girdiğimizde, evrim teorisine inanan bir kimse için herşeyin mümkün olduğunu görürüz. Öyle ki teorilerine kesinlikle inanan bu kimselerin çelişkili bazı yargıları aynı anda kabul etmeleri bile mümkündür.[27]

İşte insanın evrimi masalı da, teorilerine körü körüne inanan birtakım insanların buldukları bazı fosilleri ön yargılı bir biçimde yorumlamalarından ibarettir.

Darwin Formülü!

Şimdiye kadar ele aldığımız tüm teknik delillerin yanında, isterseniz evrimcilerin nasıl saçma bir inanışa sahip olduklarını bir de çocukların bile anlayabileceği kadar açık bir örnekle özetleyelim.

Evrim teorisi canlılığın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedir. Dolayısıyla bu iddiaya göre cansız ve şuursuz atomlar biraraya gelerek önce hücreyi oluşturmuşlardır ve sonrasında aynı atomlar bir şekilde diğer canlıları ve insanı meydana getirmişlerdir. şimdi düşünelim; canlılığın yapıtaşı olan karbon, fosfor, azot, potasyum gibi elementleri biraraya getirdiğimizde bir yığın oluşur. Bu atom yığını, hangi işlemden geçirilirse geçirilsin, tek bir canlı oluşturamaz. İsterseniz bu konuda bir "deney" tasarlayalım ve evrimcilerin aslında savundukları, ama yüksek sesle dile getiremedikleri iddiayı onlar adına "Darwin Formülü" adıyla inceleyelim:

Evrimciler, çok sayıda büyük varilin içine canlılığın yapısında bulunan fosfor, azot, karbon, oksijen, demir, magnezyum gibi elementlerden bol miktarda koysunlar. Hatta normal şartlarda bulunmayan ancak bu karışımın içinde bulunmasını gerekli gördükleri malzemeleri de bu varillere eklesinler. Karışımların içine, istedikleri kadar amino asit, istedikleri kadar da (bir tekinin bile rastlantısal oluşma ihtimali 10-950 olan) protein doldursunlar. Bu karışımlara istedikleri oranda ısı ve nem versinler. Bunları istedikleri gelişmiş cihazlarla karıştırsınlar. Varillerin başına da dünyanın önde gelen bilim adamlarını koysunlar. Bu uzmanlar babadan oğula, kuşaktan kuşağa aktararak nöbetleşe milyarlarca, hatta trilyonlarca sene sürekli varillerin başında beklesinler. Bir canlının oluşması için hangi şartların var olması gerektiğine inanılıyorsa hepsini kullanmak serbest olsun. Ancak, ne yaparlarsa yapsınlar o varillerden kesinlikle bir

canlı çıkartamazlar. Zürafaları, aslanları, arıları, kanaryaları, bülbülleri, papağanları, atları, yunusları, gülleri, orkideleri, zambakları, karanfilleri, muzları, portakalları, elmaları, hurmaları, domatesleri, kavunları, karpuzları, incirleri, zeytinleri, üzümleri, şeftalileri, tavus kuşlarını, sülünleri, renk renk kelebekleri ve bunlar gibi milyonlarca canlı türünden hiçbirini oluşturamazlar. Değil burada birkaçını saydığımız bu canlı varlıkları, bunların tek bir hücresini bile elde edemezler. Kısacası, bilinçsiz atomlar biraraya gelerek hücreyi oluşturamazlar. Sonra yeni bir karar vererek bir hücreyi ikiye bölüp, sonra art arda başka kararlar alıp, elektron mikroskobunu bulan, sonra kendi hücre yapısını bu mikroskop altında izleyen profesörleri oluşturamazlar. Madde, ancak Allah'ın üstün yaratmasıyla hayat bulur.

Bunun aksini iddia eden evrim teorisi ise, akla tamamen aykırı bir safsatadır. Evrimcilerin ortaya attığı iddialar üzerinde biraz bile düşünmek, üstteki örnekte olduğu gibi, bu gerçeği açıkça gösterir.

Göz ve Kulaktaki Teknoloji

Evrim teorisinin kesinlikle açıklama getiremeyeceği bir diğer konu ise göz ve kulaktaki üstün algılama kalitesidir. Gözle ilgili konuya geçmeden önce "Nasıl görürüz?" sorusuna kısaca cevap verelim. Bir cisimden gelen ışınlar, gözde retinaya ters olarak düşer. Bu ışınlar, buradaki hücreler tarafından elektrik sinyallerine dönüştürülür ve beynin arka kısmındaki görme merkezi denilen küçücük bir noktaya ulaşır. Bu elektrik sinyalleri bir dizi işlemden sonra beyindeki bu merkezde görüntü olarak algılanır. Bu bilgiden sonra şimdi düşünelim:

Beyin ışığa kapalıdır. Yani beynin içi kapkaranlıktır, ışık beynin bulunduğu yere kadar giremez. Görüntü merkezi denilen yer kapkaranlık, ışığın asla ulaşmadığı, belki de hiç karşılaşmadığınız kadar karanlık bir yerdir. Ancak siz bu zifiri karanlıkta ışıklı, pırıl pırıl bir dünyayı seyretmektesiniz.

Üstelik bu o kadar net ve kaliteli bir görüntüdür ki 21. yüzyıl teknolojisi bile her türlü imkana rağmen bu netliği sağlayamamıştır. Örneğin şu anda okuduğunuz kitaba, kitabı tutan ellerinize bakın, sonra başınızı kaldırın ve çevrenize bakın. şu anda gördüğünüz netlik ve kalitedeki bu görüntüyü başka bir yerde gördünüz mü? Bu kadar net bir görüntüyü size dünyanın bir numaralı televizyon şirketinin ürettiği en gelişmiş televizyon ekranı dahi veremez. 100 yıldır binlerce mühendis bu netliğe ulaşmak için çalışmaktadır. Bunun için fabrikalar, dev tesisler kurulmakta, araştırmalar yapılmakta,

planlar ve tasarımlar geliştirilmektedir. Yine bir TV ekranına bakın, bir de şu anda elinizde tuttuğunuz bu kitaba. Arada büyük bir netlik ve kalite farkı olduğunu göreceksiniz. Üstelik, TV ekranı size iki boyutlu bir görüntü gösterir, oysa siz üç boyutlu, derinlikli bir perspektifi izlemektesiniz.

Uzun yıllardır on binlerce mühendis üç boyutlu TV yapmaya, gözün görme kalitesine ulaşmaya çalışmaktadırlar. Evet, üç boyutlu bir televizyon sistemi yapabildiler ama onu da gözlük takmadan üç boyutlu görmek mümkün değil, kaldı ki bu suni bir üç boyuttur. Arka taraf daha bulanık, ön taraf ise kağıttan dekor gibi durur. Hiçbir zaman gözün gördüğü kadar net ve kaliteli bir görüntü oluşmaz. Kamerada da, televizyonda da mutlaka görüntü kaybı meydana gelir.

İşte evrimciler, bu kaliteli ve net görüntüyü oluşturan mekanizmanın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedirler. şimdi biri size, odanızda duran televizyon tesadüfler sonucunda oluştu, atomlar biraraya geldi ve bu görüntü oluşturan aleti meydana getirdi dese ne düşünürsünüz? Binlerce kişinin biraraya gelip yapamadığını şuursuz atomlar nasıl yapsın?

Gözün gördüğünden daha ilkel olan bir görüntüyü oluşturan alet tesadüfen oluşamıyorsa, gözün ve gözün gördüğü görüntünün de tesadüfen oluşamayacağı çok açıktır. Aynı durum kulak için de geçerlidir. Dış kulak, çevredeki sesleri kulak kepçesi vasıtasıyla toplayıp orta kulağa iletir; orta kulak aldığı ses titreşimlerini güçlendirerek iç kulağa aktarır; iç kulak da bu titreşimleri elektrik sinyallerine dönüştürerek beyne gönderir. Aynen görmede olduğu gibi duyma işlemi de beyindeki duyma merkezinde gerçekleşir. Gözdeki durum kulak için de geçerlidir, yani beyin, ışık gibi sese de kapalıdır, ses geçirmez. Dolayısıyla dışarısı ne kadar gürültülü de olsa beynin içi tamamen sessizdir. Buna rağmen en net sesler beyinde algılanır. Ses geçirmeyen beyninizde bir orkestranın senfonilerini dinlersiniz, kalabalık bir ortamın tüm gürültüsünü duyarsınız. Ama o anda hassas bir cihazla beyninizin içindeki ses düzeyi ölçülse, burada keskin bir sessizliğin hakim olduğu görülecektir.

Net bir görüntü elde edebilmek ümidiyle teknoloji nasıl kullanılıyorsa, ses için de aynı çabalar onlarca yıldır sürdürülmektedir. Ses kayıt cihazları, müzik setleri, birçok elektronik alet, sesi algılayan müzik sistemleri bu çalışmalardan bazılarıdır. Ancak, tüm teknolojiye, bu teknolojide çalışan binlerce mühendise ve uzmana rağmen kulağın oluşturduğu netlik ve kalitede bir sese ulaşılamamıştır. En büyük müzik sistemi şirketinin ürettiği en kaliteli müzik setini düşünün. Sesi kaydettiğinde mutlaka sesin bir

kısmı kaybolur veya az da olsa mutlaka parazit oluşur veya müzik setini açtığınızda daha müzik başlamadan bir cızırtı mutlaka duyarsınız. Ancak insan vücudundaki teknolojinin ürünü olan sesler son derece net ve kusursuzdur. Bir insan kulağı, hiçbir zaman müzik setinde olduğu gibi cızırtılı veya parazitli algılamaz; ses ne ise tam ve net bir biçimde onu algılar. Bu durum, insan yaratıldığı günden bu yana böyledir. Şimdiye kadar insanoğlunun yaptığı hiçbir görüntü ve ses cihazı, göz ve kulak kadar hassas ve başarılı birer algılayıcı olamamıştır. Ancak görme ve işitme olayında, tüm bunların ötesinde, çok büyük bir gerçek daha vardır.

Beynin İçinde Gören ve Duyan Şuur Kime Aittir?

Beynin içinde, ışıl ışıl renkli bir dünyayı seyreden, senfonileri, kuşların cıvıltılarını dinleyen, gülü koklayan kimdir?

İnsanın gözlerinden, kulaklarından, burnundan gelen uyarılar, elektrik sinyali olarak beyne gider. Biyoloji, fizyoloji veya biyokimya kitaplarında bu görüntünün beyinde nasıl oluştuğuna dair birçok detay okursunuz. Ancak, bu konu hakkındaki en önemli gerçeğe hiçbir yerde rastlayamazsınız: Beyinde, bu elektrik sinyallerini görüntü, ses, koku ve his olarak algılayan kimdir?

Beynin içinde göze, kulağa, burna ihtiyaç duymadan tüm bunları algılayan bir şuur bulunmaktadır. Bu şuur kime aittir?

Elbette bu şuur beyni oluşturan sinirler, yağ tabakası ve sinir hücrelerine ait değildir. İşte bu yüzden, herşeyin maddeden ibaret olduğunu zanneden Darwinist-materyalistler bu sorulara hiçbir cevap verememektedirler. Çünkü bu şuur, Allah'ın yaratmış olduğu ruhtur. Ruh, görüntüyü seyretmek için göze, sesi duymak için kulağa ihtiyaç duymaz. Bunların da ötesinde düşünmek için beyne ihtiyaç duymaz.

Bu açık ve ilmi gerçeği okuyan her insanın, beynin içindeki birkaç santimetreküplük, kapkaranlık mekana tüm kainatı üç boyutlu, renkli, gölgeli ve ışıklı olarak sığdıran Yüce Allah'ı düşünüp, O'ndan korkup, O'na sığınması gerekir.

Materyalist Bir İnanç

Buraya kadar incelediklerimiz, evrim teorisinin bilimsel bulgularla açıkça çelişen bir iddia olduğunu göstermektedir. Teorinin hayatın kökeni hakkındaki iddiası bilime aykırıdır, öne sürdüğü evrim mekanizmalarının hiçbir evrimleştirici etkisi yoktur ve fosiller teorinin gerektirdiği ara formların yaşamadıklarını göstermektedir. Bu

durumda, elbette, evrim teorisinin bilime aykırı bir düşünce olarak bir kenara atılması gerekir. Nitekim tarih boyunca dünya merkezli evren modeli gibi pek çok düşünce, bilimin gündeminden çıkarılmıştır. Ama evrim teorisi ısrarla bilimin gündeminde tutulmaktadır. Hatta bazı insanlar teorinin eleştirilmesini "bilime saldırı" olarak göstermeye bile çalışmaktadırlar. Peki neden?..

Bu durumun nedeni, evrim teorisinin bazı çevreler için, kendisinden asla vazgeçilemeyecek dogmatik bir inanış oluşudur. Bu çevreler, materyalist felsefeye körü körüne bağlıdırlar ve Darwinizm'i de doğaya getirilebilecek yegane materyalist açıklama olduğu için benimsemektedirler.

Bazen bunu açıkça itiraf da ederler. Harvard Üniversitesi'nden ünlü bir genetikçi ve aynı zamanda önde gelen bir evrimci olan Richard Lewontin, "önce materyalist, sonra bilim adamı" olduğunu şöyle itiraf etmektedir:

Bizim materyalizme bir inancımız var, 'a priori' (önceden kabul edilmiş, doğru varsayılmış) bir inanç bu. Bizi dünyaya materyalist bir açıklama getirmeye zorlayan şey, bilimin yöntemleri ve kuralları değil. Aksine, materyalizme olan 'a priori' bağlılığımız nedeniyle, dünyaya materyalist bir açıklama getiren araştırma yöntemlerini ve kavramları kurguluyoruz. Materyalizm mutlak doğru olduğuna göre de, İlahi bir açıklamanın sahneye girmesine izin veremeyiz.[28]

Bu sözler, Darwinizm'in, materyalist felsefeye bağlılık uğruna yaşatılan bir dogma olduğunun açık ifadeleridir. Bu dogma, maddeden başka hiçbir varlık olmadığını varsayar. Bu nedenle de cansız, bilinçsiz maddenin, hayatı yarattığına inanır. Milyonlarca farklı canlı türünün; örneğin kuşların, balıkların, zürafaların, kaplanların, böceklerin, ağaçların, çiçeklerin, balinaların ve insanların maddenin kendi içindeki etkileşimlerle, yani yağan yağmurla, çakan şimşekle, cansız maddenin içinden oluştuğunu kabul eder. Gerçekte ise bu, hem akla hem bilime aykırı bir kabuldür. Ama Darwinistler kendi deyimleriyle "İlahi bir açıklamanın sahneye girmemesi" için, bu kabulü savunmaya devam etmektedirler.

Canlıların kökenine materyalist bir ön yargı ile bakmayan insanlar ise, şu açık gerçeği göreceklerdir: Tüm canlılar, üstün bir güç, bilgi ve akla sahip olan bir Yaratıcının eseridirler. Yaratıcımız, tüm evreni yoktan var eden, en kusursuz biçimde düzenleyen ve tüm canlıları yaratıp şekillendiren Allah'tır.

Evrim Teorisi Dünya Tarihinin En Etkili Büyüsüdür

Burada şunu da belirtmek gerekir ki, ön yargısız, hiçbir ideolojinin etkisi altında kalmadan, sadece aklını ve mantığını kullanan her insan, bilim ve medeniyetten uzak toplumların hurafelerini andıran evrim teorisinin inanılması imkansız bir iddia olduğunu kolaylıkla anlayacaktır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, evrim teorisine inananlar, büyük bir varilin içine birçok atomu, molekülü, cansız maddeyi dolduran ve bunların karışımından zaman içinde düşünen, akleden, buluşlar yapan profesörlerin, üniversite öğrencilerinin, Einstein, Hubble gibi bilim adamlarının, Frank Sinatra, Charlton Heston gibi sanatçıların, bunun yanı sıra ceylanların, limon ağaçlarının, karanfillerin çıkacağına inanmaktadırlar. Üstelik, bu saçma iddiaya inananlar bilim adamları, pofesörler, kültürlü, eğitimli insanlardır. Bu nedenle evrim teorisi için "dünya tarihinin en büyük ve en etkili büyüsü" ifadesini kullanmak yerinde olacaktır. Çünkü, dünya tarihinde insanların bu derece aklını başından alan, akıl ve mantıkla düşünmelerine imkan tanımayan, gözlerinin önüne sanki bir perde çekip çok açık olan gerçekleri görmelerine engel olan bir başka inanç veya iddia daha yoktur.

Bu, Afrikalı bazı kabilelerin totemlere, Sebe halkının Güneş'e tapmasından, Hz. İbrahim'in kavminin elleri ile yaptıkları putlara, Hz. Musa'nın kavminin altından yaptıkları buzağıya tapmalarından çok daha vahim ve akıl almaz bir körlüktür. Gerçekte bu durum, Allah'ın Kuran'da işaret ettiği bir akılsızlıktır. Allah, bazı insanların anlayışlarının kapanacağını ve gerçekleri görmekten aciz duruma düşeceklerini birçok ayetinde bildirmektedir. Bu ayetlerden bazıları şöyledir:

Şüphesiz, inkar edenleri uyarsan da, uyarmasan da, onlar için fark etmez; inanmazlar. Allah, onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir; gözlerinin üzerinde perdeler vardır. Ve büyük azab onlaradır. (Bakara Suresi, 6-7)

… Kalpleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha aşağılıktırlar. İşte bunlar gafil olanlardır. (Araf Suresi, 179)

Allah Hicr Suresi’nde ise bu insanların mucizeler görseler bile inanmayacak kadar büyülendiklerini şöyle bildirmektedir:

Onların üzerlerine gökyüzünden bir kapı açsak, ordan yukarı yükselseler de, mutlaka: "Gözlerimiz döndürüldü, belki biz büyülenmiş bir topluluğuz" diyeceklerdir. (Hicr Suresi, 14-15)

Bu kadar geniş bir kitlenin üzerinde bu büyünün etkili olması, insanların gerçeklerden bu kadar uzak tutulmaları ve 150 yıldır bu büyünün bozulmaması ise, kelimelerle anlatılamayacak kadar hayret verici bir durumdur. Çünkü, bir veya birkaç insanın imkansız senaryolara, saçmalık ve mantıksızlıklarla dolu iddialara inanmaları anlaşılabilir. Ancak dünyanın dört bir yanındaki insanların, şuursuz ve cansız atomların ani bir kararla biraraya gelip; olağanüstü bir organizasyon, disiplin, akıl ve şuur gösterip kusursuz bir sistemle işleyen evreni, canlılık için uygun olan her türlü özelliğe sahip olan Dünya gezegenini ve sayısız kompleks sistemle donatılmış canlıları meydana getirdiğine inanmasının, "büyü"den başka bir açıklaması yoktur.

Nitekim, Allah Kuran'da, inkarcı felsefenin savunucusu olan bazı kimselerin, yaptıkları büyülerle insanları etkilediklerini Hz. Musa ve Firavun arasında geçen bir olayla bizlere bildirmektedir. Hz. Musa, Firavun'a hak dini anlattığında, Firavun Hz. Musa'ya, kendi "bilgin büyücüleri" ile insanların toplandığı bir yerde karşılaşmasını söyler. Hz. Musa, büyücülerle karşılaştığında, büyücülere önce onların marifetlerini sergilemelerini emreder. Bu olayın anlatıldığı bir ayet şöyledir:

(Musa:) "Siz atın" dedi. (Asalarını) atıverince, insanların gözlerini büyüleyiverdiler, onları dehşete düşürdüler ve (ortaya) büyük bir sihir getirmiş oldular. (Araf Suresi, 116)

Görüldüğü gibi Firavun'un büyücüleri yaptıkları "aldatmacalar"la -Hz. Musa ve ona inananlar dışında- insanların hepsini büyüleyebilmişlerdir. Ancak, onların attıklarına karşılık Hz. Musa'nın ortaya koyduğu delil, onların bu büyüsünü, ayetteki ifadeyle "uydurduklarını yutmuş" yani etkisiz kılmıştır:

Biz de Musa'ya: "Asanı fırlatıver" diye vahyettik. (O da fırlatıverince) bir de baktılar ki, o bütün uydurduklarını derleyip-toparlayıp yutuyor. Böylece hak yerini buldu, onların bütün yapmakta oldukları geçersiz kaldı. Orada

yenilmiş oldular ve küçük düşmüşler olarak tersyüz çevrildiler. (Araf Suresi, 117-119)

Ayetlerde de bildirildiği gibi, daha önce insanları büyüleyerek etkileyen bu kişilerin yaptıklarının bir sahtekarlık olduğunun anlaşılması ile, söz konusu insanlar küçük düşmüşlerdir. Günümüzde de bir büyünün etkisiyle, bilimsellik kılıfı altında son derece saçma iddialara inanan ve bunları savunmaya hayatlarını adayanlar, eğer bu iddialardan vazgeçmezlerse gerçekler tam anlamıyla açığa çıktığında ve "büyü bozulduğunda" küçük duruma düşeceklerdir.

Nitekim, yaklaşık 60 yaşına kadar evrimi savunan ve ateist bir felsefeci olan, ancak daha sonra gerçekleri gören Malcolm Muggeridge evrim teorisinin yakın gelecekte düşeceği durumu şöyle açıklamaktadır:

Ben kendim, evrim teorisinin, özellikle uygulandığı alanlarda, geleceğin tarih kitaplarındaki en büyük espri malzemelerinden biri olacağına ikna oldum. Gelecek kuşak, bu kadar çürük ve belirsiz bir hipotezin inanılmaz bir saflıkla kabul edilmesini hayretle karşılayacaktır.[29]

Bu gelecek, uzakta değildir aksine çok yakın bir gelecekte insanlar "tesadüfler"in ilah olamayacaklarını anlayacaklar ve evrim teorisi dünya tarihinin en büyük aldatmacası ve en şiddetli büyüsü olarak tanımlanacaktır. Bu şiddetli büyü, büyük bir hızla dünyanın dört bir yanında insanların üzerinden kalkmaya başlamıştır. Evrim aldatmacasının sırrını öğrenen birçok insan, bu aldatmacaya nasıl kandığını hayret ve şaşkınlıkla düşünmektedir.

Dediler ki: "Sen Yücesin, bize öğrettiğinden
başka bizim hiçbir bilgimiz yok.
Gerçekten Sen, herşeyi bilen,
hüküm ve hikmet sahibi olansın."
(Bakara Suresi, 32)

NOTLAR

1- Sünen-i Ebu Davud, 5/121

2- Sünen-i İbni Mace Tercemesi ve Şerhi, Haydar Hatipoğlu, Kahraman Yayınları, c. 10, s. 332

3- Ölüm-Kıyamet-Ahiret ve Ahir Zaman Alametleri, İmam Şa'rani, Bedir Yayınevi, s.494

4- Muhammed B. Resul Al-Hüseyni, Kıyamet Alametleri, Mütercim: Naim Erdoğan, 7. baskı, Pamuk Yayınları, s. 155-156

5- Bediüzzaman Said Nursi, Muhakemat, s. 67-68

6- Karadelik, Uzay Ansiklopedisi, s. 136; Carl Sagan, Kosmos, s. 199

7- Kuran-ı Kerim'in Türkçe Meali Alisi ve Tefsiri, Ömer Nasuhi Bilmen, Bilmen Yayınevi, c. 4, s. 1989

8- Bediüzzaman Said Nursi, 16. Lema, s. 101

9- Bediüzzaman Said Nursi, Sözler, s. 343

10- Sidney Fox, Klaus Dose, Molecular Evolution and The Origin of Life, New York: Marcel Dekker, 1977, s. 2

11- Alexander I. Oparin, Origin of Life, (1936) New York, Dover Publications, 1953 (Reprint), s.196

12- "New Evidence on Evolution of Early Atmosphere and Life", Bulletin of the American Meteorological Society, c. 63, Kasım 1982, s. 1328-1330.

13- Stanley Miller, Molecular Evolution of Life: Current Status of the Prebiotic Synthesis of Small Molecules, 1986, s. 7

14- Jeffrey Bada, Earth, Şubat 1998, s. 40

15- Leslie E. Orgel, The Origin of Life on Earth, Scientific American, c. 271, Ekim 1994, s. 78

16- Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 189

17- Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 184.

18- B. G. Ranganathan, Origins?, Pennsylvania: The Banner Of Truth Trust, 1988.

19- Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 179

20- Derek A. Ager, "The Nature of the Fossil Record", Proceedings of the British Geological Association, c. 87, 1976, s. 133

21- Douglas J. Futuyma, Science on Trial, New York: Pantheon Books, 1983. s. 197

22- Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, ss. 75-94; Charles E. Oxnard, "The Place of Australopithecines in Human Evolution: Grounds for Doubt", Nature, c. 258, s. 389

23- J. Rennie, "Darwin's Current Bulldog: Ernst Mayr", Scientific American, Aralık 1992

24- Alan Walker, Science, c. 207, 1980, s. 1103; A. J. Kelso, Physical Antropology, 1. baskı, New York: J. B. Lipincott Co., 1970, s. 221; M. D. Leakey, Olduvai Gorge, c. 3, Cambridge: Cambridge University Press, 1971, s. 272

25- Time, Kasım 1996

26- S. J. Gould, Natural History, c. 85, 1976, s. 30

27- Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 19

28- Richard Lewontin, "The Demon-Haunted World", The New York Review of Books, 9 Ocak, 1997, s. 28.

29- Malcolm Muggeridge, The End of Christendom, Grand Rapids: Eerdmans, 1980, s.43